

**Βοηθώντας τους φορείς να
οικοδομήσουν ένα καλύτερο μέλλον
για τις οικογένειες που επηρεάζονται
από τη κρίση
Εγχειρίδιο κατάρτισης**

UpFamilies - Διαδικτυακοί πόροι για την υποστήριξη των οικογενειών των κρατουμένων

Εταίροι

Fundación Diagrama Intervención Psicosocial (Ισπανία)

Interchange Non-Profit gUG (Γερμανία)

Athens Lifelong Learning Institute - Civil Non-Profit Organisation (Ελλάδα)

Aproximar- Cooperativa de Solidariedade Social, CRL (Πορτογαλία)

O Mundo da Carolina - Associação de Apoio a Crianças e Jovens (Πορτογαλία)

European Strategies Consulting (Ρουμανία)

Asociatia Vis Juventum (Ρουμανία)

Συγγραφείς

Athens Lifelong Learning Institute, με τη συμβολή των εταίρων του UpFamilies

Συντονιστής του έργου:

Fundación Diagrama Intervención Psicosocial

Ημερομηνία δημοσίευσης:
Οκτώβριος 2024

Αριθμός συμφωνίας: 2021-1-ES01-KA220-ADU-000025967

Συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες γι' αυτές.

Περιεχόμενα

Το εγχειρίδιο	5
1. Εισαγωγή στο εκπαιδευτικό σεμινάριο κατάρτισης	7
1.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα	7
1.2 Περιεχόμενα ενότητας.....	7
1.2.1 Εισαγωγή.....	7
1.2.2 Εισαγωγή στο πρόγραμμα UpFamilies	8
1.2.3 Το εκπαιδευτικό σεμινάριο UpFamilies	10
1.2.4 Πώς να πραγματοποιήσετε αυτό το εκπαιδευτικό σεμινάριο κατάρτισης	13
1.3 Ομαδική συνεδρία	15
1.4 Συμπεράσματα.....	20
1.5 Αναφορές	21
2. Ανάγκες και προκλήσεις των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κράτηση.....	22
2.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα	22
2.2 Περιεχόμενα ενότητας.....	22
2.2.1 Εισαγωγή.....	22
2.2.2 Ευρωπαϊκό τοπίο νομικών διατάξεων, πολιτικών και πλαισίων	24
2.2.3 Ανάγκες και προκλήσεις	28
2.2.4 Κενά στην παροχή υπηρεσιών.....	38
2.3 Ομαδική συνεδρία	40
2.4 Συμπεράσματα.....	47
2.5 Αναφορές	48
3. Αξιολόγηση, σχεδιασμός, υλοποίηση και εκτίμηση ενός προγράμματος ή μιας υπηρεσίας	52
3.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα	52
3.2 Περιεχόμενα ενότητας.....	53
3.2.1 Εισαγωγή.....	53
3.2.2 Αξιολόγηση	53
3.2.3 Σχεδιασμός.....	58
3.2.4 Υλοποίηση.....	59
3.2.5 Εκτίμηση.....	60
3.3 Ομαδική συνεδρία	62
3.4 . Συμπεράσματα.....	67
3.5 Αναφορές	68
4. Πρόσληψη προσωπικού υπηρεσιών, αρχική κατάρτιση και συνεχής κατάρτιση.....	70
4.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα	70
4.2 Περιεχόμενα ενότητας.....	71
4.2.1 Εισαγωγή.....	71
4.2.2 Στελέχωση.....	72
4.2.3 Εκπαίδευση	78

4.3 Ομαδική συνεδρία	82
4.4 Συμπέρασμα.....	90
4.5 Αναφορές	91
5 Επικοινωνία με τις οικογένειες και διάδοση των υπηρεσιών	91
5.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα	91
5.1 Περιεχόμενα ενότητας.....	92
5.1.1 Εισαγωγή.....	92
5.1.2 Επικοινωνία με τις οικογένειες των μελών που είναι υπό κράτηση.....	93
5.2.3 Διάδοση της υπηρεσίας στις οικογένειες και σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς ...	100
5.3 Ομαδική συνεδρία	101
5.4 Συμπεράσματα.....	108
5.5 Αναφορές	108
6. Ο καταλυτικός παράγοντας συνεργασίας: για την οργάνωσή σας και τους δικαιούχους σας.....	112
6.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα	112
6.2 Περιεχόμενα ενότητας.....	112
6.2.1 Εισαγωγή.....	112
6.2.2 Τι είναι ένα δίκτυο;	113
6.2.3 Τύποι δικτύων.....	114
6.2.4 Τι είναι η συνεργασία;	116
6.2.5 Βασικές αρχές συνεργασίας.....	117
6.2.6 Καθορισμός του πεδίου εργασιών και εντοπισμός πιθανών εταίρων.....	118
6.2.7 Καθορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων	118
6.2.8 Επίλυση συγκρούσεων.....	119
6.3 Ομαδική συνεδρία	121
6.4 Συμπέρασμα.....	127
6.5 Αναφορές	128
7. Χρηματοδότηση υπηρεσιών και βιωσιμότητα.....	130
7.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα	130
7.2 Εισαγωγή	130
7.2.1 Χρηματοδότηση υπηρεσιών.....	131
7.2.3 Βιωσιμότητα	136
7.3 Ομαδική συνεδρία	138
7.4 Συμπεράσματα.....	146
7.5 Αναφορές	147
8. Υπεράσπιση στην Κοινότητα και στις πολιτικές	149
8.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα	149
8.2 Περιεχόμενα ενότητας.....	149
8.2.1 Εισαγωγή.....	149
8.2.2 Σημασία της υποστήριξης στην κοινότητα και των πολιτικών	151
8.2.3 Σχεδιασμός Υπεράσπισης	153
8.3 Ομαδική συνεδρία	160
8.4 Συμπέρασμα.....	167
8.5 Αναφορές	169
9. Συμβουλές για εκπαιδευτές	170
10. Συμπεράσματα	174

Το εγχειρίδιο

Αυτό είναι το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για το εκπαιδευτικό σεμινάριο «Βοηθώντας τους οργανισμούς να οικοδομήσουν ένα καλύτερο μέλλον για τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση». Το παρόν εκπαιδευτικό εγχειρίδιο έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος «UrFamilies: Διαδικτυακοί πόροι για την υποστήριξη των οικογενειών των κρατουμένων» (2021-2024), το οποίο συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2021-1-ES01-KA220-ADU-000025967).

Το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο, καθώς και το εκπαιδευτικό σεμινάριο, επιδιώκουν να κινητοποιήσουν την ικανότητα της κοινότητας να παρέχει άτυπη, καθώς και επίσημη στήριξη και βοήθεια στις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση. Και τα δύο προϊόντα έχουν ενημερωθεί από την έρευνα των εταίρων του UrFamilies σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές, τις διαθέσιμες υπηρεσίες, τα κενά στην παροχή υπηρεσιών και τη διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε με 30 ενδιαφερόμενους από οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση και παρόχους υπηρεσιών. Το Εγχειρίδιο και το εκπαιδευτικό σεμινάριο στοχεύουν στην παροχή γνώσεων και στην προώθηση της ανταλλαγής ιδεών και προοπτικών σχετικά με το πώς οι ειδικοί και οι εθελοντές από διαφορετικές οργανώσεις μπορούν να εντοπίσουν τις ανάγκες των οικογενειών των κρατουμένων σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο και να τις αντιμετωπίσουν σε συνεργασία με άλλους φορείς από την κοινότητα και το σύστημα δικαιοσύνης.

Ως εκ τούτου, το Εγχειρίδιο και το εκπαιδευτικό σεμινάριο απευθύνονται σε ειδικούς και εθελοντές που εργάζονται σε Κοινωνικές Οργανώσεις (γνωστές και ως CBOs), οι οποίοι επιθυμούν να μάθουν περισσότερα για το πώς να στηρίζουν τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση επαρκέστερα και αποτελεσματικότερα, καθώς και σε άλλους ενδιαφερόμενους από την κοινότητα και το σύστημα δικαιοσύνης που ενδιαφέρονται για τις οικογένειες αυτές και ενδιαφέρονται για την υποστήριξή τους.

Το Εγχειρίδιο έχει σχεδιαστεί κυρίως για να χρησιμοποιηθεί συμπληρωματικά με το εκπαιδευτικό σεμινάριο που αναπτύχθηκε από τους εταίρους του προγράμματος UrFamilies. Στόχος του είναι να καθοδηγήσει τις προσπάθειες των εκπαιδευτών και των συντονιστών από την κοινότητα που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις για ειδικούς, εθελοντές και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, ώστε να βοηθήσουν στην παροχή καλύτερων υπηρεσιών, υποστήριξης και υπεράσπισης αυτών των οικογενειών. Επιπλέον, το παρόν εγχειρίδιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και μεμονωμένα από κάθε ενδιαφερόμενο ειδικό ή εθελοντή που επιθυμεί να μάθει περισσότερα για τα βασικά ζητήματα που σχετίζονται με τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση και για τους τρόπους με τους οποίους οι πάροχοι υπηρεσιών της κοινότητας μπορούν να οργανώσουν και να υλοποιήσουν υπηρεσίες υποστήριξης προς αυτές τις οικογένειες.

Το εγχειρίδιο χωρίζεται σε δέκα κεφάλαια, τα οποία καλύπτουν τα κύρια ζητήματα που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι ειδικοί και οι εθελοντές κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση υπηρεσιών, σχεδίων και πρωτοβουλιών που απευθύνονται στη συγκεκριμένη ομάδα οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση. Τα κεφάλαια 1 έως 8 είναι αφιερωμένα στις ενότητες του εκπαιδευτικού σεμιναρίου και κάθε μία από αυτές είναι δομημένη με τις ακόλουθες υποενότητες: Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα, Περιεχόμενο ενότητας, Ομαδική συνεδρία, Συμπεράσματα και Αναφορές. Τα θέματα που καλύπτονται κυμαίνονται από τις ανάγκες και τις προκλήσεις των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση έως τις διάφορες πτυχές της δημιουργίας και της λειτουργίας υπηρεσιών για την κάλυψη αυτών των αναγκών και την υπεράσπισή τους. Το κεφάλαιο 9 είναι αφιερωμένο στην παροχή ορισμένων συστάσεων προς τον εκπαιδευτή ή τον συντονιστή που πρόκειται να οργανώσει και να πραγματοποιήσει το εκπαιδευτικό σεμινάριο με τους συμμετέχοντες.

Τόσο το Εγχειρίδιο όσο και το εκπαιδευτικό σεμινάριο «Βοηθώντας τους οργανισμούς να οικοδομήσουν ένα καλύτερο μέλλον για τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση» έχουν δημοσιευθεί στο διαδίκτυο σε έξι γλώσσες της ΕΕ: Αγγλικά, ισπανικά, πορτογαλικά, γερμανικά, ελληνικά και ρουμανικά. Είναι διαθέσιμα στον δικτυακό χώρο του έργου UpFamilies: <https://upfamilies.eu/wp/>. Επιπλέον, όλα τα άλλα υποστηρικτικά υλικά που απαιτούνται για τη διεξαγωγή αυτού του εκπαιδευτικού σεμιναρίου, όπως τα PowerPoints και οι μελέτες περιπτώσεων για τις ομαδικές συνεδρίες, μπορούν να βρεθούν επίσης μέσω του δικτυακού τόπου του έργου σε αυτές τις γλώσσες.

Το έργο UpFamilies ενθαρρύνει τους ενδιαφερόμενους εκπαιδευτές και συντονιστές να πραγματοποιήσουν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις με τους διάφορους ενδιαφερόμενους στις κοινότητές τους χρησιμοποιώντας αυτούς τους πόρους και να τους συμπληρώσουν με τη χρήση της εφαρμογής για κινητά UpFamilies, την Χαρτογράφηση (Roadmap) UpFamilies και άλλων πόρων που είναι επίσης διαθέσιμοι στον ιστότοπο του έργου.

1. Εισαγωγή στο εκπαιδευτικό σεμινάριο κατάρτισης

1.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα

Συνεδρίες της ενότητας	1 ομαδική συνεδρία (2 ώρες, διαδικτυακά ή δια ζώσης, σύγχρονη εκπαίδευση)
Αναμενόμενα αποτελέσματα από την ενότητα	Στο τέλος της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα: - εξοικειωθούν με το έργο UpFamilies: την περιγραφή, τους στόχους και τα διάφορα αποτελέσματά του, όπως η εφαρμογή για κινητά και το δίκτυο των ειδικών και των οργανώσεων - γνωρίσουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα: τον σκοπό του, τα κύρια θέματα, τους επαγγελματίες στους οποίους απευθύνεται, κ.λπ. - γνωρίζουν πώς θα διεξαχθεί το εκπαιδευτικό σεμινάριο στις σύγχρονες και ασύγχρονες συνεδρίες του

1.2 Περιεχόμενα ενότητας

1.2.1 Εισαγωγή

Αυτή η ενότητα χρησιμεύει ως εισαγωγή στο εκπαιδευτικό σεμινάριο UpFamilies, περιγράφοντας τον τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχοντες θα μάθουν για το έργο και τους στόχους του.

Πρώτον, οι συμμετέχοντες θα εισαχθούν στο έργο UpFamilies στο σύνολό του. Το εκπαιδευτικό σεμινάριο αυτό έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο αυτού του έργου, το οποίο επιδιώκει να παρέχει στις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση και στους ειδικούς και τους εθελοντές που τις υποστηρίζουν διάφορους ψηφιακούς πόρους για τη διευκόλυνση και τη βελτίωση αυτής της υποστήριξης. Αυτό το εκπαιδευτικό σεμινάριο είναι ένας από αυτούς τους πόρους, όπως και η εφαρμογή UpFamilies, καθώς και ο οδικός χάρτης UpFamilies, οι οποίοι επίσης παρουσιάζονται και μπορείτε να τους βρείτε στον ιστότοπο UpFamilies.

Στη συνέχεια, η παρούσα Ενότητα παρουσιάζει το ίδιο το εκπαιδευτικό σεμινάριο και τον τρόπο με τον οποίο σκοπεύει να εξοπλίσει οργανισμούς, ειδικούς και εθελοντές ώστε να βοηθήσουν καλύτερα αυτές τις οικογένειες, προωθώντας τη συμμετοχή της κοινότητας και την αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών. Παρουσιάζει τις διάφορες Ενότητες, οι οποίες παρέχουν γνώσεις για την κατανόηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες και γνωρίζουν πώς να εφαρμόζουν υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις ανάγκες αυτές κατά τη διάρκεια και μετά την κράτηση, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου πρόσληψης και κατάρτισης του προσωπικού, του τρόπου επικοινωνίας και δικτύωσης, καθώς και του τρόπου διερεύνησης των επιλογών χρηματοδότησης και υπεράσπισης των αναγκών των οικογενειών.

Τέλος, η Ενότητα εξετάζει την υλικοτεχνική υποδομή για τη διεξαγωγή αυτής της κατάρτισης. Εξηγεί στους συμμετέχοντες τον τρόπο με τον οποίο θα εξελιχθεί κάθε συνεδρία, με περιεχόμενο τόσο της αυτοεκπαίδευσης (ασύγχρονης) όσο και της σύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης σε κάθε Ενότητα, με την εκτέλεση ομαδικών δραστηριοτήτων.

1.2.2 Εισαγωγή στο έργο UpFamilies

Οι οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση ενός ή περισσότερων μελών τους αντιμετωπίζουν σοβαρές προκλήσεις που τις θέτουν σε κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Χρειάζονται υποστήριξη από τις κοινότητές τους.

Το έργο «UpFamilies: (2021-2024), συγχρηματοδοτούμενο από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2021-1-ES01-KA220-ADU-000025967), στοχεύει στο να βοηθήσει τις οικογένειες αυτές να προσεγγίσουν οργανώσεις που μπορούν να τις υποστηρίξουν, καθώς και για να εκπαιδεύσει τις οργανώσεις να κατανοήσουν τις ανάγκες αυτών των οικογενειών και να δημιουργήσουν ή να προσαρμόσουν τις υπηρεσίες τους για να τις ικανοποιήσουν.

Οργανώσεις-εταίροι που αναπτύσσουν το πρόγραμμα UpFamilies

- Ισπανία: Fundación Diagrama Intervención Psicosocial
- Πορτογαλία: Aproximar - Cooperativa De Solidariedade Social, Crl
- Πορτογαλία: O Mundo da Carolina
- Ελλάδα: Athens Lifelong Learning Institute
- Ρουμανία: European Strategies Consulting
- Ρουμανία: VIS JUVENTUM
- Γερμανία: Interchange Non-Profit gUG

Το ευρωπαϊκό πεδίο εφαρμογής του UpFamilies

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+ στο πλαίσιο της βασικής δράσης KA220-ADU - Συμπράξεις συνεργασίας στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Οι οριζόντιες προτεραιότητες του έργου σε αυτή τη βασική δράση είναι: 1) αντιμετώπιση του ψηφιακού μετασχηματισμού μέσω της ανάπτυξης ψηφιακής ετοιμότητας, ανθεκτικότητας και ικανότητας και 2) ένταξη και πολυμορφία σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού.

Τα κύρια θέματα με τα οποία ασχολείται το έργο στο πλαίσιο αυτής της βασικής δράσης είναι: 1) ένταξη, 2) προώθηση της ισότητας και της μη διάκρισης, 3) κοινωνική βοήθεια και πρόνοια και 4) ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες.

Κύριοι στόχοι του έργου UpFamilies

- Να παράσχει στις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση μια συγκεντρωτική εικόνα των υφιστάμενων διαθέσιμων υπηρεσιών, από τοπικές έως εθνικές, οι οποίες μπορούν να τις υποστηρίξουν να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της κράτησης.
- Να ευαισθητοποιήσει τους οργανισμούς που εργάζονται με αυτή την ομάδα-στόχο των οικογενειών, ώστε να είναι προετοιμασμένοι για τις ιδιαίτερες ανάγκες τους.
- Να αναπτυχθούν οι κατάλληλες κοινωνικές προδιαγραφές που θα ενισχύσουν τον ρόλο που διαδραματίζουν οι κοινοτικές οργανώσεις για την κοινωνική ένταξη αυτών των οικογενειών και των μελών τους που αποφυλακίζονται, ώστε να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Κύρια αποτελέσματα του έργου UpFamilies

- «Χαρτογράφηση για προγράμματα και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κράτηση»: περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με: 1) υφιστάμενες υπηρεσίες στις χώρες εταίρους του UpFamilies, 2) κενά στην παροχή υπηρεσιών στις χώρες αυτές και 3) συστάσεις πολιτικής. Είναι διαθέσιμο σε διάφορες γλώσσες εδώ: <https://upfamilies.eu/wp/results/>
- Εφαρμογή UpFamilies: μια εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα που βοηθά τις οικογένειες να βρουν διάφορα είδη υπηρεσιών υποστήριξης στην περιοχή τους και να συνδεθούν μαζί τους.

Για να την κατεβάσετε στο Google Play:

Ισπανία:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.appupfamilies&hl=es_ES

Πορτογαλία:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.appupfamilies&hl=pt_PT
Ελλάδα:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.appupfamilies&hl=el>
Γερμανία:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.appupfamilies&hl=de>
Ρουμανία:

<https://play.google.com/store/search?q=upfamilies&c=apps&hl=ro>

Για να το κατεβάσετε από το Apple App Store:

<https://apps.apple.com/app/upfamilies/id6547853512>

- Δίκτυο UpFamilies : πρόκειται για ένα δίκτυο οργανώσεων και επαγγελματιών που έχουν δεσμευτεί για την υποστήριξη των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κράτηση. <https://upfamilies.eu/wp/resources/>

Για να μάθετε περισσότερα για το έργο και να συνδεθείτε με τους εταίρους του UpFamilies, το δίκτυο και άλλους ενδιαφερόμενους, ο ιστότοπος και τα προφίλ του έργου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι τα εξής:

UpFamilies: <https://upfamilies.eu>

Facebook | Instagram | LinkedIn

1.2.3 Το εκπαιδευτικό σεμινάριο UpFamilies

Το εκπαιδευτικό σεμινάριο UpFamilies, με τίτλο «Βοηθώντας τις οργανώσεις να οικοδομήσουν ένα καλύτερο μέλλον για τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση», αποσκοπεί στην επίτευξη της καλύτερης κοινοτικής υποστήριξης για τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση.

Τα συστήματα ποινικής δικαιοσύνης συνήθως εφαρμόζουν διαφορετικά προγράμματα προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες των ατόμων που βρίσκονται ή έχουν εκτίσει ποινή κράτησης σε σωφρονιστικό κατάστημα. Ωστόσο, οι οικογένειές τους είναι συχνά τα αφανή θύματα της κράτησης και χρειάζονται υποστήριξη όχι μόνο από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης, αλλά και από τους δικούς τους κοινοτικούς πόρους.

Το εκπαιδευτικό σεμινάριο αυτό δημιουργήθηκε επομένως για να βοηθήσει οργανισμούς, ειδικούς και εθελοντές στην κοινότητα να παρέχουν αποτελεσματική υποστήριξη και βοήθεια στις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση. Το εκπαιδευτικό σεμινάριο αποσκοπεί στην ενίσχυση της κοινοτικής δράσης σχετικά με αυτές τις οικογένειες, τις ανάγκες τους και τον καλύτερο τρόπο αντιμετώπισής τους.

Ελλείπει αποτελεσματικών στρατηγικών για την ανάπτυξη, την εφαρμογή και τη βελτίωση τέτοιων υπηρεσιών από τις οργανώσεις της κοινότητας, οι υπηρεσίες αυτές θα παραμείνουν ανεπαρκείς για να βοηθήσουν τις οικογένειες τόσο κατά τη διάρκεια της κράτησης όσο και μετά την αποφυλάκιση του ατόμου που βρισκόταν στο σωφρονιστικό κατάστημα. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα UrFamilies έχει ως εκ τούτου στόχο να αυξήσει τις ικανότητες των ειδικών και των εθελοντών των κοινοτικών οργανώσεων και να προωθήσει τη συνεργασία των οργανώσεων αυτών μεταξύ τους και με τους φορείς του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης.

Ο τελικός στόχος είναι να βοηθηθούν οι οργανώσεις να παρέχουν προσαρμοσμένες και αποτελεσματικές υπηρεσίες και προγράμματα για τις οικογένειες αυτές.

Κύριοι στόχοι του εκπαιδευτικού σεμιναρίου

- Να μάθουν περισσότερα για την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών σε οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση.
- Να κατανοήσουν τις ανάγκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση.
- Να κατανοήσουν τη διαδικασία σχεδιασμού, ανάπτυξης, λειτουργίας και αξιολόγησης των υπηρεσιών για την καλύτερη κάλυψη των αναγκών των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κράτηση.
- Να κατανοήσουν τη σημασία και τις αρχές για τη συγκέντρωση κεφαλαίων, την πρόσληψη και την κατάρτιση των εργαζομένων, τη δικτύωση και τη συνεργασία με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και τον τρόπο αποτελεσματικής εκτέλεσης αυτών των δραστηριοτήτων.
- Να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για να παρέχουν, ως ειδικοί, προσαρμοσμένη και ολοκληρωμένη υποστήριξη στις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση.
- Να προάγουν την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και της ιδιότητας του ενεργού πολίτη σχετικά με τις ανάγκες αυτών των οικογενειών.

Κύριος στόχος των συμμετεχόντων του εκπαιδευτικού σεμιναρίου

Το εκπαιδευτικό σεμινάριο αυτό απευθύνεται κυρίως σε:

- Κοινοτικές οργανώσεις, ενώσεις, επαγγελματίες και εθελοντές που εργάζονται ή ενδέχεται να εργαστούν με μέλη οικογενειών που επηρεάζονται από τη κράτηση.
- Τοπικούς και εθνικούς φορείς που εμπλέκονται στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης.

Πράγματι, πολλοί τύποι ειδικών και εθελοντών μπορούν να ωφεληθούν από αυτό το εκπαιδευτικό σεμινάριο, όπως

- Κοινωνικοί λειτουργοί.
- Ψυχολόγοι
- Επαγγελματίες της εκπαίδευσης
- Υπεύθυνοι αναστολών
- Διαμορφωτές πολιτικής
- Άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς της κοινότητας.

Κύριο περιεχόμενο του προγράμματος κατάρτισης

1. Εισαγωγή
 - Εισαγωγή στο πρόγραμμα UpFamilies.
 - Επισκόπηση του εκπαιδευτικού προγράμματος UpFamilies.
2. Ανάγκες και προκλήσεις των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση
 - Νομοθεσία, πολιτική και προδιαγραφές της ΕΕ για τις οικογένειες.
 - Ανάγκες και προκλήσεις των οικογενειών.
 - Παροχή υπηρεσιών στις χώρες των εταίρων του UpFamilies.
3. Αξιολόγηση, σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση ενός προγράμματος ή μιας υπηρεσίας
 - Φάσεις για την ανάπτυξη μιας υπηρεσίας ή ενός προγράμματος.
 - Βήματα για την επιτυχή εφαρμογή και αξιολόγησή του.
4. Πρόσληψη προσωπικού υπηρεσιών, αρχική κατάρτιση και συνεχής κατάρτιση
 - Πρόσληψη επαγγελματιών και εθελοντών.
 - Εκπαίδευση / συνεχής κατάρτιση για το προσωπικό.
5. Επικοινωνία με τις οικογένειες και διάδοση των υπηρεσιών
 - Τεχνικές επικοινωνίας με τις οικογένειες.
 - Τρόποι διάδοσης της υπηρεσίας στις οικογένειες.
6. Ο καταλύτης της συνεργασίας
 - Τύποι δικτύων και αρχές συνεργασίας.
 - Διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις μεταξύ των εταίρων.
7. Χρηματοδότηση των υπηρεσιών και βιωσιμότητα
 - Χρηματοδότηση: Κύριες πηγές και επιλογές.
 - Βιωσιμότητα: προκλήσεις και οικονομική διαχείριση.
8. Υποστήριξη στην κοινότητα και πολιτικές
 - Υποστήριξη για μια οργάνωση που βασίζεται στην κοινότητα.
 - Σχεδιασμός της υποστήριξης.

1.2.4 Πώς να πραγματοποιήσετε αυτό το εκπαιδευτικό σεμινάριο κατάρτισης

Κάθε ενότητα αναπτύσσεται με δύο διακριτά μέρη:

- Το πρώτο μέρος είναι το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής μάθησης που οι συμμετέχοντες μπορούν να μελετήσουν με το δικό τους ρυθμό για να μάθουν καλύτερα τα θέματα που εξετάζονται.
- Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες συναντώνται για μια 2ωρη κοινή συνεδρία με τον εκπαιδευτή του μαθήματος, η οποία μπορεί να είναι διαδικτυακή ή δια ζώσης. Εφαρμόζουν το περιεχόμενο της ενότητας στην πράξη με διάφορες δραστηριότητες που απαιτούν την ενεργό συμμετοχή τους.

Τα οφέλη αυτής της δομής:

- Να μπορούν να μελετήσουν το περιεχόμενο της ενότητας με τον δικό τους ρυθμό μέσω πολυμέσων.
- Να έχουν έναν εκπαιδευτή ο οποίος συντονίζει δραστηριότητες, με βάση αυτά τα περιεχόμενα, εφαρμόζοντας τη θεωρία στην πράξη, και ο οποίος μπορεί να απαντήσει σε ερωτήσεις εάν χρειαστεί.
- Να μαθαίνουν από την εμπειρία των άλλων συμμετεχόντων στις κοινές εκπαιδευτικές συνεδρίες τους.

Το εκπαιδευτικό σεμινάριο αυτό έχει συγκεντρωθεί στο παρόν Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης, το οποίο περιέχει τόσο το περιεχόμενο του μαθήματος όσο και τις οδηγίες και συμβουλές για την επιτυχή διεξαγωγή του εκπαιδευτικού προγράμματος UpFamilies.

Είναι ελεύθερα προσβάσιμο στον ιστότοπο του προγράμματος UpFamilies: <https://upfamilies.eu/wp/>

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση αυτού του εκπαιδευτικού σεμιναρίου, οι συμμετέχοντες θα:

- είναι ενήμεροι για τις καταστάσεις που αντιμετωπίζουν πολλές οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση σε χώρες της ΕΕ.
- είναι σε θέση και να ενθαρρύνονται να λάβουν μέτρα για την εφαρμογή υπηρεσιών προσαρμοσμένων στις ανάγκες των οικογενειών.
- γνωρίζουν πώς να προσλαμβάνουν προσωπικό και εθελοντές και να τους εκπαιδεύουν ώστε να βοηθούν τις οικογένειες αυτές με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο.
- είναι σε θέση να επικοινωνούν με τις οικογένειες χρησιμοποιώντας τις καταλληλότερες τεχνικές και να εκτελούν ενέργειες για τη δημοσιοποίηση των υπηρεσιών τους προς αυτές.
- ενδιαφέρονται να διερευνήσουν τρόπους δικτύωσης με άλλους φορείς ώστε να συντονίζονται σε κοινές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες.
- είναι σε θέση να διερευνούν διάφορες επιλογές για τη συγκέντρωση πόρων για την υπηρεσία τους και τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς της.
- ενθαρρυνθούν να ευαισθητοποιήσουν άλλους κοινοτικούς φορείς σχετικά με τις ανάγκες αυτών των οικογενειών και τη σημασία της υποστήριξής τους.

1.3 Ομαδική συνεδρία

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Καλωσόρισμα και παρουσίαση του μαθήματος και του εκπαιδευτή	15 λεπτά	Εάν η συνάντηση της ομάδας πρόκειται να πραγματοποιηθεί διαδικτυακά, ο εκπαιδευτής καλωσορίζει τους συμμετέχοντες και προσφέρει υποστήριξη για οποιαδήποτε τεχνικά ζητήματα προκύψουν (σύνδεση, ήχος, βίντεο). Στην συνέχεια, ο εκπαιδευτής συστήνεται ο ίδιος και παρουσιάζει τον οργανισμό του. Έπειτα, ο εκπαιδευτής παρουσιάζει σύντομα το PowerPoint αυτής της εισαγωγικής συνεδρίας, δηλαδή το σχέδιο μαθήματος των επόμενων δύο ωρών. Σε περίπτωση δια ζώσης συναντήσεων και εάν οι συμμετέχοντες δεν είχαν ολοκληρώσει το ερωτηματολόγιο πριν την έναρξη της ομαδικής συνεδρίας, ο εκπαιδευτής μπορεί να τους διανείμει έντυπα ερωτηματολόγια και να τους ζητήσει να αφιερώσουν 5 λεπτά για την συμπλήρωσή τους.	Παρουσίαση PowerPoint Ερωτηματολόγιο
Δραστηριότητα γνωριμίας των συμμετεχόντων	15 λεπτά	Αυτή είναι μια δραστηριότητα που εξοικειώνει για την εύρυθμη εισαγωγή των συμμετεχόντων. Ο εκπαιδευτής προβάλλει μια παρουσίαση μέσω PowerPoint με τους κανόνες της δραστηριότητας. Στην συνέχεια, ζητά από κάθε συμμετέχοντα να πει το όνομά του και το όνομα του οργανισμού που εκπροσωπεί. Ο εκπαιδευτής ρωτάει τους υπόλοιπους συμμετέχοντες αν μπορούν να αναφέρουν στην ομάδα τι κάνει αυτός ο οργανισμός, βασιζόμενοι στις προηγούμενες γνώσεις τους ή ακόμα και στις εικασίες τους. Ο συμμετέχων που συστήνεται μπορεί να	Παρουσίαση PowerPoint

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		δώσει μια-δυο υποδείξεις για να βοηθήσει τους υπόλοιπους. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται για όλους τους συμμετέχοντες. Αφού ολοκληρωθεί η παρουσίαση όλων των οργανισμών, ο εκπρόσωπος κάθε οργανισμού καλείται να προσφέρει στην ομάδα έναν πιο ολοκληρωμένο ορισμό του αντικειμένου δραστηριότητας του οργανισμού του και του δικού του ρόλου/καθηκόντων εντός αυτού. Εάν όλοι οι συμμετέχοντες ανήκουν στον ίδιο οργανισμό, μπορούν να παρουσιάσουν διαφορετικά τμήματα (ή διαφορετικούς ρόλους εντός του ίδιου τμήματος). Αυτή η δραστηριότητα αποτελεί έναν διασκεδαστικό τρόπο για να γνωριστούν καλύτερα οι συμμετέχοντες.	
Δραστηριότητα γνωριμίας των συμμετεχόντων	10 λεπτά	Ακολουθεί μια διασκεδαστική δραστηριότητα γνωριμίας που βοηθά τους συμμετέχοντες να συστηθούν με έναν δημιουργικό τρόπο. Ο εκπαιδευτής ξεκινά με μια παρουσίαση PowerPoint για να εξηγήσει τους κανόνες του παιχνιδιού "Δύο αλήθειες και ένα ψέμα". Σε αυτό το παιχνίδι, οι συμμετέχοντες δεν μοιράζονται προσωπικές πληροφορίες, αλλά μιλούν για τον οργανισμό στον οποίο εργάζονται. Κάθε συμμετέχων ετοιμάζει τρεις δηλώσεις: δύο αλήθειες και ένα ψέμα σχετικά με τον οργανισμό του. Στη συνέχεια, κάθε συμμετέχων παρουσιάζει τις τρεις δηλώσεις του στην ομάδα. Αφού ολοκληρώσει, οι υπόλοιποι συμμετέχοντες καλούνται να σηκώσουν το χέρι τους ώστε να	Παρουσίαση μέσω PowerPoint

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		ψηφίσουν για τη δήλωση που πιστεύουν ότι είναι ψέμα. Τέλος, ο συμμετέχων που παρουσίασε τις δηλώσεις αποκαλύπτει ποιο ήταν το ψέμα και εξηγεί τους λόγους που το επινόησε. Αυτό το παιχνίδι μπορεί να υλοποιηθεί ακόμη και αν οι συμμετέχοντες προέρχονται από τον ίδιο οργανισμό, καθώς μπορεί να υπάρχουν πληροφορίες που κάποιος μπορεί να μην γνωρίζει για τον δικό τους οργανισμό.	
Παρουσίαση του έργου UpFamilies	20 mins	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει μέσω PowerPoint το έργο UpFamilies στους συμμετέχοντες. Αυτή η παρουσίαση περιλαμβάνει: - Μια σύντομη περιγραφή, συμπεριλαμβανομένων των εταίρων του έργου και του ευρωπαϊκού του πεδίου εφαρμογής στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+. - Τους κύριους στόχους του. - Τις κύριες δράσεις του: της χαρτογράφησης υφιστάμενων υπηρεσιών, της εφαρμογής για κινητά, του δικτύου UpFamilies. Εδώ, ο εκπαιδευτής τονίζει τα οφέλη που φέρνει η κάθε δράση στις οικογένειες των κρατουμένων ή στους οργανισμούς που λειτουργούν σε επίπεδο κοινότητας, ή και στα δύο. - Την ιστοσελίδα του και τους λογαριασμούς του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν την δυνατότητα να παρακολουθήσουν τις ενημερώσεις.	Παρουσίαση PowerPoint

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		Στο τέλος, ο εκπαιδευτής θα λύσει ενδεχόμενες απορίες των συμμετεχόντων.	
Διάλειμμα	10 λεπτά		
Εισαγωγή στο εκπαιδευτικό σεμινάριο	20 λεπτά	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει στους συμμετέχοντες αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, «Βοηθώντας τους οργανισμούς να οικοδομήσουν ένα καλύτερο μέλλον για τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση», υποστηριζόμενος από μια παρουσίαση PowerPoint. Αυτή η εισαγωγή περιλαμβάνει: - Την παρουσίαση του προγράμματος για την εκπαίδευση των εκπαιδευόμενων: • Γιατί αυτό το μάθημα είναι απαραίτητο. • Τους κύριους στόχους του μαθήματος. • Τους διάφορους μαθησιακούς στόχους. • Την ομάδα-στόχο των συμμετεχόντων που μπορεί να επωφεληθεί περισσότερο από αυτό. • Το περιεχόμενο των εννοιών. Στο τέλος, ο εκπαιδευτής θα λύσει ενδεχόμενες απορίες των συμμετεχόντων.	Παρουσίαση PowerPoint
Παρουσίαση της υλοποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος	20 λεπτά	Ο εκπαιδευτής θα ξεκινήσει με μια παρουσίαση PowerPoint για να εξηγήσει τη δομή και τη ροή του σεμιναρίου. • Θα τονίσει στους συμμετέχοντες την απαραίτητη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου πριν την εκπαίδευση (αν δεν έχει γίνει ήδη).	Παρουσίαση μέσω PowerPoint

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		- Θα παρουσιάσει το μικτό μοντέλο εκπαίδευσης, που περιλαμβάνει ασύγχρονη μάθηση (διαδικτυακά μαθήματα σε ψηφιακή πλατφόρμα) και σύγχρονη μάθηση (ομαδικές συνεδρίες ανά ενότητα). - Θα αναδείξει τα οφέλη από την υιοθέτηση αυτού του μοντέλου. - Θα διαθέσει στους συμμετέχοντες έναν οδηγό με το περιεχόμενο και τις οδηγίες διεξαγωγής του σεμιναρίου, χρήσιμο για τους δικούς τους οργανισμούς ή για την κοινοποίησή του σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς. - Θα παρουσιάσει την ψηφιακή πλατφόρμα, τον τρόπο σύνδεσης και πρόσβασης στο περιεχόμενο ηλεκτρονικής μάθησης (e-Learning), καθώς και τις διαθέσιμες λειτουργίες. - Προβλέποντας το θέμα της επόμενης Ενότητας, της Ενότητας 2, τον τρόπο πρόσβασης στην πλατφόρμα και τις δραστηριότητες που θα πραγματοποιηθούν με την ομάδα στην επόμενη ομαδική συνεδρία.	
Συμπέρασμα Αξιολόγηση Αναστοχασμός	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής, παρουσιάζει τους κύριους στόχους που θα επιτευχθούν μέσω του εκπαιδευτικού προγράμματος. Στη συνέχεια, καλεί τους συμμετέχοντες να διευκρινίσουν τυχόν απορίες που έχουν σχετικά με το πρόγραμμα ή τους στόχους του. Ακολουθώντας, ο εκπαιδευτής υπενθυμίζει στους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο πριν την εκπαίδευση, εάν	Παρουσίαση μέσω Powerpoint Ερωτηματολόγιο

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		δεν το έχουν ήδη κάνει. Σε περίπτωση που κάποιος δεν έχει λάβει το ερωτηματολόγιο ή δεν έχει καταφέρει να το συμπληρώσει, ο εκπαιδευτής θα του το διαθέσει είτε σε έντυπη μορφή είτε μέσω συνδέσμου στην έκδοση Zoom. Ο εκπαιδευτής ευχαριστεί τους συμμετέχοντες.	

1.4 Συμπεράσματα

Ο κύριος στόχος αυτής της ενότητας είναι να χρησιμεύσει ως εισαγωγή του εκπαιδευτικού σεμιναρίου, συμπεριλαμβανομένου του πλαισίου, του περιεχομένου και του τρόπου διεξαγωγής του. Σε αντίθεση με τις υπόλοιπες Ενότητες αυτής της εκπαίδευσης, αυτή η Ενότητα διεξάγεται πλήρως μέσω σύγχρονης εκπαίδευσης.

Κατ' αρχάς, η ενότητα αυτή ξεκινά με μια διαδικασία καλωσορίσματος, κατά την οποία ο εκπαιδευτής και οι συμμετέχοντες χρησιμοποιούν ασκήσεις για να εξοικειωθούν ο ένας με τον άλλον και με την αντίστοιχη εργασία και τους οργανισμούς τους. Αυτό είναι βασικό, καθώς σε αυτό το εκπαιδευτικό σεμινάριο θα ζητηθεί από τους συμμετέχοντες να εφαρμόσουν τις έννοιες που έμαθαν σε ομαδικές ασκήσεις στις οποίες θα εμφανιστεί το εργασιακό τους υπόβαθρο. Ως εκ τούτου, ο εκπαιδευτής θα φροντίσει ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν την ευκαιρία να εξηγήσουν αυτό το υπόβαθρο: τι κάνουν, τι κάνει ο οργανισμός τους.

Αφού όλοι συστηθούν μέσω δραστηριοτήτων που σπάνε τον πάγο μεταξύ των συμμετεχόντων, ο εκπαιδευτής μπορεί στη συνέχεια να αρχίσει να εξηγεί το περιεχόμενο της ενότητας. Αρχικά, γίνεται μια εισαγωγή στο πρόγραμμα UrFamilies, καλώντας τους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν άλλους ψηφιακούς πόρους που προσφέρει σε αυτούς και στις οικογένειες που υποστηρίζουν. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτής εξηγεί τα κύρια περιεχόμενα και τους στόχους της ενότητας, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο θα εξελιχθεί, όντας δεκτικός σε τυχόν ερωτήσεις που μπορεί να έχουν οι συμμετέχοντες κατά τη διαδικασία. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να βεβαιωθεί ότι όλοι έχουν κατανοήσει τη δυναμική και ότι είναι έτοιμοι να ξεκινήσουν

να μελετούν το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής μάθησης της Ενότητας 2 στην επιλεγμένη ηλεκτρονική πλατφόρμα. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει επίσης να βεβαιωθεί ότι οι συμμετέχοντες γνωρίζουν πότε αναμένεται να επιστρέψουν για την επόμενη σύγχρονη διαδικτυακή συνεδρία για να συζητήσουν τις έννοιες της Ενότητας 2 και να τις εφαρμόσουν στην πράξη με την ομάδα.

1.5 Αναφορές

Szuroka, B. (2024). Roadmap on programs and services that meet the needs of families affected by incarceration. <https://upfamilies.eu/wp/wp-content/uploads/2024/10/Roadmap-ENG-Version-FINAL-Version-1.pdf>

2G (2024) Upfamilies (10.0.0). [Aplicación móvil] Google play. <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.appupfamilies&hl=es>

2. Ανάγκες και προκλήσεις των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση

2.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα

Συνεδρίες της ενότητας	• 1 συνεδρία αυτοεκπαίδευσης (1 ώρα, διαδικτυακή, ασύγχρονη) • 1 ομαδική συνεδρία (2 ώρες, διαδικτυακά ή δια ζώσης, σύγχρονη)
Αναμενόμενα αποτελέσματα από την ενότητα	Στο τέλος της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα: • Αποκτήσουν εικόνα των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες των κρατούμενων ατόμων - παιδιά, σύντροφοι και η ευρύτερη οικογένεια. • Εξοικειωθούν με τις ευρωπαϊκές νομικές διατάξεις, πολιτικές και πλαίσια που επηρεάζουν τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση, κατανοώντας πώς αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν στις προσπάθειες υποστήριξης και υπεράσπισης. • Αποκτήσουν μια επισκόπηση των υφιστάμενων υπηρεσιών στις χώρες εταίρους (με έμφαση στο εθνικό πλαίσιο) • Εντοπίσουν τα κενά στην παροχή υπηρεσιών στα αντίστοιχα πλαίσια.

2.2 Περιεχόμενα ενότητας

2.2.1 Εισαγωγή

Τα αόρατα θύματα (Travis & Waul, 2003), οι παράπλευρες απώλειες (Eddy & Roehlmann-Tynan, 2019), οι νόμιμοι αυτόπτες μάρτυρες (Comfort, 2007), τα παιδιά του κανενός (Mitchell Fuentes, 2014), οι παρ' ολίγον κρατούμενοι (Comfort 2008), τα

ξεχασμένα θύματα (Matthews, 1983), τα κρυμμένα θύματα (PACE, 2020), τα ορφανά της δικαιοσύνης (Shaw, 2012) είναι μερικές μόνο από τις έννοιες που έχουν επινοηθεί για να αναφερθούν στα παιδιά και τις οικογένειες των κρατουμένων ατόμων. Κάτω από την ευρεία ομπρέλα των «παράπλευρων συνεπειών του κόστους και των επιπτώσεων της κράτησης» (Hagan & Dinovitzer, 1999, σ. 121), οι οικογένειες των κρατουμένων παραβλέπονται από τα περισσότερα, αν όχι όλα, τα συστήματα ποινικής δικαιοσύνης σε όλο τον κόσμο.

Σύμφωνα με το Συμβούλιο της Ευρώπης το 2018, εκτιμάται ότι πάνω από 2,1 εκατομμύρια παιδιά στην Ευρώπη έχουν να αντιμετωπίσουν τη κράτηση των γονέων τους. Η έκθεσή τους υποδηλώνει ότι ο αριθμός αυτός θα μπορούσε να είναι σημαντικά υψηλότερος εάν συμπεριλάμβανε και τους ενήλικες που βίωσαν τη κράτηση των γονέων τους κατά τη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας. Ο Διεθνής Συνασπισμός για τα παιδιά με φυλακισμένους γονείς (ICCIP) ανέφερε το 2020 ότι ο αριθμός των παιδιών με γονέα κρατούμενο ανέρχεται σε περίπου 2,7 εκατομμύρια - 2,52 εκατομμύρια από αυτά τα παιδιά έχουν πατέρες σε σωφρονιστικό κατάστημα, ενώ πάνω από 160.000 έχουν μητέρες σε σωφρονιστικό κατάστημα. Η ομάδα εργασίας ανοικτού τύπου της Ομοσπονδιακής Γερμανικής Επιτροπής Σωφρονιστικών Καταστημάτων τόνισε το 2019 ότι ο αριθμός των παιδιών που επηρεάζονται από τη κράτηση ενός γονέα είναι πολύ υψηλότερος από τον συνολικό αριθμό των κρατουμένων.

Σκοπός αυτής της ενότητας είναι να προσφέρει μια εικόνα των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες κρατουμένων ατόμων: τα παιδιά, οι σύντροφοι και οι διευρυμένες οικογένειες. Η Ενότητα διερευνά τη σχετική βιβλιογραφία στον τομέα για να προσφέρει μια βάση δεδομένων για τις ανάγκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες.

Η Ενότητα περιλαμβάνει λεπτομερείς πληροφορίες ώστε κάθε ενδιαφερόμενος να εξοικειωθεί με τις ευρωπαϊκές νομικές διατάξεις, πολιτικές και πλαίσια που επηρεάζουν τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση, κατανοώντας πώς αυτές μπορούν να αξιοποιηθούν στις προσπάθειες υποστήριξης και υπεράσπισης. Παρουσιάζονται οι προκλήσεις και οι ανάγκες που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες ατόμων σε κράτηση, καθώς και μια επισκόπηση των υφιστάμενων υπηρεσιών και κενών σε αυτές τις υπηρεσίες στις αντίστοιχες χώρες (με έμφαση στη Γερμανία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία και την Ισπανία).

Η παρούσα ενότητα αποτελείται από τέσσερις ενότητες. Η Ενότητα ξεκινά με τη συζήτηση του ευρωπαϊκού τοπίου των νομικών διατάξεων, των πολιτικών και των πλαισίων που υποστηρίζουν και καθοδηγούν τη δραστηριότητα των επαγγελματιών που εργάζονται με οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση. Προχωρά προς την κεντρικό θέμα της Ενότητας, δηλαδή τις προκλήσεις και τις ανάγκες των οικογενειών

με κρατούμενα άτομα. Στις δύο τελευταίες υποενότητες εξετάζονται οι υφιστάμενες υπηρεσίες για οικογένειες με έγκλειστα άτομα στην Ευρώπη, ιδίως στην Ελλάδα, τη Γερμανία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία και την Ισπανία (χώρες που αποτελούν την κοινοπραξία του έργου UpFamilies), καθώς και τα κενά στην παροχή υπηρεσιών που εντοπίστηκαν.

2.2.2 Ευρωπαϊκό τοπίο νομικών διατάξεων, πολιτικών και πλαισίων

Αυτή η ενότητα έχει ως στόχο να εξοικειώσει τους αναγνώστες με το ευρωπαϊκό τοπίο των νομικών διατάξεων, πολιτικών και πλαισίων που έχουν αντίκτυπο στις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση. Δεδομένου ότι η Ενότητα επικεντρώνεται στο ευρωπαϊκό τοπίο, παρέχει μια ευρεία παρουσίαση της κατάστασης σε διάφορες χώρες, η οποία είναι επωφελής για όσους εργάζονται σε διεθνή πλαίσια ή με διαφορετικούς πληθυσμούς. Ο λόγος αυτής της εστίασης είναι να διασφαλιστεί ότι οι συμμετέχοντες/ αναγνώστες είναι καλά ενημερωμένοι σχετικά με τις βασικές πολιτικές που επηρεάζουν αυτές τις οικογένειες. Η γνώση αυτή είναι ζωτικής σημασίας διότι:

- Η κατανόηση του νομικού και πολιτικού περιβάλλοντος επιτρέπει στους συμμετέχοντες να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και να παρέχουν αποτελεσματικότερη υποστήριξη ή υπεράσπιση για τις οικογένειες αυτές.
- Βοηθά στην ευαισθητοποίηση των οικογενειών που έχουν πληγεί σχετικά με τα δικαιώματά τους και τις υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες σε αυτές.
- Η γνώση συγκεκριμένων πολιτικών και νομικών πλαισίων επιτρέπει πιο προσαρμοσμένες και αποτελεσματικές στρατηγικές υποστήριξης και παρέμβασης για τις οικογένειες που αντιμετωπίζουν την κράτηση.
- Οι συμμετέχοντες μπορούν να είναι καλύτερα εξοπλισμένοι για να υποστηρίξουν αλλαγές πολιτικής που ωφελούν αυτές τις οικογένειες, εάν είναι καλά ενημερωμένοι για τα υφιστάμενα πλαίσια.

Σε επίπεδο ΕΕ, υπάρχουν διάφορες πολιτικές και πρότυπα που καθοδηγούν τους επαγγελματίες που εργάζονται με οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση. Οι περισσότερες κατευθυντήριες γραμμές στοχεύουν στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών, αλλά πιο πρόσφατα, ειδικές διατάξεις αφορούν στις κρατούμενες μητέρες και στις μητέρες με παιδιά σε σωφρονιστικά καταστήματα. Εκτός από τη σύσταση CM/Rec(2018)5 του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τα παιδιά με κρατούμενους γονείς, δεν υπάρχουν άλλα έγγραφα που να αφορούν ειδικά τις οικογένειες με κρατούμενα μέλη. Ωστόσο, τα έγγραφα που περιγράφονται παρακάτω περιέχουν ειδικές διατάξεις για τις οικογένειες αυτές.

Η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού (ΟΗΕ, 1989) είναι το σημαντικότερο έγγραφο που αποσκοπεί στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των

παιδιών. Το άρθρο 9 της Σύμβασης κατοχυρώνει το δικαίωμα του παιδιού για την επαφή με τον κρατούμενο γονέα, δίνοντας έμφαση στη μη απομάκρυνση από τους γονείς και στην τακτική επαφή, εκτός εάν αυτή είναι αντίθετη προς το συμφέρον του παιδιού: «Το παιδί έχει το δικαίωμα να μη χωρίζεται από τους γονείς του, εκτός αν αυτό επιβάλλεται προς το συμφέρον του και με δικαστική διαδικασία».

Οι Τυποποιημένοι Ελάχιστοι Κανόνες του ΟΗΕ για τη μεταχείριση των κρατουμένων του 1977 (ΟΗΕ, 1955) περιλαμβάνουν τρεις κανόνες που αφορούν τις οικογένειες των κρατουμένων. Συγκεκριμένα,

- Κανόνας 37: Οι κρατούμενοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, υπό την απαραίτητη επίβλεψη, να επικοινωνούν με την οικογένειά τους και τους φίλους τους σε τακτά χρονικά διαστήματα, τόσο με αλληλογραφία όσο και με επισκέψεις.
- Κανόνας 92: Ο προφυλακισμένος επιτρέπεται να ενημερώνει αμέσως την οικογένειά του για την κράτησή του και του παρέχονται όλες οι εύλογες διευκολύνσεις για να επικοινωνεί με αυτήν και τους φίλους του και να δέχεται επισκέψεις από αυτούς, με την προϋπόθεση μόνο την ύπαρξη περιορισμών και εποπτείας που είναι αναγκαίες για τα συμφέροντα της απονομής της δικαιοσύνης και της ασφάλειας και της εύρυθμης λειτουργίας του καταστήματος κράτησης.

Η διευρυμένη έκδοση των Κανόνων του 1977, που είναι οι **Τυποποιημένοι Ελάχιστοι Κανόνες των Ηνωμένων Εθνών για τη μεταχείριση των κρατουμένων του 2015 (Οι Κανόνες του Νέλσον Μαντέλα)** διατυπώνουν μια σειρά κανόνων που δίνουν έμφαση στην επαφή μεταξύ των κρατουμένων και των οικογενειών τους. Ως εκ τούτου:

- Κανόνας 28: Στα σωφρονιστικά καταστήματα για γυναίκες πρέπει να υπάρχουν ειδικές εγκαταστάσεις για κάθε αναγκαία φροντίδα και θεραπεία για αυτές που εγκυμονούν. Πρέπει να γίνονται διευθετήσεις, όπου αυτό είναι εφικτό, ώστε τα παιδιά να γεννιούνται σε νοσοκομείο εκτός του σωφρονιστικού καταστήματος. Εάν ένα παιδί γεννηθεί σε σωφρονιστικό κατάστημα, το γεγονός αυτό δεν πρέπει να αναφέρεται στο πιστοποιητικό γέννησης.
- Κανόνας 29: Η απόφαση να επιτραπεί σε ένα παιδί να μείνει με τον γονέα του στο σωφρονιστικό κατάστημα πρέπει να κρίνεται με βάση το αν συμφέρει το παιδί αυτή η επιλογή.
- Κανόνας 43: Οι πειθαρχικές κυρώσεις ή τα περιοριστικά μέτρα δεν περιλαμβάνουν την απαγόρευση των οικογενειακών επαφών.
- Κανόνας 58: Επιτρέπεται στους κρατουμένους, υπό την απαραίτητη επίβλεψη, να επικοινωνούν με την οικογένεια και τους φίλους τους σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Κανόνας 60: Οι διαδικασίες έρευνας και εισόδου των επισκεπτών δεν πρέπει να φέρουν χαρακτηριστικά υποτίμησης και ταπείνωσης και πρέπει να διέπονται από αρχές τουλάχιστον εξίσου προστατευτικές με εκείνες που

- περιγράφονται στους κανόνες 50 έως 52. Οι σωματικές έρευνες πρέπει να αποφεύγονται και δεν πρέπει να εφαρμόζονται σε παιδιά.
- Κανόνας 68: Κάθε κρατούμενος έχει το δικαίωμα, και του παρέχεται η δυνατότητα και τα μέσα, να ενημερώνει αμέσως την οικογένειά του ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο έχει οριστεί ως πρόσωπο επικοινωνίας, για τη κράτηση του, για τη μεταφορά του σε άλλο κατάστημα και για κάθε σοβαρή ασθένεια ή τραυματισμό. Η κοινοποίηση των προσωπικών πληροφοριών των κρατουμένων υπόκειται στην εθνική νομοθεσία.
 - Κανόνας 106: Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στη διατήρηση και βελτίωση των σχέσεων μεταξύ του κρατουμένου και της οικογένειάς του, οι οποίες είναι επιθυμητές προς το συμφέρον και των δύο μερών.

Με στόχο να ανταποκριθούν στις ιδιαίτερες ανάγκες των γυναικών κρατουμένων, οι Κανόνες των Ηνωμένων Εθνών του **2010 για τη μεταχείριση των γυναικών που εκτίουν ποινές φυλάκισης και των γυναικών- παραβατών αλλά δεν κρατούνται (οι Κανόνες της Μπανγκόκ)** διατυπώνουν μια σειρά κανόνων και κατευθυντήριων γραμμών για τα δικαιώματα των κρατουμένων μητέρων, των εγκύων, των μητέρων που θηλάζουν και των μητέρων με παιδιά κρατούμενα σε σωφρονιστικό κατάστημα.

- Κανόνας 4: [...] Οι κρατούμενοι θα πρέπει να ενθαρρύνονται και να βοηθούνται στο να διατηρούν ή να δημιουργούν σχέσεις με φορείς εκτός του σωφρονιστικού καταστήματος που μπορούν να προωθήσουν το συμφέρον της οικογένειάς τους και την κοινωνική τους αποκατάσταση.
- Κανόνας 23: Η πλήρης απαγόρευση των οικογενειακών επαφών, ιδίως των επαφών με τα παιδιά, έχει πολύ επιβλαβείς επιπτώσεις στην ψυχική ευημερία των γυναικών κρατουμένων, καθώς και των παιδιών που εμπλέκονται, και πρέπει συνεπώς να αποφεύγεται, εκτός εάν το παιδί έχει ιδιαίτερες ανάγκες προστασίας.
- Κανόνας 26: Οι Ελάχιστοι Κανόνες περί της Μεταχείρισης των Κρατουμένων (SMR) υπογραμμίζουν την ανάγκη να έχουν όλοι οι κρατούμενοι επαφή με τις οικογένειές τους. Ο κανόνας αυτός τονίζει ιδιαίτερα τη σημασία που έχει για τις γυναίκες κρατούμενες η διατήρηση των οικογενειακών δεσμών, είτε κατά την κράτηση πριν την δίκη είτε μετά την καταδίκη.
- Κανόνας 44: [...] Οι σωφρονιστικές αρχές θα πρέπει να βρουν τρόπους για να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν τις επισκέψεις στις γυναίκες κρατούμενες.
- Κανόνες 48-52: Επικεντρώνονται στο ζήτημα του κατά πόσον τα παιδιά πρέπει να μένουν με τις κρατούμενες μητέρες τους και για πόσο χρονικό διάστημα. Αν και δεν υπάρχει συναίνεση σε παγκόσμιο επίπεδο, οι κανόνες αυτοί τονίζουν ότι το συμφέρον του παιδιού πρέπει να είναι το πρωταρχικό μέλημα, σύμφωνα με το άρθρο 3 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη περιλαμβάνουν τις συνθήκες του σωφρονιστικού καταστήματος και την ποιότητα των επιλογών εξωτερικής φροντίδας. Οι αρχές ενθαρρύνονται να λαμβάνουν ευέλικτες, εξατομικευμένες αποφάσεις, κατά περίπτωση. Οι κανόνες τάσσονται επίσης υπέρ ενός περιβάλλοντος στο σωφρονιστικό κατάστημα όσο το δυνατόν πιο

κοντά στην κανονική ζωή, εξασφαλίζοντας υγειονομική περίθαλψη και εμβολιασμούς για τα παιδιά που μένουν με τις μητέρες τους. Τονίζουν τη σημασία της διατήρησης της επικοινωνίας μητέρας-παιδιού μετά τον αποχωρισμό λόγω φυλάκισης για την ελαχιστοποίηση της ψυχολογικής βλάβης και προτείνουν επισκέψεις ή άδειες για τη μητέρα ως μέρος μιας προγραμματισμένης διαδικασίας αποχωρισμού.

Το σημαντικότερο ίσως έγγραφο που προσφέρει κατευθυντήριες γραμμές για τα παιδιά με κρατούμενους γονείς είναι η Σύσταση Cm/Rec(2018)5 του **Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τα παιδιά με κρατούμενους γονείς**. Το έγγραφο περιγράφει συστάσεις σχετικά με τα παιδιά αυτά, δίνοντας έμφαση στα δικαιώματα και την ευημερία τους. Επισημαίνει τη σημασία της διατήρησης των σχέσεων παιδιών-γονέων κατά τη διάρκεια της κράτησης και προτείνει μέτρα για τη στήριξη αυτού του δεσμού. Αυτά περιλαμβάνουν τη διασφάλιση φιλικού προς τα παιδιά περιβάλλοντος εντός του καταστήματος, τη διευκόλυνση της τακτικής επικοινωνίας και τη εκτίμηση του κατά πόσον συμφέρουν το παιδί οι αποφάσεις που σχετίζονται με τη κράτηση γονέων. Το έγγραφο υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη για κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού των καταστημάτων κράτησης και τη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των μοναδικών αναγκών αυτών των παιδιών.

Και τέλος, η **Στρατηγική του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα δικαιώματα του παιδιού (2016-2021)** συμβάλλει σημαντικά στην αντιμετώπιση των μοναδικών αναγκών αυτής της ομάδας, ορίζοντας τα παιδιά με κρατούμενους γονείς ως ευάλωτη ομάδα. Το έγγραφο αναφέρει ότι τα παιδιά με κρατούμενους γονείς, μεταξύ άλλων ευάλωτων ομάδων, αντιμετωπίζουν σημαντικές ανισότητες και αποκλεισμούς, που απαιτούν μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και υποστήριξη για τη διασφάλιση των πλήρων δικαιωμάτων τους και την αντιμετώπιση των κοινωνικών διακρίσεων.

Μία καλή πρακτική

Μια αξιοσημείωτη πρακτική προέρχεται από την Ιταλία, από την ένωση Bambinisenzasbarre («Παιδιά χωρίς κάγκελα»), η οποία υπερασπίζεται τα δικαιώματα των παιδιών με κάποιον κρατούμενο γονέα. Η ένωση εξασφάλισε ένα μνημόνιο συμφωνίας, μια συμφωνία συνεργασίας στην οποία συμμετέχουν ο Ιταλός υπουργός Δικαιοσύνης, ο Εθνικός Συνήγορος για θέματα του Παιδιού και της Εφηβείας και η Bambinisenzasbarre. Η συμφωνία αυτή επικεντρώνεται στη διασφάλιση και διαφύλαξη των δικαιωμάτων των παιδιών με γονείς σε σωφρονιστικά καταστήματα.

Το μνημόνιο συμφωνίας επικεντρώνεται στην προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών με γονείς κρατούμενους. Δίνει έμφαση στη διατήρηση της επαφής μεταξύ αυτών των παιδιών και των γονέων τους, στη συνεκτίμηση του συμφέροντος του παιδιού στις δικαστικές αποφάσεις και στην παροχή φιλικών προς τα παιδιά εγκαταστάσεων εντός των σωφρονιστικών καταστημάτων. Η συμφωνία περιλαμβάνει διατάξεις για τις δικαστικές αρχές να δώσουν προτεραιότητα σε εναλλακτικές λύσεις αντί της κράτησης και να διασφαλίσουν τον σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών για επαφή με τους γονείς τους. Επιπλέον, επιβάλλει τις επισκέψεις των παιδιών στους γονείς τους εντός μιας εβδομάδας από τη σύλληψη και τακτικές επισκέψεις στη συνέχεια, και περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για τους χώρους επίσκεψης, την κατάρτιση του προσωπικού και την υποστήριξη τόσο των γονέων όσο και των παιδιών τους.

2.2.3 Ανάγκες και προκλήσεις

Σε επίπεδο ΕΕ, υπάρχει δίνεται μεγάλη έμφαση στα παιδιά των κρατούμενων ατόμων, τόσο μέσα από την βιβλιογραφία όσο και στο πεδίο των υφιστάμενων υπηρεσιών. Η εστίαση αυτή οφείλεται στην κατανόηση των μοναδικών ψυχολογικών και κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά αυτά, με την ταυτόχρονη ενίσχυση της πολιτικής και των προτύπων της ΕΕ. Η παρούσα υποενότητα εξετάζει τις ανάγκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες ατόμων σε σωφρονιστικά καταστήματα, οριοθετώντας τρεις συγκεκριμένες ομάδες-στόχους: παιδιά κρατουμένων γονέων, σύντροφοι ή σύζυγοι και διευρυμένες οικογένειες. Λόγω της έλλειψης εστίασης στις διευρυμένες οικογένειες, η ενότητα εξετάζει τους συντρόφους και τις διευρυμένες οικογένειες μαζί, αναγνωρίζοντας ωστόσο ότι οι ομάδες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται χωριστά, καθώς η πρόσβαση στην κρατική στήριξη και τις παροχές είναι ιδιαίτερα δύσκολη για τα μέλη των διευρυμένων οικογενειών, ιδίως τους παππούδες και τις γιαγιάδες.

Παιδιά γονέων σε κράτηση

Τα παιδιά γονέων σε κράτηση, τα οποία υπολογίζεται ότι ξεπερνούν τα 2,1 εκατομμύρια στην Ευρώπη, αντιμετωπίζουν μοναδικές προκλήσεις και ανάγκες λόγω της φυλάκισης των γονέων τους. Θεωρούνται παιδιά σε ευάλωτες καταστάσεις, όπως προσδιορίζεται από το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλες μελέτες. Οι βασικές προκλήσεις περιλαμβάνουν τη διατάραξη των οικογενειακών δεσμών, το αγχωτικό περιβάλλον του σωφρονιστικού καταστήματος κατά τη διάρκεια των επισκέψεων, τις οικονομικές δυσκολίες, το στίγμα και τις διακρίσεις, τους κινδύνους για την ψυχική υγεία, τις εκπαιδευτικές και μαθησιακές δυσκολίες και την έλλειψη νομικής υποστήριξης.

Για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, είναι απαραίτητο να διατηρηθεί μια συναισθηματική και συνεχής σχέση μεταξύ των παιδιών και του γονέα τους που κρατείται, η οποία συχνά διευκολύνεται μέσω των επισκέψεων και των σύγχρονων τεχνολογιών επικοινωνίας. Οι φιλικές προς τα παιδιά διαδικασίες των σωφρονιστικών καταστημάτων, η οικονομική στήριξη, η μείωση του στίγματος, οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας, η εκπαιδευτική βοήθεια και η νομική υπεράσπιση αποτελούν κρίσιμες ανάγκες. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στον μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων στην ευημερία και την ανάπτυξη των παιδιών, διασφαλίζοντας τα δικαιώματά τους και υποστηρίζοντας τη συνολική τους ανάπτυξη και ανθεκτικότητα.

Παιδιά γονέων σε κράτηση		
Ανάγκες	Προκλήσεις	Εξήγηση
Συναισθηματική και συνεχής σχέση με τον γονέα σε κράτηση	Διαταραχή των οικογενειακών δεσμών	Η διατήρηση των τακτικών οικογενειακών σχέσεων είναι ζωτικής σημασίας για τη συναισθηματική ευημερία των παιδιών. Συστήνονται συχνές επισκέψεις και χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας (CM/Rec(2018)5-Feige, 2019).
Διαδικασίες των σωφρονιστικών καταστημάτων φιλικές προς τα παιδιά	Αγχωτικό και μη φιλικό περιβάλλον στα καταστήματα κράτησης	Τα παιδιά που επισκέπτονται τους γονείς τους αντιμετωπίζουν συχνά ένα εκφοβιστικό περιβάλλον. Η κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού και οι φιλικές προς τα παιδιά διαδικασίες κατά τη διάρκεια των επισκέψεων είναι απαραίτητες (Loucks, 2004- Comfort, 2007).
Οικονομική στήριξη	Οικονομικές δυσκολίες	Τα παιδιά συχνά αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, ιδίως όταν ο γονέας τους που τώρα βρίσκεται σε κράτηση ήταν ο βασικός συντηρητής της οικογένειας (Schwartz-Soicher et al., 2011).
Μείωση του στίγματος και κοινωνική ένταξη	Στίγμα και διακρίσεις	Υπάρχει ανάγκη ευαισθητοποίησης και αλλαγής της κουλτούρας για τη μείωση του στίγματος και των διακρίσεων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά γονέων που βρίσκονται σε κράτηση (CM/Rec(2018)5; Cyphert, 2017).

Παιδιά γονέων σε κράτηση		
Ανάγκες	Προκλήσεις	Εξήγηση
Υποστήριξη της ψυχικής υγείας	Κίνδυνος προβλημάτων ψυχικής υγείας	Τα παιδιά με γονείς σε κράτηση διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο εμφάνισης προβλημάτων στην ψυχική τους υγεία. Η πρόσβαση σε υποστήριξη και σε συμβουλές ψυχικής υγείας είναι απαραίτητη (COPING Project, 2013- Raikes, 2016).
Εκπαιδευτική υποστήριξη και ευκαιρίες	Διαταραχές στην εκπαίδευση	Η διασφάλιση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και της υποστήριξης στο σχολείο είναι ζωτικής σημασίας, καθώς τα παιδιά αυτά συχνά αντιμετωπίζουν διαταραχές όσον αφορά την εκπαίδευση τους (Brown and Barrio Minton, 2017).
Νομική συνδρομή και υπεράσπιση	Ανεπαρκής εκπροσώπηση σε νομικές διαδικασίες	Τα παιδιά χρειάζονται νομική συνδρομή και υπεράσπιση για να διασφαλιστεί ο σεβασμός των δικαιωμάτων τους, ιδίως στο πλαίσιο της κράτησης των γονέων (Στρατηγική για τα δικαιώματα του παιδιού 2022-2027, Συμβούλιο της Ευρώπης).

Σύντροφοι/σύζυγοι και διευρυμένες οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση.

Η βιβλιογραφία υποδεικνύει τέσσερις κατηγορίες αναγκών που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά την διαδικασία υποστήριξης των συντρόφων/συζύγων και των διευρυμένων οικογενειών που επηρεάζονται από τη κράτηση. Αυτές σχετίζονται, πρώτα και κύρια, με την οικονομική και χρηματοοικονομική πίεση, καθώς η απώλεια του ατόμου που συντηρεί μια οικογένεια έχει σημαντικές συνέπειες για αυτές. Δεύτερον, υπάρχουν ζητήματα που σχετίζονται με τη γονική μέριμνα και την ευημερία των παιδιών, ιδίως δεδομένου ότι η βιβλιογραφία δείχνει μια σχέση μεταξύ της κράτησης των γονέων και του αυξημένου κινδύνου τοποθέτησης σε ανάδοχη οικογένεια. Τρίτον, οι σύντροφοι και οι διευρυμένες οικογένειες αντιμετωπίζουν κοινωνικές προκλήσεις και προκλήσεις στις μεταξύ τους σχέσεις, ιδίως όσον αφορά τη διατήρηση αυτών σε ένα υγιές και δυναμικό επίπεδο εντός της οικογένειας. Και τέλος, η βιβλιογραφία δείχνει την ανάγκη παρέμβασης στην ψυχική υγεία και τη συναισθηματική ευημερία των συντρόφων και των διευρυμένων οικογενειών. Όπως

θα συζητηθεί στη συνέχεια, η πτυχή αυτή είναι κυρίως η λιγότερο διαδεδομένη στις τρέχουσες προσφορές υπηρεσιών.

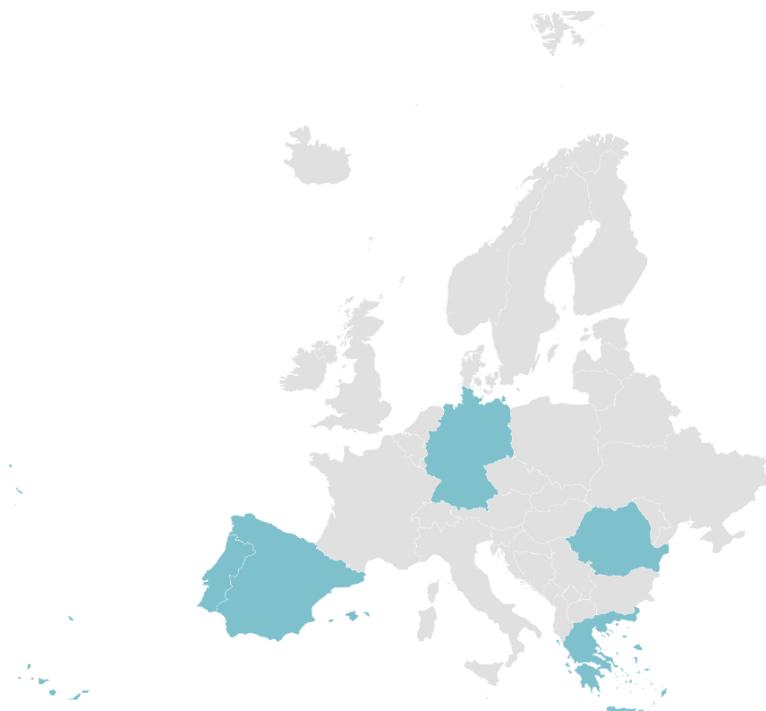
Σύντροφοι/σύζυγοι και διευρυμένες οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση		
Ανάγκες	Προκλήσεις	Επεξήγηση
Οικονομικές	Οικονομικές δυσκολίες	Διαρκής αγώνας λόγω της απώλειας του ατόμου που συντηρεί την οικογένεια και της ανάγκης να γίνει ο μοναδικός οικονομικός συντηρητής της οικογένειας (Weaver and Nolan, 2015).
	Μειωμένη κρατική υποστήριξη και πρόσβαση σε παροχές	Οι διευρυμένες οικογένειες λαμβάνουν λιγότερη οικονομική βοήθεια από το κράτος, ιδίως στις περιπτώσεις όπου οι γιαγιάδες είναι οι κύριοι υποστηρικτές της οικογένειας (Raikes's, 2016- Granja et al., 2015).
Ανάγκες για γονική μέριμνα και παιδική ευημερία	Προκλήσεις γονέων	Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γονείς σε κρίση, ιδίως όσον αφορά την ενεργή συμμετοχή στη ζωή των παιδιών τους και την ανάγκη για αποτελεσματικά προγράμματα ενίσχυσης του ρόλου των γονέων (Buston et al., 2012- Carretero-Trigo et al., 2021- Minson, 2019- Raikes, 2016).
	Προβλήματα στην ευημερία των παιδιών	Αυξημένος κίνδυνος τοποθέτησης σε ανάδοχες οικογένειες και άλλα ζητήματα πρόνοιας για τα παιδιά γονέων σε κρίση (Andersen and Wildeman, 2014).
Κοινωνικές και επικοινωνιακές ανάγκες	Στίγμα και περιθωριοποίηση	Το κοινωνικό στίγμα που αντιμετωπίζουν οι σύντροφοι των ατόμων σε κρίση, το οποίο επηρεάζει τις κοινωνικές

		αλληλεπιδράσεις και την ένταξη στην κοινότητα (Katz and Pallot, 2014).
	Καταπόνηση των Σχέσεων	Καταπόνηση των σχέσεων. Προκλήσεις στη διατήρηση των υγιών σχέσεων και της δυναμικής εντός της οικογένειας λόγω της κράτησης (Minson, 2019; Raikes, 2016).
	Δυσκολία στην εξωτερίκευση των συναισθημάτων για τους συντρόφους σε κράτηση	Προκλήσεις και απομόνωση που προκύπτουν από την δυσκολία να συζητηθεί η κράτηση του συντρόφου (Carretero-Trigo et al., 2021).
Ανάγκες για ψυχική υγεία και συναισθηματική ευημερία	Ζητήματα ψυχικής υγείας	Το άγχος και οι συναισθηματικές πιέσεις οδηγούν σε προβλήματα στην ψυχική υγεία όσων απομένουν να φροντίζουν τις οικογένειες (Granja et al., 2015- Minson, 2019- Carretero-Trigo et al., 2021).
	Άγχος του φροντιστή	Το άγχος και τα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζουν οι βασικοί φροντιστές σε μια οικογένεια, συχνά σε περιπτώσεις όπου η μητέρα είναι κρατούμενη και η ευθύνη πέφτει σε άλλα μέλη της οικογένειας (Minson, 2019- Raikes, 2016).

Υπηρεσίες για οικογένειες με άτομα τα οποία βρίσκονται υπό κράτηση στην Ευρώπη

Αυτή η υποενότητα θα γνωστοποιήσει στους αναγνώστες τις υπηρεσίες που απευθύνονται σε οικογένειες με άτομα σε κράτηση στην Ευρώπη, ιδίως στη Γερμανία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία και την Ισπανία. Οι υπηρεσίες που αναφέρονται σε αυτή την ενότητα βασίζονται στα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας του έργου UpFamilies και της δευτερογενούς έρευνας που

διεξήγαγαν οι εταίροι. Η ενότητα δεν επικεντρώνεται σε συγκεκριμένους οργανισμούς που προσφέρουν υπηρεσίες. Αντ' αυτού, η συζήτηση επικεντρώνεται στους τύπους υπηρεσιών που είναι διαθέσιμες σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Έχοντας αυτό κατά νου, οι αναγνώστες/εκπαιδευτές μπορούν να μεταβούν στο εθνικό πλαίσιο που τους ενδιαφέρει περισσότερο, αλλά μπορείτε να μελετήσετε ολόκληρο το κεφάλαιο για να πάρετε μια ιδέα για τις διαθέσιμες υπηρεσίες.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι υπάρχουν λειτουργικές διαφορές μεταξύ των οργανισμών σε διάφορες χώρες. Στην Ελλάδα και τη Ρουμανία, οι οργανώσεις λειτουργούν κυρίως σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, στη Ρουμανία, υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι οργανώσεις λειτουργούν σε επίπεδο διοικητικών τμημάτων, συγκεκριμένα σε όλους τους 41 νομούς της, εκτός από το Βουκουρέστι. Στη Γερμανία, η λειτουργία των οργανώσεων γίνεται κυρίως σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Αντίθετα, στην Πορτογαλία και την Ισπανία, οι οργανώσεις παρέχουν συνήθως υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο. Ειδικότερα, στην Ισπανία, αν και οι οργανώσεις τείνουν να προσφέρουν υπηρεσίες σε εθνικό επίπεδο, δεν παρέχουν υπηρεσίες σε όλες τις ισπανικές περιφέρειες, ενώ συχνά δρουν σε δύο ή τρεις μόνο περιφέρειες.

Ομοσπονδιακό κρατίδιο της Βρέμης, Γερμανία

Στο ομοσπονδιακό κρατίδιο της Βρέμης, που περιλαμβάνει τις πόλεις της Βρέμης και του Μπρέμερχαβεν, με εκτιμώμενο πληθυσμό περίπου 750.000 κατοίκων, τρεις εξέχουσες οργανώσεις κοινοτικών υπηρεσιών (CSO) διαδραματίζουν καθοριστικό

ρόλο στην παροχή υπηρεσιών στις οικογένειες των κρατουμένων. Αυτές οι οργανώσεις προσφέρουν νόμιμες υπηρεσίες τόσο εντός των σωφρονιστικών καταστημάτων όσο και σε πρώην κρατούμενους εκτός του σωφρονιστικού συστήματος. Ένα μέρος των εσόδων τους προέρχεται από τις διαρκείς συμβάσεις παροχής υπηρεσιών που διατηρούν με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Συντάγματος της Βρέμης.

Οι οργανώσεις αυτές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην αντιμετώπιση των πολύπλοκων αναγκών των ατόμων που εμπλέκονται με το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης, δίνοντας έμφαση στην επανένταξη, την υποστήριξη και την κοινωνική ενσωμάτωση. Οι εν λόγω οργανισμοί προσφέρουν:

- **Υποστήριξη κρατουμένων και πρώην κρατουμένων:** Αυτές οι οργανώσεις παρέχουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που αποσκοπούν στην υποστήριξη νυν και πρώην κρατουμένων. Οι βασικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν:
 - Συμβουλές σε κοινωνικό και προσωπικό επίπεδο για πρώην και νυν κρατούμενους.
 - Προγράμματα που επικεντρώνονται σε γυναίκες που έχουν διαπράξει αδικήματα.
 - Συμβουλές σε συγγενείς και φίλους κρατουμένων.
 - Επείγουσα στεγαστική βοήθεια και εντατικά προγράμματα που θα στηρίζουν την διαβίωση των ατόμων.
 - Ομαδική εργασία με κρατούμενους σε προγράμματα για την καταπολέμηση της χρήσης ουσιών.
 - Συμβουλές σε θέματα χρέους, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διακανονισμού των χρεών.
 - Προετοιμασία για την αποφυλάκιση των κρατουμένων και την κοινωνικο-πολιτιστική και επαγγελματική επανένταξη.
 - Προγράμματα που προωθούν την επανένταξη των ατόμων, συμπεριλαμβανομένων αθλητικών, υγειονομικών, θεατρικών και καλλιτεχνικών πρωτοβουλιών εντός των σωφρονιστικών καταστημάτων.
- **Υπηρεσίες υποστήριξης για συγγενείς κρατουμένων και παραβατών:** Οι υπηρεσίες αυτές επικεντρώνονται στη βοήθεια των συγγενών των κρατουμένων και περιλαμβάνουν:

- Συμβουλές σχετικά με τη κράτηση, τις δυνατότητες επίσκεψης, τα υπηρεσιακά θέματα και τις ανησυχίες σχετικά με τα παιδιά.
 - Υποστήριξη για την αντιμετώπιση χρεών και διακανονισμών σε αυτούς.
 - Ειδική βοήθεια για τους συντρόφους των κρατουμένων, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης σχετικά με τις ποινικές διαδικασίες και το σωφρονιστικό σύστημα, καθώς και παραπομπή σε διάφορες συμβουλευτικές υπηρεσίες.
- **Υπηρεσίες υποστήριξης γονέων- παιδιών:** Οι υπηρεσίες που αποσκοπούν στην προώθηση θετικών σχέσεων μεταξύ των κρατουμένων και των παιδιών τους, περιλαμβάνουν:
- Συμβουλές για τους κρατούμενους σχετικά με τη διατήρηση και τη βελτίωση των σχέσεων με τα παιδιά τους.
 - Υποστήριξη των παιδιών των κρατουμένων και των συγγενών τους.
 - Βοήθεια σε επαφές επίσκεψης και εξασφάλιση της εύρυθμης οικονομικής κατάστασης του παιδιού.
- **Διυπηρεσιακές πρωτοβουλίες** για την επανένταξη και την υποστήριξη: Αυτές περιλαμβάνουν ποικίλα προγράμματα όπως:
- Παροχή των απαραίτητων πόρων για την προετοιμασία της αποφυλάκισης.
 - Στεγαστικά προγράμματα και πρωτοβουλίες όπως το Housing First.
 - Προγράμματα καθοδήγησης όσον αφορά υγειονομικά και εργασιακά θέματα.
 - Εκπαιδευτικά προγράμματα για τους κρατούμενους και τα παιδιά τους.
 - Πρόληψη όσον αφορά την κράτηση υπό επιτήρηση και πρωτοβουλίες για τη μείωση της παραμονής υπό κράτηση λόγω απλήρωτων προστίμων.
- **Γενικοί οργανισμοί ψυχοκοινωνικής υποστήριξης:** Παρέχουν καταλύματα έκτακτης ανάγκης, στρατηγικές υποστήριξης για καταδικασμένους νέους και βοήθεια σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας.
- **Δίκτυα υποστήριξης του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης:** Πλατφόρμες όπως το δίκτυο CHANCE προσφέρουν:
- Αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών και συνεργασία στην ανάπτυξη σχετικών υπηρεσιών.
 - Υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο του σχεδίου ποινής του κρατουμένου.

- Ευρύτερες κοινωνικές υπηρεσίες της ποινικής δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης των θυμάτων και της υποστήριξης των οικογενειών των κρατουμένων.

Ελλάδα

Στο πλαίσιο του έργου UrFamilies αναλύθηκαν 42 φορείς στην Ελλάδα που προσφέρουν βοήθεια σε νυν και πρώην κρατούμενους και τις οικογένειές τους. Οι εν λόγω φορείς εστιάζουν σε διαφορετικά ζητήματα ο καθένας, με την δράση τους να εκτείνεται πέρα από τα ζητήματα που σχετίζονται μόνο με τα σωφρονιστικά καταστήματα, ενώ ορισμένοι από αυτούς επικεντρώνονται στην παροχή βοήθειας σε ευάλωτους πληθυσμούς γενικότερα, και όχι αποκλειστικά σε κρατούμενους και στις οικογένειές τους. Η κατανομή αυτών των φορέων έχει ως εξής:

- Οργανώσεις που παρέχουν υπηρεσίες σε ένα ευρύ φάσμα ευάλωτων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των κρατουμένων και των οικογενειών τους.
- Οργανώσεις που προσφέρουν υπηρεσίες οι οποίες απευθύνονται ειδικά σε νυν και πρώην κρατούμενους και στις οικογένειές τους:
 - ο Μονάδες υγειονομικής περίθαλψης για κρατούμενους.
 - ο Κοινωνικές υπηρεσίες εντός των σωφρονιστικών καταστημάτων, που θα επικεντρώνονται στους νέους.
 - ο Κοινωνικές υπηρεσίες στα σωφρονιστικά καταστήματα που απευθύνονται σε ενήλικες παραβάτες.
 - ο Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης.

Από το 2016, έχουν δημιουργηθεί είκοσι πέντε (25) Κοινοτικά Κέντρα σε όλη την Ελλάδα. Τα Κέντρα αυτά αποτελούν μία σημαντική πρωτοβουλία για την παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης στους κατοίκους της κοινότητας στην οποία λειτουργούν, με στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την προώθηση των ευκαιριών απασχόλησης. Εξυπηρετούν ένα ευρύ φάσμα δικαιούχων, συμπεριλαμβανομένων των νυν και πρώην κρατουμένων και των οικογενειών τους, παρέχοντας πληροφορίες και υποστήριξη σε διάφορα θέματα, όπως οικονομικές παροχές, οικογενειακά επιδόματα, επιδόματα τέκνων, απασχόληση και κατάρτιση. Τα Κέντρα αυτά συνεργάζονται επίσης με άλλες τοπικές ή εθνικές υπηρεσίες και δομές για την διευκόλυνση των πολιτών, για να τους υποστηρίξουν στην διαδικασία πρόσβασης σε πόρους, καθώς και να συνεργαστούν με την τοπική αγορά εργασίας για να βοηθήσουν τους ανέργους να βρουν εργασία.

Πορτογαλία

Στην Πορτογαλία, οι έρευνες δείχνουν ότι οι περισσότερες υπηρεσίες συγκεντρώνονται σε τρεις περιφέρειες: στην Μπράγκα, το Πόρτο και τη Λισαβόνα. Οι κύριοι δικαιούχοι των οργανώσεων και των υπηρεσιών είναι συνήθως η κοινότητα καθώς και ευάλωτες, κοινωνικά αποκλεισμένες, μειονεκτούσες και κακοποιημένες οικογένειες.

Οι περισσότερες οργανώσεις προσφέρουν υπηρεσίες στην εκπαίδευση και την κατάρτιση καθώς και στον ψυχοκοινωνικό τομέα για ενήλικες και παιδιά. Οι τελευταίες περιλαμβάνουν: διαχείριση του άγχους, διαχείριση του θυμού, γονική μέριμνα, εξωσχολική φροντίδα των παιδιών κ.λπ. Με λίγες εξαιρέσεις, υπηρεσίες όπως η απασχόληση και η υγειονομική περίθαλψη διατίθενται λιγότερο.

Ρουμανία

Στη Ρουμανία, οι πιο συχνά παρεχόμενες υπηρεσίες περιλαμβάνουν ψυχοκοινωνική υποστήριξη (από 9 οργανώσεις), ψυχαγωγικές δραστηριότητες (6 οργανώσεις), προγράμματα επαγγελματικής απασχόλησης και κατάρτισης (6 οργανώσεις), βοήθεια στην απασχόληση (5 οργανώσεις), υποστήριξη στη στέγαση (4 οργανώσεις) και ιατρικές υπηρεσίες (4 οργανώσεις). Αξίζει να σημειωθεί ότι οι οικονομικές υπηρεσίες απουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό από αυτές τις οργανώσεις, με μοναδική εξαίρεση την οργάνωση SVASTA, η οποία παρέχει υποτροφίες σε παιδιά που επιτυγχάνουν άριστες ακαδημαϊκές επιδόσεις. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι πολλοί ερωτηθέντες δήλωσαν την προθυμία τους να παρέχουν υπηρεσίες κατόπιν αιτήματος, ακόμη και αν οι υπηρεσίες αυτές δεν εμπίπτουν στις συνήθεις προσφορές τους.

Ισπανία

Ενώ οι περισσότερες οργανώσεις που προσφέρουν υπηρεσίες για οικογένειες ατόμων σε κράτηση λειτουργούν σε εθνικό επίπεδο, δεν προσφέρουν όλες υπηρεσίες σε όλες τις περιοχές της Ισπανίας. Οι περισσότερες οργανώσεις λειτουργούν σε δύο ή τρεις κοινότητες. Επιπλέον, στις κοινότητες όπου υπάρχουν τέτοιες υπηρεσίες, αυτές μερικές φορές δεν καλύπτουν ολόκληρη την περιοχή της κοινότητας.

Τα ευρήματα της έρευνας δείχνουν ότι στην Ισπανία, στα άτομα που αντιμετωπίζουν κοινωνικές προκλήσεις συχνότερα προσφέρονται υποστηρικτικές υπηρεσίες που αφορούν στην ψυχοκοινωνική υποστήριξη (με 21/27 οργανώσεις που προσφέρουν τέτοιες υπηρεσίες), στις δραστηριότητες αναψυχής (20/27), στην εκπαίδευση/κατάρτιση (17/27) και στην απασχόληση (11/27). Από την άλλη πλευρά, οι υπηρεσίες που προφέρονται λιγότερο συχνά είναι η οικονομική βοήθεια (1 οργάνωση), η υγειονομική περίθαλψη (6/27) και η στέγαση (8/27).

Είναι σημαντικό να σημειωθεί, ωστόσο, ότι παρόλο που οι οργανώσεις αυτές ανέφεραν ότι παρέχουν υπηρεσίες σε άτομα που αντιμετωπίζουν κοινωνικές

δυσκολίες, μια επόμενη ερώτηση αποκάλυψε ένα διαφορετικό σενάριο για τις οικογένειες των ατόμων σε κράτηση. Όταν ρωτήθηκαν αν επεκτείνουν αυτές τις υπηρεσίες στις οικογένειες των ατόμων που βρίσκονται σε σωφρονιστικό κατάστημα (ή αν έχουν τη δυνατότητα αλλά δεν έχουν καταγράψει κάτι τέτοιο), ορισμένες οργανώσεις ανέφεραν ότι δεν προσφέρουν τέτοιες υπηρεσίες.

2.2.4 Κενά στην παροχή υπηρεσιών

Αυτή η τελευταία ενότητα συνοψίζει τα βασικά ευρήματα από την έρευνα του έργου UpFamilies σχετικά με τα κενά στην παροχή υπηρεσιών σε όλη την κοινοπραξία. Η κατανόηση των κενών στην παροχή υπηρεσιών είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αναγκών των οικογενειών. Επιτρέπει στοχευμένες βελτιώσεις και αποτελεσματική κατανομή των πόρων, διασφαλίζοντας ότι οι κρίσιμοι τομείς αναγκών λαμβάνουν προσοχή. Η γνώση αυτή είναι επίσης σημαντική για την τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής και την υπεράσπιση, διευκολύνοντας την ολοκληρωμένη υποστήριξη των δικαιούχων. Επιπλέον, η αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων μπορεί να αποτρέψει δυσμενή αποτελέσματα, να προωθήσει την ισότητα και την ένταξη, να οικοδομήσει την εμπιστοσύνη της κοινότητας και να συμβάλει στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των προγραμμάτων παροχής υπηρεσιών.

Βασικά κενά παροχής υπηρεσιών που εντοπίστηκαν

1. **Έλλειψη αναγνώρισης για τις οικογένειες των κρατουμένων:** Συχνά οι κοινοτικές οργανώσεις (CBOs) παραβλέπουν τις οικογένειες των κρατουμένων, εστιάζοντας περισσότερο στους νυν και πρώην κρατούμενους.
2. **Αδυναμία ταυτοποίησης:** Πολλές οργανώσεις που εξυπηρετούν άτομα που μειονεκτούν κοινωνικά δεν αναγνωρίζουν αν τα άτομα αυτά προέρχονται από οικογένειες που έχουν πληγεί από τη κράτηση.
3. **Διάδοση πληροφοριών για τα παιδιά:** Υπάρχει ένα κενό στη διασφάλιση ότι τα παιδιά λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τον κρατούμενο γονέα τους, με πρόσθετες ανησυχίες σχετικά με το ποιος θα πρέπει να είναι υπεύθυνος για την ανατροφή τους και σχετικά με θέματα προστασίας της ιδιωτικής ζωής.
4. **Ανάγκη για ολοκληρωμένες υπηρεσίες υποστήριξης:** Υπάρχει σοβαρή ανάγκη ζήτησης για υπηρεσίες υποστήριξης των οικογενειών καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της σύλληψης, της κράτησης και της επανένταξης.
5. **Προκλήσεις μετακίνησης για οικογενειακές επισκέψεις:** Οι οικογένειες αντιμετωπίζουν δυσκολίες στις επισκέψεις στα σωφρονιστικά καταστήματα λόγω της μετακίνησης και της έλλειψης δωρεάν υπηρεσιών.

6. **Ζητήματα προσβασιμότητας υπηρεσιών για τις επηρεαζόμενες οικογένειες:** Οι θιγόμενες οικογένειες δυσκολεύονται να βρουν υπηρεσίες λόγω της έλλειψης των στοχευμένων υπηρεσιών και της περιορισμένης ευαισθητοποίησης από τις κοινοτικές οργανώσεις.
7. **Περιορισμένη δικτύωση και συνεργασία:** Η δικτύωση μεταξύ των κοινοτικών οργανώσεων και των φορέων της ποινικής δικαιοσύνης είναι περιορισμένη και παρεμποδίζεται από τις προκλήσεις διακίνησης δεδομένων και από ζητήματα χρηματοδότησης.
8. **Ελλείψεις σε υποδομές:** Πολλές οργανώσεις αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως η έλλειψη ειδικών επιστημόνων, τεχνογνωσίας, χρηματοδότησης και ο υπερβολικός φόρτος εργασίας.
9. **Μέγεθος και εμβέλεια των οργανισμών:** Οι μικρότερες οργανώσεις με περιορισμένους πόρους δυσκολεύονται να λειτουργήσουν αποτελεσματικά και να προσεγγίσουν τις κοινότητες που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα.
10. **Προκλήσεις στη δέσμευση της κοινότητας:** Η προσέγγιση των κοινοτήτων και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τον αντίκτυπο της κράτησης στις οικογένειες αποτελεί συχνά μία δύσκολη διαδικασία.

Γερμανία¶	Ελλάδα¶	Πορτογαλία¶	Ρουμανία¶	Ισπανία¶
Τοποθεσία¶				
Κυριαρχία τριών οργανώσεων στο μόσπονδο-κρατίδιο της Βρέμης¶	Σε εθνικό επίπεδο, μέσω οργανώσεων και κοινοτικών κέντρων¶	Σε περιφερειακό επίπεδο, με ορισμένες Περιφέρειες να εκπροσωπούνται καλύτερα από άλλες: Μπραγκα, Πόρτο και Λισαβόνα¶	Σε εθνικό επίπεδο, εστιαση σε αστικά κέντρα με πανεπιστημιακή παρουσία¶	Περιφερειακά και εθνικά, ανάλογα με τη χρηματοδότηση της δημόσιας διοίκησης¶
Κενά στην παροχή υπηρεσιών¶				
Έλλειψη υπηρεσιών για οικογένειες χωρίς παιδιά, ψυχικής υγείας και πρόσθετη υποστήριξη.¶	Έλλειψη οργανώσεων αποκλειστικά αφιερωμένων στις οικογένειες των κρατουμένων και απουσία από ειδικές πολιτικές που να απευθύνονται στην ομάδα αυτή.¶	Περιορισμένη ένδειξη προσοχής στις οικογένειες από μιν-σε κράτηση, έλλειψη υπηρεσιών ψυχικής υγείας.¶	Ποικίλες υπηρεσίες που παρέχονται από τον οργανισμό, με αξιοσημείωτη απουσία οικονομικών υπηρεσιών.¶	Περιορισμένες οικονομικές και στεγαστικές υπηρεσίες για οικογένειες από μιν-σε κράτηση.¶
Συγκεκριμένα Θέματα¶				
Ανάγκη γνώσης και πρόσβασης για τις οικογένειες των κρατουμένων, ζητήματα επαφής με τον σωφρονιστικό κατάστημα της Βρέμης και απαιτήσεις για τις υπηρεσίες γονέων και μικρών παιδιών.¶	Γενική στήριξη σε ευάλωτη ομάδα με δευτερεύοντες δικαιούχους τις οικογένειες των κρατουμένων, περιστασιακή στήριξη λόγω χρηματοδότησης και έλλειψης συνεργασίας μεταξύ των οργανώσεων.¶	Προκλήσεις στην ανταλλαγή πληροφοριών και τη συλλογή δεδομένων, υπερβολικός φόρτος εργασίας και έλλειψη ειδικών.¶	Εξάρτηση από τη χρηματοδότηση έργων για την παροχή υπηρεσιών και καλές ευκαιρίες συνεργασίας με τα σωφρονιστικά καταστήματα.¶	Ανάγκη για υποστήριξη των γονέων, βοήθεια στην επανένταξη και στρατηγικές για τη διατήρηση των οικογενειακών δεσμών με τους κρατούμενους.¶

2.3 Ομαδική συνεδρία

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Σύντομη εισαγωγή στη συνεδρία	5 λεπτά	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει εν συντομία τους στόχους της συνεδρίας και ρωτά τους συμμετέχοντες ποιες είναι οι προσδοκίες τους από αυτή. Ο εκπαιδευτής διευκρινίζει εν συντομία τυχόν αμφιβολίες σχετικά με την ασύγχρονη συνεδρία.	Ερωτήσεις και συζήτηση
Δραστηριότητα	10 λεπτά	Δραστηριότητα 1: Ομαδική αφήγηση ιστοριών (εξοικείωση) Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να ενισχύσει το αίσθημα της κοινότητας και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή. Ο εκπαιδευτής θα ξεκινήσει μια ιστορία με μια πρόταση και στη συνέχεια κάθε συμμετέχων θα προσθέσει μια πρόταση σε αυτήν. Ο εκπαιδευτής έχει δύο επιλογές: - Ξεκινήστε τη συνεδρία σας με ένα τυχαίο θέμα: «Το πρωί των 80ων γενεθλίων της, η Έλενор αποφάσισε ξαφνικά να πει στην οικογένειά της την αλήθεια». Ή επιλέξτε μόνοι σας μια πρόταση. Σε αυτή τη δραστηριότητα που έχει σκοπό την εξοικείωση μεταξύ των παρευρισκομένων, οι συμμετέχοντες θα ακολουθήσουν με τη δική τους πρόταση και θα δουν πού θα πάει η ιστορία. - Ξεκινήστε τη συνεδρία σας με μια πρόταση σχετικά με τις οικογένειες των κρατουμένων. Ακολουθούν δύο παραδείγματα: «Κάθε Κυριακή, η οικογένεια Γκρίν ετοίμαζε ένα μικρό γεύμα και το πήγαινε στο σωφρονιστικό	Ομαδική συζήτηση.

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		κατάστημα. Αυτός ήταν ο τρόπος τους να νιώθουν φυσιολογικοί, ενώ τους έλειπε ο πατέρας τους». Το άλλο παράδειγμα θα μπορούσε να είναι το εξής: «Η Λίλι είχε μόλις γίνει έξι ετών όταν έμαθε ότι η μητέρα της δεν θα επέστρεφε σύντομα στο σπίτι. Κάθε βράδυ πρόσθετε ένα αστέρι στο παράθυρό της, μετρώντας τις μέρες μέχρι να μπορέσουν να είναι και πάλι μαζί».	
Δραστηριότητα	10 λεπτά	Δραστηριότητα 2: Ευρωπαϊκό τοπίο νομικών διατάξεων, πολιτικών και πλαισίων Ο εκπαιδευτής θα παράσχει μια επισκόπηση των σχετικών ευρωπαϊκών νομικών διατάξεων και πολιτικών που επηρεάζουν τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση. Δεδομένου ότι αυτό το τμήμα της ενότητας είναι πολύ θεωρητικό, ο εκπαιδευτής θα φροντίσει να δώσει έμφαση στη Σύσταση Cm/Rec(2018)5 σχετικά με τα παιδιά με κρατούμενους γονείς. Ο εκπαιδευτής ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να έχουν πρόσβαση στη γραφική απεικόνιση των πληροφοριών για όλες τις διατάξεις και τις πολιτικές της ενότητας 2.	Παρουσίαση μέσω Powerpoint, γραφική απεικόνιση των πληροφοριών (infographic)
Δραστηριότητα	15 λεπτά	Δραστηριότητα 3: Ομαδική συζήτηση για νομοθετικές πρωτοβουλίες. Οι εκπαιδευτές χωρίζουν τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες (2-3 άτομα, ή 3-5, ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας). Μέσα σε κάθε ομάδα, οι συμμετέχοντες συζητούν πώς, αν, και ποιες πολιτικές της ΕΕ μπορούν να υιοθετηθούν στη χώρα τους. Στο τέλος της συζήτησης, ένας εκπρόσωπος από κάθε ομάδα παρουσιάζει τις	Εργαστείτε σε ζευγάρια Ομαδική συζήτηση.

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		ιδέες του. Ο εκπαιδευτής πρέπει να κατευθύνει τη συζήτηση προς τα στοιχεία που τεκμηριώνουν αυτές τις πολιτικές. Θα πρέπει να τεθούν δύο βασικές ερωτήσεις: Υπάρχουν νομοθετικές πρωτοβουλίες στη χώρα σας που να αντιμετωπίζουν τις ανάγκες των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση; Θα μπορούσε κάποια από αυτές τις πολιτικές της ΕΕ να υιοθετηθεί στη χώρα σας;	
Δραστηριότητα	20 λεπτά	Δραστηριότητα 4: Προκλήσεις και ανάγκες των οικογενειών με μέλη υπό κράτηση. Αυτό το μέρος του μαθήματος αρχίζει με μια μελέτη περίπτωσης, ενώ τα δεδομένα της παρουσιάζονται στη διαφάνεια (Η οικογένεια Τόμσον). Πριν την αναφορά στις συγκεκριμένες ανάγκες και προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες των κρατούμενων, ο εκπαιδευτής ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με το σενάριο. Ο εκπαιδευτής χωρίζει την ομάδα σε μικρότερες υποομάδες και τους ζητά να εργαστούν από κοινού για τον εντοπισμό των αναγκών της οικογένειας Τόμσον. Κάθε ομάδα καταγράφει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η οικογένεια. Ο εκπαιδευτής γράφει τις προκλήσεις στον πίνακα και προσθέτει νέες προκλήσεις μετά την παρουσίαση κάθε ομάδας. Στο τέλος, πρέπει να ταξινομήσουν τις προκλήσεις σε διάφορες κατηγορίες αναγκών.	Παρουσίαση μέσω Powerpoint Ομαδική συζήτηση.
Δραστηριότητα	7 λεπτά	Δραστηριότητα 5: Παιδιά γονέων υπό κράτηση. Ο εκπαιδευτής θα συζητήσει τις συναισθηματικές, εκπαιδευτικές, οικονομικές	Παρουσίαση μέσω Powerpoint Ομαδική συζήτηση.

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		και κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν αυτά τα παιδιά και τη σημασία της διατήρησης των οικογενειακών δεσμών. Γνωρίζετε ότι υπάρχουν περισσότερα από 2,7 εκατομμύρια παιδιά με γονείς υπό κράτηση στην ΕΕ; Τα παιδιά αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες και σημαντικές προκλήσεις λόγω της κράτησης των γονέων τους. Οι προκλήσεις αυτές περιλαμβάνουν οικογενειακούς δεσμούς που έχουν διαταραχθεί, αγχωτικό περιβάλλον κατά τη διάρκεια επισκέψεων στο σωφρονιστικό κατάστημα, οικονομικές δυσκολίες, εμπειρίες στιγματισμού και διακρίσεων, κινδύνους για την ψυχική υγεία, διακοπές στην εκπαίδευση και έλλειψη νομικής υποστήριξης. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η διατήρηση μιας συναισθηματικής και συνεχούς σύνδεσης μεταξύ των παιδιών και των κρατούμενων γονέων τους είναι ζωτικής σημασίας, η οποία συχνά διευκολύνεται μέσω των επισκέψεων στο σωφρονιστικό κατάστημα και της χρήσης σύγχρονων τεχνολογιών επικοινωνίας. Οι βασικές ανάγκες περιλαμβάνουν φιλικές προς τα παιδιά διαδικασίες εντός των καταστημάτων, οικονομική υποστήριξη, πρωτοβουλίες για τη μείωση του στίγματος, πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας, εκπαιδευτική υποστήριξη και νομική υπεράσπιση. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στον μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων στην ευημερία και την ανάπτυξη των παιδιών, στη διασφάλιση των δικαιωμάτων τους και στην	

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		προώθηση της συνολικής τους ανάπτυξης και ανθεκτικότητας.	
Δραστηριότητα	8 λεπτά	Δραστηριότητα 6: Σύντροφοι/σύζυγοι και διευρυμένες οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση. Ο εκπαιδευτής θα παρουσιάσει μια άλλη ομάδα αναγκών που πρέπει να κατανοήσουν οι οργανισμοί. Ο εκπαιδευτής θα εξηγήσει ότι οι συμμετέχοντες θα εξετάσουν τέσσερις βασικές ανάγκες για τους συντρόφους, τους συζύγους και τις διευρυμένες οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση κάποιου. Πρώτον, υπάρχει το οικονομικό άγχος όταν το άτομο μιας οικογένειας που κυρίως συμβάλλει οικονομικά είναι υπό κράτηση. Στη συνέχεια, οι ανησυχίες για τη γονική μέριμνα και την παιδική πρόνοια, όπως ο αυξημένος κίνδυνος τα παιδιά να καταλήξουν σε ανάδοχες οικογένειες. Τρίτον, οι οικογένειες αυτές συχνά αγωνίζονται να διατηρήσουν υγιείς τις σχέσεις και την δυναμική της οικογένειας τους. Και τέλος, ο εκπαιδευτής θα συζητήσει τις ανάγκες τους για ψυχική υγεία και συναισθηματική ευημερία, οι οποίες, κατά τρόπο ενδιαφέροντα, είναι τομέας που καλύπτεται λιγότερο από τις τρέχουσες υπηρεσίες.	Παρουσίαση μέσω Powerpoint Ομαδική συζήτηση.
Δραστηριότητα	30 λεπτά	Δραστηριότητα 7: Το Παιχνίδι Καινοτομίας: για τις οικογένειες των κρατουμένων. Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να σκεφτούν και να αναπτύξουν καινοτόμες κοινωνικές	Ομαδική εργασία, εργασία σε ζεύγη Ομαδική συζήτηση.

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις ανάγκες των οικογενειών των κρατουμένων. Οι συμμετέχοντες εργάζονται σε μικρές ομάδες για να κάνουν καταιγισμό ιδεών, να αναπτύξουν και να παρουσιάσουν τις ιδέες τους για τις υπηρεσίες. Τα βασικά ερωτήματα που πρέπει να εξεταστούν περιλαμβάνουν τις πρωταρχικές προκλήσεις, τις υπάρχουσες υπηρεσίες, τις ειδικές ανάγκες που αντιμετωπίζονται και τη σκοπιμότητα. Ο εκπαιδευτής θα δώσει έμφαση στα βασικά ερωτήματα που πρέπει να εξετάζονται κατά την ανάπτυξη των υπηρεσιών, δηλαδή: Ποιες είναι οι πρωταρχικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες των κρατουμένων; Υπάρχει παρόμοια υπηρεσία; Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε ή να καινοτομήσουμε; Ποιες συγκεκριμένες ανάγκες θα καλύψει η υπηρεσία μας; Εξετάστε την υλικοτεχνική και οικονομική σκοπιμότητα. Ο εκπαιδευτής θα χωρίσει τους συμμετέχοντες σε μικρές υποομάδες και θα εξηγήσει την άσκηση. Κάθε ομάδα θα παρουσιάσει την υπηρεσία της με σαφήνεια και συντομία, τονίζοντας την καινοτομία, τον αντίκτυπο και τη σκοπιμότητα. Ο εκπαιδευτής θα ενθαρρύνει όλους τους άλλους συμμετέχοντες να παρέχουν ανατροφοδότηση και να αμφισβητήσουν τις προτάσεις των άλλων ομάδων.	

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Δραστηριότητα	10 λεπτά	Δραστηριότητα 8: Ομαδική συζήτηση: Εθνικά πλαίσια και κενά στην παροχή υπηρεσιών. Ο εκπαιδευτής θα παρουσιάσει τον στόχο της συζήτησης. Σε αυτή τη δραστηριότητα θα συζητηθούν οι υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες στις αντίστοιχες χώρες των συμμετεχόντων για τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση. Η ομάδα θα προβληματιστεί σχετικά με την επάρκεια αυτών των υπηρεσιών, θα εντοπίσει τυχόν κενά και θα προβεί σε καταιγισμό ιδεών για πιθανές βελτιώσεις ή νέες πρωτοβουλίες. Ο εκπαιδευτής θα παράσχει μια σύντομη επισκόπηση των τύπων των υπηρεσιών που συζητήθηκαν νωρίτερα στη συνεδρία, χρησιμοποιώντας τον πίνακα για να απαριθμήσει τις βασικές κατηγορίες (π.χ. οικονομική υποστήριξη, υπηρεσίες ψυχικής υγείας, εκπαιδευτική υποστήριξη κ.λπ.) Ο εκπαιδευτής θα χωρίσει τους συμμετέχοντες σε μικρές υποομάδες (3-5 άτομα η καθεμία). Κάθε ομάδα θα συζητήσει τις ακόλουθες ερωτήσεις: Υπάρχουν ήδη αυτές οι υπηρεσίες στη χώρα σας; Υπάρχουν παρόμοιες υπηρεσίες; Εάν όχι, γιατί πιστεύετε ότι συμβαίνει αυτό; Πιστεύετε ότι οι υπηρεσίες αυτές ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των οικογενειών των κρατουμένων στη χώρα σας; Ποιες πιστεύετε ότι είναι οι πιο συνηθισμένες υπηρεσίες για τις οικογένειες των κρατουμένων στη χώρα σας; Ο εκπαιδευτής συγκαλεί εκ νέου ολόκληρη την ομάδα και ζητά από κάθε υποομάδα να	Παρουσίαση μέσω Powerpoint Ομαδική συζήτηση.

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		παρουσιάσει τα βασικά σημεία της, κολλώντας τις σημειώσεις της στον πίνακα κάτω από τις αντίστοιχες κατηγορίες. Ο εκπαιδευτής θα συνοψίσει τα βασικά σημεία από τις παρουσιάσεις των ομάδων, τονίζοντας τα κοινά θέματα, τα αξιοσημείωτα κενά και τις καινοτόμες προτάσεις.	
Συμπέρασμα και προβληματισμός	5 λεπτά	Ο εκπαιδευτής συνοψίζει και ολοκληρώνει εν συντομία το περιεχόμενο της συνεδρίας και διευκρινίζει τυχόν αμφιβολίες. Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει στους συμμετέχοντες μια σειρά από ερωτήσεις αναστοχασμού: Ποιες ιδέες αποκόμισα από τη συζήτηση των νομοθετικών πρωτοβουλιών με τους συναδέλφους μου; Πόσο εφικτό θεωρώ ότι είναι να εφαρμόσω ορισμένες από αυτές τις πολιτικές της ΕΕ στη χώρα μου; Τι έμαθα για τις μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες φυλακισμένων ατόμων; Πώς άλλαξε ή ενίσχυσε αυτή η συνεδρία την οπτική μου για την υποστήριξη των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κράτηση;	Παρουσίαση. Ερωτήσεις αναστοχασμού

2.4 Συμπεράσματα

Οι επαγγελματίες έχουν την ευκαιρία να επηρεάσουν σημαντικά τη ζωή των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κράτηση. Στην αντιμετώπιση των πολύπλοκων

αναγκών των οικογενειών αυτών, οι επαγγελματίες και οι κοινοτικές υπηρεσίες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Η παρούσα ενότητα υπογραμμίζει τις πολυδιάστατες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν αυτές οι οικογένειες, από τη συναισθηματική δυσφορία και τον κοινωνικό στιγματισμό μέχρι την οικονομική δυσπραγία και τη διαταραγμένη οικογενειακή κατάσταση. Οι επαγγελματίες που ασχολούνται με την υποστήριξη αυτών των οικογενειών, είναι επιτακτική ανάγκη να υιοθετήσουν μια ολιστική προσέγγιση με βάση την ενσυναίσθηση.

Βασικά συμπεράσματα για τους επαγγελματίες, οι οποίοι θα πρέπει:

1. Να αναπτύξουν βαθιά κατανόηση αναφορικά με τις μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν αυτές οι οικογένειες. Αυτή η ενσυναίσθηση θα πρέπει να αποτελεί το θεμέλιο όλων των αλληλεπιδράσεων και παρεμβάσεων.
2. Να αναγνωρίσουν την ποικιλομορφία των αναγκών αυτών των οικογενειών. Θα πρέπει να αναπτυχθούν εξατομικευμένα σχέδια υποστήριξης, τα οποία θα περιλαμβάνουν συμβουλές σχετικά με ζητήματα συναισθηματικής και ψυχικής υγείας, οικονομική καθοδήγηση και βοήθεια στην πλοήγηση στις νομικές και κοινωνικές υπηρεσίες.
3. Να εργάζονται ενεργά για την καταπολέμηση του στίγματος που συνδέεται με την ύπαρξη μέλους της οικογένειας υπό κράτηση. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της κοινοτικής εκπαίδευσης και της υπεράσπισης.
4. Να υποστηρίζουν τις προσπάθειες για τη διατήρηση και την ενίσχυση της σύνδεσης μεταξύ του φυλακισμένου ατόμου και της οικογένειάς του. Αυτό περιλαμβάνει τη διευκόλυνση της επικοινωνίας και την παροχή καθοδήγησης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του εγκλεισμού.
5. Να δημιουργούν δίκτυα με άλλους επαγγελματίες και οργανισμούς για την παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης. Η συνεργασία μπορεί να οδηγήσει σε αποτελεσματικότερη ανταλλαγή πόρων και προσπάθειες συνηγορίας.
6. Να ενημερώνονται για τις τελευταίες έρευνες και πολιτικές που επηρεάζουν αυτές τις οικογένειες και να χρησιμοποιούν αυτή τη γνώση για να διαμορφώσουν καλύτερες υπηρεσίες και μεταρρυθμίσεις σε επίπεδο πολιτικής.

2.5 Αναφορές

Andersen, S. H., & Wildeman, C. (2014). The effect of paternal incarceration on children's risk of foster care placement. *Social Forces*, 93(1), 269-

298. <https://doi.org/10.1093/sf/sou027>

Bambinisenzasbarre (n.d.). Carta dei diritti dei figli di genitori detenuti cos'è-
<https://www.bambinisenzasbarre.org/carta-dei-diritti-dei-figli-dei-genitori-detenuti/>

Brown, E. C., & Barrio Minton, C. A. (2017). Serving children of incarcerated parents: A case study of school counselors' experiences. *Professional School Counseling*, 21(1). <https://doi.org/10.1177/2156759X18778811>

Buston, K., Parkes, A., Thomson, H., Wight, D., & Fenton, C. (2012). Parenting interventions for male young offenders: A review of the evidence on what works. *Journal of adolescence*, 35(3), 731-742.

Carretero, M. (2019). Cárcel y familia, una doble condena. *Documentación Social*. <https://documentacionsocial.es/contenidos/ciencia-social/carcel-y-familia-una-doble-condena/>

Carretero-Trigo, M., Carcedo, R. J. and Fernández-Rouco, N.. (2021). Correlates of a Positive Parenting Experience in Prison. <https://doi.org/10.3390/ijerph18020626>

Comfort, M. (2007). Punishment beyond the legal offender. *Annu. Rev. Law Soc. Sci.*, 3(1), 271-296. <https://doi.org/10.1146/annurev.lawsocsci.3.081806.112829>

Council of Europe (2018). Recommendation Cm/Rec(2018)5 concerning Children with Imprisoned Parents. <https://edoc.coe.int/en/children-s-rights/7802-recommendation-cmrec20185-of-the-committee-of-ministers-to-member-states-concerning-children-with-imprisoned-parents.html>

Council of Europe (2022). Council of Europe Strategy for the Rights of the Child (2022-2027) - "Children's Rights in Action: from continuous implementation to joint innovation". <https://edoc.coe.int/en/children-s-rights/11015-council-of-europe-strategy-for-the-rights-of-the-child-2022-2027.html>

Cyphert, A. B. (2018). Prisoners of fate: The challenges of creating change for children of incarcerated parents. *Md. L. Rev.*, 77, 385. <https://ssrn.com/abstract=3264093>

Feige, J. (2019). *Kontakt von Kindern zu ihren inhaftierten Eltern: Einblicke in den deutschen Justizvollzug* (p. 42). DEU.

Granja, R., da Cunha, M. I. P., & Machado, H. (2014). Mothering from prison and ideologies of intensive parenting: Enacting vulnerable resistance. *Journal of Family Issues*, 36(9), 1212-1232. <https://doi.org/10.1177/0192513X14533541>

Katz, E., & Pallot, J. (2014). Prisoners' Wives in Post-Soviet Russia: 'For my Husband I am Pining!'. *Europe-Asia Studies*, 66(2), 204-224
<https://doi.org/10.1080/09668136.2014.883832>

Loucks, N (2004). “Prison without bars”: Needs, Support, and Good Practice for Work with Prisoners’ Families. Tayside Criminal Justice Partnership and Families Outside.

Minson, S. (2019). Direct harms and social consequences: An analysis of the impact of maternal imprisonment on dependent children in England and Wales. *Criminology & Criminal Justice*, 19(5), 519-536. <https://doi.org/10.1177/1748895818794790>

N.A. (2014). Memorandum of Understanding between The Ministry of Justice, The National Ombudsman for Childhood and Adolescence, and Bambinisenzasbarre ONLUS. <https://childrenofprisoners.eu/wp-content/uploads/2014/06/MEMORANDUM-OF-UNDERSTANDING-ENGLISH-VERSION.pdf>

Raikes, B. (2016). ‘Unsung Heroines’ Celebrating the care provided by grandmothers for children with parents in prison. *Probation Journal*, 63(3), 320-330. <https://doi.org/10.1177/026455051664839>

Schwartz-Soicher, O., Geller, A., & Garfinkel, I. (2011). The effect of paternal incarceration on material hardship. *Social Service Review*, 85(3), 447-473. <https://doi.org/10.1086/661925>

The Children of Prisoners: Interventions and Mitigations to Strengthen Mental Health (COPING) Project (2010-2012) Available at: <https://childrenofprisoners.eu/database/the-coping-project/>

United Nations (1989). Convention on the Rights of the Child. *United Nations, Treaty Series*, 1577(3), 1-23. <https://treaties.un.org/pages/showDetails.aspx?objid=08000002800007fe&clang=en>

United Nations (2010) UN Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures for Women Offenders (The Bangkok Rules). <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/united-nations-rules-treatment-women-prisoners-and-non-custodial>

United Nations (2015). The United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Nelson Mandela Rules). https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/Nelson_Mandela_Rules-E-ebook.pdf

United Nations, (1955), *Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners* available at: <https://www.refworld.org/docid/3ae6b36e8.htm> | [accessed 11 January 2024]

Weaver, B. and Nolan, D. (2015). Families of prisoners: A review of the evidence. Centre for youth and criminal justice. <https://www.cycj.org.uk/wp-content/uploads/2015/11/Families-of-Prisoners-A-Review-of-The-Evidence-FINAL.pdf>

3. Αξιολόγηση, σχεδιασμός, υλοποίηση και εκτίμηση ενός προγράμματος ή μιας υπηρεσίας

3.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα

Συνεδρίες της ενότητας	• 1 συνεδρία αυτοεκπαίδευσης (1 ώρα, διαδικτυακά, ασύγχρονη) • 1 ομαδική συνεδρία (2 ώρες, διαδικτυακά ή δια ζώσης, σύγχρονη)
Αναμενόμενα αποτελέσματα από την ενότητα	Στο τέλος της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα: • Κατανοούν τη διαδικασία αξιολόγησης των αναγκών μιας υπηρεσίας ή ενός προγράμματος, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι οργανισμοί υλοποιούν αυτή τη διαδικασία στην πράξη. • Κατανοούν τη διαδικασία σχεδιασμού και τη διαδικασία υλοποίησης μιας υπηρεσίας ή ενός προγράμματος και θα γνωρίζουν πώς να διακρίνουν πότε ενδείκνυται να ξεκινήσει η φάση της πιλοτικής εφαρμογής. • Κατανοούν τη διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι οργανισμοί εφαρμόζουν αυτή τη διαδικασία στην πράξη. • Είναι σε θέση να συζητήσουν τις δικές τους ιδέες σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής μιας διαδικασίας εκτίμησης αναγκών προκειμένου να σχεδιάσουν και τελικά να δρομολογήσουν μια υπηρεσία για την υποστήριξη των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση.

3.2 Περιεχόμενα ενότητας

3.2.1 Εισαγωγή

Σε αυτή την ενότητα, οι συμμετέχοντες μαθαίνουν να σχεδιάζουν, να αναπτύσσουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν ένα πρόγραμμα ή μια υπηρεσία για οικογένειες που έχουν επηρεαστεί από τη κρίση. Η διαδικασία αυτή αποτελείται από τέσσερις κύριες φάσεις:

- Η φάση της αξιολόγησης, που καλύπτει την έρευνα των αναγκών των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση.
- Η φάση του σχεδιασμού, που καλύπτει το συντονισμό των ενεργειών, των μέσων, του κόστους κ.λπ. που θα προσαρμόσουν ένα πρόγραμμα ή μια υπηρεσία για την αντιμετώπιση αυτών των αναγκών.
- Η φάση της υλοποίησης, που καλύπτει τα βήματα εφαρμογής ενός προγράμματος ή μιας υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης μιας πιθανής αρχικής φάσης πιλοτικής εφαρμογής.
- Η φάση της αξιολόγησης, η οποία καλύπτει τόσο τη συνεχή παρακολούθηση όσο και την αξιολόγηση του προγράμματος ή της υπηρεσίας, προκειμένου να συνεχιστεί αποτελεσματικά η βελτίωσή του με την πάροδο του χρόνου..

Η διαδικασία αυτή δεν θα εφαρμόζεται μόνο κατά την έναρξη ενός προγράμματος ή μιας υπηρεσίας, αλλά και κατά την εξέλιξή του, καθώς διαμορφώνει έναν κύκλο που στηρίζεται στις αλλαγές για συνεχή βελτίωση ή προσαρμογή της υπηρεσίας με την πάροδο του χρόνου. Ο κύριος στόχος είναι ότι κάθε οργανισμός ή σύλλογος, ανεξάρτητα από το μέγεθός του, μπορεί να υιοθετήσει αυτή τη διαδικασία προκειμένου να δημιουργήσει και να διαχειριστεί αποτελεσματικές υπηρεσίες των οποίων κύριος σκοπός είναι η υποστήριξη των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση.

3.2.2 Αξιολόγηση

Όλα ξεκινούν με ένα ζήτημα που πρέπει να επιλυθεί. Ο οργανισμός εντοπίζει ένα ζήτημα που αφορά στις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση και αποφασίζει ότι αυτό το ζήτημα αξίζει να ερευνηθεί για να διαπιστωθεί αν θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια υπηρεσία ή ένα πρόγραμμα για την αντιμετώπισή του. Έτσι, αρχίζει η φάση της αξιολόγησης.

Το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη και την υλοποίηση μιας υπηρεσίας ή ενός προγράμματος για να βοηθηθούν μέλη οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση είναι η κατανόηση του πλαισίου της κατάστασής τους, καθώς και η καταγραφή πιθανών πληροφοριακών ελλείψεων που θα μπορούσαν να εμποδίσουν την κατανόηση αυτή. Ως εκ τούτου, οι οργανώσεις πρέπει να:

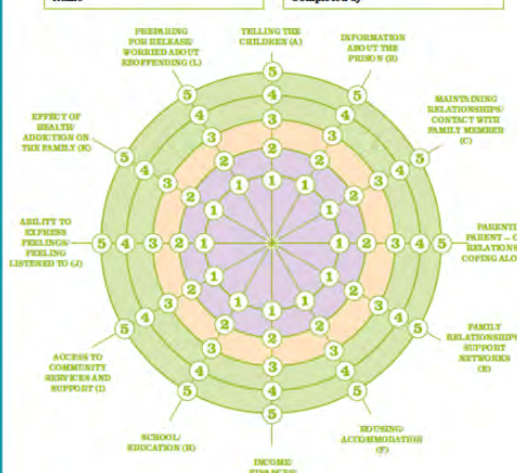
- Μελετήσουν τη σχετική έρευνα και τα διαθέσιμα δεδομένα. Αυτό θα βοηθήσει τους οργανισμούς να προσδιορίσουν και να υπολογίσουν λεπτομερέστερα τόσο την ομάδα-στόχο όσο και τις ανάγκες της. Τόσο οι μελέτες όσο και τα καταγεγραμμένα δεδομένα για τις οικογένειες αυτές εξακολουθούν να είναι ελάχιστα στις χώρες της ΕΕ.
- Εμπλέξουν όσο το δυνατόν νωρίτερα στην ομάδα-στόχο, στην προκειμένη περίπτωση στα μέλη της οικογένειας που σκοπεύουν να υποστηρίξουν. Οι οργανισμοί μπορούν να τους παρουσιάσουν την πρότασή τους για το τι θέλουν να επιτύχουν και να δουν αν αυτή ευθυγραμμίζεται με το είδος της υποστήριξης που τα εν λόγω μέλη της οικογένειας θεωρούν ότι χρειάζονται.
- Διερευνήσουν και εμπλέξουν άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οργανώσεις που υποστηρίζουν τον ίδιο στόχο. Μπορούν να παράσχουν καθοδήγηση σχετικά με τις ανάγκες που δεν καλύπτονται και ίσως ακόμη και να συνεργαστούν. Επιπλέον, είναι σημαντικό να συμβουλευτούν τις πιθανές πηγές χρηματοδότησης, για να ελέγξουν αν η αρχική πρόταση ευθυγραμμίζεται με τις προτεραιότητές τους για τη διάθεση κονδυλίων. Σε πολλές από τις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα UpFamilies, οι εθνικές ή περιφερειακές δημόσιες διοικήσεις αποτελούν την κύρια πηγή χρηματοδότησης για τις οργανώσεις που βασίζονται στην κοινότητα. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να κατανοηθούν οι προτεραιότητες αυτών των πηγών χρηματοδότησης.

Παράδειγμα εργαλείου για τη συμμετοχή των οικογενειών: Οι τροχοί υποστήριξη του Barnardo.

Χρησιμοποιώντας απλά αλλά αποτελεσματικά εργαλεία όπως αυτοί οι τροχοί, οι οργανώσεις μπορούν να συγκρίνουν τις αρχικές τους ιδέες για τα πιο πιεστικά

CAPI – Support wheel Parent/Carer in the community

Name Completed by

5 Crises I need help with

4 Problems that I need to sort out

3 Things I am generally not happy about

2 Nothing needs to be sorted out

1 I feel good about this

Date completed

Date of review

CAPI – Support wheel Child/Young person

Name Completed by

5 Crises I need help with

4 Problems that I need to sort out

3 Things I am generally not happy about

2 Nothing needs to be sorted out

1 I feel good about this

Date completed

Date of review

ζητήματα με τις θέσεις αυτών των οικογενειών.

Για να μάθετε περισσότερα σχετικά με αυτούς τους τροχούς, συνιστάται να διαβάσετε το «Supporting children and families affected by a family member's offending - A Practitioner's Guide», το οποίο μπορείτε να βρείτε εδώ: <https://www.nicco.org.uk/directory-of-resources/supporting-children-and-families-affected-by-a-family-members-offending-a-practitioners-guide>

Αξιολόγηση αναγκών

Μόλις ο οργανισμός αποφασίσει ποια ομάδα-στόχο σκοπεύει να βοηθήσει και ποιες ανάγκες θα ήθελε να καλύψει, πρέπει να τις διερευνήσει την κατάσταση περαιτέρω με μια αξιολόγηση των αναγκών. Η αξιολόγηση έχει μια σειρά από βήματα:

Βήμα 1: Περιορισμός του σκοπού και του πεδίου εφαρμογής.

Πρώτα απ' όλα, ο οργανισμός θα πρέπει να περιορίσει τον σκοπό και το πεδίο της αξιολόγησης των αναγκών, καθορίζοντας:

- Πόσα μέλη της ομάδας- στόχου χρειάζονται για την αξιολόγηση και ποιοι είναι οι καλύτεροι τρόποι προσέγγισής τους.
- Το (τα) κύριο(-α) θέμα(-τα) προς διερεύνηση. Οι οργανισμοί θα πρέπει να προσπαθήσουν να προσδιορίσουν τι γνωρίζουν ήδη και τι θα ήθελαν να μάθουν, συμπεριλαμβανομένων: των αιτιών, των συνεπειών, της κρισιμότητας και της δυσκολίας για παρέμβαση.
- Η γεωγραφική περιοχή της παρέμβασης που θα επικεντρωθεί μία υπηρεσία.
- Τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν: έρευνες, ομάδες εστίασης, συνεντεύξεις κ.λπ.
- Οι πόροι, το προσωπικό και ο χρόνος που θα διατεθεί για τη διεξαγωγή της αξιολόγησης.
- Η πρόθεση πίσω από τη συλλογή των δεδομένων, δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο τα δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν αργότερα, ώστε να παραλειφθούν μη συναφείς ερωτήσεις.

Βήμα 2: Διεξαγωγή της αξιολόγησης των αναγκών.

Κατά τη διενέργεια της εκτίμησης των αναγκών, ο οργανισμός θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές:

- Να συλλέξει δεδομένα με περισσότερα από ένα εργαλεία για να λάβει συμπληρωματικά αποτελέσματα: Γενικά, οι προφορικές συνεντεύξεις λειτουργούν καλύτερα με τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση. Ένας μη επικριτικός ερευνητής που κατανοεί τα προβλήματά τους διευκολύνει να δείξουν παραπάνω εμπιστοσύνη. Για άλλες οργανώσεις που εργάζονται με οικογένειες, χρησιμοποιήστε ένα ερωτηματολόγιο για να γνωρίσετε τις υπηρεσίες τους και στη συνέχεια συνεντεύξεις για να επεκταθείτε σε συγκεκριμένες πτυχές. Οι οργανώσεις μπορούν επίσης να χρησιμοποιήσουν ομάδες που ασχολούνται με οργανώσεις ή συλλόγους οικογενειών για να αποκτήσουν συμπληρωματικές απόψεις.
- Να χρησιμοποιήσει μια προσέγγιση με επίκεντρο την οικογένεια: Ακόμα και αν έχει αποφασιστεί ότι η υπηρεσία θα απευθύνεται σε επιλεγμένα μέλη, συνιστάται να ακολουθηθεί μια οικογενειοκεντρική προσέγγιση που να λαμβάνει υπόψη τις αλληλένδετες ανάγκες και τον τρόπο με τον οποίο η ευημερία ολόκληρης της οικογένειας επηρεάζει κάθε μέλος της.
- Να λάβει υπόψη την ποικιλομορφία: Κάθε οικογένεια είναι διαφορετική και η ποικιλομορφία των οικογενειών της ομάδας-στόχου θα πρέπει να αποτελεί

παράγοντα στην αξιολόγηση, προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα της υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, το δείγμα της έρευνας θα πρέπει να περιλαμβάνει άτομα που αντιπροσωπεύουν το διαφορετικό υπόβαθρο, τις κουλτούρες, τις ηλικίες, τα φύλα κ.λπ. των οικογενειών των οποίων οι ανάγκες θα καλυφθούν.

- Να είναι ανοιχτός σε ποικίλα υποστηρικτικά στοιχεία όπως εικόνες ή βίντεο που μπορεί να βοηθήσουν τις οικογένειες ή τους οργανισμούς να εκφραστούν καλύτερα.
- Να λάβει υπόψη τις ανησυχίες σχετικά με την προστασία των δεδομένων, οι οποίες είναι ακόμη πιο σημαντικές για τις οικογένειες που πιθανώς υφίστανται το στίγμα και τις προκαταλήψεις σχετικά με τη φυλακή.
- Εάν πρόκειται να ληφθούν συνεντεύξεις από παιδιά, θα πρέπει να συμμετέχει επαγγελματίας με ειδική κατάρτιση και εμπειρία στην ενασχόληση με παιδιά και να υπάρχει έγκριση από γονέα ή κηδεμόνα.

Βήμα 3: Ανάλυση των δεδομένων..

Αφού συλλεχθούν τα δεδομένα, πρέπει να φιλτραριστούν, εστιάζοντας μόνο σε ό,τι είναι σχετικό.

Στη συνέχεια, τα δεδομένα πρέπει να αναλυθούν, ακολουθώντας τους σκοπούς και τις μετρήσεις που είχαν επιλεγεί προηγουμένως. Η ανάλυση θα παράσχει βασικά ευρήματα σε σχέση με τις ανάγκες.

Από εδώ και πέρα, ο οργανισμός μπορεί να καθορίσει τις προτεραιότητες στις οποίες θα επικεντρωθεί, με βάση την κρισιμότητά τους, τον ευεργετικό αντίκτυπο της παρέμβασης, τα απαιτούμενα μέσα, τη βιωσιμότητα σε βάθος χρόνου κ.λπ.

Μελέτη περίπτωσης για την εκτίμηση των αναγκών: Padres y Madres sin Barreras.

Το βίντεο που ακολουθεί δείχνει γιατί η Asociación Hestia δημιούργησε το πρόγραμμα «Padres y Madres sin Barreras» στα Κανάρια Νησιά. Είχαν την ευκαιρία να πάρουν συνεντεύξεις από εκατοντάδες γονείς στη φυλακή και συνειδητοποίησαν ότι υπήρχε ανάγκη να δημιουργήσουν ένα πρόγραμμα που θα βοηθούσε τους ανθρώπους στη φυλακή να ενισχύσουν τη σχέση μεταξύ αυτών και των παιδιών τους. Ο συντονιστής του προγράμματος μιλάει γι' αυτό από το λεπτό 3:14 έως το 6:20 σε αυτό το βίντεο στα ισπανικά.

<https://www.youtube.com/watch?v=Mgz2Qa0I4R4&t=193s>

Οι συμμετέχοντες μπορούν να κατεβάσουν το πλήρες αρχείο pdf της μελέτης περίπτωσης με την απομαγνητοφώνηση του διαλόγου, το οποίο βρίσκεται στο περιεχόμενο ασύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης αυτής της ενότητας:

3.2.3 Σχεδιασμός

Χάρη στην ανάλυση των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν στη φάση της αξιολόγησης, ο οργανισμός διαθέτει πλέον την κατάλληλη γνώση για να αναπτύξει το πρόγραμμα ή την υπηρεσία ώστε να καλύψει τις ανάγκες που επιθυμεί να καλύψει, συνδυάζοντας τις ανάγκες αυτές με δράσεις που ο οργανισμός μπορεί ρεαλιστικά να πραγματοποιήσει για την κάλυψή τους.

Ως εκ τούτου, ο οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο προγράμματος, το οποίο θα αναφέρει:

- Τον προβλεπόμενο αντίκτυπο και τα οφέλη για την ομάδα-στόχο, αιτιολογώντας γιατί το πρόγραμμα ή η υπηρεσία αξίζει να υλοποιηθεί. Μια ανάλυση SWOT μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εξηγήσει τα δυνατά σημεία, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές. Ως απάντηση σε αυτές τις αντιληπτές απειλές και αδυναμίες, ο οργανισμός μπορεί να σχεδιάσει μέτρα αντιμετώπισης που μπορούν να ληφθούν.
- Σχέδιο δραστηριοτήτων: Αυτό συνδυάζει τις ανάγκες με τις δράσεις που αναλαμβάνονται για την κάλυψή τους, με σαφείς στόχους και δείκτες επιτυχίας. Αυτοί οι στόχοι και οι δείκτες θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι είναι SMART: συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, επιτεύξιμοι, συναφείς και χρονικά περιορισμένοι. Ο οργανισμός θα πρέπει να ορίσει προϋπολογισμούς, χρονοδιαγράμματα και το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για κάθε δραστηριότητα.
- Στελέχωση: Ο οργανισμός θα πρέπει να περιγράψει λεπτομερώς τους επαγγελματίες που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση του προγράμματος και να εκτιμήσει πόσοι ειδικοί ή εθελοντές απαιτούνται για τη λειτουργία του.
- Στρατηγική διάδοσης: Ένας από τους βασικούς παράγοντες για την επιτυχία του προγράμματος ή της υπηρεσίας είναι να γνωρίζουν οι διάφοροι ενδιαφερόμενοι την ύπαρξή του, ποιους ωφελεί, τι σκοπεύει να επιτύχει και πώς. Η αξιολόγηση των αναγκών θα πρέπει να έχει επισημάνει ποια κανάλια λειτουργούν καλύτερα για την προσέγγιση κάθε ενδιαφερόμενου, από τις ίδιες τις οικογένειες έως τους ειδικούς που εργάζονται με τις οικογένειες αυτές σε άλλες υπηρεσίες.
- Ορόσημα: Είναι σημαντικό να τεθούν ορόσημα που πρέπει να επιτευχθούν εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος ως μέρος του προβλεπόμενου αντίκτυπου στην ομάδα-στόχο και την κοινότητα,
- Οικονομικά στοιχεία και χρηματοδότηση: Ο οργανισμός εδώ αναλύει το κόστος που σχετίζεται με την υλοποίηση αυτού του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των μισθών του προσωπικού, των γενικών εξόδων, των άλλων πόρων που απαιτούνται κ.λπ.

3.2.4 Υλοποίηση

Η φάση της υλοποίησης αρχίζει μόλις αρχίσουν να εκτελούνται οι ενέργειες που έχει προγραμματίσει ο οργανισμός στο πλαίσιο της υπηρεσίας ή του προγράμματος. Στη φάση αυτή αυξάνονται τα διακυβεύματα, ανάλογα με την αύξηση των δαπανών που απαιτούνται για την εκτέλεσή τους, καθώς ο οργανισμός ελπίζει ότι η προετοιμασία που έχει κάνει θα αποδειχθεί αποτελεσματική και, επομένως, θα ανταμειφθεί. Υπάρχουν συγκεκριμένες στιγμές ή επιμέρους φάσεις που αξίζει να συζητηθούν:

A. Πιλοτική φάση

Μια πιλοτική φάση, όπου το πρόγραμμα ή η υπηρεσία δοκιμάζεται σε μικρότερη έκταση, μπορεί να είναι επωφελής προκειμένου να διορθωθεί η πορεία και να βελτιωθούν οι δραστηριότητές του πριν από την ευρεία έναρξη σε όλους τους πιθανούς δικαιούχους. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό εάν:

- Το πρόγραμμα ή η υπηρεσία έχει υψηλές οικονομικές απαιτήσεις. Για παράδειγμα, αν στοχεύει να βοηθήσει μεγάλο αριθμό ατόμων σε σύντομο χρονικό διάστημα.
- Ο οργανισμός δεν έχει προηγούμενη εμπειρία υποστήριξης της συγκεκριμένης ομάδας στόχου και θεωρεί απαραίτητο να μάθει περισσότερα από αυτήν μέσω της πιλοτικής εφαρμογής και των σχολίων και απόψεων της σχετικά με αυτήν.
- Ο οργανισμός προβλέπει ή φοβάται ότι η υπηρεσία ή το πρόγραμμα θα αντιμετωπίσει απροσδόκητα ζητήματα και επιθυμεί να τα αντιμετωπίσει σε μικρότερη βάση. Η φάση πιλοτικής εφαρμογής θα πρέπει να περιλαμβάνει αξιολογήσεις και σχόλια από πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς, οι οποίοι μπορούν να παράσχουν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τις πιο αποτελεσματικές και τις λιγότερο αποτελεσματικές πτυχές.

Η διεξαγωγή μιας πιλοτικής δοκιμής μπορεί επίσης να είναι μια ελκυστική πρόταση για τους χρηματοδότες, καθώς δείχνει ότι το πρόγραμμα ή η υπηρεσία θα δαπανήσει με σύνεση ένα μικρό ποσό του προϋπολογισμού για να δοκιμαστεί και να βελτιωθεί εγκαίρως.

B. Φάση έναρξης

Η φάση εκκίνησης ενός προγράμματος μπορεί να είναι αποθαρρυντική, με τις δικές της απαιτήσεις και τους δικούς της κινδύνους. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί ένα συγκεκριμένο σχέδιο έναρξης λειτουργίας για να διασφαλιστεί ότι:

- Έχουν ληφθεί υπόψη όλες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την έναρξη.
- Έχει καταρτιστεί χρονοδιάγραμμα με τα στάδια της έναρξης.
- Το συγκεκριμένο προσωπικό και οι πόροι έχουν τοποθετηθεί και εκπαιδευτεί, εάν είναι απαραίτητο.
- Έχουν προγραμματιστεί οι πρόσθετες προσπάθειες διάδοσης για να ενημερωθούν οι οικογένειες από την αρχή.
- Οι πιθανοί κίνδυνοι και τα αντίστοιχα μέτρα μετριασμού έχουν αναφερθεί και προγραμματιστεί.
- Οι δείκτες επιτυχούς έναρξης έχουν καθοριστεί και μπορούν να παρακολουθούνται και να μετρώνται.

Η έναρξη μιας υπηρεσίας πολλές φορές μπορεί να συμπίπτει με την έναρξη της ίδιας της υπηρεσίας/ οργανισμού. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να συμβουλευτείτε τους νόμους του κράτους και κανονισμούς για να διασφαλίσετε ότι έχει συσταθεί σωστά πριν από την έναρξη οποιωνδήποτε προγραμμάτων ή υπηρεσιών. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη σύσταση διοικητικού συμβουλίου, εσωτερικού κανονισμού, δήλωσης αποστολής κ.λπ.

3.2.5 Εκτίμηση

Τώρα που η υπηρεσία λειτουργεί, οι δείκτες που καθορίστηκαν στην αρχή θα πρέπει να παρακολουθούνται τακτικά και να αξιολογούνται κατά περιόδους.

A. Παρακολούθηση

Ο οργανισμός θα πρέπει να διασφαλίζει τη συνεχή παρακολούθηση της υπηρεσίας, συλλέγοντας και αναθεωρώντας τακτικά τα δεδομένα των δεικτών.

Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει ερωτήσεις για την ικανοποίηση των οικογενειών, έτσι ώστε να μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με την υπηρεσία. Εάν οι ειδικοί ή οι εθελοντές θεωρούν ότι ένα γραπτό έντυπο μπορεί να δημιουργήσει εμπόδιο στις οικογένειες, τότε μια συνέντευξη ή μια ανεπίσημη συζήτηση μπορεί να δώσει πληροφορίες σχετικά με την αποτελεσματικότητα του προγράμματος από την οπτική γωνία των επωφελούμενων.

Εάν ο οργανισμός είναι ανεπαρκώς χρηματοδοτούμενος ή δεν διαθέτει τα μέσα ή το προσωπικό, μπορεί να φαίνεται ότι η παρακολούθηση δεν αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα, αλλά είναι σημαντικό για κάθε πρόγραμμα να επανεξετάζει συνεχώς την αποτελεσματικότητά του, ώστε να μπορούν να γίνουν αλλαγές όταν και εφόσον αυτές είναι απαραίτητες.

Οι οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση εκτιμούν ότι ακούγονται και ότι αισθάνονται κατανοητές. Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση του προγράμματος μπορεί να αποτελέσει μια καλή ευκαιρία για την ενίσχυση αυτού του αισθήματος μεταξύ των

οικογενειών, επικυρώνοντας τα σχόλιά τους και τις ιδέες τους σχετικά με τα προγράμματα που τους υποστηρίζουν.

Παράδειγμα παρακολούθησης:

Ένα ηλικιωμένο ζευγάρι είναι οι γονείς ενός άνδρα που κρατείται αλλά μπορεί να βγει έξω για να παρακολουθήσει προγράμματα απεξάρτησης. Υποστηρίζεται από ένα κέντρο Fundació Diagrama που προσφέρει διάφορα προγράμματα σε σχέση με τη θεραπεία των εξαρτήσεων.

Οι γονείς βοηθούνται επίσης εκεί. Παρακολουθούν μια οικογενειακή ομαδική θεραπεία υπό τον συντονισμό ενός ειδικού, όπου τα μέλη της οικογένειας λαμβάνουν πληροφορίες και ανταλλάσσουν εμπειρίες προκειμένου να υποστηρίξουν τους εαυτούς τους και τους συγγενείς τους που αντιμετωπίζουν προβλήματα εξάρτησης.

Επίσης, συμπληρώνουν τακτικά ανώνυμα ερωτηματολόγια σχετικά με την ικανοποίηση. Ο πατέρας: «Όταν ερχόμαστε στην ομαδική θεραπεία, είναι σπάνια η εβδομάδα που δεν μας δίνουν κάτι».

Οι ειδικοί λαμβάνουν υπόψη τους αυτά που έχουν γράψει. Ο πατέρας: «Αυτό φαίνεται από τα θέματα που μας δίνουν να συζητήσουμε στη συνέχεια».

Μερικές φορές χρειάζονται βοήθεια για να κατανοήσουν τις ερωτήσεις. Μητέρα: «Ο κοινωνικός λειτουργός ή ο ψυχολόγος εξηγεί τις ερωτήσεις που χρησιμοποιούν για να μάθουν τις πεποιθήσεις που έχω και τι σκέφτομαι. Αν πρέπει να επαναλάβουν το ίδιο πράγμα 100 φορές, το επαναλαμβάνουν για μένα».

B. Εκτίμηση- Αξιολόγηση

Το πρόγραμμα θα πρέπει να αξιολογείται κάθε έξι μήνες (ιδίως στην αρχή) ή κάθε χρόνο, σύμφωνα με τους δείκτες και τα σημεία αναφοράς που έχουν τεθεί για τη μέτρηση και την επίτευξη. Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα σχέδιο αξιολόγησης που θα περιλαμβάνει:

- Τι πρόκειται να αξιολογηθεί και γιατί.
- Μετρήσεις για τις ενδείξεις που χρησιμοποιούνται στην αξιολόγηση και ποιοι είναι οι στόχοι που θέλει να επιτύχει ο οργανισμός στο πλαίσιο αυτών των μετρήσεων.
- Βήματα στη διαδικασία αξιολόγησης.
- Μέσα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση.
- Ποιος θα λάβει την έκθεση αξιολόγησης και για ποιους σκοπούς.
- Εάν τα αποτελέσματα πρόκειται να διαδοθούν δημοσίως και τι επίδραση σκοπεύει να έχει ο οργανισμός με την ενέργεια αυτή.

- Επόμενα βήματα που πρέπει να γίνουν μετά την έκθεση αξιολόγησης, προκειμένου να πραγματοποιηθούν αλλαγές για βελτίωση και να μετρηθεί αν έχει σημειωθεί πρόοδος στην επόμενη αξιολόγηση.

Η αξιολόγηση θα αναδείξει τις ανάγκες που έχουν ικανοποιηθεί, αλλά θα εντοπίσει και άλλες ανάγκες που θα μπορούσαν να διερευνηθούν περαιτέρω. Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση θα φέρει μια νέα αξιολόγηση αναγκών, τροφοδοτώντας τον κύκλο λειτουργίας για τη συνεχή βελτίωση του προγράμματος ή της υπηρεσίας.

3.3 Ομαδική συνεδρία

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Καλωσόρισμα και παρουσίαση της συνεδρίας και του εκπαιδευτή	5 λεπτά	Ο εκπαιδευτής καλωσορίζει τους συμμετέχοντες. Στη συνέχεια κάνει μια πολύ σύντομη παρουσίαση μέσω PowerPoint για το περιεχόμενο και τους στόχους αυτής της συνεδρίας, για το τι πρόκειται να συμβεί σε αυτές τις δύο ώρες.	Παρουσίαση μέσω PowerPoint
Δραστηριότητα εξοικείωσης για την εισαγωγή των συμμετεχόντων	5 λεπτά	Αυτή είναι μια σύντομη δραστηριότητα για να εισαγάγει τους συμμετέχοντες σε αυτή την τρίτη ομαδική συνεδρία. Ο εκπαιδευτής αρχικά συστήνεται με το όνομά του, αναφέρει τον οργανισμό του και το αγαπημένο του γεύμα και στη συνέχεια ζητά από τους συμμετέχοντες να κάνουν το ίδιο. Αυτό μπορεί να υποστηριχθεί από ένα PowerPoint που εμφανίζεται στην οθόνη με τα τρία στοιχεία που πρέπει να πει.	Παρουσίαση μέσω PowerPoint Σύντομες απαντήσεις

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Παρουσίαση των βασικών σημείων σχετικά με την αξιολόγηση των αναγκών	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής υπενθυμίζει εν συντομία τα βασικά σημεία σχετικά με την αξιολόγηση των αναγκών που οι σπουδαστές έχουν ήδη δει στην Ενότητα 3 στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης. Αυτό υποστηρίζεται από μια παρουσίαση μέσω PowerPoint. Αυτή περιλαμβάνει τα ακόλουθα βασικά σημεία: - Γνωριμία και κατανόηση του πλαισίου των δικαιούχων που θα θέλαμε να βοηθήσουμε με τις υπηρεσίες μας. - Μέρη ενός σχεδίου αξιολόγησης αναγκών. Ο εκπαιδευτής ρωτά αν οι συμμετέχοντες δεν έχουν κατανοήσει κάτι ή αν έχουν οποιεσδήποτε αμφιβολίες. Εάν οι συμμετέχοντες έχουν ερωτήσεις, ο εκπαιδευτής τις απαντά.	Παρουσίαση μέσω PowerPoint
Ομαδική δραστηριότητα: Ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την αξιολόγηση των αναγκών	20 λεπτά	Ο εκπαιδευτής ζητά από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν με την ομάδα τις εμπειρίες των οργανώσεών τους στην αξιολόγηση αναγκών. Σε περίπτωση που δεν γνωρίζουν, ο εκπαιδευτής τους ενθαρρύνει να μαντέψουν τι μπορεί να έχει κάνει ο οργανισμός τους για μια υπηρεσία που υφίσταται σήμερα. Το PowerPoint παρουσιάζει τις κατευθυντήριες ερωτήσεις: - Πώς γνώρισε ο οργανισμός μας την ανάγκη; - Ποια μέσα χρησιμοποίησε η οργάνωσή μας για να συμβουλευτεί τους πιθανούς δικαιούχους και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς; - Τι έμαθε η οργάνωσή μας που βοήθησε στη διαμόρφωση της υπηρεσίας σας;	Παρουσίαση μέσω PowerPoint Ομαδική συζήτηση

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Παρουσίαση των βασικών σημείων σχετικά με την παρακολούθηση και την εκτίμηση	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής υπενθυμίζει εν συντομία τα βασικά σημεία σχετικά με την αξιολόγηση των αναγκών που οι συμμετέχοντες έχουν ήδη δει στην Ενότητα 3 στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης. Αυτό υποστηρίζεται από μια παρουσίαση μέσω PowerPoint. Τα βασικά σημεία είναι τα ακόλουθα: - Συνεχής παρακολούθηση. - Το σχέδιο αξιολόγησης. Ο εκπαιδευτής ρωτά αν οι συμμετέχοντες δεν έχουν κατανοήσει κάτι ή αν έχουν οποιεσδήποτε αμφιβολίες. Εάν οι συμμετέχοντες έχουν ερωτήσεις, ο εκπαιδευτής τις απαντά.	Παρουσίαση μέσω PowerPoint
Ομαδική δραστηριότητα: Ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την παρακολούθηση και την εκτίμηση	20 λεπτά	Ο εκπαιδευτής ζητά από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν με την ομάδα τις εμπειρίες των οργανώσεών τους σε θέματα παρακολούθησης και αξιολόγησης. Σε περίπτωση που δεν γνωρίζουν, ο εκπαιδευτής τους ενθαρρύνει να μαντέψουν τι μπορεί να έχει κάνει ο οργανισμός τους για μια υπηρεσία που αυτή τη στιγμή παρέχεται. Στο PowerPoint παρουσιάζονται οι κατευθυντήριες ερωτήσεις: - Τι παρακολουθεί ο οργανισμός μας από την υπηρεσία του; - Πώς συλλέγει τις γνώμες και τις προτάσεις των δικαιούχων; - Μπορούμε να δώσουμε ένα παράδειγμα μιας αλλαγής που επήλθε στην υπηρεσία με κίνητρο αυτό που διαπίστωσε η παρακολούθηση ή η αξιολόγηση;	Παρουσίαση μέσω PowerPoint Ομαδική συζήτηση
Διάλειμμα	10 λεπτά		

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Ομαδική δραστηριότητα: Ανάπτυξη υπηρεσίας μεταφοράς στο σωφρονιστικό κατάστημα για οικογένειες	35 λεπτά	Ο εκπαιδευτής ζητά από τους εκπαιδευόμενους να φανταστούν ότι διευθύνουν μια ΜΚΟ. Αυτή η μικρής κλίμακας ΜΚΟ, με 4 υπαλλήλους και περιορισμένο προϋπολογισμό, αλλά μεγάλη εμπειρία, διευθύνει ένα πρόγραμμα γονικής μέριμνας σε ένα σωφρονιστικό κατάστημα ανδρών που φιλοξενεί 300 άνδρες τη δεδομένη χρονική στιγμή. Ανεπίσημα, ορισμένοι πατέρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα γονέων λένε στη ΜΚΟ ότι δεν βλέπουν συχνά τα παιδιά τους επειδή η επίσκεψη στο σωφρονιστικό κατάστημα δεν είναι εύκολη: - Το σωφρονιστικό κατάστημα απέχει 20 χιλιόμετρα από την πλησιέστερη πόλη. - Δεν υπάρχουν γραμμές λεωφορείων προς εκεί. Φαίνεται ότι υπάρχει ανάγκη για την ανάπτυξη μιας υπηρεσίας μεταφοράς των οικογενειών στο κατάστημα κράτησης. Η έρευνα της ΜΚΟ δείχνει ότι: - Κανένας άλλος οργανισμός δεν αντιμετωπίζει αυτή την ανάγκη μεταφοράς για αυτές τις οικογένειες. - Το σωφρονιστικό κατάστημα καταγράφει ποιος έχει παιδιά έξω και πόσο συχνά και ποιος επισκέπτεται τους κρατούμενους. - Η διατήρηση τακτικής επαφής είναι επωφελής για όλη την οικογένεια βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα στις περισσότερες περιπτώσεις. Ο εκπαιδευτής χωρίζει την ομάδα σε μικρότερες ομάδες των 3 ή 4 ατόμων και τους δίνει 10 λεπτά	Παρουσίαση μέσω PowerPoint Συζήτηση σε μικρές ομάδες Παρουσίαση στην ομάδα Συζήτηση στην ομάδα Παρουσίαση του ιστοτόπου

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		για να σκεφτούν τα ακόλουθα στοιχεία για να βρουν απαντήσεις: - Πώς θα αξιολογούσατε τα πραγματικά στοιχεία του αριθμού των οικογενειών που θα επωφελούνταν από την κάλυψη αυτής της ανάγκης με μια υπηρεσία. - Οι πόροι, το προσωπικό κ.λπ. που θα χρειαζόμασταν για να λειτουργήσει αυτή η υπηρεσία μεταφοράς. Πώς θα βρίσκαμε χρηματοδότηση γι' αυτούς. - Τι θα μετρούσαμε για να δούμε αν η υπηρεσία είναι αποτελεσματική. Μετά από 10 λεπτά, ο εκπαιδευτής ζητά από τις ομάδες να μοιραστούν τις απαντήσεις τους σε αυτά τα τρία ζητήματα. Ενώ δίνουν τις απαντήσεις τους, ο εκπαιδευτής μπορεί να βάλει τους συμμετέχοντες να σκεφτούν πιθανά εμπόδια και προβληματισμούς: Για παράδειγμα, εμπόδια στην απόκτηση πληροφοριών σχετικά με τα άτομα που βρίσκονται στο κατάστημα κράτησης, ή στην απόκτηση άδειας για έρευνα σε άτομα που βρίσκονται στο κατάστημα κράτησης, ή εμπόδια στην προσέγγιση των οικογενειών τους, ή εμπόδια στην απόκτηση και τη διατήρηση σταθερής χρηματοδότησης από διάφορες πηγές. Ο εκπαιδευτής μπορεί να φέρει εναλλακτικές λύσεις για αυτά τα εμπόδια ή να ρωτήσει τους συμμετέχοντες αν γνωρίζουν περιπτώσεις όπου αυτά τα εμπόδια έχουν επιλυθεί. Ο εκπαιδευτής μπορεί να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τους δικούς τους εθνικούς περιορισμούς και πώς θα μπορούσαν να ξεπεραστούν.	

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		Ο εκπαιδευτής μπορεί επίσης να τους δείξει δύο παραδείγματα υπηρεσιών μετακίνησης από το Ηνωμένο Βασίλειο: Ταξιδιωτική υπηρεσία Sacro: https://www.sacro.org.uk/post/travel-service-williams-story Μονάδα υποστηριζόμενων επισκέψεων στα σωφρονιστικά καταστήματα: https://www.gov.uk/help-with-prison-visits	
Συμπέρασμα Αναστοχασμός	5 λεπτά	Ο εκπαιδευτής συνοψίζει τους κύριους στόχους που πέτυχαν οι συμμετέχοντες με αυτή την ενότητα, μέσω PowerPoint, και διευκρινίζει τυχόν απομένουσες αμφιβολίες. Ο εκπαιδευτής ευχαριστεί τους συμμετέχοντες.	Παρουσίαση μέσω PowerPoint

3.4 . Συμπεράσματα

Αυτή η ενότητα αναφέρθηκε σε ένα βασικό βήμα της διαδικασίας που πρέπει να εξετάσει κάθε οργανισμός ή σύλλογος προκειμένου να παρέχει αποτελεσματικές υπηρεσίες στις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση. Οι οικογένειες αυτές υποφέρουν από έλλειψη υπηρεσιών που να στοχεύουν στις ανάγκες τους και στις επιπτώσεις της κράτησης. Χρειάζονται την υποστήριξη των οργανώσεων της κοινότητάς τους, των συλλόγων, των ειδικών και των εθελοντών, από τη στιγμή της κράτησης μέχρι την επανένταξή τους.

Τα βήματα και οι αρχές που προτείνει αυτή η ενότητα μπορούν να πραγματοποιηθούν από οργανώσεις ή συλλόγους οποιουδήποτε μεγέθους. Ο σχεδιασμός με ευσυνειδησία θα παράσχει τα σχετικά δεδομένα που θα επιτρέψουν στις οργανώσεις, τους συλλόγους, τους επαγγελματίες και τους εθελοντές να κατανοήσουν τόσο τις ανάγκες των οικογενειών στην κοινότητά τους όσο και τις ενέργειες που θα μπορούσαν ρεαλιστικά να κάνουν για την αντιμετώπισή τους. Τα δεδομένα που συλλέγουν και αναλύουν για να αναπτύξουν μια πρόταση για μια υπηρεσία επικυρώνουν επίσης τις ανάγκες αυτών των οικογενειών και την ιδιότητά τους ως ομάδα-στόχου που αξίζει προσαρμοσμένες υπηρεσίες. Αυτή η γνώση με τη σειρά της θα δώσει καλύτερες πιθανότητες στην υπηρεσία ή το πρόγραμμα να βρει πηγές χρηματοδότησης που εμπιστεύονται τη στερεότητα των προτάσεων και χρηματοδοτούν τις δράσεις της. Επιπλέον, αυτή η έρευνα και η προετοιμασία θα εξομαλύνει επίσης την έναρξη λειτουργίας της υπηρεσίας, και η τακτική παρακολούθησή της θα παρέχει τα δεδομένα που απαιτούνται για την αξιολόγηση της υπηρεσίας και την εξέταση αλλαγών σε αυτόν τον συνεχή κύκλο για τη βελτίωσή της με σκοπό την καλύτερη υποστήριξη αυτών των οικογενειών.

3.5 Αναφορές

Action for Prisoners' and Offenders' Families, (2014). *Quality services: ticking all the boxes. A guide to evidence and quality for professionals working with families of prisoners and offenders.*

<https://app.pelorous.com/public/cms/287/0/226/9764/APOF%20%20Quality%20Services%20briefing%20November%202014%20FINAL.pdf?realName=MWUvhf.pdf>

Bonterra, (2021). *A crash course in conducting a nonprofit needs assessment,*

<https://www.bonterratech.com/blog/nonprofit-needs-assessment>

Elite Research LLC, (2016). "How do you conduct a needs assessment?", *Needs Assessment Whitepaper*, <https://www.eliteresearch.com/how-do-you-conduct-a-needs-assessment>

Lee. K., (2023). *9 Steps to Conducting a Needs Assessment for your Nonprofit.*

Instrumentl, <https://www.instrumentl.com/blog/needs-assessment-for-a-nonprofit-organization>

Sutherland, L. & Wright, P. (2017). *Supporting children and families affected by a family member's offending - A Practitioner's Guide.* Barnardo's.

<https://www.nicco.org.uk/directory-of-resources/supporting-children-and-families-affected-by-a-family-members-offending-a-practitioners-guide>

4. Πρόσληψη προσωπικού υπηρεσιών, αρχική κατάρτιση και συνεχής κατάρτιση

4.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα

Συνεδρίες της ενότητας	• 1 συνεδρία αυτοεκπαίδευσης (1 ώρα, διαδικτυακά, ασύγχρονη) • 1 ομαδική συνεδρία (2 ώρες, διαδικτυακά ή δια ζώσης, σύγχρονη)
Αναμενόμενα αποτελέσματα από την ενότητα	Με την ολοκλήρωση της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση: • Να κατανοήσουν την σχέση μεταξύ της πρόσληψης και της εκπαίδευσης προσωπικού και εθελοντών και της ποιότητας των υπηρεσιών υποστήριξης που παρέχει ένας οργανισμός που λειτουργεί σε επίπεδο κοινότητας • Να αναγνωρίσουν τις αποτελεσματικές τεχνικές πρόσληψης ώστε να προσελκύσουν τους κατάλληλους υποψηφίους • Να κατανοήσουν τα διαφορετικά ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη για μια αποτελεσματική εκπαίδευση • Να είναι σε θέση να ορίσει το πιθανό περιεχόμενο της εκπαίδευσης, καθώς και τις μεθόδους μάθησης και διδασκαλίας που θα εφαρμοστούν • Να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης που παρέχεται στο προσωπικό • Να αναλύσουν τα συγκεκριμένα ζητήματα που σχετίζονται με την πρόσληψη και την εκπαίδευση των επαγγελματιών που εργάζονται με παιδιά

4.2 Περιεχόμενα ενότητας

4.2.1 Εισαγωγή

«Η επαρκής στελέχωση με προσωπικό που διαθέτει τις κατάλληλες αξίες και δεξιότητες αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα για την παροχή ασφαλούς φροντίδας και υποστήριξης.»¹

Αυτή η ενότητα παρέχει ένα πλαίσιο για στρατηγικές πρόσληψης, επιλογής και κατάρτισης προσωπικού, με οδηγίες σχετικά με τις γενικές διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την πρόσληψη, την επιλογή και την κατάρτιση προσωπικού (και/ή εθελοντών) για διαφορετικά επίπεδα θέσεων και τύπων εργασίας που μπορούν να βρεθούν σε μια Κοινοτική Οργάνωση που παρέχει υποστήριξη σε οικογένειες που έχουν πληγεί από τον εγκλεισμό, όπως σε κάθε οργανισμό..

Η πρόσληψη αποτελεί βασική δραστηριότητα για τους φορείς παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών και τους οργανισμούς που λειτουργούν σε επίπεδο κοινότητας, ιδιαίτερα για εκείνους που αναπτύσσονται ή όπου υπάρχει συχνή εναλλαγή προσωπικού. Οι στρατηγικές πρόσληψης μπορεί να μειώσουν τον υφιστάμενο κύκλο εργασιών σε κάποιο βαθμό, ωστόσο πάντα θα υπάρχει η ανάγκη να καλυφθεί μια κενή θέση ή να δημιουργηθεί μια νέα.²

Ο εντοπισμός του καταλληλότερου υποψηφίου για κάθε συγκεκριμένη θέση εργασίας σε οποιοδήποτε επίπεδο αποτελεί σημαντικό βήμα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής απόδοσης και πρακτικής, της ομαδικής εργασίας και των υψηλών προτύπων παροχής υπηρεσιών, ιδιαίτερα των υπηρεσιών φροντίδας και υποστήριξης, που παρέχονται σε ευάλωτες ομάδες.

Κατά τη διαδικασία της πρόσληψης και επιλογής προσωπικού, είναι απαραίτητο για τους φορείς να συμμορφώνονται με την ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με τα νόμιμα δικαιώματα, την εμπιστευτικότητα, την ισότητα και τις διακρίσεις, καθώς και με τον διορισμό των κατάλληλων προσώπων όπως ορίζεται στους σχετικούς εθνικούς κανονισμούς και στα ισοδύναμα πρότυπα και κατευθυντήριες οδηγίες της χώρας. Πέρα από αυτό το βασικό βήμα, η διαδικασία πρόσληψης και επιλογής προσωπικού σε οργανισμό που παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης σε ευάλωτες ομάδες, όπως

¹ <https://www.skillsforcare.org.uk/resources/documents/Support-for-leaders-and-managers/good-and-outstanding-care/Improve-your-CQC-rating/Guide-to-safe-staffing.pdf>

² <https://app.croneri.co.uk/topics/recruitment-and-selection-procedures-social-care/indepth>

κρατούμενοι και οι οικογένειές τους και τα παιδιά τους, είναι μια διαδικασία που απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό και εξέταση από τους διευθυντές και το τμήμα ανθρώπινου δυναμικού του οργανισμού.

Η εκπαίδευση του πρόσφατα προσληφθέντος προσωπικού αποτελεί επίσης ζήτημα μεγάλης σημασίας για τους οργανισμούς που λειτουργούν σε επίπεδο κοινότητας, καθώς μπορεί να εγγυηθεί ότι το νέο αυτό προσωπικό κατανοεί και συμμορφώνεται με το όραμα και την αποστολή του οργανισμού, γνωρίζει πώς να εκτελεί τις καθημερινές εργασίες και διαθέτει τις δεξιότητες και τις γνώσεις για να αντιμετωπίσει τυχόν ζητήματα που σχετίζονται με τα καθήκοντα του, το εργασιακό περιβάλλον, τους ωφελούμενους και την κοινότητα στην οποία δραστηριοποιείται ο οργανισμός. Παρόλο που η εκπαίδευση νέων μελών του προσωπικού είναι εξαιρετικά σημαντική, η παροχή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης σε όλα τα μέλη του προσωπικού αποτελεί επίσης αποτελεσματικό τρόπο διατήρησης υψηλού επιπέδου ποιότητας στις υπηρεσίες που παρέχονται.

Η ενότητα παρουσιάζει τη σημασία της αποτελεσματικής και έγκαιρης πρόσληψης και κατάρτισης προσωπικού για τη συνολική αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα κάθε οργανισμού που λειτουργεί σε επίπεδο κοινότητας, αναγνωρίζοντας επίσης αποτελεσματικές στρατηγικές πρόσληψης και επιλογής. Στη συνέχεια, αναλύονται τα ζητήματα που σχετίζονται με την αρχική και διαρκή κατάρτιση του προσωπικού τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη, με ιδιαίτερη έμφαση στους μηχανισμούς αξιολόγησης για τον εντοπισμό των αναγκών κατάρτισης του προσωπικού και την αποτελεσματικότητα της κατάρτισης. Τέλος, ένα συγκεκριμένο τμήμα της Ενότητας αφιερώνεται σε πρόσθετα ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη σχετικά με την πρόσληψη και κατάρτιση επαγγελματιών που ασχολούνται με παιδιά, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση του έργου UrFamilies, των παιδιών φυλακισμένων γονέων.

4.2.2 Στελέχωση

A. Ασφαλής Στελέχωση

Η ασφαλής στελέχωση σημαίνει ότι υπάρχει αρκετό προσωπικό ή/και εθελοντές, που έχουν τις σωστές αξίες και δεξιότητες, για να παρέχουν φροντίδα και υποστήριξη υψηλού επιπέδου. Περιλαμβάνει ασφαλή επίπεδα στελέχωσης, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης σχεδίων έκτακτης ανάγκης, της πρόσληψης των σωστών ανθρώπων, με τις σωστές αξίες, δεξιότητες και εμπειρία για την παροχή ασφαλούς φροντίδας και υποστήριξης, των σωστών ελέγχων πρόσληψης και της διασφάλισης ότι το προσωπικό είναι ικανό και ασφαλές για την εκτέλεση του ρόλου του.

Ασφαλής στελέχωση σημαίνει ότι οι δικαιούχοι ενός οργανισμού που παρέχει υποστηρικτικές υπηρεσίες λαμβάνουν ασφαλή και αποτελεσματική φροντίδα και υποστήριξη, η οποία είναι σχετική και ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους. Διαφορετικά, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να τεθεί σε κίνδυνο το υπάρχον προσωπικό και οι ωφελούμενοι που λαμβάνουν τις υποστηρικτικές υπηρεσίες. Για παράδειγμα, οι ελλείψεις προσωπικού θέτουν τις υπηρεσίες υπό ακραία πίεση και μπορεί να σημαίνουν ότι το προσωπικό πρέπει να επιλέξει ποια φροντίδα μπορεί ή δεν μπορεί να παρασχεθεί εκείνη την ημέρα. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε παραμέληση ενός περιστατικού, καθώς και σε πιθανή βλάβη της φήμης του φορέα/οργανισμού. Μπορεί επίσης να επηρεάσει το υπάρχον εργατικό δυναμικό του οργανισμού. Για παράδειγμα, εάν τα μέλη του προσωπικού εργάζονται συστηματικά κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων τους ή έχουν κακή ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής λόγω της εργασίας σε πρόσθετες βάρδιες, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε ψυχικές ασθένειες, επαγγελματική εξουθένωση και μειωμένα κίνητρα στην υπηρεσία ³.

B. Ασφαλή επίπεδα στελέχωσης

Πριν αποφασίσουν και εφαρμόσουν οποιαδήποτε στρατηγική και μέθοδο πρόσληψης, οι φορείς/οργανώσεις πρέπει να εξετάσουν τον αριθμό του προσωπικού που χρειάζονται για να παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες στους δικαιούχους τους. Δεν υπάρχει μία και μόνη μέθοδος για να γίνει αυτό - εξαρτάται από το είδος των υπηρεσιών που παρέχει ο οργανισμός και από τις ανάγκες, τις επιθυμίες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που υποστηρίζει ο οργανισμός, λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι μπορεί να αλλάξει με την πάροδο του χρόνου. Άλλοι παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι ο χρόνος για πρόσθετες δραστηριότητες, η υποβολή εκθέσεων, η κατάρτιση και ο χρόνος μετακινήσεων.

Όταν οι φορείς και οι οργανώσεις βρίσκονται στη διαδικασία λήψης απόφασης σχετικά με τον αριθμό του προσωπικού που πρέπει να προσλάβουν, πρέπει να λάβουν υπόψη τους τα ακόλουθα ζητήματα:

- Πρέπει να χρησιμοποιούν ρεαλιστικά δεδομένα που να υπερβαίνουν τα «καθήκοντα φροντίδας» που αφορούν στον πυρήνα των υπηρεσιών και να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες και τις επιθυμίες των δικαιούχων τους (για παράδειγμα, παροχή δραστηριοτήτων ή πρόσβαση στην κοινότητα).
- Θα πρέπει να εξετάζουν το χρόνο που χρειάζεται το προσωπικό για να κάνει ό,τι απαιτεί ο ρόλος του εκτός της άμεσης παροχής φροντίδας και υποστήριξης, όπως για παράδειγμα να συμπληρώνει έγγραφα, να

³<https://www.skillsforcare.org.uk/resources/documents/Support-for-leaders-and-managers/good-and-outstanding-care/Improve-your-CQC-rating/Guide-to-safe-staffing.pdf>

συνεργάζεται με υγειονομικούς ή άλλους ειδικούς, να συνομιλεί με συγγενείς, να επιβλέπει και να εξελίσσεται προσωπικά.

- Θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τους παράγοντες πέραν των κανονισμών για το χρόνο εργασίας που μπορούν να επηρεάσουν την ικανότητα του προσωπικού να παρέχει ασφαλή φροντίδα και υποστήριξη, για παράδειγμα οι μεγάλες βάρδιες μπορεί να προκαλέσουν κόπωση.
- Πρέπει να είναι ρεαλιστές όσον αφορά τον αντίκτυπο που θα έχουν στα επίπεδα στελέχωσης η εναλλαγή του προσωπικού, οι ετήσιες και ειδικές άδειες, η ασθένεια, οι εποπτικές διαδικασίες και οι δραστηριότητες μάθησης και ανάπτυξης. Για να το κάνουν αυτό, πρέπει να βασίζονται σε πραγματικά τρέχοντα στοιχεία και όχι σε υπερβολικά αισιόδοξους στόχους.
- Θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους τη συνέχιση της φροντίδας και της υποστήριξης που παρέχουν στους δικαιούχους τους. Για τις οργανώσεις που εργάζονται με ευάλωτες ομάδες, όπως οι οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση, είναι σημαντικό να διασφαλίσουν ότι η στελέχωση και η επιχειρησιακή τους διαχείριση επιτρέπει τη συνέχιση της φροντίδας. Αυτό θα επιτρέψει στο προσωπικό να οικοδομήσει σχέσεις με τα άτομα που υποστηρίζει, να γνωρίσει καλύτερα αυτά και τις ανάγκες τους και να αναπτύξει τις δεξιότητες και τις γνώσεις του γύρω από το άτομο. Επιπλέον, θα είναι πιο πιθανό να παρατηρήσουν αλλαγές στην κατάσταση της υγείας και της ευημερίας των ατόμων.
- Τέλος, πρέπει να επανεξετάζουν τακτικά τα επίπεδα του προσωπικού τους για να διασφαλίσουν ότι εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της υπηρεσίας τους και να τα αναθεωρούν αν χρειάζεται. Αυτό θα πρέπει να αποτελεί τακτικό κομμάτι των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας, αλλά μερικές φορές μπορεί να είναι απαραίτητο να γίνει μια έκτακτη επανεξέταση, για παράδειγμα αν αλλάξουν οι ανάγκες φροντίδας και υποστήριξης κάποιου, αν ζητήσει διαφορετική ώρα επίσκεψης στον φορέα ή αν το προσωπικό ζητήσει να αλλάξει το ωράριό του.

Γ. Πρόσληψη και επιλογή

Αφού ληφθεί η απόφαση για τον αριθμό του αναγκαίου προσωπικού, πρέπει να καθοριστούν οι δραστηριότητες πρόσληψης προκειμένου να προσελκυστούν και να επιλεγούν τα κατάλληλα άτομα για την κάλυψή τους. Χωρίς ασφαλείς πρακτικές πρόσληψης, ενδέχεται να προσληφθούν άτομα που δεν είναι κατάλληλα για να εργαστούν στον τομέα, αυξάνοντας τον κίνδυνο παροχής μη ασφαλούς φροντίδας και υποστήριξης. Η υιοθέτηση μιας προσέγγισης βασισμένης στις αξίες θα βοηθήσει τους φορείς να προσλάβουν από την αρχή τους σωστούς ανθρώπους, οι οποίοι είναι πιο πιθανό να παραμείνουν. Αυτό μπορεί να εξοικονομήσει χρόνο και κόστος προσλήψεων και να εγγυηθεί τη συνέχεια της φροντίδας και της υποστήριξης.

Σε μια υπηρεσία φροντίδας και υποστήριξης, οι ευθύνες για την πρόσληψη και την επιλογή του προσωπικού συχνά ανήκουν στον αρμόδιο διευθυντή και σε άλλα διοικητικά στελέχη. Ο αρμόδιος διευθυντής θα πρέπει, όπου είναι πρακτικά εφικτό και σκόπιμο, να συμβουλευέται και να εμπλέκει τα άτομα που επηρεάζονται πιο άμεσα από οποιαδήποτε αλλαγή προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που χρησιμοποιούν την υπηρεσία και των πιθανών συναδέλφων του νέου μέλους (ή των νέων μελών) του προσωπικού. Στις περισσότερες υπηρεσίες φροντίδας, υπάρχει μια ποικιλία θέσεων εργασίας για τις οποίες μπορεί να προκύψουν κενές θέσεις ή να δημιουργηθούν νέες θέσεις. Ο χρόνος και η ενέργεια που πρέπει να αφιερωθεί στην πρόσληψη προσωπικού φροντίδας θα εξαρτηθεί από τον κύκλο εργασιών και από τις ανάγκες ανάπτυξης της οργάνωσης.

Κάθε φορέας και κάθε οργάνωση που παρέχει υπηρεσίες φροντίδας και υποστήριξης σε ευάλωτους πληθυσμούς πρέπει να ακολουθεί μια σαφή πορεία κατά την πρόσληψη και επιλογή προσωπικού για οποιαδήποτε θέση στον οργανισμό τους. Θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

1. *Εργασίες προεπιλογής:* Το στάδιο αυτό περιλαμβάνει την προετοιμασία ή την αναθεώρηση των προδιαγραφών εργασίας, την περιγραφή της θέσης εργασίας και τη διαφήμιση της θέσης ώστε να προσεγγιστεί το κοινό-στόχος. Ένα σχέδιο προσλήψεων θα βοηθήσει τους οργανισμούς να προσλάβουν το σωστό συνδυασμό και αριθμό προσωπικού για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της υπηρεσίας και να ελαχιστοποιήσουν τον κίνδυνο αυξομειώσης του προσωπικού. Το σχέδιο πρόσληψης θα πρέπει να περιλαμβάνει τον υπολογισμό του δυνητικού κόστους πρόσληψης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εξόδων εισαγωγής του νέου προσωπικού, αναπλήρωσης και διοίκησης. Αυτό θα βοηθήσει τις οργανώσεις να δουν αν οι δραστηριότητες πρόσληψης έχουν σχέση ποιότητας- κόστους, να κατανοήσουν τον οικονομικό αντίκτυπο της απώλειας προσωπικού και να εξασφαλίσουν επενδύσεις για τη χρηματοδότηση μελλοντικών δραστηριοτήτων πρόσληψης.

Όταν οι κάποιοι εργαζόμενοι αποχωρούν, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί η ευκαιρία ώστε να επανεξεταστούν και να αναθεωρηθούν οι θέσεις εργασίας τους ή τουλάχιστον να επανεξεταστεί η ατομική περιγραφή των θέσεων εργασίας. Δεν αποτελεί νομική απαίτηση η προκήρυξη μιας κενής θέσης. Ωστόσο, η συνήθης διαδικασία θα είναι να διαφημίζονται οι θέσεις εργασίας εσωτερικά (κατά περίπτωση) και εξωτερικά χρησιμοποιώντας τα πιο αποτελεσματικά μέσα για την προσέλκυση κατάλληλων υποψηφίων, π.χ. τοπικά και εθνικά μέσα ενημέρωσης, κέντρα ευρέσεως εργασίας, διαδίκτυο κ.λπ. Το προσωπικό φροντίδας θα πρέπει να προσλαμβάνεται συνήθως σε τοπικό επίπεδο. Στόχος είναι να προσλαμβάνονται άτομα που αντικατοπτρίζουν όχι μόνο τα χαρακτηριστικά της τοπικής κοινότητας, αλλά

και που μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες των ατόμων που χρησιμοποιούν την υπηρεσία όσον αφορά την εθνικότητα, το φύλο, τη θρησκεία κ.λπ.

Σύμφωνα με ένα καλά σχεδιασμένο σχέδιο προσλήψεων, οι φορείς θα πρέπει να αναπτύξουν στοχευμένες στρατηγικές προσλήψεων για να προσελκύσουν άτομα με τις απαραίτητες δεξιότητες, την εμπειρία και το πάθος για την εργασία και την ενασχόληση με ευάλωτους πληθυσμούς. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει συνεργασία με τοπικά πανεπιστήμια, κοινοτικά κολέγια και προγράμματα κοινωνικής εργασίας για τον εντοπισμό πιθανών υποψηφίων. Επιπλέον, η οικοδόμηση συνεργασιών με άλλες οργανώσεις, όπως φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών ή ομάδες υπεράσπισης, μπορεί να διευρύνει τη δεξαμενή πιθανών υποψηφίων προς πρόσληψη. Η δικτύωση εντός της κοινότητας μπορεί επίσης να βοηθήσει στον εντοπισμό ατόμων που είναι αφοσιωμένα στην υποστήριξη ευάλωτων ομάδων. Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι ορισμένες οργανώσεις μπορεί να επιτύχουν την πρόσληψη προσωπικού από τη δεξαμενή των αφοσιωμένων εθελοντών τους, οι οποίοι έχουν ήδη ισχυρή κατανόηση της αποστολής και των αξιών της οργάνωσης. Αυτό θα εξασφαλίσει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες θα παραμείνουν στο ίδιο επίπεδο, χωρίς πρόσθετες χρονοβόρες διαδικασίες για την ενημέρωση του νέου προσωπικού σχετικά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την ταυτότητα της οργάνωσης.

Το σχέδιο προσλήψεων θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την προσέλκυση και την επιλογή των «κατάλληλων» ανθρώπων. Η ασφαλής στελέχωση δεν αφορά μόνο την κάλυψη των κενών θέσεων εργασίας, αλλά και την κάλυψή τους με τους σωστούς ανθρώπους. Αυτό θα βελτιώσει την ποιότητα και τη συνέπεια της παρεχόμενης φροντίδας και υποστήριξης, θα μειώσει τον αριθμό των «λανθασμένων επιλογών» και θα εξοικονομήσει το κόστος και το χρόνο των επαναπροσλήψεων. Προκειμένου να επιτευχθεί η επιλογή των σωστών ανθρώπων, οι οργανώσεις πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι αγγελίες και οι περιγραφές των θέσεων εργασίας τους παρέχουν ρεαλιστικές προσδοκίες σχετικά με το ρόλο και τη θέση που πρέπει να καλυφθεί. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν διάφοροι τρόποι προσέλκυσης νέου προσωπικού, όπως, το διαδίκτυο, από στόμα σε στόμα, κέντρα ευρέσεως εργασίας και αγγελίες. Τέλος, το σχέδιο πρόσληψης πρέπει να αποσαφηνίζει τις διαδικασίες υποβολής ερωτήσεων και διευκρινήσεων για κάθε ενδιαφερόμενο επαγγελματία. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη διεκπεραίωση ερωτημάτων σχετικά με τη θέση εργασίας και την απόφαση για τον καλύτερο τρόπο με τον οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση, π.χ. συμπληρώνοντας ένα έντυπο αίτησης ή με επιστολή ή/και με ένα βιογραφικό σημείωμα.

2. *Διαλογή και προεπιλογή:* Αυτό περιλαμβάνει την απόρριψη των σαφώς ακατάλληλων υποψηφίων και, όπου υπάρχει ανταγωνισμός, την απόφαση για το ποιοι είναι οι καταλληλότεροι που θα επιλεγούν. Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι επιλογής ατόμων, για παράδειγμα, τηλεφωνικές συνεντεύξεις, ημέρες αξιολόγησης, επισκέψεις και συνεντεύξεις. Εκτός από τα τυπικά προσόντα που ζητούνται για την επιλογή νέου προσωπικού, οι φορείς που παρέχουν υπηρεσίες φροντίδας και υποστήριξης πρέπει να αξιολογούν ορισμένες βασικές δεξιότητες των υποψηφίων, όπως οι επικοινωνιακές δεξιότητες, η γνώση της αγγλικής γλώσσας, οι ψηφιακές δεξιότητες, οι δεξιότητες γραφής και ανάγνωσης και άλλες δεξιότητες απασχολησιμότητας, όπως η ομαδική εργασία. Πρέπει επίσης να αξιολογούν τις αξίες και τις συμπεριφορές των ανθρώπων κατά την πρόσληψη, ώστε να διασφαλίζουν ότι είναι κατάλληλοι για τον οργανισμό. Για παράδειγμα, είναι στοργικοί, καλοί στην ομαδική εργασία, αφοσιωμένοι στην παροχή ποιοτικής φροντίδας και είναι ανθεκτικοί;

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα που έχει μεγάλη σημασία είναι οι έλεγχοι πρόσληψης, απαραίτητοι για να εργαστεί κάποιος στον τομέα της παροχής βοήθειας, φροντίδας και υποστήριξης σε ευάλωτα άτομα και ιδιαίτερα σε παιδιά. Οι φορείς θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι εφαρμόζουν τις τυποποιημένες πρακτικές τους για την πρόσληψη νέου προσωπικού, με βάση τους εθνικούς κανονισμούς και νόμους. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει:

- έλεγχος της ταυτότητας: θα πρέπει να ελέγχονται τα πρωτότυπα αντίγραφα των στοιχείων ταυτότητας των υποψηφίων, τα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνουν το ονοματεπώνυμο, την υπογραφή, τη διεύθυνση και την ημερομηνία γέννησης.
- νομικοί έλεγχοι όσον αφορά την καταλληλότητά τους να εργάζονται με ευάλωτες ομάδες και παιδιά: Πρόκειται για τον έλεγχο που εξασφαλίζει ότι ο υποψήφιος δεν έχει ποινικό μητρώο. Εάν ένας υποψήφιος έχει ποινικό μητρώο, οι οργανισμοί θα πρέπει να το εξετάζουν κατά περίπτωση. Έρευνα του 2017 αποκάλυψε ότι πάνω από 11 εκατομμύρια άνθρωποι στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ποινικό μητρώο και αυτό δεν θα πρέπει απαραίτητα να τους αποκλείει από το να εργαστούν στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας.
- έλεγχος αναφοράς: οι φορείς πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση συστατικών επιστολών για όλους τους εργαζόμενους, συμπεριλαμβανομένων των εθελοντών και των ατόμων χωρίς προηγούμενη εμπειρία στον τομέα ή εργασιακό ιστορικό. Αυτό μπορεί να δώσει κάποια εικόνα για τις αξίες, τις δεξιότητες, την εμπειρία, τις ικανότητες και την κατάρτιση κάποιου.

3. Επιλογή: Αυτό είναι το τελικό στάδιο της διαδικασίας πρόσληψης. Περιλαμβάνει την ανάπτυξη και τη χρήση των πιο αποτελεσματικών μεθόδων για την εξεύρεση του κατάλληλου ατόμου για τη θέση. Οι μέθοδοι επιλογής μπορεί να κυμαίνονται από απλές έως πολύπλοκες. Θα πρέπει να προσδιοριστεί και να χρησιμοποιηθεί η πιο αποτελεσματική και οικονομική μέθοδος ή σειρά μεθόδων για τη συγκεκριμένη θέση.

4.2.3 Εκπαίδευση

Α. Εκπαίδευση του νεοπροσληφθέντος προσωπικού

Αφού γίνει η επιλογή, οι φορείς θα πρέπει να προβλέψουν την εκπαίδευση του νεοπροσληφθέντος προσωπικού. Πρέπει να λάβουν συγκεκριμένες αποφάσεις για θέματα όπως η διάρκεια της κατάρτισης, το περιεχόμενο του προγράμματος κατάρτισης, η μεθοδολογία διδασκαλίας/μάθησης, ο ρόλος των εκπαιδευτών και η διαδικασία πιστοποίησης.

Οι φορείς θα πρέπει να έχουν τα δικά τους προγράμματα εισαγωγικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τα οποία να ανταποκρίνονται στο ρόλο και τα καθήκοντα των διαφόρων κατηγοριών του προσωπικού τους και στο στόχο και το σκοπό του έργου τους. Ιδανικά, θα πρέπει να διαθέτουν τις δικές τους εγκαταστάσεις κατάρτισης. Αυτό δεν αποκλείει την παροχή πρόσβασης σε εξωτερικές υπηρεσίες κατάρτισης.

Οι φορείς δηλαδή θα πρέπει να έχουν τα δικά τους προγράμματα εισαγωγικής και ενδοϋπηρεσιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης για το προσωπικό τους, ώστε να μπορούν να εκπληρώνουν αποτελεσματικά το ρόλο τους. Η παρεχόμενη κατάρτιση θα πρέπει να ανταποκρίνεται στο ρόλο και τα καθήκοντα των διαφόρων κατηγοριών του προσωπικού τους και στο στόχο και το σκοπό του έργου τους. Η παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να προάγει την επαγγελματική ταυτότητα και να αναπτύσσει την κουλτούρα του οργανισμού σύμφωνα με τη συνολική αποστολή. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί επαρκής αριθμός εκπαιδευτών και πόρων για να μπορέσει να εφαρμοστεί στην πράξη.

Ένα ισχυρό πρόγραμμα εκπαίδευσης θα βοηθήσει το νεοπροσλαμβανόμενο προσωπικό να αναπτύξει γενικές και εξειδικευμένες δεξιότητες. Τα προγράμματα κατάρτισης για το νέο προσωπικό σε μια οργάνωση μπορεί να διαφέρουν από οργανισμό σε οργανισμό, από πρόγραμμα σε πρόγραμμα και από κοινότητα σε κοινότητα, χωρίς να υπάρχει τυποποιημένη προσέγγιση. Αυτό συμβαίνει επειδή κάθε οργάνωση και κοινότητα έχει διαφορετικές ανάγκες και επειδή ο ρόλος κάθε νεοπροσλαμβανόμενου μέλους του προσωπικού σε κάθε πρόγραμμα θα διαφέρει.

Ως εκ τούτου, το περιεχόμενο, η εστίαση και η οργάνωση των προγραμμάτων σπουδών και των εκπαιδευτικών παρεμβάσεων διαφέρουν.

Οι φορείς, όταν αποφασίζουν για την εισαγωγική εκπαίδευση του νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού θα πρέπει να εξετάζουν τα ακόλουθα ζητήματα και συστάσεις:

- Τα προγράμματα εισαγωγικής εκπαίδευσης για το νεοπροσλαμβανόμενο προσωπικό θα πρέπει να είναι ένα ισορροπημένο κράμα θεωρίας, πρακτικής και βιωματικής γνώσης. Η εκπαίδευση θα πρέπει να έχει ικανοποιητική διάρκεια, ώστε να παρέχει σχετικό περιεχόμενο, το οποίο να επιτρέπει στο νεοπροσλαμβανόμενο προσωπικό να εκπληρώσει τα καθήκοντά του. Η κατάρτιση θα πρέπει επίσης να εστιάζει στην εργασία σε σχέση με ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, για παράδειγμα στην περίπτωση των οργανώσεων που παρέχουν υποστήριξη σε οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση, το πλαίσιο περιλαμβάνει το περιβάλλον της φυλακής, το οποίο βιώνει το μέλος της οικογένειας και το κοινοτικό πλαίσιο στο οποίο ζει η οικογένεια.

- Η εκπαίδευση και η κατάρτιση θα πρέπει να περιλαμβάνουν υποχρεωτικά στοιχεία, δηλαδή: την κατάσταση, τις ανάγκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση- τα υφιστάμενα ιδιωτικά και δημόσια προγράμματα που παρέχουν στήριξη σε αυτές τις οικογένειες- φροντίδα με βάση το τραύμα- επικοινωνιακές δεξιότητες, εκπαίδευση του ενεργού πολίτη, επαγγελματική δεοντολογία (συμπεριλαμβανομένου του ρόλου και της αποστολής της ΜΚΟ)- γενικούς κανονισμούς προστασίας δεδομένων και πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι δεξιότητες πληροφορικής που σχετίζονται με την εργασία θα πρέπει επίσης να αποτελούν μέρος της υποχρεωτικής εισαγωγικής εκπαίδευσης.

- Η εκπαίδευση και κατάρτιση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει, στο μέτρο που το επιτρέπει η διάρκεια και ανάλογα με τα συγκεκριμένα καθήκοντα που ανατίθενται στο προσωπικό: τα βασικά στοιχεία της κοινωνικής εργασίας, της εγκληματολογίας και της ψυχολογίας. Θα πρέπει να επικεντρώνεται σε συγκεκριμένες προσεγγίσεις όπως η εργασία με ειδικές ομάδες, όπως γυναίκες, ανήλικοι και αλλοδαποί. Η κατάρτιση θα πρέπει επίσης να καλύπτει βασικούς τομείς όπως η ευαισθητοποίηση των θυμάτων, η εργασία σε διαφορετικούς τύπους οργανισμών ή/και θέσεων, η επαφή με οικογένειες, η αντιμετώπιση ψυχικών ασθενειών και των επιπτώσεων των εξαρτήσεων και των δυσμενών παιδικών εμπειριών, η διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση, η ξένη γλώσσα, οι τεχνικές επίλυσης συγκρούσεων, η αξιολόγηση κινδύνων, η δημιουργία ομάδας και η διαχείριση ανθρωπίνων πόρων.

- Άλλα θέματα που πρέπει να εξεταστούν κατά τη διάρκεια της εισαγωγικής κατάρτισης, ειδικά με στόχο την παροχή υποστήριξης και φροντίδας σε οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση, περιλαμβάνουν: Κατανόηση του σωφρονιστικού συστήματος και των επιπτώσεών του στις οικογένειες- Τα νομικά δικαιώματα και

αξιώσεις των κρατούμενων και των οικογενειών τους- Συναισθηματική και ψυχολογική υποστήριξη για τις οικογένειες- Οικονομική βοήθεια και διαθέσιμοι πόροι- Προγράμματα αποκατάστασης και επανένταξης για πρώην κρατούμενους και τις οικογένειές τους- Στρατηγικές επικοινωνίας με τους κρατούμενους και τις οικογένειές τους- Συνηγορία και άσκηση πίεσης για αλλαγές πολιτικής- Δικτύωση με άλλες οργανώσεις και ομάδες υποστήριξης.

Τέλος, ένα συγκεκριμένο θέμα που πρέπει να συμπεριληφθεί στην κατάρτιση είναι η επικοινωνία και η αντιμετώπιση παιδιών και ανήλικων ατόμων. Το νεοπροσλαμβανόμενο προσωπικό θα πρέπει να εκπαιδεύεται σχετικά με την Πολιτική Προστασίας των Παιδιών της οργάνωσης και όλες τις σχετικές διεργασίες και διαδικασίες της, έτσι ώστε να προστατεύεται και να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η ευημερία των παιδιών. Ο εφοδιασμός των επαγγελματιών και των εθελοντών με τις δεξιότητες υποστήριξης των παιδιών που επηρεάζονται από τη κράτηση λειτουργεί ως έγκαιρη παρέμβαση και μπορεί να συμβάλει στην ελαχιστοποίηση ορισμένων αρνητικών αποτελεσμάτων για τα παιδιά με γονέα στη φυλακή. Η κατάρτιση βοηθά επίσης στην αμφισβήτηση των βαθιά ριζωμένων συμπεριφορών μέσα στα άτομα ή τις ομάδες, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να διαιωνίζουν το στίγμα ή τις ασυνείδητες διακρίσεις. Η κατάρτιση του προσωπικού και των εθελοντών για τη συγκεκριμένη ομάδα παιδιών που επηρεάζονται από τη κράτηση θα πρέπει να εστιάζει στα εξής: α. Κατανόηση των διαφορετικών αναγκών των παιδιών και των νέων με μέλος της οικογένειας στη φυλακή, β. Προσδιορισμός των πολιτικών για την υποστήριξη και την προστασία των παιδιών που επηρεάζονται από τη κράτηση και γ. Εφαρμογή αυτών των γνώσεων κατά την υποστήριξη των παιδιών και των νέων που επηρεάζονται από τη κράτηση ή γνωρίζουν πώς να αναζητήσουν την κατάλληλη υποστήριξη.

- Όσον αφορά τη διάρκεια του προγράμματος εισαγωγικής κατάρτισης, θα πρέπει να είναι επαρκής ώστε να καλύπτει όλο το απαραίτητο περιεχόμενο και να επιτρέπει την κατάλληλη πρακτική εξάσκηση και εφαρμογή των δεξιοτήτων που έχουν διδαχθεί. Μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τους πόρους του οργανισμού και τις ειδικές ανάγκες του προσωπικού. Ωστόσο, συνιστώνται τουλάχιστον 30- 40 ώρες εκπαίδευσης, καταναεμημένες σε αρκετές εβδομάδες. Η διάρκεια αυτή επιτρέπει την ολοκληρωμένη κατανόηση του αντικειμένου και την ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων. Όσον αφορά τις μεθοδολογίες διδασκαλίας και μάθησης που πρέπει να χρησιμοποιηθούν ώστε η κατάρτιση να είναι αποτελεσματική, θα πρέπει να επιλεγεί μια ποικιλία μεθοδολογιών, όπως διαλέξεις και συζητήσεις, μελέτες περιπτώσεων, παιχνίδια ρόλων, εργαστήρια και σεμινάρια, διαδικτυακές πηγές, επισκέψεις στο πεδίο και παρατηρήσεις. Το προσωπικό μπορεί να υποστηριχθεί περαιτέρω ώστε να συμμετάσχει στην επαγγελματική ανάπτυξη μέσω της συνεχούς καθοδήγησης (π.χ. mentoring).

- Άλλοι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όσον αφορά την παροχή κατάρτισης στο νέο προσωπικό περιλαμβάνουν την τακτική αξιολόγηση και εκτίμηση του προγράμματος κατάρτισης για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς του και

την πραγματοποίηση των αναγκαίων βελτιώσεων, την παροχή συνεχούς υποστήριξης και εποπτείας στο νεοπροσληφθέν προσωπικό καθώς εφαρμόζει τις δεξιότητές του στον τομέα και την ανάπτυξη ενός υποστηρικτικού και συνεργατικού εργασιακού περιβάλλοντος που ευνοεί τη μάθηση και την ανάπτυξη, εν γένει.

B. Συνεχιζόμενη/ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση

Οι φορείς πρέπει να παρέχουν συνεχή κατάρτιση στο προσωπικό τους, ώστε να το ενημερώνουν για πιθανές αλλαγές και προσαρμογές στις πολιτικές, τις αποστολές και τις αρμοδιότητες. Η συνεχής κατάρτιση θα πρέπει να είναι εξειδικευμένη για κάθε θέση, όταν οι αλλαγές αφορούν μόνο ορισμένες από τις θέσεις του οργανισμού. Από την άλλη πλευρά, στην περίπτωση αλλαγών που επηρεάζουν ολόκληρο τον οργανισμό, η κατάρτιση θα πρέπει να παρέχεται σε όλους τους υπαλλήλους. Θα πρέπει επίσης να εξετάζονται οι ανάγκες κατάρτισης του προσωπικού, με σχετική έρευνα και ανάλυση τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

Η ενδοϋπηρεσιακή εκπαίδευση και κατάρτιση θα πρέπει να παρέχεται σε όλο το προσωπικό και θα πρέπει να περιλαμβάνει μαθήματα επανεκπαίδευσης σε διάφορα θέματα προτεραιότητας και/ή πρόσθετη κατάρτιση σε νεοεμφανιζόμενα θέματα. Η συχνότητα της ενδοϋπηρεσιακής εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι επαρκής ώστε να επιτρέπει την τακτική εκπαίδευση όλου του προσωπικού (π.χ. μέσω ενός κυλιόμενου προγράμματος σε ετήσιο κύκλο), ενώ θα πρέπει να διευκρινίζεται ποια ενδοϋπηρεσιακή εκπαίδευση είναι υποχρεωτική και ποια όχι. Θα πρέπει να ενθαρρύνονται οι ευκαιρίες κατάρτισης που περιλαμβάνουν συνδυασμό βαθμίδων και ρόλων του προσωπικού, ώστε να ενισχύεται η συνεργασία και η αμοιβαία κατανόηση των αντίστοιχων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων τους. Οι ευκαιρίες κατάρτισης που ενθαρρύνουν τη διϋπηρεσιακή και διασυνοριακή συνεργασία θα πρέπει να προωθούνται έγκαιρα και αποτελεσματικά⁴.

⁴ <https://rm.coe.int/guidelines-training-staff/1680943aad>

4.3 Ομαδική συνεδρία

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Σύντομη εισαγωγή στη συνεδρία	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει εν συντομία τους στόχους της συνεδρίας και ρωτά τους συμμετέχοντες ποιες είναι οι προσδοκίες τους από τη συγκεκριμένη συνεδρία. Ο εκπαιδευτής διευκρινίζει εν συντομία τυχόν αμφιβολίες σχετικά με την ασύγχρονη συνεδρία.	Παρουσίαση μέσω PowerPoint
Δραστηριότητα	20 λεπτά	Δραστηριότητα 1: Εργασία σε ζεύγη Ο εκπαιδευτής εξηγεί στους συμμετέχοντες ότι ο καθένας από αυτούς είναι «ειδικός» στη δική του οργάνωση (CBO) και ότι κάθε οργάνωση έχει μια μοναδική ταυτότητα που την διαφοροποιεί από άλλες στον ίδιο τομέα. Ωστόσο, οι κοινοτικές οργανώσεις που προσφέρουν βοήθεια και υποστήριξη σε ευάλωτες και μη προνομιούχες ομάδες, όπως σε οικογένειες ατόμων που στερούνται την ελευθερία τους, έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά. Ο εκπαιδευτής χωρίζει τους συμμετέχοντες σε ζεύγη και ζητά από κάθε ζεύγος να εξετάσει και να συζητήσει τα ακόλουθα θέματα: - Αυτή τη συγκεκριμένη στιγμή, ποιες είναι οι ανάγκες της οργάνωσής σας σε προσωπικό; - Τι είδους επαγγελματίες χρειάζεται ο οργανισμός σας αυτή τη στιγμή; Ποιο θα ήταν το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό τους υπόβαθρο; - Πόσοι επαγγελματίες είναι απαραίτητοι σε κάθε διαφορετικό τμήμα του οργανισμού σας (για παράδειγμα, διοίκηση, υποστηρικτικές υπηρεσίες,	Εργασία σε ζευγάρια, Ομαδική συζήτηση, Παρουσίαση

		εξωτερικοί συνεργάτες, προσλήψεις, εκπαίδευση κ.λπ.) Ο εκπαιδευτής επιτρέπει 10 λεπτά ώστε κάθε ζευγάρι να συζητήσει τις ερωτήσεις και να βρει τυχόν κοινές ανάγκες και μοτίβα όσον αφορά το απαραίτητο προσωπικό. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτής ζητά από κάθε ζεύγος να δώσει τις απαντήσεις του. Μόλις όλα τα ζεύγη μοιραστούν τις απαντήσεις τους, ο εκπαιδευτής θέτει σε όλους τις ίδιες ερωτήσεις: - Πώς καταλήξατε στο συμπέρασμα για το είδος των επαγγελματιών/προσωπικού που απαιτούνται για τον οργανισμό σας; Ποιες πληροφορίες χρησιμοποιήσατε για να καταλήξετε σε αυτό το είδος επαγγελματιών; - Πώς καταλήξατε στον συγκεκριμένο αριθμό επαγγελματιών ανά τμήμα του οργανισμού σας; Ποια δεδομένα χρησιμοποιήσατε για να καταλήξετε στους αριθμούς που μοιραστήκατε; Ο εκπαιδευτής γράφει στον πίνακα τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, προσδιορίζοντας τις απαραίτητες εκτιμήσεις πριν αποφασίσει για το προφίλ και τον αριθμό του νέου προσωπικού. (Σημαντική σημείωση: οι ίδιες ερωτήσεις μπορούν να υποβληθούν ακόμη και σε εκπαιδευόμενους που απαντούν ότι τα επίπεδα στελέχωσης του οργανισμού τους είναι μια χαρά και ότι δεν χρειάζεται να προσλάβουν κανένα νέο επαγγελματία. Τι είδους πληροφορίες και δεδομένα χρησιμοποίησαν για να καταλήξουν σε αυτό το συμπέρασμα). Ο εκπαιδευτής συνοψίζει τις απαντήσεις των συμμετεχόντων και προσθέτει τυχόν άλλα σημαντικά ζητήματα και καθήκοντα που πρέπει να ληφθούν υπόψη πριν προχωρήσουν στην πρόσληψη νέου προσωπικού. Η έννοια της	
--	--	---	--

		ασφαλούς στελέχωσης παρουσιάζεται συνοπτικά ως συμπέρασμα της δραστηριότητας.	
Δραστηριότητα	20 λεπτά	Δραστηριότητα 2: Παρουσίαση βίντεο και συζήτηση Ο εκπαιδευτής προβάλλει στους συμμετέχοντες το ακόλουθο βίντεο σχετικά με την ασφαλέστερη πρόσληψη προσωπικού για οργανώσεις που υποστηρίζουν παιδιά και νέους. Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει το βίντεο σχολιάζοντας ότι πρόκειται για πολιτικές και διαδικασίες προσλήψεων για οργανισμούς που εργάζονται με παιδιά και νέους. Ο εκπαιδευτής ζητά από τους εκπαιδευόμενους να σημειώσουν σε ένα κομμάτι χαρτί οποιαδήποτε πληροφορία ή συμβουλή από το βίντεο τους φαίνεται νέα ή ιδιαίτερα απαραίτητη, κάτι που δεν είχαν σκεφτεί ποτέ πριν, ή κάτι που τους φάνηκε παράξενο ή περιττό. https://www.youtube.com/watch?v=Q8edxUyIMPQ&ab_channel=TheTrainingCentre (για τους υπότιτλους, ο εκπαιδευτής πατάει την επιλογή «υπότιτλοι» στο κάτω μέρος της οθόνης και στη συνέχεια πηγαίνει στις ρυθμίσεις για να επιλέξει τη μετάφραση στη γλώσσα των εκπαιδευόμενων- σε περίπτωση που δεν αισθάνονται άνετα με τους αγγλικούς υπότιτλους). Αφού παρακολουθήσουν το βίντεο, ο εκπαιδευτής ζητά από τους εκπαιδευόμενους να δώσουν τις απαντήσεις τους. Κάποιες εισαγωγικές ερωτήσεις θα μπορούσαν να είναι οι εξής: - Τι σας έκανε μεγαλύτερη εντύπωση στις πληροφορίες του βίντεο; - Τι βρήκατε ενδιαφέρον; - Είναι η περιγραφή της ασφαλέστερης διαδικασίας πρόσληψης που περιγράφεται στο	Παρουσίαση βίντεο Ομαδική συζήτηση

		βίντεο παρόμοια με αυτή που εφαρμόζει ο οργανισμός σας; Εάν όχι, σε τι διαφέρει; - Μάθατε κάτι καινούργιο από το βίντεο; Τι; Ο εκπαιδευτής δίνει πέντε λεπτά ώστε οι συμμετέχοντες να δώσουν τις απαντήσεις τους σχετικά με το βίντεο. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτής ζητά σχόλια σχετικά με τις ακόλουθες πληροφορίες που παρουσιάζονται στο βίντεο: - Γιατί πιστεύετε ότι οι διαδικασίες πρόσληψης νέου προσωπικού και εθελοντών είναι ίδιες; Τι πρέπει να τις διαφοροποιεί; Υπάρχει κάτι που θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο για το προσωπικό και μόνο για τους εθελοντές; - Τι εννοείται με τη συμβουλή που παρουσιάζεται στο βίντεο και λέει ότι «η ασφαλέστερη διαδικασία πρόσληψης θα πρέπει να περιλαμβάνει τη χρήση εντύπων αίτησης και όχι βιογραφικών σημειωμάτων»; Γιατί όχι βιογραφικά σημειώματα; - Στο βίντεο συστήνεται «να χρησιμοποιούνται νέοι άνθρωποι (ωφελοούμενοι) στη διαδικασία της συνέντευξης». Γιατί; Είναι εφικτό στον οργανισμό σας; Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της συμμετοχής των δικαιούχων στη διαδικασία συνέντευξης και πρόσληψης; - Στο βίντεο συστήνεται ανεπιφύλακτα να παρακολουθήσουν τα άτομα που είναι υπεύθυνα για την πρόσληψη προσωπικού ένα εκπαιδευτικό σεμινάριο για ασφαλέστερες προσλήψεις. Πώς σχολιάζετε αυτή τη σύσταση; Τι θα πρέπει να περιλαμβάνει το περιεχόμενο αυτής της κατάρτισης; Ο εκπαιδευτής αφήνει 10 λεπτά για να εξελιχθεί αυτή η συζήτηση, συνοψίζοντας τις βασικές ιδέες	
--	--	--	--

		και διαπιστώσεις. Όσον αφορά την τελευταία ερώτηση σχετικά με το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού προγράμματος για ασφαλέστερες προσλήψεις, ο εκπαιδευτής καταγράφει στον πίνακα πιθανές θεματικές περιοχές της κατάρτισης. Αφού όλοι μοιραστούν τις ιδέες τους, ο εκπαιδευτής παρουσιάζει κάποιες επιπλέον θεματικές ενότητες που πρέπει να συμπεριληφθούν σε αυτή την κατάρτιση.	
Διάλειμμα	10 λεπτά		
Δραστηριότητα	25 λεπτά	Δραστηριότητα 3: Ομαδική εργασία - καταιγισμός ιδεών Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει την έννοια του σχεδίου πρόσληψης και τη σημασία του για την επιλογή του κατάλληλου προσωπικού για τις διάφορες θέσεις εργασίας. Δύο σημαντικές πτυχές του σχεδίου είναι Α. η διαδικασία για την προσέλκυση των «σωστών» υποψηφίων και Β. τα απαραίτητα προσόντα για κάθε νέο προσωπικό/εθελοντή. Ο εκπαιδευτής χωρίζει την ομάδα σε δύο υποομάδες (Α και Β). Ο εκπαιδευτής ζητά από την ομάδα Α να κάνει καταιγισμό ιδεών σχετικά με τα απαραίτητα και συνιστώμενα κανάλια, δραστηριότητες και διαδικασίες προκειμένου να προσελκύσει άτομα με τις απαραίτητες δεξιότητες, την εμπειρία και το πάθος για την εργασία με ευάλωτους πληθυσμούς. Ο εκπαιδευτής ζητά από την ομάδα να σκεφτεί ότι σχεδιάζει να προσλάβει επαγγελματίες για τη θέση του κοινωνικού λειτουργού/ψυχολόγου για την παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης στα μέλη των οικογενειών των φυλακισμένων ατόμων. Πώς θα	Καταιγισμός ιδεών Ομαδική συζήτηση

		προσελκύσουν τους «σωστούς» δυνητικούς υποψηφίους για τη θέση; Ο εκπαιδευτής ζητά από την ομάδα Β να κάνει καταιγισμό ιδεών σχετικά με τα προσόντα ενός πιθανού «σωστού» υποψηφίου για τη θέση του κοινωνικού λειτουργού/ψυχολόγου για την παροχή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε μέλη οικογενειών φυλακισμένων ατόμων. Ο εκπαιδευτής ζητά να χωρίσουν τις απαντήσεις τους σε δύο ομάδες: τυπικά προσόντα και κοινωνικές/ οριζόντιες δεξιότητες (άτυπα προσόντα). Ο εκπαιδευτής δίνει δέκα λεπτά σε κάθε ομάδα για να κάνει καταιγισμό ιδεών. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτής ζητά από κάθε ομάδα να μοιραστεί τις απαντήσεις της με τους υπόλοιπους εκπαιδευόμενους. Όλοι μπορούν να σχολιάσουν τις απαντήσεις, να δώσουν ανατροφοδότηση, διευκρινίσεις και συστάσεις. Ο εκπαιδευτής συνοψίζει τις απαντήσεις και για τις δύο ομάδες γράφοντας τα πιο σημαντικά σημεία στον πίνακα και προσθέτοντας τυχόν σημεία που λείπουν, χρησιμοποιώντας την παρουσίαση.	
Δραστηριότητα	25 λεπτά	Δραστηριότητα 4: ομαδική εργασία και συζήτηση Ο εκπαιδευτής εισάγει το θέμα της κατάρτισης του προσωπικού σε Κοινοτικές Οργανώσεις που παρέχουν υποστήριξη σε οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση. Ο εκπαιδευτής κάνει τη διάκριση μεταξύ της κατάρτισης του νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού και της συνεχούς ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης για όλα τα μέλη του προσωπικού της οργάνωσης. Ο εκπαιδευτής χωρίζει το σύνολο της ομάδας σε δύο υποομάδες (κατά προτίμηση διαφορετικές	Παρουσίαση μέσω PowerPoint Ερωτήσεις και συζήτηση

		από την προηγούμενη δραστηριότητα) και δίνει σε κάθε ομάδα τις ακόλουθες οδηγίες για τη συζήτησή τους: Η ομάδα Α θα πρέπει να συζητήσει το περιεχόμενο της κατάρτισης του νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού, ανεξάρτητα από τη θέση του στον οργανισμό. Θα πρέπει επίσης να συζητήσουν πρακτικά ζητήματα, όπως η διάρκεια, η μεθοδολογία εκπαίδευσης, η αλληλουχία των θεμάτων, το προφίλ του εκπαιδευτή, ο χρόνος της εκπαίδευσης κ.λπ. Η ομάδα Β θα πρέπει να συζητήσει το περιεχόμενο της συνεχιζόμενης ενδοϋπηρεσιακής κατάρτισης για όλα τα μέλη του προσωπικού, ανεξάρτητα από τη θέση τους στον οργανισμό. Θα πρέπει επίσης να συζητήσουν πρακτικά ζητήματα, όπως η διάρκεια, η μεθοδολογία κατάρτισης, η αλληλουχία των θεμάτων, το προφίλ του εκπαιδευτή, ο χρόνος της κατάρτισης κ.λπ. Ο εκπαιδευτής δίνει δέκα λεπτά στις δύο ομάδες για να συζητήσουν τα ζητούμενα θέματα. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτής ζητά από κάθε ομάδα να δώσει τις απαντήσεις της και να εξηγήσει τις επιλογές της. Τα μέλη της άλλης ομάδας θα πρέπει να σχολιάσουν τις ιδέες που μοιράστηκαν και να παράσχουν ανατροφοδότηση. Όταν και οι δύο ομάδες έχουν μοιραστεί τις απαντήσεις τους, ο εκπαιδευτής συνοψίζει και προσθέτει τυχόν σημαντικά ζητήματα που λείπουν, χρησιμοποιώντας την παρουσίαση. Εάν ο χρόνος το επιτρέπει, ο εκπαιδευτής θα πρέπει να ζητήσει και από τις δύο ομάδες να σκεφτούν ειδικά το περιεχόμενο της κατάρτισης για τα μέλη του προσωπικού που θα ασχοληθούν άμεσα με παιδιά και νεαρούς ενήλικες. Τι θα πρόσθεταν επίσης στην κατάρτιση του	
--	--	---	--

		νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού/στη συνεχή ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση αυτών των επαγγελματιών; Ο εκπαιδευτής συνοψίζει και επισημαίνει ορισμένες συστάσεις σχετικά με την κατάρτιση ειδικά για τους επαγγελματίες που ασχολούνται με παιδιά, ιδίως παιδιά ατόμων που εκτίουν ποινές σε σωφρονιστικά καταστήματα.	
Συμπέρασμα Αξιολόγηση Αντανάκλαση	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής συνοψίζει και ολοκληρώνει εν συντομία το περιεχόμενο της συνεδρίας και διευκρινίζει τυχόν αμφιβολίες που έχουν απομείνει. Ο εκπαιδευτής ζητά από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τα ακόλουθα ερωτήματα: ❖ Θα μπορούσατε τώρα να αναφέρετε τουλάχιστον πέντε σημαντικές πτυχές ενός σχεδίου πρόσληψης για μια Κοινοτική Οργάνωση που παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης σε οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση; ❖ Θα μπορούσατε τώρα να αναφέρετε τουλάχιστον πέντε σημαντικές πτυχές ενός σχεδίου πρόσληψης για μια Κοινοτική Οργάνωση που παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης σε οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση; ❖ Θα μπορούσατε να παραθέσετε επιχειρήματα για συζήτηση σχετικά με τη σημασία της ενδοϋπηρεσιακής/ συνεχούς κατάρτισης σε όλα τα μέλη του προσωπικού μιας οργάνωσης που παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης σε οικογένειες που έχουν πληγεί από τη κρίση;	Παρουσίαση Ερωτήσεις αναστοχασμού

4.4 Συμπέρασμα

Ενώ κάθε κοινοτική οργάνωση εφαρμόζει τις δικές της πολιτικές πρόσληψης, επιλογής και κατάρτισης του προσωπικού, υπάρχουν συγκεκριμένες εκτιμήσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τις οργανώσεις που παρέχουν φροντίδα και υποστήριξη στις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κράτηση. Η ευάλωτη θέση αυτών των οικογενειών καθώς και οι μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν θα πρέπει να υπαγορεύουν όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την πρόσληψη, την επιλογή και την κατάρτιση του νέου προσωπικού. Είναι σημαντικό το αντικείμενο και η αποστολή της οργάνωσης να γνωστοποιούνται στους δυνητικούς υπαλλήλους σε όλα τα στάδια της πρόσληψης και της εκπαίδευσής τους, ώστε οι παρεχόμενες υπηρεσίες να ακολουθούν κοινά πρότυπα και να στοχεύουν στην αποτελεσματική υποστήριξη αυτών των ατόμων.

Όσον αφορά την πρόσληψη και την επιλογή νέου προσωπικού, η διαδικασία θα πρέπει να ξεκινήσει με τον προσδιορισμό του αριθμού και του είδους των επαγγελματιών που απαιτούνται για να μπορέσει ο οργανισμός να λειτουργήσει με ασφάλεια και επιτυχία. Θα πρέπει να αναπτυχθεί και να επανεξετάζεται περιοδικά μια στρατηγική προσλήψεων και επιλογής ώστε να καλύπτονται οι κοινές και οι αναδυόμενες ανάγκες του οργανισμού όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό. Η στρατηγική θα πρέπει να ακολουθεί τους εθνικούς και διεθνείς κανόνες και τη νομοθεσία, ιδίως σε ευαίσθητα θέματα όπως η επαφή και η υποστήριξη παιδιών και ευάλωτων ατόμων. Μια ομάδα ειδικών που ήδη απασχολούνται στον οργανισμό θα πρέπει να αναλάβει τη διαδικασία επιλογής, ώστε να διασφαλιστεί ότι το νέο προσωπικό είναι το «κατάλληλο» προσωπικό για να κάνει τη συγκεκριμένη εργασία(ες). Θα πρέπει να εφαρμόζονται διαδικασίες αξιολόγησης τόσο για τις στρατηγικές πρόσληψης όσο και για τις στρατηγικές επιλογής, ώστε να διασφαλίζεται ότι ακολουθούν τους στόχους και τα πρότυπα που έχουν τεθεί.

Όσον αφορά την αρχική ή εισαγωγική εκπαίδευση του νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού, οι ΜΚΟ θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι παρέχεται σε όλους όσοι αρχίζουν να εργάζονται εκεί και ότι, εκτός από ορισμένα θέματα που αφορούν συγκεκριμένες θέσεις εργασίας, όλο το προσωπικό εκπαιδεύεται σε θέματα που σχετίζονται με την αποστολή, τις πολιτικές και τις διαδικασίες της οργάνωσης. Ομοίως, η συνεχιζόμενη/εν υπηρεσία εκπαίδευση θα πρέπει να παρέχεται περιοδικά σε όλα τα μέλη του προσωπικού, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλες οι σημαντικές αλλαγές και εξελίξεις που σχετίζονται με τη λειτουργία της οργάνωσης γνωστοποιούνται πλήρως σε όλους.

4.5 Αναφορές

Skills for Care. Guide to safe staffing (2018). Part of our 'Good and outstanding care' range. <https://www.skillsforcare.org.uk/resources/documents/Support-for-leaders-and-managers/good-and-outstanding-care/Improve-your-CQC-rating/Guide-to-safe-staffing.pdf>

Croner-I (n.d.). Recruitment and Selection Procedures in Social Care: In-depth. <https://app.croneri.co.uk/topics/recruitment-and-selection-procedures-social-care/indepth>

Council of Europe (2019) . Guidelines regarding recruitment, selection, education, training and professional development of prison and probation staff. <https://rm.coe.int/guidelines-training-staff/1680943aad>

Rural Health Information Hub (2020). Community Health Worker curriculums. <https://www.ruralhealthinfo.org/toolkits/community-health-workers/4/training/curriculum>

Manchester Safeguarding Partnership. Greater Manchester Safeguarding Children Procedures. (n.d.). <https://greatermanchesterscp.trixonline.co.uk/>

Families outside. (2024). Supporting children and young people who have a family member in prison. <https://www.familiesoutside.org.uk/training-event/module-2-supporting-children-and-young-people-who-have-a-family-member-in-prison-4/>

5 Επικοινωνία με τις οικογένειες και διάδοση των υπηρεσιών

5.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα

Συνεδρίες της ενότητας	• 1 συνεδρία αυτοεκπαίδευσης (1 ώρα, διαδικτυακά, ασύγχρονη) • 1 ομαδική συνεδρία (2 ώρες, διαδικτυακά ή δια ζώσης, σύγχρονη)
Αναμενόμενα αποτελέσματα	Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα:

από την ενότητα	• Έχουν βελτιώσει τις δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης: Οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης, επιτρέποντάς τους να διακρίνουν αποτελεσματικά τα υποκείμενα συναισθήματα και τις ανησυχίες των οικογενειών των κρατουμένων. Θα μάθουν να εστιάζουν με προσοχή τόσο στα λεκτικές όσο και στα μη λεκτικές ενδείξεις, προωθώντας ισχυρότερες συνδέσεις και ενσυναισθητική εμπλοκή. • Έχουν βελτιωμένες τεχνικές επικοινωνίας: Οι συμμετέχοντες θα μάθουν και θα εξασκηθούν σε αποτελεσματικές τεχνικές επικοινωνίας με τη χρήση του πλαισίου OARS, συμπεριλαμβανομένων των Ανοικτών Ερωτήσεων, των Επιβεβαιώσεων, της Αναστοχαστικής Ακρόασης και της Σύνοψης. Θα αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την προσαρμογή των μορφών επικοινωνίας στις διαφορετικές οικογενειακές δυναμικές και την προώθηση του παραγωγικού διαλόγου με τις οικογένειες των κρατουμένων. • Έχουν ενισχύσει τις στρατηγικές υποστήριξης: Οι συμμετέχοντες θα αποκτήσουν συμπονετικές και ενσυναισθητικές στρατηγικές υποστήριξης για την αντιμετώπιση των συναισθηματικών αναγκών των οικογενειών των κρατουμένων.
-------------------------------	--

5.1 Περιεχόμενα ενότητας

5.1.1 Εισαγωγή

Σε αυτή την Ενότητα, αρχικά θα εξερευνήσουμε τις περίπλοκες δυναμικές της αποτελεσματικής επικοινωνίας με τις οικογένειες που έχουν επηρεαστεί από την φυλάκιση και τις διάφορες πτυχές που πρέπει να γνωρίζουν οι επαγγελματίες και οι εθελοντές προκειμένου να είναι σε θέση να διεξάγουν αυτή την επικοινωνία με επιτυχία. Στη συνέχεια, περιγράφουμε διάφορα κανάλια και στρατηγικές διάδοσης που μπορούν να βοηθήσουν τους επαγγελματίες και τους εθελοντές να προσεγγίσουν αυτές τις οικογένειες και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς της κοινότητας, προκειμένου να ευαισθητοποιήσουν τους πολίτες σχετικά με τις υπηρεσίες τους και τα οφέλη τους.

5.1.2 Επικοινωνία με τις οικογένειες των μελών που είναι υπό κράτηση

Κατανόηση του αντίκτυπου:

Η Ενότητα 2 παρουσίασε τις επιπτώσεις της κράτησης στις οικογένειες που έχουν ένα ή περισσότερα μέλη τους στο σωφρονιστικό σύστημα. Οι ερευνητικές μελέτες (Sharratt, 2014- Murray & Farrington, 2008- Eddy & Poehlmann-Tynan, 2019) υπογραμμίζουν τις κρίσιμες ανάγκες των παιδιών που επηρεάζονται από τη κράτηση των γονέων, όπως η ουσιαστική συναισθηματική και ψυχολογική υποστήριξη, οι σταθερές σχέσεις, η πρόσβαση στην επικοινωνία, η οικονομική βοήθεια, η εκπαίδευση και η σχολική υποστήριξη, καθώς και τα στοχευμένα προγράμματα πρόληψης και παρέμβασης.

Ομοίως, περιορισμένες αλλά σημαντικές έρευνες για τα μέλη των οικογενειών των ατόμων που βρίσκονται υπό κράτηση (Arditti, 2012- Hairston, 2014- Jardine, 2017) εντοπίζουν ανάγκες σε συναισθηματική υποστήριξη, επικοινωνία, οικονομική και πρακτική βοήθεια, πρόσβαση σε πληροφορίες, νομική υποστήριξη και κοινωνικές διασυνδέσεις. Ποικίλοι παράγοντες, όπως η φύση της σχέσης, η διάρκεια της κράτησης, η παρουσία παιδιών και η διαθεσιμότητα ενός συστήματος υποστήριξης, επηρεάζουν τις ανάγκες των μελών της οικογένειας, γεγονός που προτρέπει σε περαιτέρω έρευνα για στοχευμένες παρεμβάσεις που να αντιμετωπίζουν τις μοναδικές προκλήσεις τους.

Σημασία της ενεργητικής ακρόασης:

Στο πλαίσιο της υποστήριξης των οικογενειών των κρατουμένων, η ενεργητική ακρόαση αποκτά πρωταρχική σημασία (Gudykunst & Kim, 2017). Περιλαμβάνει όχι μόνο την κατανόηση των λέξεων που εκφράζονται αλλά και την διάκριση των υποκείμενων συναισθημάτων και των μη λεκτικών ανησυχιών (Goleman, 1995). Η προσεκτική εστίαση τόσο στα λεκτικά όσο και στα μη λεκτικά στοιχεία, όπως οι εκφράσεις του προσώπου, η γλώσσα του σώματος και ο τόνος της φωνής, είναι ζωτικής σημασίας για την κατανόηση των συναισθημάτων και των προθέσεων τους (Knapp & Vangelisti, 2009; Burgoon, Manusov, & Floyd, 2021). Με την αναγνώριση και την ερμηνεία αυτών των ενδείξεων, τα άτομα μπορούν να αποκτήσουν βαθύτερες γνώσεις για τις προοπτικές και τα συναισθήματα των οικογενειών των κρατουμένων (Bavelas et al., 2000). Έτσι, η ενεργητική ακρόαση, σε συνδυασμό με την κατανόηση της μη λεκτικής επικοινωνίας, ενισχύει τις σχέσεις και προάγει την ενσυναίσθηση στο πλαίσιο της υποστήριξης των οικογενειών των κρατουμένων (Knapp & Daly, 2011).

Δεξιότητες αποτελεσματικής επικοινωνίας:

Εδώ περιλαμβάνονται τεχνικές Ανοιχτών Ερωτήσεων, Επιβεβαιώσεων, Ενεργητικής Ακρόασης και Σύνοψης (Miller & Rollnick, 2012), τα οποία αποτελούν βασικά στοιχεία της αποτελεσματικής επικοινωνίας. Αυτές οι δεξιότητες προάγουν την σαφή έκφραση και την ενσυναίσθηση, ενώ παράλληλα προσαρμόζουν τον τρόπο επικοινωνίας στις δυναμικές των διαφορετικών κοινοτήτων, όπου εμπλέκονται και οι οικογένειες. Θα εξερευνήσουμε στρατηγικές εφαρμογής των δεξιοτήτων ενεργητικής ακρόασης σε διάφορες περιστάσεις, διασφαλίζοντας μια εξατομικευμένη προσέγγιση για την ενίσχυση της αποτελεσματικής επικοινωνίας με τις οικογένειες των κρατουμένων.

Παροχή συναισθηματικής υποστήριξης:

Εντός του πλαισίου υποστήριξης των οικογενειών των κρατουμένων, η συναισθηματική τους ευεξία αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα, απαιτώντας μια προσέγγιση που να χαρακτηρίζεται από συμπόνια και ενσυναίσθηση (Arditti & Johnson, 2020; Bethell, et.al, 2017). Αυτό συνεπάγεται την αναγνώριση των σύνθετων συναισθηματικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα μέλη των οικογενειών των κρατουμένων και την προσαρμογή της υποστήριξης για την αντιμετώπιση των μοναδικών αναγκών τους. Εμπνευσμένοι από τις αρχές της φροντίδας που λαμβάνει υπόψη της το τραύμα και τις πολιτισμικά ευαίσθητες πρακτικές, σε όλες τις δραστηριότητές μας τονίζουμε τη σημασία της ευαισθησίας και της κατανόησης στην υποστήριξη αυτών των οικογενειών, αναγνωρίζοντας τα διαφορετικά πλαίσια που διαμορφώνουν τις εμπειρίες τους (Eddy & Roehlmann-Tyran, 2019). Επιπλέον, η προσοχή στρέφεται στην αντιμετώπιση του συναισθηματικού βάρους που υφίστανται τα μέλη των οργανώσεων που λειτουργούν σε επίπεδο κοινότητας που υποστηρίζουν τις οικογένειες των κρατουμένων, τονίζοντας τον σημαντικό ρόλο της αυτοφροντίδας στη διατήρηση της ανθεκτικότητάς τους (Jardine, 2017). Μέσω της παροχής στρατηγικών υποστήριξης με συμπόνια και ενσυναίσθηση, στοχεύουμε να καλλιεργήσουμε μια προσέγγιση ολοκληρωμένης φροντίδας, βελτιώνοντας έτσι την ποιότητα της βοήθειας και προάγοντας την ευεξία όλων των εμπλεκόμενων μελών (Luchenski, et.al, 2018).

Ανάπτυξη σχέσεων και εμπιστοσύνης:

Η εμπιστοσύνη, που ορίζεται ως η πεποίθηση στην ακεραιότητα, την ικανότητα ή τον χαρακτήρα ενός ατόμου, αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για την ανάπτυξη ουσιαστικών σχέσεων με τις οικογένειες των κρατουμένων (Asmussen, 2012; Asmussen, et al., 2018). Αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο μπορεί να ευδοκιμήσει

η αποτελεσματική επικοινωνία και συνεργασία μέσα στα δίκτυα υποστήριξης (Lewing, et. al, 2018). Για την καλλιέργεια της εμπιστοσύνης, είναι απαραίτητες στρατηγικές που επικεντρώνονται στη συνέπεια, τη διαφάνεια και την αξιοπιστία.

Η συνέπεια, που χαρακτηρίζεται από σταθερότητα και ομοιομορφία στις πράξεις και τις συμπεριφορές, δημιουργεί αξιοπιστία στις αλληλεπιδράσεις. Αυτό περιλαμβάνει την συνεπή ευθυγράμμιση των λέξεων με τις πράξεις για μεγάλο χρονικό διάστημα, αποδεικνύοντας αξιοπιστία στην τήρηση των δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται προς τις οικογένειες (Asmussen, et al., 2017; Lindsay, et al., 2014).

Η διαφάνεια, που υποδηλώνει ειλικρίνεια και σαφήνεια στην επικοινωνία, ενισχύει την τιμιότητα και την αξιοπιστία στις σχέσεις (Asmussen, et al., 2012; Mytton, et al., 2013). Περιλαμβάνει τον ανοιχτό διαμοιρασμό πληροφοριών, την παροχή εξηγήσεων για αποφάσεις και πράξεις, και την αποφυγή απώτερων κινήτρων (Arditti & Johnson, 2020).

Η αξιοπιστία, που αντικατοπτρίζει την συνεχή παροχή των υπηρεσιών ή της υποστήριξης, ενισχύει την αντίληψη της ικανότητας και της αξιοπιστίας (Asmussen, et al., 2017; Arditti & Johnson, 2020). Περιλαμβάνει την συνεπή ανταπόκριση στις προσδοκίες και την τήρηση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί προς τις οικογένειες των κρατουμένων, δημιουργώντας έτσι εμπιστοσύνη στην αξιοπιστία του δικτύου υποστήριξης.

Με την ενσωμάτωση αυτών των τεχνικών στις αλληλεπιδράσεις με τις οικογένειες των κρατουμένων, θα υποστηριχθούν οι επαγγελματίες να θέσουν τα θεμέλια για την εμπιστοσύνη και την επικοινωνία, διευκολύνοντας ένα ευνοϊκό περιβάλλον για συνεργασία και αμοιβαία κατανόηση. Αυτή η προσέγγιση έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει τους δεσμούς μεταξύ των οικογενειών και των παρόχων υποστήριξης, αλλά και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων υποστήριξης που αποσκοπούν στην προαγωγή της ευημερίας των οικογενειών των κρατουμένων.

Συλλογή ανατροφοδότησης:

Εντός του πλαισίου των υπηρεσιών υποστήριξης των οικογενειών των κρατουμένων, η δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ της παροχής υπηρεσιών και των μηχανισμών ανατροφοδότησης αναλύεται εκτενώς, επισημαίνοντας τον κομβικό ρόλο της ανατροφοδότησης στην προώθηση της διαρκούς βελτίωσης. Εμβαθύνοντας στις λεπτές αποχρώσεις αυτής της σχέσης, γίνεται φανερό πώς η συλλογή ανατροφοδότησης από τις οικογένειες των κρατουμένων αποτελεί βασικό μοχλό για την εξέλιξη και τη βελτιστοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών (Arditti & Johnson, 2020). Υπάρχει μια ποικιλία μεθοδολογιών για τη συγκέντρωση ανατροφοδότησης (συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, έρευνες, ερωτηματολόγια ανατροφοδότησης,

εφαρμογές, τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας κ.λπ.), ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί η προσοχή που δίνεται στη διατήρηση της ιδιωτικότητας και της αξιοπρέπειας των εμπλεκόμενων οικογενειών (Arditti, 2005). Αυτή η προσέγγιση διασφαλίζει τη δημιουργία ενός ισχυρού πλαισίου ανατροφοδότησης που χαρακτηρίζεται από διαφάνεια, ανταπόκριση και ανάληψη ευθυνών (Pinkerton, Dolan & Canavan, 2016). Τελικά, ένα συνειδητό πλαίσιο ανατροφοδότησης καλλιεργεί μια κουλτούρα διαρκούς μάθησης και αριστείας στην υπηρεσία εντός του τομέα της υποστήριξης των οικογενειών των κρατουμένων, ενισχύοντας τα θετικά αποτελέσματα και την ευημερία όλων των εμπλεκόμενων μερών (Weaver & Nolan, 2015).

Επικοινωνία με τα παιδιά:

Τα παιδιά που αντιμετωπίζουν κράτηση μέλους της οικογένειάς τους έρχονται αντιμέτωπα με μια πληθώρα μοναδικών προκλήσεων που μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά την συναισθηματική, κοινωνική και ψυχολογική τους ευημερία. Η ξαφνική απουσία ενός γονέα ή φροντιστή λόγω κράτησης μπορεί να διαταράξει την αίσθηση ασφάλειας και σταθερότητας των παιδιών, οδηγώντας σε συναισθήματα εγκατάλειψης, σύγχυσης και θλίψης (Johnson, 2019). Επιπλέον, τα παιδιά μπορεί να βιώσουν στιγματισμό, ντροπή και απομόνωση από τους συνομηλίκους και την κοινότητά τους, επιδεινώνοντας περαιτέρω τη συναισθηματική τους δυσφορία (Murray et al., 2012). Επιπλέον, η οικονομική πίεση και οι πρακτικές δυσκολίες που προκύπτουν από τη κράτηση ενός φροντιστή, όπως η αστάθεια στέγασης, η περιορισμένη πρόσβαση σε πόρους και η διαταραγμένη καθημερινότητα, μπορούν να επιδεινώσουν το άγχος και την αβεβαιότητα που βιώνουν τα παιδιά (Murray et al., 2012)..

Για την αποτελεσματική στήριξη των παιδιών που επηρεάζονται από τη κράτηση μέλους της οικογένειας, είναι απαραίτητο να χρησιμοποιούνται στρατηγικές επικοινωνίας και υποστήριξης κατάλληλες για την ηλικία τους, οι οποίες να ανταποκρίνονται στις μοναδικές ανάγκες και τα στάδια ανάπτυξής τους. Για τα μικρότερα παιδιά, ηλικίας 3 έως 7 ετών, η παροχή απλών και ειλικρινών εξηγήσεων για την απουσία του φροντιστή τους, χρησιμοποιώντας συγκεκριμένη γλώσσα και οπτικά βοηθήματα, μπορεί να τα βοηθήσει να κατανοήσουν την κατάσταση (Roehlmann et al., 2010). Η διαβεβαίωσή τους για την αγάπη του φροντιστή τους και η επισήμανση ότι ο αποχωρισμός είναι προσωρινός, μπορεί να τους προσφέρει άνεση και σιγουριά κατά τη διάρκεια αυτής της δύσκολης περιόδου (Murray et al., 2012).

Για παιδιά σχολικής ηλικίας, ηλικίας 8 έως 12 ετών, η συμμετοχή σε ανοιχτές και ειλικρινείς συζητήσεις για τον εγκλεισμό, ενώ υπάρχει σεβασμός του επίπεδου κατανόησής της κατάστασης, μπορεί να ενισχύσει την εμπιστοσύνη και να τα

ενθαρρύνει να εκφράσουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους (Boswell et al., 2016). Η ενθάρρυνση των παιδιών να κάνουν ερωτήσεις, να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες κατάλληλες για την ηλικία τους, όπως η γραφή ημερολογίου ή σχέδιο, μπορεί να τους παρέχει υγιείς διεξόδους για την επεξεργασία των εμπειριών τους (Boswell et al., 2016).

Για τους εφήβους, ηλικίας 13 έως 18 ετών, η παροχή ευκαιριών για υποστήριξη από συνομήλικους, καθοδήγηση και πρόσβαση σε πόρους ψυχικής υγείας μπορεί να τους βοηθήσει να διαχειριστούν τα περίπλοκα συναισθήματα και τις προκλήσεις που σχετίζονται με τον εγκλεισμό (Roehlmann et al., 2010). Η διευκόλυνση συζητήσεων, οι στρατηγικές αντιμετώπισης, η ανθεκτικότητα και η επικέντρωση σε μελλοντικούς στόχους μπορεί να ενδυναμώσει τους εφήβους να αναπτύξουν θετικούς μηχανισμούς αντιμετώπισης και να οραματιστούν ένα ελπιδοφόρο μέλλον (Boswell et al., 2016).

Πέρα από τον τρόπο επικοινωνίας αναλόγως την ηλικία του κάθε παιδιού, η προσφορά συνεχούς συναισθηματικής υποστήριξης, η πρόσβαση σε υπηρεσίες συμβουλευτικής και οι ευκαιρίες για ουσιαστική σύνδεση με τον κρατούμενο φροντιστή τους, όπως οι επισκέψεις ή η τακτική επικοινωνία μέσω γραμμάτων ή τηλεφωνημάτων, μπορούν να προάγουν την ανθεκτικότητα και να ενισχύσουν τους οικογενειακούς δεσμούς (Murray et al., 2012). Με την αναγνώριση των μοναδικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κρατουμένων και την εφαρμογή προσαρμοσμένων στρατηγικών υποστήριξης, οι φροντιστές, οι εκπαιδευτικοί και τα μέλη της κοινότητας μπορούν να μετριάσουν τις αρνητικές επιπτώσεις της κράτησης και να προάγουν την ευημερία αυτών των ευάλωτων παιδιών (Arditti & Johnson, 2020; Geller, et.al, 2009; Thulstrup & Karlsson, 2017).)

Ηθικά ζητήματα:

Στον τομέα της κοινωνικής εργασίας και της συμβουλευτικής, οι επαγγελματίες συναντούν συχνά ηθικές αρχές και διλήμματα όταν εργάζονται με οικογένειες σε ευάλωτες καταστάσεις, όπως εκείνες που επηρεάζονται από κράτηση μέλους τους ή άλλες μορφές τραύματος. Αυτοί οι ηθικοί προβληματισμοί είναι πρωταρχικής σημασίας για τη διασφάλιση ότι οι οικογένειες λαμβάνουν την υποστήριξη και τη βοήθεια που χρειάζονται, ενώ παράλληλα διαφυλάσσουν τα δικαιώματα, την αξιοπρέπεια και την αυτονομία τους.

Η εχεμύθεια αποτελεί θεμελιώδη ηθική αρχή, που υπογραμμίζει τη σπουδαιότητα της προστασίας του απορρήτου και της εμπιστευτικότητας των προσωπικών πληροφοριών των οικογενειών (Reamer, 2013). Η διατήρηση της αυστηρής εμπιστευτικότητας όχι μόνο ενισχύει την εμπιστοσύνη και τη σχέση μεταξύ των

επαγγελματιών και των οικογενειών, αλλά διασφαλίζει επίσης ότι οι ευαίσθητες πληροφορίες προστατεύονται από μη εξουσιοδοτημένη αποκάλυψη, ελαχιστοποιώντας έτσι τον κίνδυνο βλάβης ή στιγματισμού (Reamer, 2013).

Η μη επικριτική συμπεριφορά αποτελεί μια ακόμα σημαντική ηθική κατευθυντήρια γραμμή που πρέπει να τηρούν οι επαγγελματίες όταν εργάζονται με οικογένειες ευάλωτων ομάδων (Pehrsson & McElfresh, 2017). Η υιοθέτηση μιας μη επικριτικής στάσης συνεπάγεται την αναστολή των προσωπικών προκαταλήψεων, των στερεοτύπων και των προκαθορισμένων αντιλήψεων για τις συνθήκες και τις συμπεριφορές των οικογενειών, επιτρέποντας στους επαγγελματίες να προσεγγίζουν κάθε οικογένεια με ενσυναίσθηση, κατανόηση και σεβασμό (Pehrsson & McElfresh, 2017). Αποφεύγοντας την επικριτική στάση, οι επαγγελματίες δημιουργούν ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον όπου οι οικογένειες αισθάνονται αποδεκτές, εκτιμημένες και ικανές να μοιραστούν τις εμπειρίες τους ελεύθερα και ειλικρινά.

Η πολιτισμική ευαισθησία είναι επίσης πρωταρχικής σημασίας στην ηθική πρακτική, ειδικά όταν εργάζεστε με οικογένειες από διαφορετικά πολιτιστικά περιβάλλοντα (Reamer, 2013). Η αναγνώριση και ο σεβασμός των πολιτιστικών πεποιθήσεων, αξιών, κανόνων και πρακτικών των οικογενειών είναι απαραίτητα για την δημιουργία εμπιστοσύνης, σχέσεων και αμοιβαίας κατανόησης (Reamer, 2013). Οι επαγγελματίες θα πρέπει να προσπαθήσουν να προσαρμόσουν τις παρεμβάσεις τους, τον τρόπο επικοινωνίας και τις στρατηγικές τους, ώστε να ευθυγραμμιστούν με τις πολιτιστικές προτιμήσεις και τις ανάγκες των οικογενειών, βελτιώνοντας έτσι την αποτελεσματικότητα και τη συνάφεια των υπηρεσιών τους (Pehrsson & McElfresh, 2017).

Όσον αφορά ηθικά διλήμματα που είναι εγγενή στην εργασία με οικογένειες από ευάλωτες ομάδες, οι επαγγελματίες πρέπει να επιδίδονται σε συνεχή αναστοχασμό, διαβούλευση με συναδέλφους και τήρηση των επαγγελματικών κωδικών δεοντολογίας για να διασφαλίσουν ότι οι πράξεις τους ευθυγραμμίζονται με τα υψηλότερα πρότυπα ηθικής πρακτικής (Reamer, 2013). Διατηρώντας τις αρχές της εμπιστευτικότητας, της μη επικριτικής στάσης και της πολιτισμικής ευαισθησίας, οι επαγγελματίες μπορούν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις ηθικές προκλήσεις και να παρέχουν στις οικογένειες τη συμπονετική και γεμάτη σεβασμό υποστήριξη που τους αξίζει.

Πρακτικές ασκήσεις:

Θα προσπαθήσουμε να κάνουμε μια ομαλή μετάβαση από τη θεωρία στην πράξη, εφαρμόζοντας ασκήσεις ρόλων που προσομοιάζουν σε πραγματικά σενάρια. Οι

συμμετέχοντες θα ενθαρρύνονται να εφαρμόσουν τις νεοαποκτηθείσες δεξιότητές τους σε ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον.

Διαθεματικότητα και πολιτισμική ικανότητα:

Η διαπολιτισμική υπευθυνότητα διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην επικοινωνία και την υποστήριξη των οικογενειών των κρατουμένων, υπογραμμίζοντας τη σπουδαιότητα της κατανόησης και του σεβασμού των διαφορετικών πολιτισμικών υποβάθρων, πεποιθήσεων και πρακτικών. Με την υιοθέτηση της διαπολιτισμικής αρμοδιότητας, οι επαγγελματίες μπορούν να εξασφαλίσουν μια ολιστική και συμπεριληπτική προσέγγιση η οποία αναγνωρίζει τις μοναδικές ανάγκες και εμπειρίες κάθε οικογένειας.

Η διαπολιτισμική υπευθυνότητα στην επικοινωνία περιλαμβάνει την αναγνώριση και την αξιολόγηση της πολιτισμικής πολυμορφίας, ενώ παράλληλα προσαρμόζει τα στυλ και τις στρατηγικές επικοινωνίας, έτσι ώστε να ευθυγραμμίζονται με τις πολιτισμικές προτιμήσεις και τους κανόνες των οικογενειών των κρατουμένων (Betancourt et al., 2003). Αυτό περιλαμβάνει τη χρήση γλώσσας και συμβόλων που είναι πολιτισμικά κατάλληλα για τη μετάδοση πληροφοριών με αποτελεσματικό και ευγενικό τρόπο (Betancourt et al., 2003). Με την ενθάρρυνση της διαπολιτισμικά ευαίσθητης επικοινωνίας, οι επαγγελματίες μπορούν να δημιουργήσουν εμπιστοσύνη και να αναπτύξουν ουσιαστική σχέση με τις οικογένειες, δημιουργώντας ένα περιβάλλον όπου αισθάνονται κατανοητές, αποδεκτές και ενδυναμωμένες να αναζητήσουν υποστήριξη.

Επιπλέον, η πολιτισμική υπευθυνότητα στις υπηρεσίες υποστήριξης συνεπάγεται με την προσαρμογή των παρεμβάσεων και των πόρων για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων πολιτισμικών αναγκών και προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες των κρατουμένων (Betancourt et al., 2003). Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την παροχή πρόσβασης σε πολιτισμικά σχετικά προγράμματα, πόρους και κοινωνικά δίκτυα που αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία του οικογενειακού υποβάθρου (Betancourt et al., 2003). Με την ενσωμάτωση των πολιτισμικών παραγόντων στις υπηρεσίες υποστήριξης, οι επαγγελματίες μπορούν να βελτιώσουν τη συνάφεια και την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεών τους, συμβάλλοντας τελικά σε θετικά αποτελέσματα για τις οικογένειες.

Η ενίσχυση της διαπολιτισμικής υπευθυνότητας στην επικοινωνία και την στήριξη των οικογενειών των κρατουμένων είναι ουσιαστικές για την προώθηση της ισότητας, της συμπερίληψης και της κοινωνικής δικαιοσύνης στο πλαίσιο του ποινικού συστήματος (Sue et al., 2019). Αναγνωρίζοντας και αντιμετωπίζοντας τις πολιτισμικές διαφορές, οι επαγγελματίες μπορούν να μετριάσουν τον κίνδυνο των

πολιτισμικών παρεξηγήσεων, των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά την ευημερία των οικογενειών (Sue et al., 2019). Επιπλέον, η διαπολιτισμική ικανότητα καλλιεργεί την αίσθηση της αξιοπρέπειας, του σεβασμού και της επικύρωσης μεταξύ των οικογενειών, δίνοντάς τους τη δύναμη να συμμετέχουν ενεργά στη φροντίδα τους και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων (Sue et al., 2019).

5.2.3 Διάδοση της υπηρεσίας στις οικογένειες και σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς

Η αποτελεσματική εφαρμογή για την προσέγγιση και τη συμμετοχή των οικογενειών και άλλων ενδιαφερομένων περιλαμβάνει μια πολύπλευρη προσέγγιση. Συνεπώς, η διάδοση θα πρέπει να πραγματοποιείται μέσω πολλαπλών δικτύων. Ορισμένα από αυτά τα κανάλια και τις στρατηγικές για την ενίσχυση της διάδοσης και, επομένως, την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την υπηρεσία και τα οφέλη της, είναι οι εξής:

- Οι τοπικές εκδηλώσεις που χρησιμεύουν ως μια ενδιαφέρουσα δυναμική πλατφόρμα για την παρουσίαση και την προώθηση της νέας υπηρεσίας, προωθώντας τις άμεσες συνδέσεις που προάγουν την κατανόηση και την ενότητα.
- Η συνεργασία με σχολεία και σωφρονιστικά καταστήματα ενισχύει περαιτέρω τις προσπάθειες προβολής, τονίζοντας τη σημασία του διαλόγου που καλλιεργεί τους δεσμούς της κοινότητας.
- Η αξιοποίηση των πλατφορμών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης καθίσταται κομβικής σημασίας για τη στοχευμένη επικοινωνία, επιτρέποντας μια στοχαστική και χωρίς αποκλεισμούς ανταλλαγή ιδεών.
- Οικοδόμηση τοπικών συνεργασιών με τη δικαιοσύνη και τις τοπικές οργανώσεις. Αυτό καθοδηγείται από την αρχή της εποικοδομητικής συζήτησης, με στόχο την ενίσχυση των κοινοτικών δεσμών.
- Δέσμευση για μια πολύγλωσση προβολή, η οποία διασφαλίζει την προσβασιμότητα, αναγνωρίζοντας τον ποικιλόμορφο γλωσσικό ιστό της κοινότητας.
- Διεξαγωγή εξατομικευμένων εργαστηρίων, που χαρακτηρίζονται κυρίως από πνεύμα θεραπευτικής επικοινωνίας, προσαρμοσμένων στις ανάγκες των οικογενειών και της κοινότητας. Αυτό εμβαθύνει τη δέσμευση, καλλιεργώντας ένα περιβάλλον όπου ο διάλογος καλλιεργεί την ανάπτυξη και την κατανόηση.

Αυτά θα αυξήσουν την ευαισθητοποίηση των οικογενειών και άλλων σημαντικών ομάδων, όπως οι κοινωνικοί λειτουργοί, οι σύμβουλοι, οι Κοινοτικές Οργανώσεις και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, για την υπηρεσία σας.

Το έργο Upfamilies έχει αναπτύξει ψηφιακά διαδικτυακά εργαλεία για να ενισχύσει αυτή τη διάδοση, κυρίως την εφαρμογή UpFamilies για κινητά, η οποία επιτρέπει στις οικογένειες να αναζητούν οργανώσεις και υπηρεσίες που μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες τους στην περιοχή τους. Η εφαρμογή αυτή παρέχει αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με διάφορες υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις ανάγκες τους. Η εφαρμογή διευκολύνει τη διάδοση και την ευαισθητοποίηση παρέχοντας σαφείς λεπτομέρειες για κάθε υπηρεσία και διευκολύνοντας την προσέγγιση του οργανισμού που την παρέχει. Υποστηρίζει επίσης πολλαπλές γλώσσες, προάγοντας τη συμμετοχικότητα και διασφαλίζοντας την πολιτισμική επάρκεια. Η εφαρμογή διατίθεται δωρεάν στο Google Play και στο Apple App Store, στα οποία μπορείτε να έχετε πρόσβαση μέσω των συνδέσμων που δημοσιεύονται στον ιστότοπο του UpFamilies: <https://upfamilies.eu/wp/>

Ο συνδυασμός ψηφιακών εργαλείων με την παραδοσιακή μέθοδο προσέγγισης, αποσκοπεί στη δημιουργία ενός μακροχρόνιου, αποτελεσματικού συστήματος υποστήριξης για τις οικογένειες των ατόμων που στερούνται της ελευθερίας τους, δίνοντας έμφαση στην πολιτισμική επάρκεια, τη διαφάνεια και την αξιοπιστία κατά τη διάδοση της υπηρεσίας στις οικογένειες και σε άλλους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς.

5.3 Ομαδική συνεδρία

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Εξερευνήστε την εμπειρία	25 min	Τα χρονοδιαγράμματα παρέχονται ως οδηγός. Εισαγωγή (5 λεπτά): Ο εκπαιδευτής θα ξεκινήσει εξηγώντας τον σκοπό της δραστηριότητας: να διερευνήσει τις βιωμένες εμπειρίες των οικογενειών των κρατούμενων. Θα δοθεί μεγάλη έμφαση στη σημασία της ενσυναίσθησης και της κατανόησης για την παροχή αποτελεσματικής υποστήριξης σε αυτές τις οικογένειες.	Πίνακας, στυλό, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητες σημειώσεις, χρονόμετρο (ρολόι, τηλέφωνο κ.λπ.).

		Ο εκπαιδευτής θα χωρίσει τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 3-4 ατόμων. Ανταλλαγή ιστοριών (10 λεπτά): Στις ομάδες τους, οι συμμετέχοντες θα κληθούν να μοιραστούν τυχόν ανέκδοτα, ιστορίες ή εμπειρίες που έχουν συναντήσει κατά τη διάρκεια της εργασίας τους με οικογένειες κρατουμένων. Κάθε συμμετέχων θα ενθαρρυνθεί να μοιραστεί μια σύντομη ιστορία ή εμπειρία που του έχει κάνει εντύπωση. Καθώς οι συμμετέχοντες μοιράζονται τις ιστορίες τους, θα ζητηθεί από ένα μέλος της ομάδας να κρατήσει σημειώσεις στον πίνακα ή στον πίνακα, συνοψίζοντας τα βασικά σημεία ή τα κοινά θέματα που προκύπτουν. Αναστοχασμός και συζήτηση (5 λεπτά): Αφού όλες οι ομάδες μοιραστούν τις ιστορίες τους, ο εκπαιδευτής θα επιτρέψει μια σύντομη συζήτηση με όλη την ομάδα, ζητώντας από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τις ιστορίες που μοιράστηκαν και να συζητήσουν τυχόν κοινά σημεία ή επαναλαμβανόμενα θέματα που παρατήρησαν. Οι συμμετέχοντες θα κληθούν να εξετάσουν πώς αυτές οι εμπειρίες μπορεί να επηρεάσουν τη ζωή των οικογενειών των κρατουμένων και να ενημερώσουν τις υπηρεσίες υποστήριξης που παρέχονται από τις Κοινοτικές Οργανώσεις. Συμπέρασμα: Ο εκπαιδευτής θα ολοκληρώσει τη δραστηριότητα τονίζοντας τη σημασία της ακρόασης και της μάθησης από τις εμπειρίες των οικογενειών των κρατουμένων. Θα τονίσει τον ρόλο της ενσυναίσθησης και της κατανόησης στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης και σχέσης με τις οικογένειες αυτές. Είναι σημαντικό να δημιουργηθεί ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον κατά τη διάρκεια αυτής	
--	--	---	--

		της δραστηριότητας, διασφαλίζοντας ότι οι συμμετέχοντες αισθάνονται άνετα να μοιραστούν τις ιστορίες και τις προοπτικές τους. Ο/η εκπαιδευτής/τρια θα πρέπει να τονίσει τη σημασία της εμπιστευτικότητας.	
Ενίσχυση της ενεργητικής ακρόασης	25 λεπτά	Εισαγωγή (5 λεπτά): (οι συνεργάτες μπορούν να αντικαταστήσουν το βίντεο, αν χρειαστεί): https://www.youtube.com/watch?v=0nmJW_zExk0 Μετά το βίντεο, ο εκπαιδευτής θα υπογραμμίσει τη σημασία της ενεργητικής ακρόασης στην υποστήριξη των οικογενειών των κρατουμένων, τονίζοντας το ρόλο της στην καλλιέργεια εμπιστοσύνης, σύνδεσης και κατανόησης, όπως παρουσιάζεται στο βίντεο. Στη συνέχεια, θα παρουσιαστεί μια διαδραστική δραστηριότητα που θα δώσει στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να εφαρμόσουν τεχνικές ενεργητικής ακρόασης σε πρακτικά σενάρια. Διαδραστική άσκηση - Σενάρια ενεργητικής ακρόασης (15 λεπτά): Οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε μικρές ομάδες αποτελούμενες από 3-4 άτομα η καθεμία. Κάθε ομάδα θα λάβει ένα σενάριο που θα απεικονίζει μια κοινή ανησυχία ή ζήτημα που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες των κρατουμένων, όπως οικονομικές δυσκολίες, συναισθηματική δυσφορία ή πλοήγηση στο νομικό σύστημα. Για παράδειγμα, ένα σενάριο μπορεί να αφορά μια ανύπαντρη μητέρα, Jane Doe, που αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες μετά τη κράτηση του συζύγου της. Σε αυτή την άσκηση ρόλων, ένας συμμετέχων θα αναλάβει το ρόλο του εκπροσώπου μιας Κοινοτικής Οργάνωσης (CBO), ενώ οι υπόλοιποι θα υποδυθούν μέλη της οικογένειας της Τζέιν, συμπεριλαμβανομένης της μητέρας και των παιδιών της.	Ατομική εργασία, εργασία σε ζεύγη, Ομαδική εργασία, Παρουσίαση μέσω PowerPoint, μελέτη περίπτωσης, βίντεο

		Οι συμμετέχοντες που παίζουν το ρόλο των εκπροσώπων της Κοινοτικής Οργάνωσης θα ακούσουν ενεργά τις ανησυχίες που εκφράζουν τα μέλη της οικογένειας, χρησιμοποιώντας τεχνικές όπως ερωτήσεις ανοικτού τύπου, επιβεβαιώσεις και τεχνικές αναστοχαστικής ακρόασης (OARS). Αναστοχασμός και σχεδιασμός δράσης (5 λεπτά): Μετά το παιχνίδι ρόλων, ο εκπαιδευτής θα συγκαλέσει εκ νέου ολόκληρη την ομάδα για να διευκολύνει μια σύντομη συζήτηση σχετικά με τη σημασία της ενεργητικής ακρόασης στις αλληλεπιδράσεις τους με τις οικογένειες των κρατουμένων. Οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να προβληματιστούν σχετικά με την άσκηση, εκφράζοντας τυχόν ιδέες ή προκλήσεις που αντιμετώπισαν κατά την εξάσκηση της ενεργητικής ακρόασης. Εν κατακλείδι, ο εκπαιδευτής θα συνοψίσει τα βασικά συμπεράσματα της δραστηριότητας, τονίζοντας τον κρίσιμο ρόλο της ενεργητικής ακρόασης στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης και στη διευκόλυνση της αποτελεσματικής επικοινωνίας με τις οικογένειες των κρατουμένων.	
Διάλειμμα	10 λεπτά	Οι συμμετέχοντες θα κάνουν διάλειμμα	Καφές, γρήγορο γεύμα
ΟARS για αποτελεσματική επικοινωνία	25 λεπτά	Εισαγωγή (5 λεπτά): Ο εκπαιδευτής θα υπογραμμίσει τον κομβικό ρόλο της αποτελεσματικής επικοινωνίας στην παροχή υποστήριξης στις οικογένειες των κρατουμένων. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτής θα παρουσιάσει την τεχνική OARS, παρέχοντας μια συνοπτική εξήγηση κάθε στοιχείου. Τέλος, ο εκπαιδευτής θα διανείμει ένα φυλλάδιο (βλ. Παράρτημα 1) με παραδείγματα τεχνικών OARS για να ανατρέξουν οι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.	Διανομή, Καταιγισμός ιδεών, Ομαδική δραστηριότητα, Μελέτη περίπτωσης, Αμοιβή ρόλων

		Επίδειξη (5 λεπτά): Θα επιλεγεί ένας εθελοντής ή ένα ζευγάρι εθελοντών για να επιδείξει μια σύντομη αλληλεπίδραση με την τεχνική OARS. Το σενάριο θα επικεντρώνεται σε μια κοινή ανησυχία που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες κρατουμένων, όπως η οικονομική διαχείριση ή η αντιμετώπιση του στίγματος (π.χ. η εμπειρία της Σάρας ως ανύπαντρης μητέρας που αντιμετωπίζει τη κράτηση του συζύγου της). Ο εκπαιδευτής θα ενθαρρύνει τους εθελοντές να χρησιμοποιήσουν τις τεχνικές Ανοιχτές Ερωτήσεις, Επιβεβαιώσεις, Αναστοχαστική Ακρόαση και Περίληψη (OARS) για να εμπλακούν αποτελεσματικά. Μετά την επίδειξη, ο εκπαιδευτής θα ζητήσει ανατροφοδότηση από την ομάδα για τον εντοπισμό παρατηρήσεων και τομέων προς βελτίωση. Ομαδική εξάσκηση (10 λεπτά): Οι συμμετέχοντες θα χωριστούν σε μικρές ομάδες των 3-4 ατόμων. Σε κάθε ομάδα θα ανατεθεί ένα σενάριο ή μια προτροπή για παιχνίδι ρόλων σχετικό με την υποστήριξη των οικογενειών των κρατουμένων (παρόμοιο με αυτό που παρουσιάστηκε προηγουμένως). Εάν ο χρόνος το επιτρέπει, οι συμμετέχοντες θα εναλλάσσουν ρόλους εντός των ομάδων τους και θα εξασκηθούν στη χρήση της τεχνικής OARS (4 λεπτά ανά συμμετέχοντα με εναλλαγή μετά από 4 λεπτά). Συζήτηση στην ομάδα (5 λεπτά): Ο εκπαιδευτής θα συγκαλέσει εκ νέου τις ομάδες για μια σύντομη συζήτηση. Οι συμμετέχοντες θα κληθούν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους από την εφαρμογή της τεχνικής OARS κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας παιχνιδιού ρόλων. Θα διευκολυνθεί ο διάλογος για τυχόν προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν και θα γίνει καταγισμός ιδεών για την αντιμετώπισή τους. Θα τονιστεί η σημασία της	
--	--	--	--

		ενεργητικής ακρόασης, της ενσυναίσθησης και της προσαρμοστικότητας στην επικοινωνία με τις οικογένειες των κρατουμένων. Συμπέρασμα (5 λεπτά): Ο εκπαιδευτής θα ανακεφαλαιώσει τις βασικές έννοιες που καλύφθηκαν στη δραστηριότητα, τονίζοντας τη σημασία της τεχνικής OARS στην αποτελεσματική επικοινωνία. Οι συμμετέχοντες θα ενθαρρυνθούν να συνεχίσουν να βελτιώνουν τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες όταν βοηθούν τις οικογένειες των κρατουμένων. Ο εκπαιδευτής θα εκφράσει την ευγνωμοσύνη του προς τους συμμετέχοντες για την ενεργό συμμετοχή και εμπλοκή τους στην εκπαιδευτική συνεδρία.	
Ξεκίνα την εφαρμογή	25 λεπτά	Εισαγωγή (5 λεπτά): Στόχος της δραστηριότητας είναι να γνωρίσουν οι Κοινοτικές Οργανώσεις (CBOs) μια εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα που έχει σχεδιαστεί ειδικά για να προσφέρει ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες που είναι προσβάσιμες στις οικογένειες των κρατουμένων. Στη συνέχεια, θα παρουσιαστεί μια συνοπτική επισκόπηση της εφαρμογής, τονίζοντας τα χαρακτηριστικά της και τα πλεονεκτήματα που προσφέρει τόσο στις Κοινοτικές Οργανώσεις όσο και στις οικογένειες. Εξερεύνηση της εφαρμογής (10 λεπτά): Οι συμμετέχοντες θα ομαδοποιηθούν σε μικρές ομάδες των 3-4 μελών η καθεμία. Σε κάθε ομάδα θα παρέχεται πρόσβαση στην εφαρμογή για κινητά ή σε φορητούς υπολογιστές εξοπλισμένους με την προεγκατεστημένη εφαρμογή. Εναλλακτικά, οι συμμετέχοντες μπορούν να εγκαταστήσουν οι ίδιοι την εφαρμογή, εάν είναι απαραίτητο. Το καθήκον των συμμετεχόντων περιλαμβάνει μια διεξοδική	Παρουσίαση μέσω PowerPoint, Καταιγισμός ιδεών, Ομάδα Δραστηριότητα.

		εξερεύνηση των διαφόρων τμημάτων της εφαρμογής, που περιλαμβάνουν: ▪ Το φάσμα των υπηρεσιών που παρέχονται στις οικογένειες, το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων συμβουλευτική, οικονομική βοήθεια, εκπαιδευτική βοήθεια. ▪ Στοιχεία επικοινωνίας των σχετικών οργανώσεων και δικτύων υποστήριξης. ▪ Συχνές ερωτήσεις ▪ Αφηγήσεις θετικών αποτελεσμάτων που μοιράζονται οικογένειες που έχουν χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες. Οι συμμετέχοντες θα ενθαρρύνονται να κρατούν σημειώσεις ή να καταγράφουν στιγμιότυπα οθόνης των χαρακτηριστικών που θεωρούνται ιδιαίτερα πλεονεκτικά ή σχετικά με τις επαγγελματικές τους προσπάθειες. Ομαδική συζήτηση (10 λεπτά): Μετά την επανασύνδεση των ομάδων, θα ακολουθήσει μια διαδραστική συζήτηση για να συγκεντρωθούν γνώσεις σχετικά με τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων για την εφαρμογή. Ο εκπαιδευτής θα ζητήσει από τους συμμετέχοντες να: ▪ Μοιραστούν αξιοσημείωτα χαρακτηριστικά ή πληροφορίες που ανακαλύφθηκαν κατά τη φάση της διερεύνησης. ▪ Προσφορά προτάσεων για βελτιώσεις ή πρόσθετες λειτουργίες που επιθυμούνται στην εφαρμογή. ▪ Καταιγισμός καινοτόμων μεθόδων για την ενσωμάτωση της εφαρμογής στο επιχειρησιακό τους πλαίσιο κατά τη συνεργασία με τις οικογένειες των κρατουμένων.	
--	--	---	--

		▪ Πιθανά εμπόδια ή προκλήσεις στη χρήση της εφαρμογής και στρατηγικές για τον αποτελεσματική αντιμετώπισή τους. Συμπέρασμα (5 λεπτά): Για να κλείσει η συνεδρία, οι εκπαιδευτές: ▪ Ανακεφαλαιώνουν τις βασικές ιδέες που προέκυψαν από τη συζήτηση, τονίζοντας τον καίριο ρόλο των τεχνολογικών εργαλείων στην επέκταση των υπηρεσιών υποστήριξης για τις οικογένειες των κρατουμένων. ▪ Παρέχουν οδηγίες για την πρόσβαση και τη λήψη της εφαρμογής, κατά περίπτωση. ▪ Εκφράζουν την ευγνωμοσύνη τους για την ενεργό εμπλοκή των συμμετεχόντων και παροτρύνουν να διερευνήσουν περαιτέρω την εφαρμογή και να την ενσωματώσουν στις επαγγελματικές τους προσπάθειες.	
Συμπέρασμα Αξιολόγηση	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής θα διανείμει στους συμμετέχοντες ένα ερωτηματολόγιο αξιολόγησης.	ερωτηματολόγιο

5.4 Συμπεράσματα

Το παραπάνω θεωρητικό υπόβαθρο χρησιμεύει ως πυξίδα, καθοδηγώντας τους συμμετέχοντες (επαγγελματίες, ενδιαφερόμενους φορείς κ.λπ.) προς μια ενεργή επικοινωνία με ενσυναίσθηση και σεβασμό προς τα διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα. Στόχος είναι να συνυφανθούν η θεωρία, η έρευνα και οι πρακτικές ασκήσεις, θέτοντας έτσι τα θεμέλια για μια αποτελεσματική και μεταμορφωτική εκπαιδευτική εμπειρία.

5.5 Αναφορές

Arditti, J. A. (2005). Families and incarceration: An ecological approach. *Families in Society*, 86(2), 251-260. <https://doi.org/10.1606/1044-3894.2460>

- Arditti, J. A., & Johnson, E. I. (2020). A family resilience agenda for understanding and responding to parental incarceration. *The American Psychologist*, 77(1), 56-70. <https://doi.org/10.1037/amp0000661>
- Asmussen, K. (2012). *The evidence-based parenting practitioner's handbook*. Routledge.
- Asmussen, K., Waddell, S., Molloy, D., & Chowdry, H. (2017). *Commissioning parenting and family support for troubled families*. Early Intervention Foundation.
- Bavelas, J. B., Coates, L., & Johnson, T. (2000). Listeners as co-narrators. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79(6), 941-952. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.79.6.941>
- Betancourt, J. R., Green, A. R., Carrillo, J. E., & Ananeh-Firempong, O. (2003). Defining cultural competence: A practical framework for addressing racial/ethnic disparities in health and health care. *Public Health Reports*, 118(4), 293-302. <https://doi.org/10.1093/phr/118.4.293>
- Boswell, G., Wedge, P., & Hoover, S. (2016). Supporting children with incarcerated parents. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 26(4), 365-376. <https://doi.org/10.1080/10911359.2015.1127739>
- Burgoon, J. K., Manusov, V., & Guerrero, L. K. (2021). *Nonverbal communication*. Routledge.
- Comfort, M. (2007). Punishment beyond the legal offender. *The Annual Review of Law and Social Science*, 3, 271-96. <https://doi.org/10.1146/annurev.lawsocsci.3.081806.112829>
- Comfort, M. (2016). "A twenty-hour-a-day job": The impact of frequent low-level criminal justice involvement on family life. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 665(1), 63-79. <https://doi.org/10.1177/0002716215625038>
- Council of Europe. (2018). *Recommendation CM/Rec(2018)5 concerning children with imprisoned parents*. <https://rm.coe.int/cm-rec-2018-5-concerning-children-with-imprisoned-parents/16807b3438>
- Eddy, J. M., & Poehlmann-Tynan, J. (Eds.). (2019). *Handbook on children with incarcerated parents: Research, policy, and practice*. Springer Nature.
- Fuentes, C. M. (2014). Nobody's child: The role of trauma and interpersonal violence in women's pathways to incarceration and resultant service needs. *Medical Anthropology Quarterly*, 28(1), 85-104. <https://doi.org/10.1111/maq.12058>

Geller, A., Garfinkel, I., Cooper, C. E., & Mincy, R. B. (2009). Parental incarceration and child well-being: Implications for urban families. *Social Science Quarterly*, 90(5), 1186-1202. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6237.2009.00653.x>

Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. Bantam Books.

Gudykunst, W. B., & Kim, Y. Y. (2017). *Communicating with strangers: An approach to intercultural communication*. Routledge.

Hagan, J., & Dinovitzer, R. (1999). Collateral consequences of imprisonment for children, communities, and prisoners. *Crime and Justice*, 26, 121-162. <https://doi.org/10.1086/449296>

Hairston, C. F. (2014). Family support in the context of incarceration. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 651(1), 224-245. <https://doi.org/10.1177/0002716208319535>

Johnson, E. I. (2019). Parental incarceration and child well-being: Research, policy, and practice implications. *Children and Youth Services Review*, 99, 136-147. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2018.09.021>

Knapp, M. L., & Vangelisti, A. L. (2009). Stages of relational interaction. In *Interpersonal communication and human relationship* (pp. 32-51). Pearson.

Lewing, B., Doubell, L., Beevers, T., & Acquah, D. (2018). *Building trusted relationships for vulnerable children and young people with public services*. Early Intervention Foundation. <https://www.eif.org.uk/report/building-trusted-relationships-for-vulnerable-children-and-young-people-with-public-services>

Lindsay, G., Cullen, M. A., Cullen, S., Totsika, V., Bakopolou, I., Goodlad, S., Brind, R., Pickering, E., & Bryson, C. (2014). *CANparent trial evaluation: Final report*. Department for Education.

Matthews, J. (1983). *Forgotten victims: How prison affects the family*. National Association for the Care and Resettlement of Offenders.

Murray, J., & Farrington, D. P. (2008). The effects of parental imprisonment on children. *Criminology & Criminal Justice*, 8(4), 371-399. <https://doi.org/10.1177/1748895808092434>

Murray, J., Farrington, D. P., & Sekol, I. (2012). Children's antisocial behavior, mental health, drug use, and educational performance after parental incarceration: A systematic review and meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 138(2), 175-210. <https://doi.org/10.1037/a0026407>

- Pehrsson, D. E., & McElfresh, R. C. (2017). *Ethics in family therapy: Principles, issues, and applications*. Taylor & Francis.
- Pinkerton, J., Dolan, P., & Canavan, J. (2016). *Understanding family support: Policy, practice and theory*. Jessica Kingsley Publishers.
- Poehlmann, J., Dallaire, D., Loper, A. B., & Shear, L. D. (2010). Children's contact with their incarcerated parents: Research findings and recommendations. *American Psychologist*, 65(6), 575-598. <https://doi.org/10.1037/a0020279>
- Reamer, F. G. (2013). *Social work values and ethics*. Columbia University Press.
- Sharratt, K. (2014). Children's experiences of contact with imprisoned parents: A comparison between four European countries. *European Journal of Criminology*, 11(6), 760-775. <https://doi.org/10.1177/1477370813511389>
- Shaw, S., Rosen, R., & Rumbold, B. (2011). What is integrated care. *Nuffield Trust*, 7(1), 1-23.
- Sue, D. W., Sue, D., & Sue, S. (2019). *Understanding abnormal behavior*. Cengage Learning.
- Thulstrup, S. H., & Karlsson, L. E. (2017). Children of imprisoned parents and their coping strategies: A systematic review. *Societies*, 7(2), 1-16. <https://doi.org/10.3390/soc7020002>
- Travis, J., & Waul, M. (Eds.). (2003). *Prisoners once removed: The impact of incarceration and reentry on children, families, and communities*. The Urban Institute.
- Weaver, B., & Nolan, D. (2015). *Families of prisoners: A review of the evidence*. Centre for Youth and Criminal Justice. , J. A. (2005). Families and incarceration: An ecological approach. *Families in Society*, 86(2), 251-260.

6. Ο καταλυτικός παράγοντας συνεργασίας: για την οργάνωσή σας και τους δικαιούχους σας

6.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα

Συνεδρίες της ενότητας	• 1 συνεδρία αυτοεκπαίδευσης (1 ώρα, διαδικτυακά, ασύγχρονη) • 1 ομαδική συνεδρία (2 ώρες, διαδικτυακά ή δια ζώσης, σύγχρονη)
Expected results from the module	Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα: - Κατανοήσουν τη σημασία της δικτύωσης (οφέλη της δικτύωσης, τύποι δικτύων) - Γνωρίζουν τα στοιχεία για την οικοδόμηση αποτελεσματικών συνεργασιών (αρχές συνεργασίας, εντοπισμός και προσέγγιση δυνητικών εταίρων) - Έχουν αυξημένη ικανότητα για την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας (δημιουργία συνεργασιών, ρόλοι και αρμοδιότητες, επίλυση συγκρούσεων) - Κατανοούν τον τρόπο επιτυχούς συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών φορέων για την ίδια υπόθεση. - Γνωρίζουν πόρους, εργαλεία και πλατφόρμες που μπορούν να υποστηρίξουν τις προσπάθειες και τα συστήματα δικτύωσης και συνεργασίας.

6.2 Περιεχόμενα ενότητας

6.2.1 Εισαγωγή

Τα παιδιά και οι οικογένειες αντιμετωπίζουν πολύπλοκα εμπόδια όταν ένας γονέας οδηγείται στο σωφρονιστικό κατάστημα. Η επιτυχής εφαρμογή μιας συνεργατικής προσέγγισης για τη μείωση αυτών των εμποδίων υπόσχεται σημαντικά οφέλη: Σε οργανωτικό επίπεδο, οι επίσημες και ανεπίσημες υπηρεσίες μπορούν να συνθέσουν

ένα φάσμα δημόσιων υπηρεσιών και παροχών της τοπικής κοινότητας, ώστε να παρέχουν μια προσαρμοσμένη απάντηση στις πρακτικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει κάθε οικογένεια (Murray, J., 2013). Αυτές οι υπηρεσίες που συνεργάζονται μπορούν επίσης να λάβουν υπόψη τις συναισθηματικές, κοινωνικές και σωματικές επιπτώσεις της κράτησης των γονέων - τη θλίψη της απομάκρυνσης των γονέων, το στίγμα της απομόνωσης, τις πρόσθετες πολυπλοκότητες των σχέσεων και της ανάπτυξης και το άγχος της επανένταξης στην οικογένεια (Travis & Waul, 2003).

Η ανάγκη δικτύωσης και συνεργασίας των οργανώσεων για την άμβλυνση της αντίδρασης στη κράτηση των γονέων αναγνωρίζεται επαρκώς στα διεθνή πρότυπα. Οι Κανόνες του Νέλσον Μαντέλα (McCall-Smith, 2016) παρέχουν ένα πλαίσιο από τη σκοπιά των κρατούμενων σχετικά με τη συνεργασία με τις κοινωνικές υπηρεσίες για την προώθηση της οικογενειακής επανένταξης (Κανόνας 88 (2)) και την επαφή με την οικογένεια (Κανόνας 58). Παρομοίως, ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός Φυλακών (107.4) υπογραμμίζει την ανάγκη στενής συνεργασίας της φυλακής με εξωτερικές υπηρεσίες, ιδίως όσον αφορά την επανένταξη στην οικογενειακή ζωή (Ευρωπαϊκός Κανονισμός Φυλακών, 2006). Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης σημειώνουν την ανάγκη για τις Κοινοτικές Οργανώσεις (CSOs) να εργάζονται άμεσα με τις κοινότητες για την οικοδόμηση ανθεκτικότητας, εάν πρόκειται να επιτευχθούν οι στόχοι που ορίζονται στην Ατζέντα 2030, ιδίως για τα φτωχότερα και πιο ευάλωτα μέλη των κοινωνιών μας (Home | Sustainable Development, n.d.).

Αυτή η ενότητα υποδεικνύει:

- Πώς οι διάφοροι τύποι δικτύωσης μπορούν να εξασφαλίσουν καλύτερα αποτελέσματα για τους δικαιούχους.
- Πώς να προβλέπετε και να ξεπερνάτε πιθανά εσωτερικά εμπόδια στην εταιρική σχέση και τη συνεργασία - σχετικά με την ηγεσία, τη στρατηγική, τους ρόλους και τις αρμοδιότητες και την οργανωτική κουλτούρα.
- Πώς να προβλέψετε και να ξεπεράσετε τα πιθανά εξωτερικά εμπόδια για την αποτελεσματική και βιώσιμη δικτύωση και συνεργασία - σχετικά με τη διακυβέρνηση, την επίλυση συγκρούσεων και την ισορροπία δυνάμεων.

6.2.2 Τι είναι ένα δίκτυο;

Δικτύωση σημαίνει τακτική ανταλλαγή απόψεων μεταξύ αυτόνομων ενδιαφερομένων με σκοπό την επίτευξη ενός κοινού σκοπού. Ένα δίκτυο Κοινοτικών Οργανώσεων (CSO) χτίζει γέφυρες για αμοιβαία εταιρική σχέση και αναδεικνύει συνέργειες μεταξύ των δραστηριοτήτων των οργανώσεων μελών του. Ο εντοπισμός αυτού του κοινού τύπου επιτρέπει σε διαφορετικούς φορείς από διάφορους τομείς να απευθύνονται με μία φωνή στους φορείς λήψης αποφάσεων και στους χρηματοδότες, προσδίδοντας στο δίκτυο αυτό δύναμη και επιρροή που τα μέλη του δεν θα είχαν μόνα τους.

6.2.3 Τύποι δικτύων

Είτε πρόκειται για συμμαχία, είτε για συνασπισμό, είτε απλώς για ομάδα, όλα τα δίκτυα αποτελούνται από αυτόνομα άτομα και οργανισμούς που εργάζονται για έναν κοινό σκοπό. Ωστόσο, ο σκοπός αυτός και ο τρόπος με τον οποίο το πλαίσιο του δικτύου υποστηρίζει τους στόχους μπορεί να είναι πολύ διαφορετικοί. Είναι σημαντικό να συμφωνήσετε σχετικά με αυτούς όταν το δίκτυο συγκεντρώνεται για πρώτη φορά και να ελέγχετε τακτικά ότι οι δραστηριότητες των δικτύων είναι ευθυγραμμισμένες με αυτόν τον κοινό σκοπό.

Στην επόμενη ενότητα παρουσιάζονται πέντε μοντέλα δικτύων, προσαρμοσμένα στο πλαίσιο του UrFamilies από τις συμβουλές της Ακαδημίας Εκπαιδευτικής Ανάπτυξης για την υποστήριξη των δικτύων της κοινωνίας των πολιτών (Darcy Ashman, 2005). Διαβάστε αυτά τα μοντέλα και τις βασικές ερωτήσεις και σκεφτείτε πώς θα μπορούσατε να διαμορφώσετε τον κοινό σας σκοπό με τα μέλη του δικτύου σας.

1. Στόχος του δικτύου: Να ανταλλάσσετε πληροφορίες και να μαθαίνετε ο ένας από τον άλλο για το τι λειτουργεί (και τι δεν λειτουργεί) και να αντιμετωπίζετε τυχόν παρανοήσεις και το στίγμα π.χ. να μάθετε περισσότερα για το τι κάνει κάθε οργάνωση στην περιοχή σας για να υποστηρίξει τις οικογένειες και τα παιδιά γενικότερα και να εντοπίσετε πρακτικές που ήδη λειτουργούν καλά.

Βασικά ερωτήματα: Ποια κοινά προβλήματα για τα παιδιά και τις οικογένειες στην περιοχή σας εντοπίζονται ήδη από τις οργανώσεις του δικτύου σας και πώς οι οργανώσεις του δικτύου σας αντιμετωπίζουν ήδη αυτά τα προβλήματα; Ποιες άλλες οργανώσεις πρέπει να συμμετάσχουν στο δίκτυο, ώστε να υπάρχει πλήρης εικόνα των υφιστάμενων τοπικών υπηρεσιών; Είναι η οργάνωσή σας έτοιμη να είναι ανοιχτή σε φιλικές προκλήσεις, να αντιμετωπίσει παρανοήσεις σχετικά με τις υπηρεσίες σας ή/και την ομάδα-στόχο σας;

2. Στόχος του δικτύου: Συντονισμός πολιτικών, προγραμμάτων ή άλλων δραστηριοτήτων, π.χ. για τους νόμιμους παρόχους υπηρεσιών, ώστε να βλέπουν πού παρέχονται οι ίδιες υπηρεσίες για παιδιά και οικογένειες - ή πού υπάρχουν κενά στις υπηρεσίες - και να μεγιστοποιούν τη χρήση των πόρων για κοινούς σκοπούς.

Βασικά ερωτήματα: Υπάρχουν οι απαραίτητες υπηρεσίες για τα παιδιά και τις οικογένειες των κρατουμένων; Είναι αυτές προσβάσιμες σε αυτά και είναι γνωστό και καλά διαδεδομένο μέσω ποιου οργανισμού/ φορέα είναι διαθέσιμες αυτές οι υπηρεσίες;

3. Στόχος του δικτύου: Βελτίωση της πρόσβασης σε πόρους για τα μέλη του δικτύου, π.χ. αύξηση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση ή/και κατάρτιση και εμπειρογνωμοσύνη για κάθε οργάνωση ή οργάνωση κοινής κατάρτισης ή/και κοινών προσφορών χρηματοδότησης για συγκεκριμένες υπηρεσίες.

Βασικά ερωτήματα: Πώς θα μπορούσαν η κοινή κατάρτιση ή οι κοινές αιτήσεις χρηματοδότησης να βοηθήσουν τις οργανώσεις του δικτύου μας να αξιοποιήσουν σωστά τους πόρους, την εμπειρογνωμοσύνη, τις δεξιότητες και τις γνώσεις; Πώς μπορούμε να αυξήσουμε την ικανότητα παροχής υπηρεσιών, ιδίως εκεί όπου έχουμε εντοπίσει κενά στις υπηρεσίες;

4. Στόχος του δικτύου: Δημιουργία νέας κοινωνικής αξίας, π.χ. διεξαγωγή εκστρατείας υπεράσπισης για πολιτική ή κοινωνική αλλαγή ή ανάπτυξη κοινών προγραμμάτων για την παροχή υπηρεσιών.

Βασικά ερωτήματα: Εντοπίζονται τα παιδιά και οι οικογένειες που είναι πιο ευάλωτα σε προβλήματα και τους παρέχεται πρόσβαση στις κατάλληλες υπηρεσίες; Χρειάζεται το δίκτυό μας να διεξάγει εκστρατεία για περισσότερη συνολική χρηματοδότηση/ καλύτερη ανταλλαγή δεδομένων/ πρόσβαση σε κατάρτιση ή για κάποιο άλλο θέμα; Αν ναι, ποια στοιχεία μπορούν να παρέχουν οι οργανώσεις του δικτύου μας για την ανάγκη αυτή;

5. Στόχος του δικτύου: Ενίσχυση των κοινών ταυτοτήτων και συμφερόντων των μελών μακροπρόθεσμα, π.χ. δημιουργία κλαδικών προτύπων ή θέσπιση νομοθεσίας για τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος.

Βασικά ερωτήματα: Μιλάει το δίκτυό μας με μια φωνή και έχει σαφήνεια σκοπού; Μπορεί κάθε οργάνωση του δικτύου να εκπροσωπεί τον σκοπό μας στους φορείς λήψης αποφάσεων και στους κατόχους πόρων; Πώς χρησιμοποιούμε αυτή τη φωνή για να επηρεάσουμε βιώσιμες, αποτελεσματικές αλλαγές για τα παιδιά και τις οικογένειες των κρατουμένων;

Δεν χρειάζεται κάθε δίκτυο να είναι επίσημο και περίπλοκο στη διαχείριση. Κοιτάξτε τον παρακάτω πίνακα που περιγράφει πέντε μοντέλα - ποιο ταιριάζει καλύτερα στον σκοπό που έχει προσδιορίσει το δίκτυό σας; Το οργανωτικό πλαίσιο που επιλέγει το δίκτυό σας θα πρέπει να διευκολύνει τη συνεργασία σας και να μπορεί να αναπτυχθεί με την πάροδο του χρόνου: αν οι οργανισμοί σας πρέπει απλώς να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές, το δίκτυο θα πρέπει να είναι πιθανότατα ανεπίσημο. Αλλά, αν ο σκοπός του δικτύου σας είναι να επηρεάσει την αλλαγή πολιτικής, ίσως θελήσετε να δημιουργήσετε μια επίσημη δομή διαχείρισης της διοίκησης.

Πίνακας 1: Πέντε μοντέλα δικτύων

Κοινός σκοπός	Επίπεδο αλληλεξάρτησης	Αλλαγή στη λήψη αποφάσεων	Αλλαγή στην ιδιοκτησία της διακυβέρνησης	Τύποι δομής δικτύου
(1) Ανταλλάσσουν πληροφορίες, μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο	Χαμηλό	Ελάχιστη κοινή λήψη αποφάσεων	Καμία	Άτυπες σχέσεις. Ένας οργανισμός συγκαλεί τις συναντήσεις. Ευθύνη των μελών να συγκαλέσουν τα υπόλοιπα μέλη
(2) Συντονισμός πολιτικών, προγραμμάτων ή δραστηριοτήτων	Μέτριο, χαμηλό	Περιορισμένη από κοινού λήψη αποφάσεων από στελέχη ή αντιπροσώπους	Απαιτεί τυπική ή άτυπη συμφωνία	Ομάδα ή επιτροπή εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων
(3) Απόκτηση κοινής χρηματοδότησης	Μέτριο	Κάποια κοινή λήψη αποφάσεων, με επίκεντρο τη χρηματοδότηση	Απαιτεί επίσημη συμφωνία & συχνά μια νομική οργάνωση	Μονάδα διαχείρισης έργου, που φιλοξενείται από ένα μέλος ή δημιουργείται από κοινού
(4) Δημιουργία νέας από κοινού κοινωνικής αξίας, π.χ. εκστρατείες υπεράσπισης, παροχή υπηρεσιών	Μέτριο, χαμηλό	Κάποια κοινή λήψη αποφάσεων, με επίκεντρο τη δράση του προγράμματος και τη χρηματοδότηση	Απαιτεί επίσημη ή άτυπη συμφωνία-μπορεί να περιλαμβάνει νέο συντονιστικό οργανισμό	Συνσπασμός, συμμαχία, δίκτυο παροχής υπηρεσιών. Ο συντονιστικός οργανισμός μπορεί να φιλοξενείται από ένα μέλος ή να δημιουργείται από κοινού
(5) Ενίσχυση των μακροπρόθεσμων κοινών ταυτοτήτων και συμφερόντων των μελών, π.χ. πολιτική, νομοθεσία, φήμη κ.λπ.	Υψηλό	Μόνιμη λήψη κοινών αποφάσεων με εκπροσώπηση του εκτελεστικού οργάνου ή του ανώτερου αντιπροσώπου	Απαιτεί επίσημη νομική οργάνωση, καταστατικό κ.λπ. όπως προβλέπεται από τον νομικό κώδικα και τους κοινωνικούς κανόνες/πρακτικές	Ένωση μελών, κορυφαίος φορέας, ομοσπονδία κ.λπ. Συνήθως περιλαμβάνει γενικά μέλη, εκλεγμένο διοικητικό συμβούλιο και μισθωμένο προσωπικό που εργάζεται σε γραμμάτεια συντονιστικής μονάδας.

Σχήμα 1: Ashman 2005: Πέντε μοντέλα δικτύων

6.2.4 Τι είναι η συνεργασία;

Συνεργασία σημαίνει να δουλεύουμε μαζί. Η συνεργασία προϋποθέτει ότι οι επαγγελματίες και οι οργανισμοί θέλουν να συνεργαστούν για την παροχή καλύτερης φροντίδας για μια συγκεκριμένη ομάδα-στόχο. Καθώς η κοινωνική πολιτική γίνεται πιο ευέλικτη, η εφαρμογή και η υλοποίησή της απαιτεί συχνά πιο ποικίλους εμπλεκόμενους, από το δημόσιο, τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών. Η υλοποίηση κοινωνικής πολιτικής που υποστηρίζει κοινά ζητήματα που βιώνουν τα παιδιά και οι οικογένειες των κρατούμενων, για παράδειγμα, θα μπορούσε να απαιτήσει από τις φυλακές, την επιτήρηση, την υγεία, τη νεολαία, την εκπαίδευση και τις κοινωνικές υπηρεσίες να συνεργαστούν για συγκεκριμένες δράσεις με την κοινωνία των πολιτών και τις οργανώσεις και ενώσεις που βασίζονται στην πίστη.

Στην παρούσα ενότητα περιγράφονται οι αρχές της συνεργασίας, θέτοντας βασικά ερωτήματα και πιθανές παγίδες. Ο καθορισμός ενός κοινού σχεδίου που είναι αποτελεσματικό και εφαρμόσιμο περιλαμβάνεται επίσης στην ενότητα, καθώς και οι τρόποι εντοπισμού και προσέγγισης πιθανών εταίρων για συνεργασία.

6.2.5 Βασικές αρχές συνεργασίας

1) Γνωρίστε την αξία σας: Οι επιτυχημένες συνεργασίες βασίζονται στα προσόντα και τις ικανότητες και των δύο εταίρων (Austin, 2000), γι' αυτό κάντε έναν σύντομο έλεγχο των δυνατών σημείων του οργανισμού σας. Για παράδειγμα, ένας οργανισμός μπορεί να είναι μικρότερος, αλλά με ισχυρή αξιοπιστία και υψηλή πρόσβαση στην ομάδα-στόχο.

Βασικές ερωτήσεις: Τι μπορεί να προσφέρει ο οργανισμός μας από άποψη πόρων, εμπειρογνωμοσύνης και ικανοτήτων; Τι είναι πιθανό να είναι πιο πολύτιμο από την οπτική γωνία του κοινού σκοπού μιας συνεργασίας;

2) Να είστε ξεκάθαροι σχετικά με το τι στοχεύει να επιτύχει ο οργανισμός σας: Οι επιτυχημένες συμμαχίες παρέχουν πολύτιμα οφέλη στους οργανισμούς και στις κοινότητες που εξυπηρετούν (Austin, 2000).

Βασικά ερωτήματα: Τι λείπει που θέλετε να παρέχετε όσον αφορά τις υπηρεσίες για τα παιδιά και τις οικογένειες των κρατούμενων; Ποια συγκεκριμένα οφέλη επιδιώκει ο οργανισμός σας; Με ποιους τύπους οργανώσεων θα πρέπει να συνεργαστείτε για να το επιτύχετε αυτό;

3) Συμφωνήστε κοινούς στόχους και όραμα: Για να συνεργαστείτε, η συνεργασία πρέπει να αποσαφηνίσει τον γενικό σας σκοπό, σε ποιους στόχους αυτός αναλύεται και σε ποιο χρονοδιάγραμμα θέλετε να επιτύχετε αυτούς τους στόχους.

Βασικές ερωτήσεις: Γνωρίζει κάθε άτομο και οργανισμός που εργάζεται στο πλαίσιο της συνεργασίας τον κοινό σας σκοπό; Γνωρίζει κάθε άτομο τον αντίκτυπο της συνεργασίας στην επαγγελματική του ζωή και στη ζωή των δικαιούχων;

Προσοχή: (Kolmodin, 2023). Εάν ένα άτομο στη συνεργασία σας έχει μεγαλύτερο επίπεδο εξουσίας στον οργανισμό του, θα μπορούσε να επηρεάσει τον σκοπό της εργασίας στο κοινό σας έργο.

4) Τυπικότητα της συνεργασίας: Για να λειτουργήσει αυτό το κοινό έργο, οι προσδοκίες - και οι αρμοδιότητες - κάθε ατόμου και οργανισμού πρέπει να καθοριστούν και να κοινοποιηθούν με σαφήνεια.

Προσοχή! Εξετάστε προσεκτικά τυχόν «αντισταθμίσεις» σύμφωνα με τις απαντήσεις σας στα σημεία (1) και (2): εάν υπάρχει ανισορροπία στην προσπάθεια και στον φόρτο εργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων εταίρων, αξίζει τον κόπο για εσάς και τους δικαιούχους σας;

5) Διοικητική διαχείριση, εμπιστοσύνη και επικοινωνία: Η διακυβέρνηση είναι η ηγετική λειτουργία που υποστηρίζει τη συνεργασία. Συναντιέστε τακτικά και τα

αποτελέσματα των συνεδριάσεων είναι πρωτοκολλημένα και με διαφάνεια διαθέσιμα;

Προσοχή! Παράλληλα με το πεδίο εφαρμογής του έργου, την ευθύνη κάθε εταίρου για την υλοποίηση και τη δομή χρηματοδότησης, μια βασική συμφωνία συνεργασίας πρέπει να ορίζει με σαφήνεια τις διαδικασίες διακυβέρνησης με τις οποίες εγείρονται και επιλύονται οι συγκρούσεις.

6.2.6 Καθορισμός του πεδίου εργασιών και εντοπισμός πιθανών εταίρων

Πριν από τον εντοπισμό εταίρων, είναι ζωτικής σημασίας να έχει ο οργανισμός έναν σαφή προσδιορισμό του εύρους του προβλήματος που προσπαθεί να λύσει, ο οποίος θα πρέπει να βασίζεται σε στοιχεία και να περιλαμβάνει την άμεση και βιωμένη εμπειρία των παιδιών και των οικογενειών των κρατουμένων. Αυτός ο ορισμός του προβλήματος καθίσταται το «βήμα» για μια νέα πρωτοβουλία, θα πρέπει να υποστηρίζεται ισχυρά και να γράφεται με ευελιξία ώστε να εξελίσσεται και να προσαρμόζεται καθώς έρχονται νέοι εταίροι και στοιχεία. Η συνδημιουργία των σχεδίων εργασίας με αυτόν τον τρόπο αυξάνει τη συνολική ιδιοκτησία και την αποδοχή της συνεργασίας. Με ένα σαφές πρόβλημα, ο οργανισμός θα πρέπει να προχωρήσει στον προσδιορισμό των εταίρων που θα πρέπει να συμμετέχουν και γιατί.

Έχετε κατά νου τις αρχές της συνεργασίας όταν προσεγγίζετε πιθανούς νέους εταίρους και να έχετε επίγνωση της αξίας του οργανισμού σας. Από την πρώτη συνάντηση, προσπαθήστε να μάθετε περισσότερα για τους οργανωτικούς στόχους του νέου σας εταίρου: η οικοδόμηση εμπιστοσύνης και κατανόησης μεταξύ των εταίρων είναι εξίσου σημαντική με την οικοδόμηση ενός πλαισίου (Holohan, 1998).

6.2.7 Καθορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων

Ο συν-καθορισμός των δράσεων που πρέπει να πραγματοποιηθούν, από ποιόν, πότε και πώς είναι μια κοινή διαδικασία στην οποία όλοι οι εταίροι πρέπει να έχουν ισότιμο λόγο: η σύγκρουση μεταξύ των ομάδων σχετικά με την υλοποίηση μπορεί να οδηγήσει στην εμφάνιση προστριβών και ανισορροπίας και είναι ένας από τους βασικούς λόγους για τους οποίους οι συνεργασίες στο πλαίσιο των Κοινοτικών Οργανώσεων αποτυγχάνουν (Darcy Ashman, 2005). Οι συνεργασίες μεταξύ των εταίρων του δημόσιου τομέα και της Κοινοτικής Οργάνωσης συχνά παρέχουν στις Κοινοτικές Οργανώσεις ελάχιστη ή μπορεί και καθόλου διακριτική ευχέρεια όσον

αφορά την υλοποίηση της παροχής υπηρεσιών, οδηγώντας στην απογοήτευση του ότι έχουν δεσμούς με την ομάδα-στόχο αλλά ελάχιστη ευελιξία να προσαρμόσουν τις αρμοδιότητές τους στις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες και τις τοπικές προτιμήσεις (Manor, J., 2002).

6.2.8 Επίλυση συγκρούσεων

Καθυστερήσεις, έλλειψη επικοινωνίας, αντικρουόμενες αξίες και ένας εταίρος που δεν φαίνεται να ανταποκρίνεται στο βάρος των καθηκόντων του - η ένταση μπορεί να δημιουργηθεί γρήγορα ακόμη και στο καλύτερα σχεδιασμένο έργο, αλλά ιδιαίτερα σε συνεργατικά έργα που εργάζονται με σφιχτούς προϋπολογισμούς και αυστηρά χρονοδιαγράμματα. Τα προβλήματα είναι τόσο συνηθισμένα στα έργα συνεργασίας, στην πραγματικότητα, που το Harvard Business Review αναφέρει ότι δεν μπορείτε να βελτιώσετε τη συνεργασία αν δεν αντιμετωπίσετε το ζήτημα των συγκρούσεων (Weiss & Hughes, 2005). Οι Mohr και Spekman ορίζουν τα πρωταρχικά χαρακτηριστικά της επιτυχίας της σύμπραξης ως εξής: τα χαρακτηριστικά της σύμπραξης, της δέσμευσης, του συντονισμού και της εμπιστοσύνης, η ποιότητα της επικοινωνίας και της συμμετοχής και η τεχνική επίλυση συγκρούσεων και προβλημάτων (Mohr & Spekman, 1994). Πώς μεταφράζονται αυτά στο πλαίσιο της UpFamilies;

Πρόβλεψη της σύγκρουσης: Ξεκαθαρίστε από την πρώτη μέρα ότι ο εντοπισμός πιθανών προβλημάτων είναι μια θετική άσκηση, έτσι ώστε κάθε άτομο και οργανισμός να αναγνωρίζει ότι η διαφορετικότητα είναι στην πραγματικότητα δύναμη και να οικοδομεί εμπιστοσύνη στις διαδικασίες και τη δέσμευση του άλλου. Βάλτε χρόνο στις τακτικές συναντήσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Ορίστε ένα άτομο μέσα στην ομάδα για να παρακολουθεί αυτές τις ανησυχίες και διευκολύνετε όλους όσοι εργάζονται στο έργο να λαμβάνουν έγκαιρη απάντηση σε ερωτήσεις, σχόλια και ανησυχίες.

Επικοινωνήστε για να αποφύγετε τις συγκρούσεις: Αυτό μπορεί να αυξήσει την προθυμία της εταιρικής σχέσης να επιλύει τα προβλήματα που προκύπτουν. Η ενσωμάτωση της βεβαιότητας της αβεβαιότητας στις διαδικασίες επικοινωνίας σας επιτρέπει στην επίλυση προβλημάτων να γίνει μια στρατηγική οδός που θα βοηθήσει τη συνεργασία σας να εξελιχθεί και να προσαρμοστεί, καθώς και να ξεφύγει από τα αδιέξοδα (Korpenjan & Klijn, 2004).

Διαμεσολαβήστε στις συγκρούσεις: Η διαμεσολάβηση και η επίλυση συγκρούσεων είναι περιζήτητες δεξιότητες που μπορούν να αναπτυχθούν. Εξετάστε το ενδεχόμενο ανάπτυξης ικανοτήτων στον οργανισμό σας - ή στο πλαίσιο της συνεργασίας - για τη διαχείριση των συγκρούσεων από την αρχή της συνεργασίας σας. Δώστε στον διαμεσολαβητή στις συγκρούσεις σας την εκπαίδευση και τους πόρους που χρειάζεται για να προβλέπει πιθανά προβλήματα και να αποτελεί σύνδεσμο μεταξύ των βασικών παραγόντων. Η ηγεσία θα πρέπει να λάβει εκπαίδευση ώστε να βλέπει

τη σύγκρουση ως ευκαιρία, καθώς και δεξιότητες για τη διαχείριση του διαλόγου ώστε να διατηρείται εποικοδομητικός. Ο τρόπος με τον οποίο πραγματοποιείται αυτή η εκπαίδευση μπορεί να ποικίλλει, αλλά θα πρέπει να εστιάζει στα βασικά βήματα της εποικοδομητικής διαμεσολάβησης σε συγκρούσεις (Επαγγελματική ανάπτυξη Kompas, n.d.):

- Βήμα 1: Κανονίστε συνάντηση σε ουδέτερο χώρο και ξεκαθαρίστε ότι η εποικοδομητική επίλυση συγκρούσεων είναι μια διαδικασία και όχι μια εφάπαξ ενέργεια.
- Βήμα 2: Ορίστε τους βασικούς κανόνες: Αναγνωρίστε τα συναισθήματα και τις σκέψεις σχετικά με την κατάσταση που έχει προκύψει. Συμφωνήστε να προχωρήσετε στην επίλυση του προβλήματος με μη επικριτικό διάλογο, βασισμένο στα γεγονότα. Υπάρχουν συγκεκριμένες δεξιότητες που εμπλέκονται στη δημιουργία εποικοδομητικής λύσης (Deutsch, 1994)
- Βήμα 3: Συνεργαστείτε και με τα δύο μέρη για να προσδιορίσετε με σαφήνεια τη σύγκρουση. Όλα τα μέρη πρέπει να ακούσουν ενεργά ο ένας τον άλλον.
- Βήμα 4: Διερευνήστε εναλλάξ τις επιλογές για την επίλυση της σύγκρουσης.
- Βήμα 5: Προσαρμόστε και συμφωνήστε σε μια λύση που είναι αμοιβαία επωφελής, ακόμη και αν δεν είναι τέλεια.
- Βήμα 6: Περιγράψτε με σαφήνεια αυτή τη λύση. Ποια είναι η ευθύνη κάθε μέρους σε αυτή τη λύση; Πώς θα γνωρίζουν αν λειτουργεί;
- Βήμα 7: Ορίστε μια ημερομηνία στο μέλλον κατά την οποία θα αξιολογήσετε αν η λύση αυτή έχει λειτουργήσει.

6.3 Ομαδική συνεδρία

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Σύντομη εισαγωγή στη συνεδρία	5 λεπτά	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει εν συντομία τους στόχους της συνεδρίας και διευκρινίζει τυχόν αμφιβολίες σχετικά με την ασύγχρονη συνεδρία.	Παρουσίαση μέσω PowerPoint
Δραστηριότητα	15 λεπτά	Δραστηριότητα 1: Mentimeter Ο εκπαιδευτής ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να μοιραστούν τις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες τους που πρέπει να αντιμετωπιστούν μέσω των δικτύων και δύο ερωτήσεων του Mentimeter. Αυτές θα αποτελέσουν την αφετηρία για τη συζήτηση στην ομάδα και για τη δραστηριότητα αργότερα. Ο εκπαιδευτής συζητά εν συντομία τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, καθοδηγώντας τη συζήτηση γύρω από το τι λειτουργεί σχετικά με τα δίκτυα στα οποία συμμετέχουν και ποιες ανάγκες δεν αντιμετωπίζονται από τα δίκτυα.	Ατομική εργασία, Mentimeter, Ερωτήσεις και συζήτηση
Δραστηριότητα	10 λεπτά	Δραστηριότητα 2: Ανοιχτή συζήτηση Ρίξτε μια ματιά στον Πίνακα που περιγράφει 5 μοντέλα δικτύου. Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να εξετάζει εν συντομία το καθένα σε σχέση με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων από το Mentimeter. Τι είδους ερωτήσεις και ποιους κοινούς σκοπούς θα μπορούσε να απευθύνει το κάθε δίκτυο σχετικά με την ομάδα των οικογενειών των κρατουμένων;	Ατομική ανάγνωση Ομαδική συζήτηση

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Δραστηριότητα	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει μια μελέτη περίπτωσης που δείχνει πώς ένα δίκτυο στη Γερμανία προσπαθεί να συντονίσει τις υπηρεσίες για τα παιδιά των κρατουμένων. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: KvI Kinder von Inhaftierten Netzwerk Ορισμένα σημεία για τη συζήτηση: Ποιες ανάγκες των οικογενειών των κρατουμένων καλύπτει ένα δίκτυο όπως το KvI Contact Points; Πώς θα ορίζατε τους στόχους αυτού του δικτύου; Είναι οι στόχοι αυτοί σαφώς καθορισμένοι; Διαθέτετε αντίστοιχη δομή ή δίκτυο για το συντονισμό των υπηρεσιών για τα παιδιά των κρατουμένων;	Μελέτη περίπτωσης Ομαδική συζήτηση
Ομαδική συζήτηση	25 λεπτά	Χρησιμοποιήστε το Φύλλο εργασίας UpFamilies Ενότητα 6 - Κοινός σκοπός και ζητήστε τους να θυμηθούν τα αποτελέσματα που προέκυψαν κατά τη συζήτηση του Mentimeter. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4 περίπου ατόμων, κατά προτίμηση όχι από τον ίδιο τον οργανισμό! Εξηγήστε την εργασία και στη συνέχεια δημιουργήστε αφήστε τις ομάδες να δουλέψουν για 15 λεπτά: - Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ξεκινήσουν την εργασία στην πλευρά 1: Με βάση τη δική τους εμπειρία και τα στοιχεία τους, συμφωνήστε τον κοινό σκοπό ενός νέου δικτύου και τρεις βασικούς	Φύλλο εργασίας ομαδικής εργασίας Παρουσίαση των αποτελεσμάτων στην ομάδα

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		στόχους. Πώς θα ξέρετε ότι το δίκτυο ήταν επιτυχές; - Τώρα ζητήστε από τους συμμετέχοντες να εργαστούν στην πλευρά 2: καθορίστε ποιοι πρέπει να συμμετέχουν σε αυτό το δίκτυο για να είναι αποτελεσματικό στην επίτευξη των στόχων που έχετε ορίσει. Γιατί; Ποια θα πρέπει να είναι τα πρώτα βήματα του δικτύου σας μετά από ένα μήνα; Και μετά από ένα χρόνο; Φέρτε τους συμμετέχοντες πίσω στην ολομέλεια και ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει το νέο της δίκτυο για 2 λεπτά. Ζητήστε τους να ακούσουν κάθε ομάδα. Κάθε ομάδα έχει μία ψήφο (όχι για τη δική τους ομάδα!) - ποιο δίκτυο θα μπορούσε να αντιμετωπίσει πιο αποτελεσματικά και χωρίς αποκλεισμούς τις γνωστές ανάγκες των οικογενειών των κρατουμένων;	
Διάλειμμα	10 λεπτά		
Παρουσίαση	5 λεπτά	Η υποενότητα 2 ασχολείται με τη Συνεργασία. Ο εκπαιδευτής καλεί την ομάδα πίσω και συνεχίζει να ορίζει τη συνεργασία. Εμπλουτίζει τη συζήτηση με τα διεθνή πρότυπα με τους στόχους της Ατζέντας 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη να βασίζονται στην οικοδόμηση συνεργασιών και τη συνεργασία των οργανισμών.	Παρουσίαση μέσω Powerpoint
Παρουσίαση	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής ρωτά τους συμμετέχοντες «Τι πρέπει να σκεφτείτε πριν και κατά τη διάρκεια μιας συνεργασίας;».	Παρουσίαση μέσω PowerPoint

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		Ζητήστε ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες και ξεκινήστε από τα αριστερά του διαγράμματος για να αποκαλύψετε βήμα προς βήμα: • Γνωρίστε την αξία σας! Κάντε έναν έλεγχο της οργάνωσης • Ξεκαθαρίστε τι στοχεύει να επιτύχει ο οργανισμός σας • Συμφωνήστε κοινούς στόχους και όραμα • Επισημοποιείτε τη συνεργασία (αλλά προσέξτε τα αντισταθμιστικά οφέλη) • Συμφωνήστε τη διαχείριση της διοίκησης, την εμπιστοσύνη και την επικοινωνία • Καθορίστε (και αναθεωρήστε) τους ρόλους και τις αρμοδιότητες	Ερωτήσεις και συζήτηση
Συζήτηση	5 λεπτά	Οι εκπαιδευτές θα πρέπει να παροτρύνουν τους συμμετέχοντες να συνεργαστούν με ένα εργαλείο για να αρχίσουν να σκέφτονται το πρώτο βήμα: τον οργανωτικό έλεγχο. Ρωτήστε τους συμμετέχοντες αν έχουν διεξάγει ποτέ έναν έλεγχο και αν όχι, παρουσιάστε τους το εργαλείο S.W.O.T. ως μια αρχή για να ξεκινήσουν αυτή τη διαδικασία.	Εισαγωγή στο εργαλείο S.W.O.T.
Συζήτηση	10 λεπτά	Η υποενότητα 3 ασχολείται με τον καθορισμό των ρόλων και των αρμοδιοτήτων. Ο εκπαιδευτής αρχίζει να αναλύει τον προγραμματισμό της συνεργασίας, ανοίγοντας μια συζήτηση, ρωτώντας «γιατί αποτυγχάνουν οι πιθανές συνεργασίες;». Για να καθοδηγήσετε αυτή τη συζήτηση, επισημάνετε τους λόγους που παρουσιάζονται στην αντίστοιχη διαφάνεια, ώστε να γνωρίζουμε ότι οι συνεργασίες και οι συμπράξεις είναι πιο πιθανό να αποτύχουν εάν	Διαφάνεια PowerPoint, Συζήτηση

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		• Δεν υπάρχει επιμερισμός του κινδύνου, της ευθύνης, της λογοδοσίας ή των οφελών. • Ή υπάρχουν διαφορές μεταξύ του τι καλείται να κάνει ένας εταίρος και των πόρων ή της εμπειρογνωμοσύνης του στον τομέα αυτό. • Ή αν ένας εταίρος έχει σχετικά πολύ μεγαλύτερη επιρροή στη λήψη αποφάσεων της εταιρικής σχέσης. • Ή αν ένα άτομο ή εταίρος έχει όλη τη δύναμη και καθοδηγεί τη διαδικασία χωρίς τακτική διαβούλευση και επικοινωνία με τους άλλους εταίρους. Ποιους άλλους λόγους έχουν οι συμμετέχοντες από την εμπειρία τους;	
Παρουσίαση διαδικτυακών πόρων	5 λεπτά	Ο εκπαιδευτής εισάγει αυτή τη διαφάνεια σχετικά με την καθοδήγηση, για να δείξει στους συμμετέχοντες πού μπορούν να βρουν περισσότερα εργαλεία και πόρους για συγκεκριμένες δράσεις συνεργασίας, όπως: • Ποιος; Τι; Γιατί; Πού; Πότε; Το φύλλο εργασίας σε αυτή τη σελίδα θα σας βοηθήσει να οριοθετήσετε ποιος οργανισμός και για ποιες δραστηριότητες θα πρέπει να αναλάβει την ευθύνη, ανάλογα με την τεχνογνωσία και τους πόρους του. Κάντε αυτή τη δραστηριότητα με όλους τους εταίρους μαζί! • Κατασκευάστε μια συμφωνία συνεργασίας. Σε αυτή τη σελίδα θα βρείτε ένα παράδειγμα συμφωνίας συνεργασίας. Ο επικεφαλής εταίρος του έργου μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα έγγραφο σαν αυτό για	Διαφάνεια PowerPoint

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		να συμφωνήσει δράσεις, χρονοδιαγράμματα, προϋπολογισμό, υποβολή εκθέσεων και ευθύνη με κάθε εταίρο της συνεργασίας του. Εγχειρίδιο OECD LEED Partnership Forum: Αυτό το πρακτικό εγχειρίδιο απευθύνεται σε επαγγελματίες και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής που εμπλέκονται σε συμπράξεις. Παρέχει πληροφορίες για πολύ συγκεκριμένες πτυχές της εργασίας των εταιρικών σχέσεων, συγκεντρωμένες από όσους έχουν εμπειρία - επιτυχημένη και μη Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ρίξουν μια ματιά σε αυτούς τους πόρους στο δικό τους χρόνο.	
Βίντεο και συζήτηση	10 λεπτά	Η υποενότητα 4 ασχολείται με την επιτυχή διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις σε ένα δίκτυο ή μια συνεργασία. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παρακολουθήσουν το σύντομο βίντεο (στα αγγλικά) ή να δουν το μεταφρασμένο αρχείο PDF των διαφανειών. Το βίντεο δίνει πρακτικές συμβουλές για τη διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις. Στο τέλος του βίντεο, ρωτήστε τους συμμετέχοντες: Μπορείτε να σκεφτείτε περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτές οι μέθοδοι θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες; Μπορείτε να σκεφτείτε πώς θα μπορούσατε να τις εφαρμόσετε στις συνεργασίες και τα δίκτυά σας στο μέλλον;	Παρακολουθήστε το βίντεο και συνεχίστε με συζήτηση

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		Σημειώστε τις απαντήσεις των συμμετεχόντων και προσπαθήστε να τις συνοψίσετε στο τέλος αυτής της συζήτησης.	
Συμπέρασμα Αξιολόγηση Αναστοχασμός	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής συνοψίζει και ολοκληρώνει εν συντομία το περιεχόμενο της συνεδρίας και διευκρινίζει τυχόν αμφιβολίες που έχουν απομείνει. Ο εκπαιδευτής ζητά από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τις ακόλουθες ερωτήσεις: ❖ Θα μπορούσατε τώρα να αναφέρετε πέντε τύπους δικτύων και ποια είναι τα δυνητικά οφέλη του καθενός για τους δικαιούχους σας; ❖ Γνωρίζετε τουλάχιστον μία τεχνική για να αρχίσετε να σκέφτεστε σχετικά με το πως θα ελέγξετε την αξία της οργάνωσής σας για μια πιθανή συνεργασία; ❖ Μπορείτε να αναφέρετε τρεις λόγους από αυτή την ενότητα, για τους οποίους οι συνεργασίες μπορεί να αποτύχουν;	Παρουσίαση Ερωτήσεις αναστοχασμού

6.4 Συμπέρασμα

Η αποτελεσματική συνεργασία και η στρατηγική δικτύωση αποτελούν τους πυλώνες της προόδου για τις Κοινοτικές Οργανώσεις και τους δικαιούχους τους. Σε αυτή τη λεπτομερή επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο τα δίκτυα, οι συμπράξεις και οι συνεργασίες μπορούν να λειτουργήσουν για την πρόληψη ορισμένων αρνητικών επιπτώσεων της κράτησης των γονέων στα παιδιά και τις οικογένειες, είναι προφανές ότι η συνέργεια μεταξύ των οργάνωσεων, της κοινότητας και των ενδιαφερόμενων φορέων καλλιεργεί ένα περιβάλλον ώριμο για καινοτομία, συλλογικό αντίκτυπο και βιώσιμη αλλαγή.

Οι Κοινοτικές Οργανώσεις είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν καλύτερα πολύπλοκες ανάγκες με κοινές προσπάθειες, δημιουργώντας συνεργασίες, με κοινό στόχο την πρόοδο. Με ισχυρή τεχνική προετοιμασία - και καλλιεργώντας σχέσεις που βασίζονται στην εμπιστοσύνη, τις κοινές αξίες και τον αμοιβαίο σεβασμό - οι οργανώσεις ξεκλειδώνουν πληθώρα ευκαιριών για να ενισχύσουν τον αντίκτυπό τους για τα παιδιά και τις οικογένειες των κρατουμένων.

Η συνεργασία δεν αφορά μόνο την ανταλλαγή πόρων- αφορά την ανταλλαγή τεχνογνωσίας, εμπειριών και προοπτικών. Πρόκειται για την αναγνώριση ότι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κοινωνία είναι αλληλένδετες και μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο μέσω ενιαίων, συντονισμένων προσπαθειών. Αγκαλιάζοντας την ποικιλομορφία, ενθαρρύνοντας τον ανοιχτό διάλογο και προωθώντας πρακτικές χωρίς αποκλεισμούς, οι οργανισμοί ανοίγουν το δρόμο για λύσεις που βρίσκουν απήχηση στις κοινότητες που εξυπηρετούν.

Επιπλέον, η δύναμη των δικτύων εκτείνεται πέρα από το άμεσο πεδίο εφαρμογής των έργων. Χρησιμεύουν ως αγωγοί για την ανταλλαγή γνώσεων, την ανάπτυξη ικανοτήτων και την ενίσχυση φωνών που διαφορετικά θα μπορούσαν να μην ακουστούν. Καθώς περιηγούμαστε στο διαρκώς εξελισσόμενο τοπίο της κοινωνίας των πολιτών, είναι επιτακτική ανάγκη να υιοθετήσουμε τη συνεργασία όχι απλώς ως στρατηγική αλλά ως νοοτροπία - μια δέσμευση για την από κοινού ανάπτυξη υπηρεσιών και τη συλλογική επιτυχία. Υπάρχουν οργανωτικές διαδικασίες που πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή για την ενθάρρυνση ανθεκτικών συνεργασιών και δικτύων, οι οργανώσεις μπορούν να μεγιστοποιήσουν το δυναμικό τους, να προσαρμοστούν στις αλλαγές και να έχουν πραγματικά μετασχηματιστικό αντίκτυπο στη ζωή των δικαιούχων τους.

Το ταξίδι για να λειτουργήσουν τα δίκτυα και οι συνεργασίες για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών απαιτεί διαχείριση αλλαγών, αλλά το δυνητικό όφελος για τους δικαιούχους απαιτεί να ξεκινήσει αυτή η διαδικασία. Απαιτεί αφοσίωση, ευελιξία και γνήσιο πάθος για θετική αλλαγή. Καθώς τα παιδιά και οι οικογένειες των κρατουμένων έρχονται τελικά στο επίκεντρο ως δικαιούχοι διαφορετικοί από τον συγγενή τους στο σωφρονιστικό κατάστημα, πρέπει να οικοδομηθούν νέες γέφυρες και να δημιουργηθούν νέες συμμαχίες για να υποστηριχθεί αυτό: μαζί οι οργανώσεις μπορούν να επιτύχουν πολύ περισσότερα από ό,τι θα μπορούσε να πετύχει κάθε οργάνωση μόνη της.

6.5 Αναφορές

Austin, H. (2000). *The Collaboration Challenge: How Nonprofits and Businesses Succeed through Strategic Alliances* | Wiley. Wiley.Com. <https://www.wiley.com/en->

[us/The+Collaboration+Challenge%3A+How+Nonprofits+and+Businesses+Succeed+th
rough+Strategic+Alliances-p-9780787952204](#)

Council of Europe. (2006). *European prison rules*. <https://rm.coe.int/16806f2c9b>

Darcy Ashman. (2005). *Supporting Civil Society Networks In International Development Programmes*. Academy for Educational Development. <https://www.fhi360.org/sites/default/files/media/documents/Supporting%20Civil%20Society%20Networks%20.pdf>

Deutsch, M. (1994). Constructive Conflict Resolution: Principles, Training, and Research. *Journal of Social Issues*, 50(1), 13–32. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4560.1994.tb02395.x>

Holohan, P. M. (1998). Business alliances: How to find a good partner. *International Journal of Business Performance Management*, 1(1), 79–89. <https://doi.org/10.1504/IJBPM.1998.004546>

Home | Sustainable Development. (n.d.). Retrieved 17 December 2023, from <https://sdgs.un.org/>

Kolmodin, S. (2023). A Platform for Collaboration: The Views of Civil Society Organisations on a Local Compact. *Central European Journal of Public Policy*, 17(1), 14–26. <https://doi.org/10.2478/cejpp-2023-0002>

Kompass Professional Development. (n.d.). *Workplace Conflict Resolution: 7 Clear Steps to Resolve Disputes*. Retrieved 17 December 2023, from <https://blog.herzing.ca/kompass-online-training/workplace-conflict-resolution-7-steps-to-resolve-disputes>

Koppenjan, J. F. M., & Klijn, E.-H. (2004). *Managing Uncertainties in Networks: A Network Approach to Problem Solving and Decision Making*. Psychology Press.

Manor, J. (2002). *Partnerships between Governments and Civil Society for Service Delivery in Less Developed Countries: Cause for Concern*.

McCall-Smith, K. (2016). United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (Nelson Mandela Rules). *International Legal Materials*, 55(6), 1180–1205. <https://doi.org/10.1017/S0020782900030898>

Mohr, J., & Spekman, R. (1994). Characteristics of partnership success: Partnership attributes, communication behavior, and conflict resolution techniques. *Strategic Management Journal*, 15(2), 135–152. <https://doi.org/10.1002/smj.4250150205>

Murray, J. (2013). *The effects of imprisonment on families and children of prisoners*. In *The effects of imprisonment*.

Travis, J., & Waul, M. (2003). *Prisoners Once Removed: The Impact of Incarceration and Reentry on Children, Families, and Communities*. The Urban Institute.

7. Χρηματοδότηση υπηρεσιών και βιωσιμότητα

7.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα

Συνεδρίες της ενότητας	• 1 συνεδρία αυτοεκπαίδευσης (1 ώρα, διαδικτυακά, ασύγχρονα) • 1 ομαδική συνεδρία (2 ώρες, διαδικτυακά ή διά ζώσης, σύγχρονη)
Αναμενόμενα αποτελέσματα από την ενότητα	Στο τέλος της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα: • Κατανοήσουν τη σημασία της χρηματοδότησης και της βιωσιμότητας των υπηρεσιών. • Κατανοήσουν τις προκλήσεις που συνεπάγεται η χρηματοδότηση και η βιωσιμότητα των υπηρεσιών. • Είναι σε θέση να διερευνήσουν περαιτέρω μεθόδους για την αναζήτηση εσόδων πέραν των επιχορηγήσεων (εκδηλώσεις συγκέντρωσης πόρων, μεμονωμένοι δωρητές, εταιρικές συνεργασίες, πρωτοβουλίες κοινωνικής επιχειρηματικότητας). • Να είναι σε θέση να διερευνήσουν περαιτέρω στρατηγικές για μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.

7.2 Εισαγωγή

Μετά τη διεξαγωγή συνεντεύξεων με διάφορες Κοινοτικές Οργανώσεις (CSOs), κατέστη σαφές ότι ένας από τους βασικούς τομείς που χρήζουν μεγαλύτερης προσοχής είναι το ζήτημα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και των στρατηγικών χρηματοδότησης για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των προγραμμάτων και των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στις οργανώσεις, καθώς και ο συνακόλουθος αντίκτυπος στην δημιουργία πόρων, την ανάπτυξη και την αναγνώριση του έργου της οργάνωσης.

Οι Κοινοτικές Οργανώσεις (CSOs) αντιπροσωπεύουν την ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας στα κοινωνικά προβλήματα, διασφαλίζοντας τη λογοδοσία για τη δημόσια δράση και τη χρήση των δημόσιων πόρων. Ωστόσο, **σε πολλά κράτη μέλη, οι Κοινοτικές Οργανώσεις αγωνίζονται να εξασφαλίσουν χρηματοδότηση για τις**

συγκεκριμένες δραστηριότητές τους, τάση που επιδεινώνεται από την πανδημία και την τρέχουσα κρίση του κόστους ζωής. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στους τομείς που σχετίζονται με τις λειτουργίες υποστήριξης και επιτήρησης (Ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2022 για την εφαρμογή του Χάρτη).

Αυτή η ενότητα έχει ως στόχο να παρουσιάσει ορισμένες στρατηγικές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τις Κοινοτικές Οργανώσεις (CSOs) για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης και τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους.

Η ενότητα αυτή χωρίζεται σε δύο υποενότητες. Το αρχικό μέρος επικεντρώνεται στη σημασία της επιδίωξης οικονομικής στήριξης για τις Κοινοτικές Οργανώσεις, υπογραμμίζοντας διάφορες μορφές χρηματοδότησης υπηρεσιών. Περιλαμβάνει παραδείγματα προγραμμάτων που μπορούν να επιδιώξουν οι οργανώσεις για να ενισχύσουν την προβολή τους και να διευρύνουν το δίκτυο επαφών και ενδιαφερόμενων μερών για μελλοντικές συνεργασίες. Η υποενότητα αυτή εξετάζει επίσης τις προκλήσεις που συνεπάγεται αυτή η διαδικασία αναζήτησης χρηματοδότησης. Η επόμενη υποενότητα εμβαθύνει στη βιωσιμότητα των προγραμμάτων, των υπηρεσιών και των έργων, υπογραμμίζοντας τη σημασία της. Επιπλέον, διερευνά τη σημασία της παρακολούθησης και της κατανόησης του αντίκτυπου που έχουν συγκεκριμένα προγράμματα, υπηρεσίες ή έργα στην τοπική κοινότητα.

7.2.1 Χρηματοδότηση υπηρεσιών

Ποιες είναι οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Κοινοτικές Οργανώσεις (CSO);

Οι Κοινοτικές Οργανώσεις αντιμετωπίζουν διάφορες προκλήσεις στις προσπάθειές τους να δημιουργήσουν κοινωνικό αντίκτυπο στις τοπικές κοινότητές τους. Οι προκλήσεις αυτές περιλαμβάνουν:

- *Περιορισμένοι πόροι. Λόγω των περιορισμένων πόρων τους, πολλές λειτουργούν με περιορισμένη χρηματοδότηση, γεγονός που καθιστά δύσκολη την υλοποίηση των προγραμμάτων τους.*
- *Επιπλέον, συχνά βασίζονται σε αβέβαιες επιχορηγήσεις και δωρεές, γεγονός που οδηγεί σε ανεπάρκεια και απρόβλεπτες καταστάσεις. Αυτοί οι περιορισμοί αναγκάζουν τους οργανισμούς να λαμβάνουν πολύπλοκες αποφάσεις, δίνοντας προτεραιότητα σε ορισμένες δραστηριότητες, ενώ δυνητικά παραβλέπουν κρίσιμους τομείς που απαιτούν προσοχή (2023).*
- *Έλλειψη προσωπικού για τις πρωτοβουλίες τους. Ο περιορισμός ή η έλλειψη προσωπικού μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εμπόδιο για τις οργανώσεις. Οι Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών πρέπει να αντιμετωπίσουν αυτές τις*

έλλειψεις για να διασφαλίσουν ότι μπορούν να λειτουργούν αποτελεσματικά και αποδοτικά. Ορισμένες οργανώσεις διοικούνται από εθελοντές και άλλες έχουν περιορισμένο προσωπικό, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη βασικών δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας που απαιτούνται για την αποτελεσματική διαχείριση. Το έλλειμμα αυτό μπορεί να οδηγήσει σε προβληματικό σχεδιασμό, αναποτελεσματική εκτέλεση προγραμμάτων και έλλειψη λογοδοσίας. Επιπλέον, οι περιορισμοί των πόρων συχνά εμποδίζουν τις Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών να προσλάβουν επαγγελματικό προσωπικό ή συμβούλους για την υποστήριξη κρίσιμων τομέων όπως η διαχείριση προγραμμάτων, η συγκέντρωση πόρων και η προώθηση (marketing) (2023)⁵.

- Συγκέντρωση εμπεριστατωμένων δεδομένων για την αξιολόγηση και την ποσοτική αποτίμηση των αποτελεσμάτων των πρωτοβουλιών/προγραμμάτων. Πολλές οργανώσεις δυσκολεύονται να υλοποιήσουν οργανωτικές παρεμβάσεις επειδή δεν διαθέτουν τους πόρους και τις απαραίτητες γνώσεις για τη διεξαγωγή μιας ολοκληρωμένης αξιολόγησης. Αυτό μπορεί να εμποδίσει την ικανότητά τους να αποδείξουν την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων τους (Kishan, R., 2023).
- Ελλιπής συνεργασία μεταξύ διαφόρων οργανισμών/φορέων που εργάζονται για την επίτευξη παρόμοιων στόχων. Η απομόνωση είναι ένα σύνηθες σενάριο για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, με αποτέλεσμα να υπάρχουν περιττές προσπάθειες και αξιοσημείωτη απουσία συντονισμού. Η σύμπραξη με άλλες οργανώσεις αποτελεί ευκαιρία για τις Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών να συγκεντρώσουν πόρους, να ανταλλάξουν γνώσεις και να αξιοποιήσουν τη συνδυασμένη εμπειρογνωμοσύνη για ενισχυμένο αντίκτυπο. Ωστόσο, η συνεργασία συναντά εμπόδια όπως ο έντονος ανταγωνισμός για χρηματοδότηση και πόρους, οι διαφορές στην οργανωτική κουλτούρα και τις μεθόδους και το έλλειμμα εμπιστοσύνης, καθιστώντας την ένα δύσκολο εγχείρημα (Kishan, R., 2023).
- Όταν επιχειρείται η εφαρμογή αλλαγών ή καινοτόμων προσεγγίσεων, μπορεί να υπάρξει αντίσταση. Η αντίσταση στην αλλαγή αποτελεί σημαντική πρόκληση τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά. Η αντίσταση αυτή εμποδίζει την υιοθέτηση νέων, δυναμικά επιδραστικών προγραμμάτων/υπηρεσιών. Στην αντίσταση αυτή συμβάλλουν διάφοροι παράγοντες, όπως η ανησυχία απέναντι σε άγνωστα εδάφη, η έλλειψη κατανόησης όσον αφορά την αναγκαιότητα της αλλαγής και το έλλειμμα εμπιστοσύνης στην ηγεσία του οργανισμού (2023)⁶.

⁵ [Making a Difference: CBOs and the Importance of Social Impact - FasterCapital](#)

⁶ [Nonprofit Organizations / CBOs - Challenges \(pbworks.com\)](#)

Κατά τον εντοπισμό των κύριων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τακτικά οι οργανισμοί, καθίσταται σαφές ότι τα οικονομικά διαδραματίζουν σταθερά κρίσιμο ρόλο στη συνεχή ανάπτυξη και εξέλιξή τους. Οι χρηματοοικονομικοί παράγοντες είναι στενά συνυφασμένοι με αυτές τις προκλήσεις, αναδεικνύοντας τον θεμελιώδη αντίκτυπό τους στη συνεχή ανάπτυξη των οργανισμών⁷.

Γιατί οι Κοινοτικές Οργανώσεις πρέπει να αναζητήσουν χρηματοδότηση;

Οι Κοινοτικές Οργανώσεις αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις, ιδίως όσον αφορά τη χρηματοδότηση. Η εξασφάλιση χρηματοδότησης γίνεται όλο και πιο δύσκολη και μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ικανότητά τους να συνεχίσουν να λειτουργούν. Παρά το γεγονός ότι ορισμένοι τομείς αυξάνουν τις προσπάθειές τους για τη συγκέντρωση πόρων, η συνεχιζόμενη ανάπτυξη της Κοινοτικής Οργάνωσης δικαιολογεί αυτή την αύξηση (Teixeira, F.C.M., 2014, σ. 14). Ο Mulgan (2010) υποστηρίζει ότι οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί χρειάζονται οικονομικούς πόρους για να αναπτυχθούν, να γίνουν βιώσιμοι και να προσθέσουν οικονομική και κοινωνική αξία για τους ενδιαφερόμενους φορείς τους (Cruz and Straviz, 2003 όπως αναφέρεται στο Teixeira, F.C.M., 2014, σ. 14). Εκτός από την εξεύρεση πόρων, η προώθηση της οργάνωσης και η απόκτηση κοινοτικής υποστήριξης είναι επίσης ζωτικής σημασίας (Speak et al., 2002, όπως αναφέρεται στο Teixeira, F.C.M., 2014, σ. 14).

Τι είδους πηγές χρηματοδότησης είναι διαθέσιμες για τις Κοινοτικές Οργανώσεις;

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, μπορείτε να βρείτε παρακάτω ορισμένα παραδείγματα πηγών χρηματοδότησης:

- Δημόσια χρηματοδότηση. Η πολιτεία, και οι τοπικές κυβερνήσεις, συχνά παρέχουν επιχορηγήσεις και συμβάσεις για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων κοινωνικών υπηρεσιών. Τα κονδύλια αυτά μπορεί να διατίθενται για συγκεκριμένες υπηρεσίες, πληθυσμούς ή γεωγραφικές περιοχές (Yaghi, A., Klij, V., Ivanova, A. Schmidt, G., 2023).
- Ιδρύματα. Τα ιδιωτικά ιδρύματα, για παράδειγμα, μπορούν να προσφέρουν επιχορηγήσεις για την υποστήριξη πρωτοβουλιών κοινωνικών υπηρεσιών. Τα ιδρύματα συχνά επικεντρώνονται σε συγκεκριμένα κοινωνικά ζητήματα ή πληθυσμούς και μπορεί να έχουν κύκλους επιχορηγήσεων ή συγκεκριμένες διαδικασίες υποβολής αιτήσεων (Eurodiaconia, 2016- Macan, D., 2020).

⁷ [Nonprofit Organizations / CBOs - Challenges \(pbworks.com\)](https://pbworks.com/NonprofitOrganizations/CBOs-Challenges)

- Εταιρική χρηματοδότηση. Οι εταιρείες μπορούν επίσης να υποστηρίξουν τις Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών μέσω χορηγιών, δωρεών ή συνεργασιών (Yaghil, A., Klijn, V., Ivanova, A. Schmidt, G., 2023).
- Μεμονωμένοι δωρητές. Αυτή είναι μια θεμελιώδης στρατηγική συγκέντρωσης κεφαλαίων. Οι Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών συχνά συμμετέχουν σε εκστρατείες ατομικής δωρεάς και διαδικτυακής συγκέντρωσης χρημάτων για να συγκεντρώσουν την υποστήριξη της κοινότητας (Teixeira, F.C.M., 2014, σ. 14-16).
- Κερδισμένο εισόδημα. Ορισμένες Οργανώσεις παράγουν έσοδα μέσω μοντέλων παροχής υπηρεσιών έναντι αμοιβής, όπως η προσφορά προγραμμάτων κατάρτισης, εργαστηρίων ή συμβουλευτικών υπηρεσιών (Tait, R., 2011- Teixeira, F.C.M., 2014, σ. 14).

Μπορείτε να βρείτε ορισμένα συγκεκριμένα παραδείγματα στον ακόλουθο κατάλογο:

- **Ευρωπαϊκό επίπεδο**

- *Erasmus+ - το οποίο είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για τη στήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού*
- *Πρόγραμμα «Πολίτες, Ισότητα, Δικαιώματα και Αξίες» (CERV) - το οποίο αποσκοπεί στην προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων και των αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Margaras, V., et al. (2023)*
- *Πρόγραμμα «Δικαιοσύνη» - το οποίο προωθεί την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, προωθεί τη δικαστική κατάρτιση, ενθαρρύνει τη συνεργασία σε αστικά και ποινικά θέματα και ενισχύει την αποτελεσματικότητα των εθνικών συστημάτων δικαιοσύνης*

Γιατί είναι τόσο σημαντικές οι στρατηγικές συγκέντρωσης κεφαλαίων;

Μια ισχυρή στρατηγική συγκέντρωσης κεφαλαίων αποτελεί τον πυρήνα των επιτυχημένων προσπάθειών συγκέντρωσης κεφαλαίων (Love, 2018). Παρέχει μια σύνοψη των απαιτήσεων του οργανισμού σας και των πιθανών οδών χρηματοδότησης και ενσωματώνει ένα στρατηγικό σχέδιο που περιγράφει τις επιθυμητές πηγές χρηματοδότησης και τις μεθοδολογίες πρόσβασης σε αυτές (Eurodiaconia, 2016- The British Council, 2023).

Κατά την ανάπτυξη μιας στρατηγικής συγκέντρωσης κεφαλαίων, είναι σημαντικό να περιλαμβάνονται βασικές λεπτομέρειες: η περιγραφή της αποστολής, των αξιών, των διαπιστωμένων αναγκών και της δεοντολογίας του οργανισμού σας, η διενέργεια ανάλυσης SWOT (αξιολόγηση των δυνατών σημείων, των αδυναμιών, των ευκαιριών

και των απειλών) και η σκιαγράφηση των στόχων και των πρωταρχικών προγραμμάτων ή έργων, μεταξύ άλλων σχετικών πτυχών (Eurodiaconia, 2016; Clepper, R., 2023).

Η εκπόνηση μιας τέτοιας στρατηγικής παρέχει σαφέστερη κατανόηση των προτεραιοτήτων, της κατανομής του προϋπολογισμού, του προγραμματισμού δραστηριοτήτων και των χρονοδιαγραμμάτων. Είναι ζωτικής σημασίας να υπογραμμιστεί η σημασία της ενδελεχούς έρευνας των διαφόρων πηγών χρηματοδότησης και της κατανόησης των μηχανισμών τους πριν από την έναρξη των αιτήσεων (Eurodiaconia, 2016- The British Council, 2023).

Τι είδους στρατηγικές συγκέντρωσης κεφαλαίων υπάρχουν;

Για να ξεπεράσουν τις προκλήσεις που αναφέρθηκαν προηγουμένως και να διασφαλίσουν την επιτυχία, οι Οργανώσεις θα πρέπει να υιοθετήσουν στρατηγικές για την προώθηση των αποτελεσματικών λειτουργιών και του κοινωνικού αντίκτυπου. Αυτό περιλαμβάνει τη διεύρυνση των πηγών χρηματοδότησής τους πέρα από τις παραδοσιακές επιχορηγήσεις και δωρεές, με τη διερεύνηση μεθόδων κοινωνικής επιχειρηματικότητας, επενδύσεων αντίκτυπου και συλλογικής χρηματοδότησης, ώστε να διαφοροποιήσουν τη συγκέντρωση κεφαλαίων και τη δημιουργία εσόδων (Clepper, R., 2023). Για παράδειγμα:

- Εκδηλώσεις: Επίσημες εκδηλώσεις και δείπνα συγκέντρωσης χρημάτων (φιλοξενία επίσημων εκδηλώσεων με ψυχαγωγία για την προσέλκυση δωρητών)- φιλανθρωπικοί περίπατοι ή αγώνες δρόμου (ανάλογα με τη συμμετοχή τους, οι συμμετέχοντες συγκεντρώνουν δωρεές) (2023) .
- Εταιρικές συνεργασίες: Μάρκετινγκ (συνεργασία με επιχειρήσεις για την προώθηση ενός σκοπού και την ταυτόχρονη συγκέντρωση πόρων).
- Συγγραφή προτάσεων επιχορηγήσεων: Ιδρύματα/κυβερνητικές επιχορηγήσεις (υποβολή αίτησης και αναζήτηση επιχορηγήσεων και χρηματοδότησης από ιδιωτικά/δημόσια ιδρύματα ή/και κυβερνητικούς φορείς για συγκεκριμένα έργα ή προγράμματα) (2023) .
- Διαδικτυακή συγκέντρωση πόρων: Συλλογική χρηματοδότηση/ crowdfunding (χρήση διαδικτυακών πλατφορμών για τη συγκέντρωση μικρότερων ποσών από πολλούς ανθρώπους)- Εκστρατείες μέσω κοινωνικής δικτύωσης (αξιοποίηση πλατφορμών μέσω κοινωνικής δικτύωσης για την προώθηση των προσπαθειών συγκέντρωσης πόρων) (2023)⁶.
- Πωλήσεις προϊόντων ή υπηρεσιών: Υπηρεσίες (προσφορά υπηρεσιών ή τεχνογνωσίας με αντάλλαγμα δωρεές) (2023) .

- *Κοινοτική δέσμευση: Κοινοτικές εκδηλώσεις (διοργάνωση εκδηλώσεων που εμπλέκουν την τοπική κοινότητα)- Συμπράξεις με τοπικές επιχειρήσεις (συνεργασία με τοπικές επιχειρήσεις για κοινές προσπάθειες συγκέντρωσης χρημάτων) (2023)⁸.*

7.2.3 Βιωσιμότητα

Τι είναι η βιωσιμότητα και γιατί είναι σημαντική;

Η βιωσιμότητα περιλαμβάνει την ικανότητα της διοίκησης να διασφαλίζει την ευημερία του οργανισμού στο εγγύς μέλλον. Η οικονομική βιωσιμότητα, όπως αναλύεται από τον Mikeladze (2021, σ. 84), είναι η ικανότητα του οργανισμού να εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες, συχνά συνυφασμένα με τις οικονομικές του δυνατότητες.

Στο ίδιο άρθρο, παρουσιάζονται πρόσθετες προοπτικές, οι οποίες υπογραμμίζουν τον κρίσιμο ρόλο της οικονομικής βιωσιμότητας στην επιβίωση των Οργανώσεων. Η εξάρτηση από την κρατική χρηματοδότηση μπορεί να δημιουργήσει προκλήσεις για τις οργανώσεις αυτές, γεγονός που απαιτεί τη διερεύνηση εναλλακτικών τρόπων για την ενίσχυση της βιωσιμότητας (Mikeladze, σ. 84).

Η κοινωνική βιωσιμότητα περιλαμβάνει αρχές όπως η ισότητα, η ενδυνάμωση, η προσβασιμότητα, η συμμετοχή, ο διαμοιρασμός, η πολιτιστική ταυτότητα και η θεσμική σταθερότητα. Οι έννοιες αυτές είναι απαραίτητες για την οργανωτική αποτελεσματικότητα, τη μάθηση και τη λογοδοσία. Δεν διασφαλίζει μόνο ότι τα προγράμματα επιτυγχάνουν τον επιδιωκόμενο σκοπό τους, αλλά συμβάλλει επίσης στη συνολική βελτίωση και ανθεκτικότητα των Οργανώσεων (McGUINN, J. et al., 2020).

Ποιες είναι οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Κοινοτικές Οργανώσεις;

- *Περιορισμοί πόρων. Οι Κοινοτικές Οργανώσεις αντιμετωπίζουν συχνά προκλήσεις λόγω περιορισμών τόσο σε οικονομικούς όσο και σε ανθρώπινους πόρους. Οι πρωτοβουλίες βιώσιμης ανάπτυξης είναι συχνά απαιτητικές από άποψη πόρων, καθώς χρειάζονται χρηματοδότηση για υποδομές, ανάπτυξη ικανοτήτων κ.λπ. (2023) .*
- *Δυσκολία στη μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου. Η αξιολόγηση του αντίκτυπου των βιώσιμων έργων/προγραμμάτων αποτελεί ένα πολύπλοκο έργο. Οι Κοινοτικές Οργανώσεις συχνά δυσκολεύονται να αποδείξουν τα απτά*

⁸ <https://www.linkedin.com/advice/0/how-can-you-increase-community-engagement-1f>

αποτελέσματα και τον αντίκτυπο. Η ακριβής αξιολόγηση των διαρκών αποτελεσμάτων των προσπαθειών τους είναι ιδιαίτερα δύσκολη (2023)10.

- *Αντίσταση της κοινότητας. Οι Κοινοτικές Οργανώσεις λειτουργούν συχνά σε διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα. Η επιτυχία της υλοποίησης ενός έργου/προγράμματος εξαρτάται από τις κρίσιμες πτυχές της κατανόησης και του σεβασμού των τοπικών εθίμων, παραδόσεων και αξιών. Η παραμέληση αυτών των παραμέτρων μπορεί να οδηγήσει σε αντίσταση ή δυσπιστία τις τοπικές κοινότητες (2023)10.*

Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων απαιτεί στρατηγική και προσαρμοστική προσέγγιση. Οι Κοινοτικές Οργανώσεις μπορούν να επωφεληθούν από τη δημιουργία εσωτερικής παρακολούθησης, την προώθηση συμπράξεων, την αναζήτηση μακροπρόθεσμων λύσεων χρηματοδότησης και τη συνεχή βελτίωση των μεθόδων αξιολόγησής τους για την καλύτερη αποτύπωση των πολύπλοκων κοινωνικών επιπτώσεων.

Πώς μπορούν οι Κοινοτικές Οργανώσεις να διαχειριστούν τα οικονομικά και τον προϋπολογισμό για τη βιωσιμότητά τους;

- *Διαφοροποίηση των πηγών χρηματοδότησης. Οι Κοινοτικές Οργανώσεις θα πρέπει να διαφοροποιήσουν τις πηγές χρηματοδότησής τους. Αυτό θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων πιθανών περικοπών ή/και αλλαγών στη χρηματοδότηση (Teixeira, F.C.M., 2014, σ. 79).*
- *Αποδοτικότητα κόστους. Η αποτελεσματική οικονομική διαχείριση ενισχύει τη λειτουργική αποδοτικότητα των Κοινοτικών Οργανώσεων. Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των Κοινοτικών Οργανώσεων περιλαμβάνει την αξιολόγηση των επιτευχθέντων στόχων και αποτελεσμάτων (Mikeladze, A., 2021).*
- *Διαχείριση κινδύνων. Εντοπισμός και αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων και ανάπτυξη στρατηγικών για την εξάλειψή τους.*
- *Διαφανής χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ως εκ τούτου, η Κοινοτική Οργάνωση οφείλει να καθορίζει οικονομικούς στόχους σε ευθυγράμμιση με τον ετήσιο προγραμματισμό και να θέτει ως προτεραιότητα την κατάρτιση του προσωπικού σε οικονομικές διαδικασίες (Mikeladze, A., 2021).*
- *Ανάπτυξη ικανοτήτων. Επένδυση στην επαγγελματική ανάπτυξη και την ανάπτυξη ικανοτήτων των μελών του προσωπικού που εμπλέκονται στην οικονομική διαχείριση, επιτρέποντας στην οργάνωση να συμβάλει στην αποτελεσματικότερη κατάρτιση του προϋπολογισμού και τη λήψη οικονομικών αποφάσεων.*

- Συμμετοχή σε δραστηριότητες συγκέντρωσης κεφαλαίων. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιστεί πρόσθετη οικονομική στήριξη. Αυτό περιλαμβάνει τη διοργάνωση εκδηλώσεων, την καλλιέργεια σχέσεων με δυνητικούς εταίρους και τη συνεχή αναζήτηση νέων ευκαιριών χρηματοδότησης.

Με την υιοθέτηση ορισμένων στρατηγικών, οι Κοινοτικές Οργανώσεις μπορούν να ενισχύσουν την οικονομική τους ανθεκτικότητα, να εγγυηθούν τη μακροβιότητα των πρωτοβουλιών τους και να επιμένουν να κάνουν μια ευεργετική αλλαγή στις κοινότητες που υποστηρίζουν.

7.3 Ομαδική συνεδρία

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Σύντομη εισαγωγή στη συνεδρία	5 λεπτά	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει εν συντομία τους στόχους της συνεδρίας και διευκρινίζει τυχόν αμφιβολίες σχετικά με την ασύγχρονη συνεδρία.	Παρουσίαση μέσω PowerPoint
Δραστηριότητα	15 λεπτά	Δραστηριότητα 1: Mentimeter Ο εκπαιδευτής ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να μοιραστούν, μέσω μιας ερώτησης του Mentimeter, κάποιες προκλήσεις που βιώνουν οι Κοινοτικές Οργανώσεις (οι οποίες μπορεί να είναι αυτές που περιλαμβάνονται στην ασύγχρονη συνεδρία ή προκλήσεις που δεν αναφέρθηκαν σε αυτή τη συνεδρία, αλλά τις οποίες έχει βιώσει η Κοινοτική Οργάνωση). Αυτές θα αποτελέσουν την αφετηρία για τη συζήτηση στην ομάδα. Ο εκπαιδευτής συζητά εν συντομία τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, καθοδηγώντας τη συζήτηση γύρω από το 1) ποιες προκλήσεις	Ατομική εργασία, Mentimeter, Ερωτήσεις και συζήτηση

		είναι οι πιο σημαντικές γι' αυτούς και 2) ποιες προκλήσεις δεν αναφέρθηκαν στην ενότητα.	
Δραστηριότητα	20 λεπτά	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει μια μελέτη περίπτωσης που δείχνει τη σημασία της αναζήτησης χρηματοδότησης από τις Κοινοτικές Οργανώσεις και τους διαφορετικούς τύπους πηγών χρηματοδότησης που είναι διαθέσιμες για τις Κοινοτικές Οργανώσεις. Ως ομάδα, οι συμμετέχοντες πρέπει να συζητήσουν, σχετικά με την περίπτωση, 1) πώς απεικονίζει τη σημασία της αναζήτησης χρηματοδότησης 2) σε ποιους τύπους χρηματοδότησης καταφεύγει η Κοινοτική Οργάνωση 3) αν υπάρχουν άλλοι τύποι πηγών χρηματοδότησης που θα μπορούσε να είχε προσπαθήσει να βρει η Κοινοτική Οργάνωση. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Ο Change4All είναι ένας οργανισμός που πραγματοποιεί παρεμβάσεις στην κοινότητα εδώ και σχεδόν 20 χρόνια. Ξεκίνησαν όταν υπέβαλαν αίτηση για ένα κρατικό ταμείο που επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων για την προώθηση της απασχολησιμότητας σε μειονεκτούσες κοινότητες. Με την πάροδο του χρόνου, η οργάνωση έγινε πιο γνωστή και άρχισε να συγκεντρώνει δωρεές από το κοινό. Ακόμα κι έτσι, τα περιορισμένα οικονομικά τους περιόριζαν τον αριθμό των ατόμων που μπορούσαν να προσλάβουν και, κατά συνέπεια, περιόριζαν το πόσο μπορούσαν να παρέμβουν. Ωστόσο, η νεοαποκτηθείσα φήμη τους έφερε και την πρώτη τους πρόσκληση, από μια γαλλική ένωση, να συμμετάσχουν σε ένα	Μελέτη περίπτωσης Ομαδική συζήτηση

		πρόγραμμα Erasmus+. Μέσω αυτού του έργου, η Change4All απέκτησε μεγαλύτερη εμπειρία σε διεθνή έργα και άρχισε, εκτός από τα εθνικά κονδύλια, να υποβάλλει αιτήσεις σε κονδύλια σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αυξάνοντας τον αριθμό των έργων που υλοποιήθηκαν και των εργαζομένων που προσλήφθηκαν και, ως εκ τούτου, έχοντας μεγαλύτερο κοινωνικό αντίκτυπο. Επίσης, με αυτό το έργο ανέπτυξαν ένα καινοτόμο μοντέλο για την εκπαίδευση ενηλίκων και προσλήφθηκαν από ένα δημοτικό συμβούλιο για να εφαρμόσουν το πρόγραμμα στο δήμο τους. Μερικά σημεία για τη συζήτηση: 1) Πώς παρουσιάζεται η σημασία της αναζήτησης χρηματοδότησης; 2) Σε ποιους τύπους χρηματοδότησης καταφεύγει η Κοινοτική Οργάνωση; - Δημόσια χρηματοδότηση (σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο), - Ατομικοί δωρητές, - Κερδισμένα έσοδα. 3) Ποια άλλα είδη πηγών χρηματοδότησης θα μπορούσε να είχε προσπαθήσει να βρει η Κοινοτική Οργάνωση; - Ιδρύματα - Εταιρική χρηματοδότηση - Άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα εκτός του Erasmus+	
--	--	---	--

Ομαδική συζήτηση	10 λεπτά	Με βάση την προηγούμενη δραστηριότητα, ο εκπαιδευτής συζητά με τους συμμετέχοντες τη σημασία των στρατηγικών συγκέντρωσης κεφαλαίων, δηλαδή την περιγραφή των στόχων, τον καθορισμό προτεραιοτήτων, τα χρονοδιαγράμματα κ.λπ. και τον τρόπο με τον οποίο οι στρατηγικές συγκέντρωσης κεφαλαίων σχετίζονται με τις υπηρεσίες συγκέντρωσης κεφαλαίων.	Ερωτήσεις και συζήτηση
Διάλειμμα	10 λεπτά		
Ομαδική συζήτηση	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής ζητά από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τη σημασία της βιωσιμότητας στις Κοινοτικές Οργανώσεις, λαμβάνοντας επίσης υπόψη όσα έμαθαν κατά τη διάρκεια της ασύγχρονης συνεδρίας. Ο εκπαιδευτής, κατά τη διάρκεια αυτής της συζήτησης, τονίζει τη σημασία της παρακολούθησης.	Ερωτήσεις και συζήτηση
Ομαδική συζήτηση	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής ρωτά τους συμμετέχοντες ποιες προκλήσεις βιωσιμότητας των Κοινοτικών Οργανώσεων θυμούνται (που έμαθαν κατά τη διάρκεια της ασύγχρονης συνεδρίας) και ποιες προκλήσεις αντιμετωπίζει περισσότερο η δική τους Κοινοτική Οργάνωση.	Παρουσίαση μέσω PowerPoint Ερωτήσεις και συζήτηση
Δραστηριότητα	30 λεπτά	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει μια μελέτη περίπτωσης που απεικονίζει δύο διαφορετικούς τρόπους διαχείρισης των οικονομικών και του προϋπολογισμού των Κοινοτικών Οργανώσεων για την επίτευξη βιωσιμότητας. Η μία Κοινοτική Οργάνωση είναι επιτυχής και η άλλη όχι. Ο εκπαιδευτής χωρίζει τους συμμετέχοντες σε ομάδες με 3-4 συμμετέχοντες σε κάθε μία.	Μελέτη περίπτωσης Ερωτήσεις και συζήτηση

		Κάθε ομάδα πρέπει να συζητήσει την υπόθεση, εστιάζοντας 1) ποιες στρατηγικές χρησιμοποιεί κάθε οργάνωση 2) πόσο αποτελεσματικές είναι αυτές οι στρατηγικές 3) τις κύριες διαφορές μεταξύ της στρατηγικής κάθε οργάνωσης 4) ποιες άλλες ενέργειες θα μπορούσε να λάβει κάθε οργάνωση για να ενισχύσει τη βιωσιμότητα. Στη συνέχεια, όλοι οι συμμετέχοντες επανενώνονται και κάθε ομάδα παρουσιάζει τα συμπεράσματά της, τα οποία ο εκπαιδευτής αξιοποιεί για να συζητήσει τις αποτελεσματικές στρατηγικές των Κοινοτικών Οργανώσεων για την επίτευξη βιωσιμότητας. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 2: Η Παγκόσμια Ακαδημία στοχεύει στην προώθηση της ενεργού συμμετοχής των μειονεκτούντων νέων στα κοινά. Ξεκίνησε το 2014 με 3 εργαζόμενους και χρηματοδοτήθηκε από ένα εθνικό κρατικό ταμείο και, μετά από μια επιτυχημένη διαφημιστική εκστρατεία, από μεμονωμένους δωρητές. Καθώς καθόρισε ως προτεραιότητα την ανάπτυξή της, επένδυσε πρώτα στην κατάρτιση της διοίκησης σε οικονομικά και διοικητικά θέματα. Επίσης, εντάχθηκε σε ένα ευρωπαϊκό δίκτυο Κοινοτικών Οργανώσεων που επικεντρώνεται στην προώθηση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών. Με τις νέες γνώσεις, δεξιότητες και διασυνδέσεις με άλλες Κοινοτικές Οργανώσεις της περιοχής, άρχισαν να υποβάλλουν αιτήσεις σε ευρωπαϊκά δημόσια κονδύλια, καθώς και σε κονδύλια από εθνικά ιδρύματα, αυξάνοντας σταδιακά τον αριθμό των έργων και, μαζί με αυτόν, των εργαζομένων. Η διοίκηση φρόντιζε	
--	--	---	--

		πάντα να μετράται ο αντίκτυπος των διαφόρων έργων, γνωρίζοντας σε κάθε δεδομένο έτος πόσα άτομα της κοινότητας συμμετείχαν στα προγράμματά της και να είναι σε θέση να εντοπίζει τυχόν ανησυχητικές τάσεις σχετικά με τη μείωση του αντίκτυπου της οργάνωσης. Καθώς η ομάδα μεγάλωνε, ο οργανισμός τοποθέτησε ένα εκπαιδευμένο μέλος του προσωπικού στους ανθρώπινους πόρους, ως προς τη διαχείριση της ομάδας, και ένα μέλος του προσωπικού τοποθετήθηκε κυρίως στην εξεύρεση πόρων (ιδίως όσον αφορά τις ευκαιρίες προσέλκυσης δωρητών και την απόκτηση εσόδων για την εφαρμογή των ήδη αναπτυγμένων προγραμμάτων). Η Παγκόσμια Ακαδημία έχει πλέον περισσότερους από 30 εργαζόμενους και προσεγγίζει περίπου 1000 άτομα ετησίως. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 3: Η IGH είναι μια Κοινοτική Οργάνωση που εδρεύει σε μια φτωχή γειτονιά και μέχρι το 2017 είχε 3 άτομα που εργάζονταν σε αυτήν. Επικεντρώθηκε στην αύξηση της απασχολησιμότητας των νέων ενηλίκων από τη γειτονιά και είχε έργα που οι εργαζόμενοι θεωρούσαν επιτυχημένα, παρόλο που ο αντίκτυπος δεν μετρήθηκε. Ο σύλλογος χρηματοδοτούνταν κυρίως από δωρεές απλών ανθρώπων. Το 2017 αποφάσισαν να υποβάλουν αίτηση για 2 προγράμματα Erasmus+ για την εκπαίδευση ενηλίκων, με έμφαση στους νέους ενήλικες, και έγιναν δεκτά και τα δύο. Η διευθύντρια αποφάσισε ότι προτεραιότητα θα ήταν να υποβάλει αίτηση για περισσότερα έργα	
--	--	---	--

		Erasmus+ και να επικεντρώσει όλες τις προσπάθειές της σε αυτό. Ως εκ τούτου, ξόδεψαν λιγότερο χρόνο και πόρους για την αναζήτηση δωρεών από το ευρύ κοινό. Καθώς γίνονταν δεκτά περισσότερα έργα, η οργάνωση μεγάλωσε και προσλήφθηκαν περισσότερα άτομα, μέχρι που υπήρχαν περίπου 20 εργαζόμενοι. Μέχρι το 2022 και το 2023, υπέβαλλαν περίπου 70 αιτήσεις ετησίως. Ωστόσο, επιβλήθηκε ένας νέος κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο ένας οργανισμός μπορεί να υποβάλει αίτηση για το πολύ 10 έργα Erasmus+. Η IGH ανησυχεί ότι θα πρέπει να μειώσει την παρέμβασή της και να απολύσει πολλούς από τους εργαζομένους της, πράγμα που σημαίνει επίσης ότι διάφορα από τα προγράμματά της θα πρέπει να τερματιστούν στη μέση της υλοποίησής τους. Ορισμένα σημεία για συζήτηση: Οι στρατηγικές της Παγκόσμιας Ακαδημίας: - Δημόσια χρηματοδότηση (σε εθνικό και διεθνές επίπεδο)- Ιδρύματα που κερδίζουν εισόδημα). - Ανάπτυξη ικανοτήτων - Συμμετοχή σε δραστηριότητες εξεύρεσης πόρων - Σαφείς οικονομικοί στόχοι (για σταδιακή και βιώσιμη ανάπτυξη). - Διαχείριση κινδύνων (π.χ. διαθέτει εκπαιδευμένο μέλος του προσωπικού που είναι αφοσιωμένο στη διαχείριση της ομάδας, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος εναλλαγής προσωπικού- παρακολούθηση του αντίκτυπού τους).	
--	--	---	--

		- Δίκτυο (τους βοηθά να μαθαίνουν βέλτιστες πρακτικές από άλλους οργανισμούς και επίσης να μπορούν να συμμετέχουν ή/και να σχηματίζουν κοινοπραξίες για ευρωπαϊκές εφαρμογές) Αυτές οι στρατηγικές αποδεικνύονται αποτελεσματικές: Η Παγκόσμια Ακαδημία παρουσιάζει σταθερό ρυθμό ανάπτυξης, επιτρέποντας στην ομάδα να αναπτυχθεί και ο αντίκτυπός της να εξαπλωθεί με βιώσιμο τρόπο. -IGH στρατηγικές: • Δεν διαφοροποιούν τις πηγές χρηματοδότησής τους και επικεντρώνονται σχεδόν αποκλειστικά στο πρόγραμμα Erasmus+, • Οι οικονομικοί τους στόχοι δεν είναι επίσης σαφείς. Επικεντρώνουν όλους τους πόρους τους στη συγγραφή επιχορηγήσεων για το Erasmus+, δεν επενδύουν στην ανάπτυξη ικανοτήτων και δεν λαμβάνουν υπόψη στρατηγικές διαχείρισης κινδύνου (όπως η διαχείριση της ομάδας, η ύπαρξη αρκετών αποταμιεύσεων για να πληρώσουν την ομάδα τους σε περίπτωση διακοπής της χρηματοδότησης, η διαφοροποίηση της χρηματοδότησής τους). • Η ανάπτυξη ικανοτήτων του προσωπικού θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα, τόσο όσον αφορά την οικονομική διαχείριση όσο και τις παρεμβάσεις σε διάφορους τομείς, ώστε ο οργανισμός	
--	--	---	--

		να μπορεί να υποβάλει αίτηση για διαφορετικούς τύπους χρηματοδότησης Αυτές οι στρατηγικές αποδεικνύονται αναποτελεσματικές, με αποτέλεσμα ο οργανισμός να μην είναι σε θέση να διατηρήσει την ομάδα ή τα προγράμματά του. Άλλες δράσεις που θα μπορούσαν να αναλάβουν οι οργανώσεις περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τη διοργάνωση εκδηλώσεων για τη συγκέντρωση χρημάτων.	
Συμπέρασμα Αξιολόγηση Αναστοχασμός	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής συνοψίζει και ολοκληρώνει εν συντομία το περιεχόμενο της συνεδρίας και διευκρινίζει τυχόν αμφιβολίες που έχουν απομείνει. Ο εκπαιδευτής εξηγεί και ζητά από τους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης.	Παρουσίαση Ερωτηματολόγιο Ερωτήσεις αναστοχασμού

7.4 Συμπεράσματα

Οι Κοινοτικές Οργανώσεις διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην προώθηση της ευημερίας των κοινοτήτων και των οικογενειών. Για να εκπληρώσουν την αποστολή τους και να ενισχύσουν την κοινωνική τους επιρροή, οι οργανώσεις πρέπει να υιοθετήσουν μια ολοκληρωμένη στρατηγική χρηματοδότησης. Είναι επιτακτική ανάγκη να διερευνήσουν διάφορα κανάλια χρηματοδότησης για να εξασφαλίσουν οικονομική σταθερότητα. Η διαφοροποίηση της χρηματοδότησης επιτρέπει στις Κοινοτικές Οργανώσεις να προσαρμόζονται, να μετριάζουν πιθανές αρνητικές επιπτώσεις και να ενισχύουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.

Διαφορετικές πρωτοβουλίες/προγράμματα μπορεί να απαιτούν διαφορετικά χρηματοδοτικά μοντέλα και η ευελιξία στις προσεγγίσεις χρηματοδότησης επιτρέπει στις οργανώσεις να αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες ανάγκες εντός των κοινοτήτων. Είτε μέσω δημόσιων κονδυλίων, είτε μέσω συνεργασιών, είτε μέσω μεμονωμένων

δωρητών, είτε μέσω ιδρυμάτων, μια ευέλικτη στρατηγική χρηματοδότησης δίνει τη δυνατότητα στις οργανώσεις να υλοποιήσουν τα προγράμματα.

Υπό αυτή την έννοια, οι οργανώσεις πρέπει να αξιολογούν συστηματικά την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνάφεια τους με την πάροδο του χρόνου. Οι τακτικές αξιολογήσεις συμβάλλουν στην προσαρμοστική διαχείριση, επιτρέποντας στους οργανισμούς να βελτιώσουν τις προσεγγίσεις τους και να ανακαταλείμουν τους πόρους.

7.5 Αναφορές

Casanova, K. (2023). *Challenges of sustainable development in non-governmental organizations*. Medium. <https://medium.com/@casanovakelly2/challenges-of-sustainable-development-in-non-governmental-organizations-926ee48b09d6>

Clepper, R. (2023). *50 Nonprofit fundraising strategies to help you raise more*. Neon One. <https://neonone.com/resources/blog/nonprofit-fundraising-strategies/>

Eurodiaconia. (2016). *Toolkit on European funding and project management*. <https://www.eurodiaconia.org/wordpress/wp-content/uploads/2017/02/toolkit-funding.pdf>

Faster Capital. (2023). *Identifying the key challenges faced by CBOs in achieving social impact*. <https://fastercapital.com/content/Making-a-Difference--CBOs-and-the-Importance-of-Social-Impact.html#How-CBOs-Can-Work-Together-to-Make-a-Bigger-Difference->

Institute of Community Directors Australia. (2024). *Establishing a fundraising strategy*. <https://www.communitydirectors.com.au/help-sheets/establishing-a-fundraising-strategy>

Kishan, R. (2023). *The role of community-based organizations*. Social Workin. <https://www.socialworkin.com/2023/04/the-role-of-community-based.html>

Lesley University. (2024). *The importance of grant writing for non-profits*. <https://lesley.edu/article/the-importance-of-grant-writing-for-non-profits>

LinkedIn. (2024). *How can you increase community engagement through fundraising?* <https://www.linkedin.com/advice/0/how-can-you-increase-community-engagement-1f>

Love, K. C. (2018). *Nonprofit fundraising strategies to provide quality sustainable services* (Doctoral dissertation, Walden University).

Macan, D. (2020). *Foundations: A growing source of entrepreneurship funding*. SourceLink. <https://joinsourcelink.com/foundations-a-growing-source-of-entrepreneurship-funding>

McGuinn, J., Fries-Tersch, E., Jones, M., Crepaldi, C., Masso, M., Kadarik, I., Lodovici, M. S., DruFuca, S., Gancheva, M., & Geny, B. (2020). *Social sustainability – Concepts and benchmarks*. Policy Department of Economic, Scientific and Quality of Life Policies. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/662902/IPO_L_STU\(2020\)662902_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/662902/IPO_L_STU(2020)662902_EN.pdf)

Tait, R. (2011). *The importance of earned income in your funding model*. Stanford Social Innovation Review.

Teixeira, F. C. M. (2014). *Financiamento e desempenho organizacional: Estudos de caso em ONGD portuguesas* (Doctoral dissertation, Instituto Politécnico do Porto).

The British Council. (2023). *Developing a fundraising strategy*. https://justice-security.ng/ACT_Toolkit_DFS.cdr

Yaghil, A., Klijn, V., Ivanova, A., & Schmidt, G. (2023). *EN funding toolkit*. Euclid Network. <https://euclidnetwork.eu/toolkits/european-funding-toolkit-2023/>

8. Υπεράσπιση στην Κοινότητα και στις πολιτικές

8.1 Συνεδρίες και αναμενόμενα αποτελέσματα

Συνεδρίες της ενότητας	• 1 συνεδρία αυτοεκπαίδευσης (1 ώρα, διαδικτυακά, ασύγχρονη) • 1 ομαδική συνεδρία (2 ώρες, διαδικτυακά ή δια ζώσης, σύγχρονη)
Αναμενόμενα αποτελέσματα από την ενότητα	Στο τέλος της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα: • Κατανοήσουν τη σημασία των προσπαθειών υπεράσπισης για μια Οργάνωση που παρέχει υποστήριξη στις οικογένειες των κρατουμένων. • Συνειδητοποιήσουν τρία βασικά ζητήματα στα οποία πρέπει να εστιάζει το σχέδιο υπεράσπισης • Κατανοήσουν τα διάφορα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε μια στρατηγική υπεράσπισης και τη μεταξύ τους σχέση. • Κατανοήσουν την ανάγκη για ένα δίκτυο υπεράσπισης με τους ίδιους σκοπούς και στόχους και τους τρόπους επίτευξής του. • Κατανοήσουν την ανάγκη παρακολούθησης και αξιολόγησης των προσπαθειών υπεράσπισης.

8.2 Περιεχόμενα ενότητας

8.2.1 Εισαγωγή

Η υπεράσπιση είναι κάθε ενέργεια που μιλάει υπέρ, συνιστά, επιχειρηματολογεί υπέρ μιας υπόθεσης, υποστηρίζει ή υπερασπίζεται ή δρα θετικά για λογαριασμό άλλων. Η υπεράσπιση βοηθά να διασφαλιστεί ότι οι φωνές, οι επιθυμίες και οι προτιμήσεις των ανθρώπων ακούγονται, τα δικαιώματά τους υποστηρίζονται και οι

ανάγκες τους ικανοποιούνται, ιδίως όταν δυσκολεύονται να μιλήσουν για τον εαυτό τους ή φοβούνται ότι δεν ακούγονται. Η υπεράσπιση αφορά βασικά τον επηρεασμό των υπευθύνων λήψης αποφάσεων. Μπορεί να αφορά τη δημιουργία, τη μεταρρύθμιση, την εφαρμογή και την επιβολή πολιτικών, νομοθεσίας και κανονισμών. Μπορεί να είναι πολύ ευρύτερη από τον επηρεασμό των κυβερνήσεων, και μπορεί να περιλαμβάνει οποιαδήποτε αρχή ή δράση που υιοθετείται από έναν οργανισμό, επιχείρηση ή άτομο κ.λπ. Η υπεράσπιση είναι ένας γενικός όρος και υπάρχουν διάφορες δραστηριότητες που μπορούν να συμβάλουν σε μια επιτυχημένη στρατηγική υπεράσπισης. Η άσκηση πίεσης και η εκστρατεία είναι δύο τέτοιες δραστηριότητες που μπορούν να αποτελέσουν μέρος του έργου της υπεράσπισης. Για να είναι αποτελεσματική, η υπεράσπιση πρέπει να είναι σταθερή και στρατηγική. Ο καλύτερος τρόπος για να αναπτυχθεί αυτό είναι μέσω ενός σχεδίου δράσης υπεράσπισης, το οποίο είναι ένας συστηματικός τρόπος αξιολόγησης και απόφασης των βασικών στοιχείων του τρόπου αποτελεσματικής προσέγγισης της υπεράσπισης.

Στην διαδικασία υπεράσπισης, είτε πρόκειται για ένα άτομο, είτε για μια ομάδα ειδικών, είτε για μια οργάνωση (όπως μια Τοπική Οργάνωση), βοηθά κάποιον με προβλήματα υγείας και ανάγκη κοινωνικής φροντίδας να εκφράσει τις ανάγκες και τις επιθυμίες του και να σταθμίσει και να λάβει αποφάσεις σχετικά με τις επιλογές που έχει στη διάθεσή του. Οι φορείς που υπερασπίζονται μπορούν να βοηθήσουν τα άτομα να βρουν υπηρεσίες, να διασφαλίσουν ότι ακολουθούνται οι σωστές διαδικασίες και να αμφισβητήσουν αποφάσεις που λαμβάνονται από τα συμβούλια, τις υπηρεσίες φροντίδας και άλλους σχετικούς οργανισμούς. Η υπεράσπιση συμβάλλει στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διασφάλισή τους. Είναι εκεί για να εκπροσωπεί τα συμφέροντα του ατόμου, πράγμα που μπορεί να κάνει υποστηρίζοντάς το να μιλήσει το ίδιο το άτομο ή μιλώντας εκ μέρους του.

Εκτός από την άμεση υπεράσπιση/συνηγορία για άλλους ανθρώπους, η υπεράσπιση περιλαμβάνει επίσης πολιτικές. Η υπεράσπιση σε επίπεδο πολιτικής είναι μια στρατηγική που επηρεάζει την αλλαγή πολιτικής ή τη δράση — μια προσπάθεια ή καμπάνια υπεράσπισης είναι ένα δομημένο σχέδιο δράσης με σκοπό να ξεκινήσει, να κατευθύνει ή να αποτρέψει μια συγκεκριμένη αλλαγή πολιτικής. Είναι μια διαδικασία με ένα πρωταρχικό ακροατήριο αυτό των υπευθύνων λήψης αποφάσεων — ο απώτερος στόχος οποιασδήποτε προσπάθειας υπεράσπισης είναι να επηρεάσει εκείνους που κατέχουν την εξουσία λήψης αποφάσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι φορείς που υπερασπίζονται/ συνηγορούν μπορούν να μιλήσουν απευθείας σε αυτά τα άτομα στις προσπάθειές τους για υπεράσπιση. Σε άλλες περιπτώσεις, πρέπει να ασκήσουν πίεση σε αυτά τα άτομα απευθυνόμενοι σε δευτερεύοντα ακροατήρια (για παράδειγμα, στους συμβούλους τους, τα μέσα ενημέρωσης, το κοινό). Η υπεράσπιση πολιτικής είναι μια σκόπιμη διαδικασία πειστικής επικοινωνίας — σε όλες τις δραστηριότητες και τα εργαλεία επικοινωνίας, καθώς οι φορείς που υπερασπίζονται/ συνηγορούν προσπαθούν να κάνουν το κοινό-στόχο να κατανοήσει,

να πείσει και να οικειοποιηθεί τις ιδέες που παρουσιάζονται. Σε τελική ανάλυση, θα πρέπει να αισθάνονται επείγουσα ανάγκη να αναλάβουν δράση με βάση τα επιχειρήματα που παρουσιάζονται. Η υπεράσπιση πολιτικής διεξάγεται από ομάδες οργανωμένων πολιτών - συνήθως οι προσπάθειες υπεράσπισης πραγματοποιούνται από οργανώσεις, ενώσεις ή συνασπισμούς που εκπροσωπούν τα συμφέροντα ή τις θέσεις ορισμένων πληθυσμών.

Η υπεράσπιση της κοινότητας και των πολιτικών για μια Οργάνωση που παρέχει φροντίδα και στήριξη σε ευάλωτα άτομα, όπως οι οικογένειες των κρατουμένων, είναι ζωτικής σημασίας για διάφορους λόγους. Περιλαμβάνει την ενεργό συμπαράσταση και προώθηση των αναγκών και των δικαιωμάτων αυτών των ευάλωτων ομάδων μέσα στην κοινότητα και τον επηρεασμό των πολιτικών για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προκλήσεών τους. Αυτή η υπεράσπιση μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, συμπεριλαμβανομένης της ευαισθητοποίησης, της άσκησης πίεσης για αλλαγές πολιτικής, της παροχής άμεσης υποστήριξης και της ενδυνάμωσης των θιγόμενων ατόμων ώστε να έχουν φωνή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

8.2.2 Σημασία της υποστήριξης στην κοινότητα και των πολιτικών

Το έργο υπεράσπισης και υποστήριξης των κρατουμένων και των οικογενειών τους δεν είναι δημοφιλές στο κοινό. Πολλοί άνθρωποι τρέφουν ελάχιστη συμπάθεια για όσους στέλνονται στη φυλακή και οι οικογένειές τους είναι γενικά παραγκωνισμένες. Οι απόψεις του κοινού για το έγκλημα διαμορφώνονται σε μεγάλο βαθμό από την εστίαση των μέσων ενημέρωσης στα σοβαρά βίαια εγκλήματα. Ο κόσμος φοβάται και ορισμένοι πολιτικοί και ομάδες συμφερόντων αντιδρούν ζητώντας πιο αυστηρές αντιδράσεις στο έγκλημα - περισσότερη αστυνομία, μεγαλύτερες ποινές, μικρότερο αριθμό αποφυλακίσεων και περισσότερο χώρο στις φυλακές.

Οι Κοινοτικές Οργανώσεις θα πρέπει να έχουν επίγνωση αυτής της κατάστασης και θα πρέπει να συμπεριλάβουν την υπεράσπιση στις υπηρεσίες που παρέχουν στους κρατούμενους και τις οικογένειές τους. Δεδομένων των προκλήσεων, των εμποδίων και του στίγματος που συνδέεται με την ύπαρξη ενός αγαπημένου προσώπου που βρίσκεται στη φυλακή, οι Κοινοτικές Οργανώσεις θα πρέπει να αναγνωρίσουν και να θέσουν ως προτεραιότητα τη υπεράσπιση ως μία από τις σημαντικότερες υπηρεσίες που παρέχουν. Η υπεράσπιση των οικογενειών των κρατουμένων στην κοινότητα και στις σχετικές πολιτικές είναι σημαντική διότι:

- Οι προσπάθειες υπεράσπισης μπορούν να συμβάλουν στην καταπολέμηση του στίγματος και των διακρίσεων που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες των

κρατουμένων. Το στίγμα είναι ένα ιδιαίτερα επιζήμιο κοινωνικό εμπόδιο, καθώς οδηγεί στην καταστροφή των σχέσεων, ένα σημαντικό παράγοντα λόγω των ζωτικών υπηρεσιών που παρέχει ένα δίκτυο οικογενειακής υποστήριξης στις οικογένειες των φυλακισμένων. Με την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις μοναδικές προκλήσεις τους και την υπεράσπιση για δίκαιη μεταχείριση, τα άτομα αυτά μπορούν νατύχουν μεγαλύτερης κατανόησης και υποστήριξης από την κοινότητα.

- Η υπεράσπιση μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση ότι τα ευάλωτα άτομα έχουν πρόσβαση σε βασικούς πόρους και υπηρεσίες. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει στήριξη της ψυχικής υγείας, εκπαιδευτικές ευκαιρίες, στεγαστική βοήθεια και προγράμματα απασχόλησης προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Εκτός από τις υπηρεσίες που παρέχονται από μια συγκεκριμένη Κοινωνική Οργάνωση οι προσπάθειες υποστήριξης από την εν λόγω Οργάνωση μπορούν να διευκολύνουν την πρόσβαση των μελών των οικογενειών των κρατουμένων σε άλλους τύπους υπηρεσιών, παραπέμποντάς τους σε αυτές τις υπηρεσίες σύμφωνα με τις επιθυμίες και τις ανάγκες τους.
- Μέσω της υπεράσπισης, οι οργανώσεις μπορούν να εργαστούν προς την κατεύθυνση της επιβολής πολιτικών αλλαγών σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε βελτιώσεις σε τομείς όπως η μεταρρύθμιση της ποινικής δικαιοσύνης, τα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας και οι υπηρεσίες υποστήριξης της οικογένειας. Οι αλλαγές πολιτικής χρειάζονται χρόνο και συνεχή προσπάθεια προκειμένου να αναπτυχθούν και να εφαρμοστούν. Οι Οργανώσεις μέσω των προσπαθειών υπεράσπισης μπορούν και πρέπει να γίνουν οι φωνές αυτών των οικογενειών και να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια σε επίπεδο πολιτικής για τη βελτίωση των υφιστάμενων υπηρεσιών και προγραμμάτων που απευθύνονται σε αυτές τις οικογένειες.
- Η υπεράσπιση ενδυναμώνει τα ευάλωτα άτομα δίνοντάς τους μια ευκαιρία να εκφράσουν τις ανησυχίες τους και να συμμετάσχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν άμεσα τη ζωή τους. Αυτή η ενδυνάμωση μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη αυτοεκτίμηση, ανθεκτικότητα και αίσθηση της υπευθυνότητας. Αυτά τα χαρακτηριστικά μπορούν να βελτιώσουν την καθημερινή ζωή των μελών μιας οικογένειας με ένα μέλος σε κράτηση, την αίσθηση του σκοπού της ζωής τους και την αυτογνωσία τους, αλλά και να βελτιώσουν τις σχέσεις μεταξύ των κρατουμένων και των συγγενών τους.
- Οι προσπάθειες υπεράσπισης μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία ισχυρών δικτύων υποστήριξης εντός της κοινότητας για τις οικογένειες των κρατουμένων. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει την αίσθηση του ανήκειν και να μειώσει τα αισθήματα απομόνωσης που συχνά βιώνουν τα άτομα αυτά.

- Η υπεράσπιση στοχεύει στην προώθηση της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης μέσω της αντιμετώπισης των συστημικών ανισοτήτων που επηρεάζουν τους ευάλωτους πληθυσμούς. Επιδιώκει τη δημιουργία μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, όπου όλοι έχουν ίσες ευκαιρίες επιτυχίας και ευημερίας. Αυτό είναι πολύ σημαντικό για τις οικογένειες των κρατουμένων που συχνά αισθάνονται ότι είναι αόρατοι ή πολίτες δεύτερης κατηγορίας.
- Η υπεράσπιση της κοινότητας και των πολιτικών για οργανώσεις που παρέχουν φροντίδα και υποστήριξη σε ευάλωτα άτομα συμβάλλει στην ενίσχυση της συνολικής ευημερίας τους. Με την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων αναγκών τους μέσω των προσπαθειών υπεράσπισης, τα άτομα αυτά μπορούν να βιώσουν βελτιωμένη ποιότητα ζωής και μεγαλύτερες ευκαιρίες για προσωπική ανάπτυξη.

8.2.3 Σχεδιασμός Υπεράσπισης

Προκειμένου η υπεράσπιση να είναι αποτελεσματική και να φέρει θετικά αποτελέσματα για τους δικαιούχους, οι οργανώσεις, ιδίως εκείνες που εργάζονται με ευάλωτες ομάδες, όπως οι οικογένειες των κρατουμένων, πρέπει να σχεδιάζουν τη συγκεκριμένη διαδικασία έγκαιρα.

Ένα σχέδιο υπεράσπισης θα πρέπει να εστιάζει σε τρία βασικά ζητήματα:

A. Το ακροατήριο-στόχος - μπορεί να απευθύνεται σε διάφορους στόχους, όπως η κυβέρνηση, οι επιχειρήσεις, ομάδες ανθρώπων ή μεμονωμένα άτομα.

B. Ο στόχος της υπεράσπισης - μπορεί να είναι βραχυπρόθεσμος ή μακροπρόθεσμος στόχος. Για παράδειγμα, για την περίπτωση των κρατουμένων, οι στόχοι της υπεράσπισης που συνδέονται με τις συνθήκες κράτησης μπορεί να ποικίλλουν από τη διαπίστωση ότι οι φυλακές δεν είναι υπερπλήρεις, έως τη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής των κρατουμένων, τη νομοθετική ρύθμιση για την εφαρμογή εναλλακτικών λύσεων στη κράτηση ή την υποβολή κανονισμών για την εκπαίδευση του προσωπικού. Ομοίως, ο στόχος της υπεράσπισης για τις οικογένειες των κρατουμένων μπορεί να ποικίλλει από παρεμβάσεις σε σχολεία για τα παιδιά των κρατουμένων, μέχρι πρωτοβουλίες απασχόλησης για τους συντρόφους των κρατουμένων και την κατάρτιση των επαγγελματιών που υποστηρίζουν αυτές τις οικογένειες.

Γ. Τα βασικά μηνύματα και οι δίαυλοι επικοινωνίας - ποιος τύπος μεθόδου υπεράσπισης είναι καλύτερο να επιλεγεί για την επικοινωνία του συγκεκριμένου μηνύματος στο ακροατήριο;

Το ακόλουθο διάγραμμα περιγράφει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για τη συγκρότηση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής υπεράσπισης:

Πιο συγκεκριμένα, ένα σχέδιο υπεράσπισης θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

• Ορισμός του ζητήματος:

Είναι πολύ σημαντικό από την αρχή να υπάρχει ένας σαφής και κοινός ορισμός και κατανόηση του προβλήματος ή του ζητήματος που πρέπει να επιλυθεί, καθώς και μια ιδέα για το τι πρέπει να επιτευχθεί μέσω της υπεράσπισης. Η υπεράσπιση αρχίζει με τον προσδιορισμό ενός θέματος ή προβλήματος για το οποίο μια οργάνωση συμφωνεί να ξεκινήσει δράση προκειμένου να προωθήσει μια αλλαγή πολιτικής. Το θέμα θα πρέπει να ταιριάζει με την αποστολή της οργάνωσης και να πληροί τα κριτήρια που έχουν τεθεί για τις δράσεις υπεράσπισης. Στην περίπτωση των οικογενειών των κρατουμένων, υπάρχουν πολλά διαφορετικά θέματα για τα οποία μπορεί κανείς να υποστηρίξει, ανάλογα με το υφιστάμενο τοπικό/ εθνικό πλαίσιο, την αποστολή και τις δραστηριότητες της συγκεκριμένης οργάνωσης που θα ηγηθεί της διαδικασίας υπεράσπισης, τις ειδικές ανάγκες των οικογενειών των κρατουμένων στην περιοχή, τις υφιστάμενες πολιτικές και υπηρεσίες κ.λπ. Το θέμα θα πρέπει να είναι σαφές και σχετικό τόσο με την οργάνωση όσο και με τον πληθυσμό-στόχο.

- **Συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων:**

Η έρευνα αποτελεί το θεμέλιο για την επιτυχή υπεράσπιση. Μπορεί να προσδώσει ουσία στην υπεράσπιση, και να παρέχει τα αποδεικτικά στοιχεία για την τεκμηρίωση του μηνύματος υποστήριξης, και επιτρέπει την ενδεδειγμένη στρατηγική ανάλυση. Στην περίπτωση της υπεράσπισης των οικογενειών με φυλακισμένα μέλη, θα πρέπει να αναζητηθούν στοιχεία που επαληθεύουν και επικυρώνουν τις υφιστάμενες προκλήσεις και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες των φυλακισμένων. Η ενδεδειγμένη έρευνα μπορεί να εδραιώσει τη φήμη μιας οργάνωσης ως ειδικού επί του θέματος, γεγονός που θα βοηθήσει την οργάνωση να δημιουργήσει σχέσεις με τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων. Μπορεί να παράσχει στον οργανισμό εφικτές και εφαρμόσιμες λύσεις για το ζήτημα, να βοηθήσει στην ανάλυση του ζητήματος από διαφορετικές οπτικές γωνίες και να προσδιορίσει την έκταση του ζητήματος. Η έρευνα μπορεί επίσης να βοηθήσει στο έργο των μέσων ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης του κοινού.

Η έρευνα βοηθά επίσης στην εξατομίκευση του ζητήματος και στην ανάπτυξη ενσυναίσθησης. Αυτό μπορεί να γίνει με τη χρήση μεθόδων όπως οι στατιστικές (ποσοτική έρευνα), καθώς και ποιοτικά στοιχεία της έρευνας, όπως μελέτες περιπτώσεων, αποσπάσματα από τους πληγέντες ή φωτογραφίες. Η έρευνα θα πρέπει, κατά περίπτωση, να περιλαμβάνει τις φωνές εκείνων που επηρεάζονται προσωπικά από το ζήτημα που έχετε εντοπίσει. Ειδικά στην περίπτωση που η υπεράσπιση απευθύνεται σε φορείς χάραξης πολιτικής, η σχετική έρευνα θα πρέπει να είναι προσιτή και εύκολα κατανοητή, με δυνατότητα μέτρησης (με την ενσωμάτωση γεγονότων και στατιστικών στοιχείων), επίκαιρη και πρακτικά χρήσιμη.

- **Ανάπτυξη του Σκοπού και των Στόχων:**

Ο σκοπός είναι η τελική, μακροπρόθεσμη βελτίωση από το έργο της υπεράσπισης, η επίτευξη της οποίας εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, από τους οποίους το έργο της οργάνωσης αποτελεί έναν ακόμη. Ο στόχος πρέπει να είναι γενικότερος και να μοιάζει πολύ με τη δήλωση του οράματος ενός οργανισμού ή μιας δράσης. Ο σκοπός μπορεί να απαιτεί πολύ χρόνο για να επιτευχθεί, και γι' αυτό είναι σκόπιμο να αναλυθεί σε μικρότερους διαχειρίσιμους στόχους που μπορούν να επιτευχθούν αποτελεσματικά σε μικρότερο χρονικό διάστημα (για παράδειγμα σε διάστημα δύο έως τεσσάρων ετών). Όταν αξιολογούμε τους πιθανούς στόχους μας, αναζητούμε τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους επίτευξης του μακροπρόθεσμου σκοπού μας. Οι στόχοι πρέπει να αξιολογούνται πριν ληφθούν οι τελικές αποφάσεις σχετικά με τη στρατηγική υπεράσπισης. Οι στόχοι της υπεράσπισης πρέπει να είναι σαφείς, συνοπτικοί, συγκεκριμένοι και μετρήσιμοι, ώστε να είναι σαφές εάν οι στόχοι έχουν επιτευχθεί στο καθορισμένο χρονικό διάστημα.

- **Προσδιορισμός των στοχευόμενων δραστηριοτήτων:**

Αφού καθοριστούν οι στόχοι, θα πρέπει να ξεκινήσει ο σχεδιασμός για το πώς θα επιτευχθούν. Για να γίνει αυτό πρέπει να προσδιοριστούν τα άτομα ή οι ομάδες που έχουν τη μεγαλύτερη δυνατότητα να εισαγάγουν την επιθυμητή αλλαγή. Αυτοί ονομάζονται «στόχοι». Μόλις έχουμε μια σαφή εικόνα του συστήματος λήψης αποφάσεων, θα είμαστε σε θέση να προσδιορίσουμε τους στόχους της υπεράσπισης. Πιθανοί στόχοι υπεράσπισης θα μπορούσαν να είναι οι φορείς λήψης αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Αυτοί θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν βουλευτές, υπουργούς της κυβέρνησης, διπλωμάτες, αρχηγούς της αστυνομίας, φορείς χάραξης πολιτικής, ομάδες πολιτών κ.λπ.

Οι περισσότερες οργανώσεις διαθέτουν περιορισμένους πόρους για την ανάληψη του έργου της υπεράσπισης. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να επικεντρωθούν οι προσπάθειες υπεράσπισης στα άτομα, τις ομάδες ή τα θεσμικά όργανα που έχουν τη μεγαλύτερη ικανότητα να αναλάβουν δράση και να εισάγουν τις επιθυμητές αλλαγές. Σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο, τα άτομα αυτά είναι συνήθως εκείνα που έχουν την εξουσία να λαμβάνουν αποφάσεις για νομοθετικές, πολιτικές ή προγραμματικές ρυθμίσεις. Σε τοπικό επίπεδο, υπάρχουν συχνά χαρισματικοί άνθρωποι που έχουν δύναμη και επιρροή σε άτυπο επίπεδο, για παράδειγμα, ηγέτες άτυπων συνομήλικων ομάδων, ηγέτες κοινοτικών οργανώσεων, άτομα μεγαλύτερης ηλικίας με κύρος, θρησκευτικές ή πολιτιστικές προσωπικότητες, καθώς και εκείνοι σε τοπικό επίπεδο που έχουν επίσημους ρόλους επιρροής. Η κατανόηση του συστήματος λήψης αποφάσεων αποτελεί σημαντικό μέρος της υπεράσπισης σε όλα τα επίπεδα.

- **Ανάπτυξη του μηνύματος:**

Πρέπει να διαμορφώνεται το μήνυμα ή τα μηνύματα υπεράσπισης στο πλαίσιο της ομάδας-στόχου και να προσαρμόζεται ανάλογα με τις ανησυχίες, τις προτεραιότητες και τα ενδιαφέροντά της, ώστε η προσέγγιση της υπεράσπισης να είναι πιο αποτελεσματική. Το μήνυμα, ωστόσο, πρέπει να καλύπτει πρωτίστως τις ανάγκες των δικαιούχων τους οποίους υπερασπίζεται ο οργανισμός. Στην περίπτωση των οικογενειών των κρατουμένων, το μήνυμα μπορεί να περιλαμβάνει θέματα που σχετίζονται με τις επιπτώσεις της κράτησης στην οικογένεια του κρατουμένου και τις πιθανές λύσεις. Θέματα όπως τα αυξημένα επίπεδα απομόνωσης και μοναξιάς που βιώνουν οι οικογένειες, η απώλεια σχέσεων, η διάλυση των γάμων και η διάσπαση των οικογενειών, καθώς και θέματα που σχετίζονται με τα παιδιά (βία, κατάχρηση ουσιών, προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο, για παράδειγμα) αποτελούν ισχυρά μηνύματα που πρέπει να συμπεριληφθούν στις προσπάθειες υπεράσπισης της συγκεκριμένης ομάδας.

Τα πέντε βασικά στοιχεία του μηνύματος υπεράσπισης είναι τα εξής: 1. Περιεχόμενο: Ποιες ιδέες θέλουμε να μεταφέρουμε; Ποια επιχειρήματα θα χρησιμοποιήσουμε για

να πείσουμε το ακροατήριό μας; 2. Γλώσσα: Ποιες λέξεις θα επιλέξουμε για να περάσουμε το μήνυμά μας με σαφήνεια και αποτελεσματικότητα; Υπάρχουν συγκεκριμένες λέξεις που πρέπει ή δεν πρέπει να χρησιμοποιήσουμε; 3. Διαβιβαστής: Σε ποιον θα ανταποκριθεί το ακροατήριο και ποιον θα βρει αξιόπιστο; 4. Μορφή: Με ποιον(-ους) τρόπο(-ους) θα παραδώσουμε το μήνυμά μας για να επιτύχουμε τον μέγιστο δυνατό αντίκτυπο; π.χ. συνάντηση, επιστολή, φυλλάδιο, συνέντευξη Τύπου ή μέσω άλλων μέσων ενημέρωσης; 5. Χρόνος και τόπος: Πότε είναι η καλύτερη στιγμή για να παραδώσουμε το μήνυμα; Υπάρχει κάποιο μέρος για την παράδοση του μηνύματός μας που θα ενισχύσει την αξιοπιστία του ή θα του δώσει μεγαλύτερο πολιτικό αντίκτυπο; Θα μπορούσαμε να το συνδιάσουμε με ένα τοπικό, εθνικό ή διεθνές γεγονός που λαμβάνει χώρα σε συγκεκριμένο χρονικό σημείο; Αυτά είναι τα ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν ώστε το μήνυμα να είναι σαφές, συνοπτικό και έγκαιρο και να είναι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικό.

• Επικοινωνία του μηνύματος υπεράσπισης:

Αφού προσδιοριστούν το ή τα βασικά μηνύματα και το ακροατήριο-στόχος, το επόμενο βήμα στη διαδικασία σχεδιασμού είναι να αποφασιστεί πώς θα μεταφερθεί το μήνυμα στο ακροατήριο-στόχο και, το σημαντικότερο, πώς θα το πείσει να ενεργήσει με θετικό τρόπο.

Οι οργανισμοί με βάση την κοινότητα, όταν εξετάζουν τις διαδικασίες επικοινωνίας του/των μηνύματός(-ων) τους, θα πρέπει να ξεκινήσουν θέτοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Γιατί; Μερικές φορές τα μηνύματα υπεράσπισης επικοινωνούνται για να ενημερώσουν κάποιον για κάτι, σε μια άλλη περίπτωση για να επηρεάσουν κάποιον να ενεργήσει με έναν συγκεκριμένο τρόπο. Στην πρώτη περίπτωση, ο στόχος είναι να είναι αντικειμενικός, παρέχοντας γεγονότα και γνώσεις. Στη δεύτερη περίπτωση ο στόχος είναι να πείσει κάποιον χρησιμοποιώντας επιχειρήματα που μιλούν στο μυαλό καθώς και στα συναισθήματα του παραλήπτη, οπότε θα πρέπει να συμπεριληφθούν περιπτώσεις μελετών ή αποσπάσματα.
2. Ποιος; Η γνώση του κοινού-στόχου είναι απαραίτητη. Το μήνυμα θα πρέπει να παρέχει νέες πληροφορίες και όχι να επαναλαμβάνει γεγονότα που είναι ήδη γνωστά. Επιπλέον, το μήνυμα θα πρέπει να απευθύνεται σε συγκεκριμένα άτομα, για παράδειγμα στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής που έχουν τη δύναμη να αλλάξουν τα πράγματα ή που μπορούν να επηρεάσουν το άτομο που έχει τη δύναμη.
3. Τι; Να διασφαλιστεί ότι όλοι στον οργανισμό μεταδίδουν τα βασικά μηνύματα αποτελεσματικά, θα πρέπει να αναπτυχθεί μια επικοινωνιακή πολιτική που θα καθοδηγεί όλες τις προσπάθειες. Η πολιτική θα πρέπει να περιλαμβάνει τα βασικά μηνύματα και τις αρχές που είναι σημαντικές.
4. Πώς, πού και πότε; Πολλά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, επιστολές και άρθρα πετιούνται αμέσως μετά την ανάγνωση του τίτλου. Πρέπει να έχουμε κατά νου ότι το άρθρο ή η επιστολή μας θα είναι ένα μεμονωμένο πράγμα μέσα σε έναν

ολόκληρο σωρό υλικού που αποστέλλεται από οργανισμούς, εταιρείες και αρχές. Επομένως, είναι απαραίτητο να παρουσιάσουμε την υπόθεση καλά για να μας προσέξουν και να ξέρουμε πού να το κάνουμε δίνοντας επίσης προσοχή στον χρόνο. Συνέδρια, ημερίδες, επιστολές, συνεντεύξεις είναι μόνο μερικοί από τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να επικοινωνηθεί το μήνυμα υπεράσπισης.

• Οικοδόμηση στήριξης:

Το έργο της υπεράσπισης είναι συχνά πιο επιτυχημένο όταν διεξάγεται σε συνεργασία με άλλες παρόμοιες νοοτροπίας οργανώσεις. Οι οργανώσεις που εργάζονται με τις οικογένειες των κρατούμενων θα πρέπει να καταρτίσουν έναν κατάλογο πιθανών εταίρων, δικτύων ή οργανώσεων με τις οποίες θα μπορούσαν να συνεργαστούν και να κοινοποιήσουν τα σχέδιά τους σε αυτούς. Τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από αυτό είναι η μείωση των επικαλύψεων εργασίας, η κοινή χρήση πόρων και ικανοτήτων και η αποτελεσματικότερη εκπροσώπηση του συλλογικού σκοπού. Συνεργαζόμενοι συλλογικά, οι οργανώσεις μπορούν συχνά να επιτύχουν στόχους που δεν θα μπορούσαν να επιτύχουν μόνες τους. Τα τέσσερα βασικά βήματα για τη δημιουργία ενός δικτύου υπεράσπισης είναι τα εξής:

1. Επιλογή συνεργατών για το δίκτυο υπεράσπισης: Για το δίκτυο πρέπει να επιλεγθούν οργανώσεις που εργάζονται για τον ίδιο στόχο με αυτόν που αφορά η υπεράσπιση. Στο δίκτυο θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν άτομα και οργανώσεις που μπορούν να επηρεάσουν τους φορείς λήψης αποφάσεων, για παράδειγμα, ίσως δικαστές, ακαδημαϊκοί, επώνυμες προσωπικότητες. Εάν είναι δυνατόν, οι ίδιοι οι φορείς λήψης αποφάσεων θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθούν στο δίκτυο.
2. Συνάντηση με πιθανούς συνεργάτες για το δίκτυο υπεράσπισης: Είναι σημαντικό να οικοδομηθεί από την αρχή μια ανοιχτή και εμπιστευτική σχέση με τους δυνητικούς εταίρους για το δίκτυο υπεράσπισης. Ορισμένοι τρόποι για να επιτευχθεί αυτό είναι: συνεργασία σε έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος- να επιστήσουν την προσοχή στο έργο τους- να μοιραστούν πληροφορίες μαζί τους- να παρευρεθούν στις συναντήσεις και τις εκδηλώσεις τους.
3. Συμμετοχή των συνεργατών στο δίκτυο: Αφού συναντηθούν και οικοδομήσουν μια σχέση εμπιστοσύνης με τους δυνητικούς εταίρους, οι οργανώσεις πρέπει να συζητήσουν μαζί τους τους στόχους της υπεράσπισης. Θα πρέπει να είναι ανοιχτοί στις προτάσεις και τις ιδέες τους- είναι ωφέλιμο όταν οι άλλοι αισθάνονται ότι είναι κάτοχοι της ιδέας. Όταν υποστηρίζουν τον στόχο, θα ενδιαφερθούν πολύ περισσότερο να βοηθήσουν συμμετέχοντας πλήρως στο δίκτυο.
4. Υποστήριξη από κοινού: Θα πρέπει να ζητηθεί από τους συνεργάτες να συμβάλουν στις δράσεις υπεράσπισης, κάνοντας κάτι συγκεκριμένο. Θα μπορούσε να είναι από τη συζήτηση του στόχου με τον διευθυντή του δικτύου, μέχρι την παρουσίαση του στόχου κατά τη διάρκεια ενός εργαστηρίου με τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής. Ένα σημαντικό πράγμα που πρέπει να θυμάστε είναι ότι όσο περισσότερο οι εταίροι κάνουν κάτι για τις δράσεις υπεράσπισης, τόσο περισσότερο είναι απαραίτητο να τους βοηθήσετε με το έργο ή τους σκοπούς τους - είναι αμφίδρομος δρόμος.

• Εντοπισμός πόρων:

Οι οργανώσεις θα πρέπει να υπολογίσουν έναν κατά προσέγγιση προϋπολογισμό για κάθε δραστηριότητα που σχετίζεται με την υποστήριξη της συνηγορίας τους. Αυτό θα τους αναγκάσει να είναι ρεαλιστές σχετικά με το τι μπορούν να επιχειρήσουν. Οι δραστηριότητες θα πρέπει να κοστολογηθούν κατά προσέγγιση και στη συνέχεια θα πρέπει να γίνει μια αξιολόγηση για να ελεγχθεί αν τα σχέδια υπεράσπισης είναι ρεαλιστικά ή όχι. Ορισμένες οργανώσεις μπορεί να αποφασίσουν ότι είναι απαραίτητο να συγκεντρώσουν χρήματα για να έχουν τους πόρους που χρειάζονται.

Η επιτυχής υπεράσπιση απαιτεί επαρκείς ανθρώπινους, οικονομικούς, πληροφοριακούς πόρους και δεξιότητες. Οι οργανώσεις που αναλαμβάνουν προσπάθειες υπεράσπισης, πριν από τον σχεδιασμό οποιωνδήποτε στρατηγικών και δράσεων υπεράσπισης, είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουν τους πόρους που είναι απαραίτητοι και αυτούς που είναι διαθέσιμοι, ώστε η στρατηγική να είναι όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστική. Οι πόροι που απαιτούνται περιλαμβάνουν ανθρώπους (προσωπικό και εθελοντές), επαφές (με το κοινό-στόχο, τα μέσα ενημέρωσης, τους φορείς λήψης αποφάσεων κ.λπ.), δεξιότητες (σε θέματα υποστήριξης, εκστρατείας, συνεργασίας με τα μέσα ενημέρωσης, άσκησης πίεσης κ.λπ.), χρήματα και εξοπλισμό.

• Παρακολούθηση και αξιολόγηση:

Είναι σημαντικό να τεκμηριώνονται και να αξιολογούνται τα αποτελέσματα του έργου υπεράσπισης και να σημειώνεται σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι και ο τελικός σκοπός. Οι μέθοδοι παρακολούθησης μπορεί να είναι απλές ή σύνθετες, ανάλογα με τους δείκτες και τους διαθέσιμους πόρους:

- Την τήρηση αρχείων όλων των συναντήσεων, των εκδηλώσεων και των δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν,
- Τήρηση αρχείων των συνομιλιών με τα κοινά-στόχους,
- Τήρηση σημαντικών επιστολών ή ηλεκτρονικών μηνυμάτων που έχουν ανταλλαγή,
- Τη διενέργεια ερευνών και συνεντεύξεων για τον προσδιορισμό του αντίκτυπου των δράσεων υπεράσπισης,
- Παρακολούθηση των μέσων ενημέρωσης.

Συχνά είναι καλή ιδέα να προετοιμάζονται τακτικές γραπτές εκθέσεις παρακολούθησης που ακολουθούν έναν καθορισμένο τύπο, οι οποίες παρέχουν ενημερώσεις σχετικά με το έργο υπεράσπισης για τους συναδέλφους, τους εξωτερικούς εταίρους, τους δωρητές ή άλλους φορείς. Εκτός από την παρακολούθηση των καθημερινών δραστηριοτήτων του σχεδίου δράσης υπεράσπισης, τα επιτεύγματα πρέπει να αξιολογούνται. Ο σκοπός της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί πόσο αποτελεσματική ήταν η υπεράσπιση στην επίτευξη των

επιδιωκόμενων αλλαγών, καθώς και τυχόν απρόβλεπτες αλλαγές, και τι μπορεί να διδαχθεί από τη διαδικασία για να γίνει αποτελεσματικότερη κάθε μελλοντική υπεράσπιση. Αυτό μπορεί να γίνει με ποιοτικές (μελέτες περιπτώσεων, συζητήσεις σε ομάδες εστίασης, συνεντεύξεις κ.λπ.) και ποσοτικές (στατιστικές, έρευνες παρακολούθησης κ.λπ.) μεθόδους αξιολόγησης.

8.3 Ομαδική συνεδρία

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Σύντομη εισαγωγή στη συνεδρία	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής παρουσιάζει εν συντομία τους στόχους της συνεδρίας και ρωτά τους συμμετέχοντες ποιες είναι οι προσδοκίες τους από τη συγκεκριμένη συνεδρία. Ο εκπαιδευτής διευκρινίζει εν συντομία τυχόν αμφιβολίες σχετικά με την ασύγχρονη συνεδρία. Ο εκπαιδευτής συνδέει το περιεχόμενο της ενότητας με το περιεχόμενο προηγούμενων ενοτήτων.	Παρουσίαση μέσω PowerPoint
Δραστηριότητα	15 λεπτά	Δραστηριότητα 1: Εργασία σε ζευγάρια Ο εκπαιδευτής εξηγεί στους συμμετέχοντες την έννοια της υπεράσπισης, ιδίως για τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση. Ο εκπαιδευτής ζητά από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ζευγάρια και να συζητήσουν για πέντε λεπτά τη σημασία της υπεράσπισης για τα μέλη αυτών των οικογενειών. Κάθε ζεύγος θα πρέπει να σκεφτεί τουλάχιστον πέντε επιχειρήματα/ λόγους σχετικά με τη σημασία της υπεράσπισης για τη συγκεκριμένη ομάδα. Μετά από πέντε λεπτά, ο εκπαιδευτής ζητά από κάθε ζεύγος να παρουσιάσει τις ιδέες του σε όλη την ομάδα και όλοι ενθαρρύνονται να ζητήσουν διευκρινίσεις και να δώσουν ανατροφοδότηση για όσα λέει κάθε ζεύγος.	Εργασία σε ζευγάρια, Ομαδική συζήτηση, Παρουσίαση

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		Ο εκπαιδευτής συνοψίζει τις ιδέες που εκφράστηκαν και ενδεχομένως προσθέτει περισσότερες, σε περίπτωση που δεν αναφέρθηκαν κάποιες σημαντικές ιδέες, χρησιμοποιώντας την παρουσίαση μέσω του PowerPoint.	
Δραστηριότητα	25 λεπτά	Δραστηριότητα 2: Συζήτηση σε μικρές ομάδες Ο εκπαιδευτής εισάγει την έννοια του σχεδιασμού υπεράσπισης, ειδικά για την ομάδα των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση. Ο εκπαιδευτής εξηγεί τη σημασία του σχεδιασμού των προσπαθειών υπεράσπισης, ως βασικό σημείο για να είναι οι προσπάθειες αυτές αποτελεσματικές και επιτυχείς. Ο εκπαιδευτής εξηγεί ότι κάθε συμμετέχων είναι ειδικός στις οργανώσεις του και γνωρίζει τους πόρους του. Ο εκπαιδευτής χωρίζει την ομάδα σε δύο ή τρεις υποομάδες, ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων, και ζητά από κάθε ομάδα να καταρτίσει ένα ετήσιο σχέδιο υπεράσπισης για τις οργανώσεις τους, ειδικά για τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση. Ο εκπαιδευτής ζητά από κάθε ομάδα να είναι όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένη και λεπτομερής στο σχέδιο υπεράσπισης. Ορισμένες ερωτήσεις για τη διευκόλυνση της συζήτησης μεταξύ των μελών της ομάδας είναι οι εξής - Ποιο είναι το απευθυνόμενο κοινό αυτής της προσπάθειας υπεράσπισης;	Group discussion Presentation

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		- Ποιοι είναι οι ειδικοί στόχοι της προσπάθειας υπεράσπισής σας; - Ποια είναι τα βασικά μηνύματα και τα κανάλια επικοινωνίας της υπεράσπισης σας; - Ποιο είδος υπεράσπισης είναι καλύτερο να επιλέξετε για να μεταφέρετε το συγκεκριμένο μήνυμα στο ακροατήριο; - Ποιοι θα συμμετέχουν από τον οργανισμό σας στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της υπεράσπισης; - Ποιοι πόροι απαιτούνται για την αποτελεσματικότητα και την επιτυχία των προσπαθειών σας για την υπεράσπιση; - Πώς θα αξιολογηθεί το σχέδιο και οι προσπάθειες υπεράσπισης; Ο εκπαιδευτής δίνει 15 λεπτά στις ομάδες για να συζητήσουν σχετικά με τον σχεδιασμό της υπεράσπισης. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτής ζητά από τους εκπροσώπους των ομάδων να παρουσιάσουν το σχέδιο που έχουν αναπτύξει. Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να σχολιάσουν και να παράσχουν ανατροφοδότηση στις ιδέες που παρουσιάστηκαν. Όταν όλες οι ομάδες παρουσιάσουν τα σχέδιά τους, ο εκπαιδευτής συνοψίζει τις βασικές ιδέες και ολοκληρώνει τη δραστηριότητα δείχνοντας το διάγραμμα με τα στοιχεία που απαιτούνται για τη συγκρότηση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής υπεράσπισης:	

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
			
Διάλειμμα	10 λεπτά		
Δραστηριότητα	25 λεπτά	Δραστηριότητα 3: Ομαδική εργασία Ο εκπαιδευτής εξηγεί ότι ένα σημαντικό μέρος του σχεδίου (ή της στρατηγικής) υπεράσπισης είναι η επικοινωνία του μηνύματος υπεράσπισης στα στοχευμένα ακροατήρια. Ο εκπαιδευτής χωρίζει τους συμμετέχοντες σε δύο ή τρεις υποομάδες, ανάλογα με τον αριθμό τους, και ζητά από όλες τις ομάδες να κάνουν τα εξής α. Κάθε ομάδα βρίσκει ένα βασικό μήνυμα για τις προσπάθειες υπεράσπισης των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κράτηση. Πρέπει να επιλέξουν ένα μήνυμα-κλειδί. Ο εκπαιδευτής μπορεί να προτείνει κάποια παραδείγματα, όπως π.χ: «Οι οικογένειες των κρατουμένων πρέπει να αντιμετωπίσουν τις πρακτικές, συναισθηματικές και σωματικές συνέπειες της κράτησης ενός μέλους της οικογένειάς	Brainstorming Group discussion

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		τους. Ωστόσο, δεν αναλαμβάνει κανείς την ευθύνη να ανταποκριθεί στις ανάγκες τους, είτε εντός είτε εκτός σωφρονιστικού καταστήματος, πριν ή μετά την αποφυλάκιση. Μπορείτε να κάνετε κάτι γι' αυτό» . • «Τα παιδιά των κρατουμένων έχουν περίπου τριπλάσιο κίνδυνο εμφάνισης προβλημάτων ψυχικής υγείας και κίνδυνο αντικοινωνικής συμπεριφοράς σε σύγκριση με τα άλλα παιδιά. Ας το αποτρέψουμε αυτό!» • «Το παιδί και τα μέλη της οικογένειας ενός φυλακισμένου ατόμου δεν έχουν διαπράξει κανένα έγκλημα. Γιατί να τα τιμωρήσουμε; Όχι άλλο στίγμα» Οι ομάδες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα προτεινόμενα μηνύματα ή να δημιουργήσουν νέα μηνύματα. β. Κάθε ομάδα επιλέγει το κοινό-στόχο για το μήνυμά της. Πιθανοί στόχοι υπεράσπισης θα μπορούσαν να είναι οι φορείς λήψης αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Αυτοί θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν βουλευτές, υπουργούς της κυβέρνησης, διπλωμάτες, αρχηγούς της αστυνομίας, φορείς χάραξης πολιτικής, ομάδες πολιτών κ.λπ. γ. Κάθε ομάδα συζητά και αποφασίζει τα κανάλια/στρατηγική επικοινωνίας για την προώθηση του μηνύματος που επέλεξε στην ομάδα-στόχο που επέλεξε. Κάθε ομάδα πρέπει να αποφασίσει για το Πώς, Πού και Πότε των επικοινωνιακών της προσπάθειών. Ο εκπαιδευτής μπορεί να προτείνει κάποιες ιδέες, όπως συνέδρια,	

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		εργαστήρια, επιστολές, συνεντεύξεις, εκστρατεία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ. Ο εκπαιδευτής επιτρέπει σε κάθε ομάδα να εργαστεί σε αυτή τη δραστηριότητα για 15 λεπτά. Στη συνέχεια, οι εκπρόσωποι των ομάδων παρουσιάζουν τις ιδέες της ομάδας σχετικά με τις τρεις ζητούμενες πτυχές. Οι υπόλοιπες ομάδες μπορούν να σχολιάσουν, να ζητήσουν διευκρινίσεις και να παράσχουν ανατροφοδότηση. Αφού όλες οι ομάδες παρουσιάσουν τις ιδέες τους, ο εκπαιδευτής συνοψίζει και εστιάζει σε ορισμένα σημαντικά σημεία που ήταν ενδεχομένως κοινά σε όλες τις ομάδες.	
Δραστηριότητα	25 λεπτά	Δραστηριότητα 4: ατομική εργασία και συζήτηση Ο εκπαιδευτής εξηγεί ότι το έργο της υπεράσπισης είναι συχνά πιο επιτυχημένο όταν διεξάγεται σε συνεργασία με άλλες παρόμοιες οργανώσεις. Ο εκπαιδευτής ζητά από κάθε συμμετέχοντα να καταρτίσει έναν κατάλογο με τουλάχιστον πέντε οργανώσεις (τοπικές/ περιφερειακές/ εθνικές/ ευρωπαϊκές/ διεθνείς) που θα μπορούσαν να γίνουν εταίροι σε προσπάθειες υπεράσπισης προς όφελος των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση. (5 λεπτά) Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες πρέπει να σκεφτούν πώς θα εμπλέξουν/ πείσουν αυτές τις οργανώσεις να γίνουν εταίροι στις προσπάθειες υπεράσπισης υπέρ των οικογενειών των κρατουμένων. Πρέπει να βρουν τρόπους για κάθε	Παρουσίαση μέσω PowerPoint Ερωτήσεις και συζήτηση

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
		μία από τις πέντε οργανώσεις που έχουν απαριθμήσει. (5 λεπτά) Τέλος, ο εκπαιδευτής ζητά από τους συμμετέχοντες να εξετάσουν την υπόθεση ότι και οι πέντε από αυτούς δέχονται να γίνουν εταίροι στις προσπάθειες υπεράσπισης. Πώς θα συμβάλει η κάθε μία από τις πέντε οργανώσεις που αναφέρονται στις προσπάθειες συνηγορίας; Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να επιλέξουν συγκεκριμένες δραστηριότητες για κάθε οργάνωση, ώστε να συμβάλουν όλες εξίσου στην εκστρατεία υπεράσπισης. (5 λεπτά) Στη συνέχεια, κάθε συμμετέχων παρουσιάζει τις ιδέες του και του ζητείται να αναπτύξει τις επιλογές του για καθένα από τα τρία μέρη αυτής της δραστηριότητας. Ο εκπαιδευτής συντονίζει τη συζήτηση, ζητώντας από τους συμμετέχοντες να σχολιάσουν κατά πόσο οι ιδέες που παρουσιάστηκαν είναι ρεαλιστικές και εφικτές. Όταν όλοι οι συμμετέχοντες παρουσιάσουν τις ιδέες τους, ο εκπαιδευτής ξεκινά τη συζήτηση για την αξιολόγηση του δικτύου υπεράσπισης που δημιούργησαν. Πώς θα αξιολογήσουν αν το δίκτυο ήταν πράγματι αποτελεσματικό; Πώς θα παρακολουθούν τα αποτελέσματα του δικτύου υπεράσπισης; Μετά από αυτή τη συζήτηση, ο εκπαιδευτής συνοψίζει επισημαίνοντας τη σημασία της παρακολούθησης και αξιολόγησης όλων των επιμέρους στοιχείων μιας προσπάθειας υπεράσπισης.	
Συμπέρασμα	10 λεπτά	Ο εκπαιδευτής συνοψίζει και ολοκληρώνει εν συντομία το περιεχόμενο της συνεδρίας και	Παρουσίαση

Βήματα	Διάρκεια	Περιγραφή	Πόροι, δραστηριότητες & υλικά
Αξιολόγηση Αναστοχασμός		διευκρινίζει τυχόν αμφιβολίες που έχουν απομείνει. Ο εκπαιδευτής ζητά από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τα ακόλουθα ερωτήματα: ❖ Θα μπορούσατε να αναφέρετε τα βασικά μέρη μιας στρατηγικής υπεράσπισης για τις οικογένειες ατόμων που είναι σε κράτηση; ❖ Γνωρίζετε πώς να εμπλέξετε άλλες οργανώσεις στις προσπάθειες υπεράσπισης; ❖ Θα μπορούσατε να παραθέσετε επιχειρήματα για συζήτηση σχετικά με τη σημασία της παρακολούθησης των προσπαθειών υπεράσπισης των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κράτηση;	Ερωτήσεις αναστοχασμού

8.4 Συμπέρασμα

Η υπεράσπισης είναι ένα εργαλείο που μπορεί να επιφέρει αλλαγές σε μια δημοκρατία. Η υπεράσπιση είναι η εργασία για την επίτευξη ενός στόχου ή την υποστήριξη μιας υπόθεσης ή ενός ζητήματος. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να επηρεάσει τις κυβερνήσεις να κάνουν αλλαγές στην πολιτική και τη νομοθεσία ή για την αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού σε ένα συγκεκριμένο θέμα.

Η υπεράσπιση της κοινότητας και των πολιτικών για μια οργάνωση που παρέχει φροντίδα και υποστήριξη σε ευάλωτα άτομα, όπως στις οικογένειες των κρατουμένων, είναι ζωτικής σημασίας για διάφορους λόγους. Περιλαμβάνει την ενεργό υποστήριξη και προώθηση των αναγκών και των δικαιωμάτων αυτών των ευάλωτων ομάδων στην κοινότητα και την επιρροή των πολιτικών για την αντιμετώπιση των συγκεκριμένων προκλήσεών τους. Αυτή η υπεράσπιση μπορεί να

λάβει διάφορες μορφές, συμπεριλαμβανομένης της ευαισθητοποίησης, της άσκησης πίεσης για αλλαγές πολιτικής, της παροχής άμεσης υποστήριξης και της ενδυνάμωσης των θιγόμενων ατόμων ώστε να έχουν φωνή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Η υπεράσπιση των οικογενειών των κρατουμένων από τις οργανώσεις είναι σημαντική, διότι συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση της κοινότητας και των φορέων χάραξης πολιτικής σχετικά με τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες των κρατουμένων. Μέσω των προσπαθειών υπεράσπισης, οι οργανώσεις μπορούν να επηρεάσουν την αλλαγή πολιτικής σε τοπικό, πολιτειακό και εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση των αναγκών των οικογενειών των κρατουμένων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την υποστήριξη μεταρρυθμίσεων στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης, τη βελτίωση της πρόσβασης σε πόρους για τις οικογένειες, την παροχή περισσότερων δικαιωμάτων για επισκέψεις, εναλλακτικές λύσεις για τη κράτηση και πρωτοβουλίες που επικεντρώνονται στην επανένταξη και όχι στην τιμωρία. Επιπλέον, υποστηρίζοντας τις οικογένειες των κρατουμένων μέσω πρωτοβουλιών υπεράσπισης, οι οργανώσεις συμβάλλουν στο να σπάσει ο κύκλος της παρανομίας μεταξύ των γενεών. Η υπεράσπιση των οικογενειών των κρατουμένων από τις οργανώσεις είναι επίσης απαραίτητη για την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ισότητας στην κοινωνία και για την ενίσχυση των κοινοτήτων με την προώθηση της ενσυναίσθησης, της κατανόησης και της αλληλεγγύης μεταξύ των μελών της κοινότητας.

Προκειμένου κάθε προσπάθεια υπεράσπισης να είναι επιτυχής και να επιτύχει τους στόχους της, ο σχεδιασμός είναι απαραίτητος για τις οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υποστήριξης των οικογενειών των κρατουμένων. Το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη ενός σχεδίου υπεράσπισης είναι η διεξοδική αξιολόγηση των αναγκών για τον εντοπισμό των συγκεκριμένων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι οικογένειες των κρατουμένων. Με βάση την αξιολόγηση των αναγκών, η οργάνωση μπορεί να καθορίσει σαφείς στόχους και σκοπούς για τις προσπάθειες υπεράσπισης που καταβάλλει. Το σχέδιο υπεράσπισης θα πρέπει να περιγράφει συγκεκριμένες στρατηγικές για την επίτευξη των καθορισμένων στόχων και σκοπών. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη συνεργασία με τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για την προώθηση νομοθετικών αλλαγών, τη συνεργασία με άλλες κοινοτικές οργανώσεις για την ενίσχυση των προσπαθειών υποστήριξης, την ευαισθητοποίηση του κοινού μέσω δράσεων και εκδηλώσεων κ.λπ. Η οικοδόμηση συνεργασιών με βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, όπως κυβερνητικές υπηρεσίες, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, ακαδημαϊκά ιδρύματα και κοινοτικούς ηγέτες, είναι απαραίτητη για την επιτυχία του σχεδίου υπεράσπισης. Οι συνεργασίες αυτές είναι επίσης σημαντικές για τη βιωσιμότητα των προσπαθειών υπεράσπισης. Τέλος, είναι ζωτικής σημασίας η συνεχής παρακολούθηση και αξιολόγηση του αντίκτυπου του σχεδίου υπεράσπισης για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά του. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τους βασικούς δείκτες επιδόσεων, την αναζήτηση ανατροφοδότησης από

τα ενδιαφερόμενα μέρη, τη διεξαγωγή ερευνών ή ομάδων εστίασης με τις επηρεαζόμενες οικογένειες και την πραγματοποίηση προσαρμογών στο σχέδιο, ανάλογα με τις ανάγκες.

Κάθε οργάνωση πρέπει να σχεδιάσει και να εφαρμόσει το σχέδιο υπεράσπισης με βάση τους διαθέσιμους πόρους, τα στοχευόμενα κοινά και τον στόχο που πρέπει να επιτύχει. Με το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση ενός σχεδίου υπεράσπισης, η οργάνωση θα είναι σε θέση να επηρεάσει τις κυβερνήσεις ώστε να προβούν σε αλλαγές στην πολιτική και τη νομοθεσία ή να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση του κοινού για ένα συγκεκριμένο θέμα. Πρόκειται για μια μακρά διαδικασία, δεδομένου ότι οι αλλαγές δεν γίνονται από τη μια μέρα στην άλλη, αλλά είναι απαραίτητη για την προώθηση της ισότητας και των δημοκρατικών αξιών σε μια τοπική/εθνική κοινότητα.

8.5 Αναφορές

Alliance for Justice. (n.d.). What is advocacy? Definitions and Examples.

https://mffh.org/wp-content/uploads/2016/04/AFJ_what-is-advocacy.pdfhttps://mffh.org/wp-content/uploads/2016/04/AFJ_what-is-advocacy.pdf

Dunstall, K. (2011). Prisoner support and advocacy: Supporting prisoners and their families. Te Ara - The Encyclopedia of New Zealand.

<https://teara.govt.nz/en/prisoner-support-and-advocacy/page-1><https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK588858/>

National Institute for Health and Care Excellence (NICE). (2022). Advocacy services for adults with health and social care needs (NICE Guideline No. 227).

<https://www.nice.org.uk/guidance/ng227>

Penal Reform International. (2011). Developing an advocacy approach for monitoring and reporting on conditions of detention.

<https://cdn.penalreform.org/wp-content/uploads/2013/05/Developing-Advocacy-Approach-for-Monitoring-and-Reporting-on-Conditions-of-Detention.pdf>

Tadros, E., Presley, S., & Gomez, E. (2023). Incarcerated Loved Ones: Building a Community to Support and Advocate on Facebook. International Journal Of Environmental Research And Public Health, 20(5), 4002.

<https://doi.org/10.3390/ijerph20054002>

9. Συμβουλές για εκπαιδευτές

Οι εταίροι του προγράμματος UpFamilies εφάρμοσαν το περιεχόμενο του εγχειριδίου κατάρτισης στα μαθήματα/ σεμινάρια κατάρτισης που πραγματοποιήθηκαν στα εθνικά τους πλαίσια. Οι συμμετέχοντες στα μαθήματα ήταν επαγγελματίες και εθελοντές που εργάζονται σε διάφορες οργανώσεις που παρέχουν υποστήριξη σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των μελών οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση.

Προκειμένου να ενισχυθεί η βιωσιμότητα του εγχειριδίου και του κύκλου μαθημάτων κατάρτισης και να διευκολυνθεί η αναπαραγωγή του από άλλες οργανώσεις, οι εταίροι του έργου παρείχαν πληροφορίες σχετικά με τις εμπειρίες τους από την πιλοτική εφαρμογή της κατάρτισης αυτής, συμπεριλαμβανομένων συγκεκριμένων συμβουλών που πρέπει να λάβουν υπόψη τους οι εκπαιδευτές.

Τα βασικά σημεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τη μελλοντική αναπαραγωγή του εκπαιδευτικού προγράμματος κατάρτισης «Βοηθώντας τις οργανώσεις να οικοδομήσουν ένα καλύτερο μέλλον για τις οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση» είναι τα εξής:

- Ευελιξία σχετικά με τις ενότητες: Κάθε ενότητα αυτής της κατάρτισης επικεντρώνεται σε μια διαφορετική πτυχή, σαφώς διαφοροποιημένη, από τις άλλες. Αυτό επιτρέπει στην κατάρτιση να γίνει σπονδυλωτή. Συνεπώς, ο εκπαιδευτής μπορεί να συμπεριλάβει στην κατάρτιση τις ενότητες που αναφέρονται στα θέματα για τα οποία οι συμμετέχοντες χρειάζονται ή θέλουν να γνωρίζουν σε σχέση με την παροχή υπηρεσιών σε οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση, ώστε να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις ανάγκες τους. Επιπλέον, η συμπερίληψη μόνο επιλεγμένων εννοιών θα συντόμευε την κατάρτιση, ώστε να προσαρμόζεται στα χρονοδιαγράμματα των επαγγελματιών και των εθελοντών. Ταυτόχρονα, το περιεχόμενο των εννοιών μπορεί να επεκταθεί εάν οι συμμετέχοντες το χρειάζονται και οι συμμετέχοντες μπορούν να επιλέξουν να μελετήσουν περαιτέρω τα θέματα που τους αφορούν περισσότερο, προωθώντας τη βαθύτερη μάθηση. Υπό αυτή την έννοια, συνιστάται ιδιαίτερα η ανάλυση των εκπαιδευτικών αναγκών πριν από την εκπαιδευτική παρέμβαση, ώστε να επικεντρωθεί στα θέματα και τα ζητήματα που οι συμμετέχοντες θεωρούν πιο συναφή με το περιβάλλον τους και να καλυφθούν οι συγκεκριμένες μαθησιακές τους ανάγκες.
- Ευελιξία σε σχέση με το περιεχόμενο της κατάρτισης. Οι οργανισμοί που επιθυμούν να επαναλάβουν την εκπαιδευτική παρέμβαση του έργου θα πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι το περιεχόμενο που παρουσιάζεται σε κάθε

ενότητα μπορεί να συμπληρωθεί με άλλο υλικό, για παράδειγμα με τη χρήση διαφορετικών παραδειγμάτων που μπορεί να ταιριάζουν περισσότερο στο επαγγελματικό πλαίσιο των συμμετεχόντων. Αυτό μπορεί να ισχύει και για την ομαδική συνεδρία, με διαφορετικά παραδείγματα που χρησιμοποιούνται για τις δραστηριότητες, τα οποία μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την επέκταση του συγκεκριμένου θέματος. Αντίθετα, εάν ο εκπαιδευτής επιθυμεί να μειώσει το χρόνο που απαιτείται για την ομαδική συνεδρία, μπορεί να παραλείψει μια δραστηριότητα, εάν δεν τη θεωρεί τόσο σημαντική όσο άλλες, λαμβάνοντας υπόψη το συνολικό περιεχόμενο ή το προφίλ των συμμετεχόντων. Μια άλλη λύση θα μπορούσε να είναι ο συνδυασμός δύο ή περισσότερων δραστηριοτήτων σε μια μεγάλη δραστηριότητα, εάν βασίζονται σε διαφορετικές πτυχές του ίδιου θέματος.

- **Μεθοδολογία κατάρτισης:** Όσον αφορά τη μορφή του μαθήματος, η διεξαγωγή του μαθήματος μέσω διαδικτύου είναι μια θετική πτυχή, καθώς μπορεί να είναι πιο πρακτική για τους οργανισμούς και να επιτρέψει σε επαγγελματίες και εθελοντές από διαφορετικούς οργανισμούς να συμμετέχουν και να συνδέονται μεταξύ τους εύκολα σε κοινές διαδικτυακές ομαδικές συνεδρίες. Επιπλέον, η ύπαρξη διαδικτυακού μαθησιακού περιεχομένου στο οποίο μπορούν να έχουν πρόσβαση ανά πάσα στιγμή, επέτρεψε στους συμμετέχοντες να μαθαίνουν με τον δικό τους ρυθμό μεταξύ των ομαδικών συνεδριών, ώστε να ταιριάζουν στο πολυάσχολο πρόγραμμά τους. Καθώς αυτή η εκπαίδευση δεν παρέχεται άμεσα από τον εκπαιδευτή, είναι σημαντικό να επιμείνει ότι οι συμμετέχοντες έχουν πρόσβαση και ολοκληρώνουν αυτά τα περιεχόμενα αυτοεκπαίδευσης πριν από την έναρξη της ομαδικής συνεδρίασης. Επιπλέον, είναι σκόπιμο για τον εκπαιδευτή να επανεξετάζει και να εξηγεί πάντα τα κύρια περιεχόμενα στις ομαδικές συνεδρίες πριν από την εμπλοκή σε δραστηριότητες ενεργητικής μάθησης. Ο συνδυασμός σύγχρονης και ασύγχρονης μάθησης αξιολογήθηκε ιδιαίτερα θετικά από τους συμμετέχοντες στην κατάρτιση.
- **Διαδικτυακή πλατφόρμα μάθησης:** Η λειτουργία της πλατφόρμας δημιούργησε απορίες στους συμμετέχοντες σε ορισμένες χώρες όπου εφαρμόστηκε πιλοτικά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Ως εκ τούτου, κατά τη διάρκεια της πρώτης συνεδρίας, είναι σημαντικό να τους παρουσιάσετε την πλατφόρμα και επίσης, καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος, να ρωτάτε πώς πάει η χρήση της πλατφόρμας και να διευκρινίζετε τυχόν αμφιβολίες, ακόμη και αν αυτό σημαίνει τον προγραμματισμό κατ' ιδίαν συναντήσεων για να ξαναδείτε την πλατφόρμα με έναν συμμετέχοντα.
- **Προσέλκυση και δέσμευση των συμμετεχόντων στην κατάρτιση:** Στις περισσότερες συμμετέχουσες χώρες, ήταν δύσκολο να βρεθούν οργανώσεις που είχαν ενδιαφέρον και διαθεσιμότητα να συμμετάσχουν σε όλη τη

διάρκεια του μαθήματος. Από τη μία πλευρά, αυτό υποδηλώνει τη δυσκολία προσέγγισης και εμπλοκής οργανώσεων που εργάζονται αποκλειστικά με οικογένειες που επηρεάζονται από τη κρίση, οι οποίες συχνά δεν διαθέτουν αρκετό χρόνο και υποδομές. Από την άλλη πλευρά, δείχνει επίσης τη δυσκολία προώθησης της έννοιας ότι οι οικογένειες αυτές θεωρούνται ειδική ομάδα-στόχος των υπηρεσιών, δεδομένου ότι σε πολλές περιπτώσεις οι οργανώσεις παρέχουν υποστηρικτικές υπηρεσίες σε διάφορες ευάλωτες ομάδες-στόχους και δεν εξετάζουν ειδικά τις οικογένειες. Το γεγονός αυτό υπογραμμίζει επίσης τη σημασία των σχέσεων και της συνεργασίας μεταξύ οργανισμών ως μέσο προώθησης της συμμετοχής και της ευαισθητοποίησης.

- Διοικητικά θέματα που σχετίζονται με τις σύγχρονες ομαδικές εκπαιδευτικές συνεδρίες: Καλό είναι ο εκπαιδευτής που αναλαμβάνει τις σύγχρονες εκπαιδευτικές συνεδρίες να στείλει ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ημέρες πριν από τη συνεδρία, ζητώντας από τους εκπαιδευόμενους να κάνουν κάποια έρευνα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός ή ο φορέας τους διαχειρίζεται τα θέματα της ενότητας. Με αυτόν τον τρόπο, οι συμμετέχοντες έρχονται στην ομαδική συνεδρία έτοιμοι να κάνουν μια ενδιαφέρουσα συζήτηση, με ιδέες για να μοιραστούν. Επιπλέον, μετά την ομαδική συνεδρία, ο εκπαιδευτής θα πρέπει να στείλει ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε όλους τους συμμετέχοντες που να ανακεφαλαιώνει τις πιο ενδιαφέρουσες συνεισφορές που προέκυψαν από τις συζητήσεις για διάφορα θέματα που προέκυψαν από τις δραστηριότητες της συνεδρίας, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε πολύ ενδιαφέρουσες προτάσεις για τη βελτίωση της υποστήριξης που παρέχεται στις οικογένειες των ατόμων που βρίσκονται σε σωφρονιστικό κατάστημα.
- Σχόλια και συστάσεις για την Ενότητα 2: Προτείνεται ο εκπαιδευτής να στείλει εκ των προτέρων στους σπουδαστές τη σύσταση CM/Rec (2018)5 σχετικά με τα παιδιά με κρατούμενους γονείς και να τους ζητήσει να τη διαβάσουν κατά τη διάρκεια της εβδομάδας πριν από την ομαδική συνεδρία μαζί τους για την Ενότητα 2. Η σύσταση αυτή είναι το κείμενο με τη μεγαλύτερη επιρροή επί του παρόντος για τις πολιτικές της ΕΕ σχετικά με τα παιδιά ατόμων που βρίσκονται στη φυλακή και είναι γραμμένη από την οπτική γωνία των δικαιωμάτων των παιδιών και του βέλτιστου συμφέροντός τους. Κατά τη διάρκεια της ομαδικής συνεδρίασης, ο εκπαιδευτής μπορεί να συζητήσει με τους συμμετέχοντες τις ιδέες που υπάρχουν σε αυτό το κείμενο και να τους ζητήσει τα σχόλιά τους επ' αυτού. Επιπλέον, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι υπάρχει κοινή και επικεντρωμένη στην οικογένεια κατανόηση των θεμάτων και των στόχων που περιλαμβάνονται στην Ενότητα 2. Κατά τη διάρκεια της ομαδικής συνεδρίας για την Ενότητα 2, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να δώσουν στους συμμετέχοντες λίγο χρόνο για να επεξεργαστούν μια οπτική με επίκεντρο την

οικογένεια και να τους ενθαρρύνουν να σκεφτούν τα δικά τους παραδείγματα για να πλασιώσουν.

10. Συμπεράσματα

Ο κύριος στόχος του παρόντος εγχειριδίου είναι να διευκολύνει και να ενθαρρύνει την κατάρτιση που μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερη υποστήριξη των οικογενειών που επηρεάζονται από τη κρίση. Οι οικογένειες αυτές είναι συχνά τα κρυφά θύματα της κρίσης. Οι κοινότητές τους δεν έχουν την πολυτέλεια να παραμένουν αδιάφορες ή να αγνοούν τις επιπτώσεις της κρίσης και τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού που υφίστανται αυτές οι οικογένειες. Οι κοινοτικοί φορείς θα πρέπει να προσπαθήσουν να αναγνωρίσουν αυτές τις οικογένειες και να διερευνήσουν τους καλύτερους τρόπους για την αντιμετώπιση των πολλαπλών και διαφορετικών αναγκών τους κατά τη διάρκεια της κρίσης και της διαδικασίας επανένταξης, στο πλαίσιο μιας συντονισμένης παρέμβασης μεταξύ των διαφόρων παραγόντων της κοινότητας και του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης.

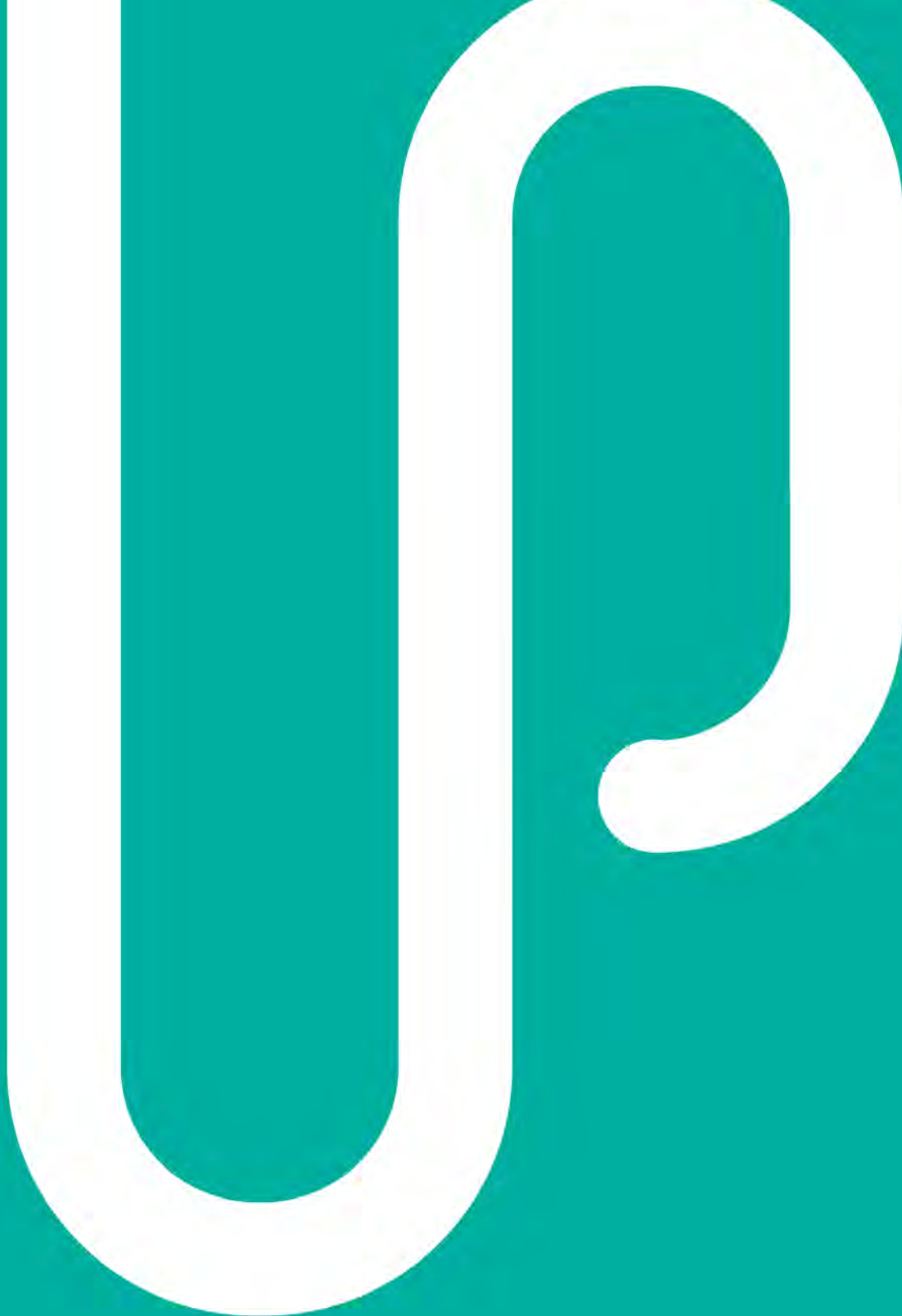
Το παρόν εγχειρίδιο και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα δημιουργήθηκαν, επομένως, για να βοηθήσουν τους οργανισμούς, τους επαγγελματίες και τους εθελοντές της κοινότητας να παρέχουν αποτελεσματική υποστήριξη και βοήθεια σε αυτές τις οικογένειες. Στοχεύουν στην ενίσχυση της ισχυρής κοινοτικής ιδιοκτησίας σχετικά με αυτές τις οικογένειες, τις ανάγκες τους και τον καλύτερο τρόπο αντιμετώπισής τους.

Υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τύποι κοινοτικών φορέων που μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις που αποκτήθηκαν από το Εγχειρίδιο και το εκπαιδευτικό σεμινάριο για να βοηθήσουν αυτές τις οικογένειες, όπως μια ΜΚΟ που επιθυμεί να δημιουργήσει μια νέα υπηρεσία γι' αυτές, μια ένωση οικογενειών που θέλει να υποστηρίξει τις ανάγκες τους, ένας επαγγελματίας του εκπαιδευτικού συστήματος που θέλει να κατανοήσει την κατάσταση αυτών των παιδιών και να δημιουργήσει ένα πρωτόκολλο για το σχολείο, ένας υπεύθυνος χάραξης πολιτικής που διερευνά τρόπους για τη δημιουργία πολιτικών για το συντονισμό των υπηρεσιών από την κοινότητα και το σύστημα δικαιοσύνης κ.λπ.

Επιπλέον, αυτό το εγχειρίδιο και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα παρέχει στους φορείς της κοινότητας όχι μόνο τις ιδέες, αλλά και την ευκαιρία να τις διερευνήσουν σε ομαδικές συνεδρίες με άλλους συμμετέχοντες. Οι ομαδικές δραστηριότητες προωθούν την ανταλλαγή γνώσεων, προοπτικών και εμπειριών μεταξύ των συμμετεχόντων. Αυτές οι ομαδικές ασκήσεις τους ενθαρρύνουν επίσης να σκεφτούν πιθανούς τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν να βελτιώσουν την υποστήριξή τους προς αυτές τις οικογένειες. Μέσω αυτών των δραστηριοτήτων, οι συμμετέχοντες αναπτύσσουν σε ομάδες προτάσεις για τη δημιουργία και τη λειτουργία προσαρμοσμένων υπηρεσιών, δικτύων και συμμαχιών για τη

συντονισμένη εργασία μεταξύ διαφορετικών φορέων, εκστρατειών συνηγορίας για την ευαισθητοποίηση, μεταξύ άλλων.

Με αυτόν τον τρόπο, το Εκπαιδευτικό Εγχειρίδιο και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα UpFamilies πιθανότατα θα αυξήσει την ικανότητα των επαγγελματιών και των εθελοντών στην κοινότητα να βοηθήσουν αυτές τις οικογένειες, χάρη στους διαδικτυακούς πόρους που τους προσφέρει το UpFamilies. Αυτά τα υλικά θα παραμείνουν διαθέσιμα στον ιστότοπο UpFamilies: <https://upfamilies.eu/wp/>

Agreement number: 2021-1-ES01-KA220-ADU-000025967

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Commission. Neither the European Union nor the European Commission can be held responsible for them.

